

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 160

חג הפסח

שנת תשפ"ב לפ"ק

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מזהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת

מלכה בת ברכה אסתר

לרפואה שלימה בקרוב

תִּכּוֹן הָעֲנִיּוּנִים

הפּוֹתֵחַ לְקוּטֵי מוֹהֲרֵךְ

- [א] חג הפסח 1
- [ב] ספירת העמר ..... עב
- [ג] בלילות שלש רגלים ..... פב
- [ד] שביעי של פסח ..... פט
- [ה] ספור נסיעת הנעלם שמי טוב לארץ ישראל ... קי

לְקוּטֵי תַּפְלוֹת

- [א] חג הפסח ..... קיז
- [ב] ספירת העמר ..... קכג
- [ג] בלילות שלש רגלים ..... קכז

אור האורות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

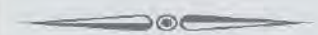

לְחִיּוֹת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דערתיךא
לארתגליא
לערתיךא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

חג הפסח

– לפי סדר פסוקי הפרשיות שמות ואראבא –

ראשי־תבות 'פורים'. פי 'פורים' הוא דרך
לפסח, שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמץ.

פי בתחלה היו כל ההתחלות מפסח,
ועל־כן כל המצוות הם זכר ליציאת
מצרים, 'ועכשו' וכו'.

ג.

(שיחות־הר"ן רלה)

רבנו ז"ל הזהיר מאד (בלקוטי־מוהר"ן ח"ב מד):
"לבלי להחמיר חמרות יתרות בשום
דבר". וגם בענין החמרות יתרות בפסח,
לא היה מסכים כלל על המרבים לדקדק
יותר מדאי, ונכנסים במרה־שחורות
גדולות.

והאר"ך בשיחה זו אז – פי איש אחד
מאנשינו שאל לו ז"ל שאלה
אחת בענין איזה חמרה בפסח איך
להתנהג?! – ואז התלוצץ ממנו מאד!

והרבה לדבר מענין זה: "שאינ צריכין
להפש אחר חמרות יתרות
ושגעון ובלבולים". ואמר: "שהוא בעצמו
גם־כן כבר היה שקוע בענין זה מאד, שהיו
עולים על דעתו חמרות יתרות מאד מאד".

ופעם־אחד היה חושב מחשבות בענין
ה'מים על פסח' – שחשש:
שמא יש איזה משהו במים ששואבין.

ואם יכין לו מים על כל ימי הפסח כמו
שנוהגין קצת, גם זה לא הוטב בעיניו,

– כלליות חג הפסח –

א.

(ח"א רא)

מרמז ב'תרגום איכה': "שבפסח צועקין
בהתפלה" – על פסוק (איכה ב, ז):
"קול נתנו בבית ה' פיוס מועד" – בתרגום:
"פקל עמא דמצלין בהגא דפסחא".

ב.

(ח"ב עד)

"אחר 'פורים' קורין 'פרשת פרה', כדי
שיהיו טהורין לעשות הפסח"
(מגלה כט.).

וזה בחינת (שיר־השירים ה, יג): "שפתותיו
שושנים נטפות מור עבר".

"שפתותיו" – זה בחינת 'פסח' 'פ"ה'
ס"ח' (פריעץ חיים, שער חג
המצות פ"א).

"שושנים" – 'שושנה' היא 'אסתר' (שם
פורים פ"ו). "נטפות מור עבר" –
זה בחינת (שמות ל, כג – חלין קלט): "מרדכי, מר
דרור", לשון 'חרות', בחינת 'חרות של
פסח'.

ועל־כן צרופ של 'פורים' מרמז ב'פסח',
בפסוק (שמות כג, טו): "שבעת ימים
תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש
האביב, פי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני
ריקם". מ'מצרים' ולא יראו פ'ני ר'יקם,

כי קשה לשמור היטב המים מערב-פסח על כל ימי הפסח.

ולא הוטב בעיניו שום מים, רק מי מעין הנובעים ויוצאים והולכים ובאים מים חדשים בכל עת. אבל במקום שהוא ז"ל היה יושב, לא היה שום מעין פזה.

והיה בדעתו לנסע על פסח למקום שיש שם מי מעין פזה, כל-כך נכנס בחמרות ומרה-שחורות ודקדוקים יתרים.

אבל עכשו הוא מתלוצץ מזה - כי אין צריכין לחפש אחר חמרות יתרות, אפלו בפסח.

כי עקר העבודה באמת, הוא תמימות ופשיטות, להרבות בתורה ותפלה ומעשים טובים, בלי לחפש לחדש דוקא חמרות יתרות, רק לילך בדרך אבותינו הקדמונים, ו"לא נתנה התורה למלאכי-השרת" (ברכות כה: יומא ל. קדושין נד. מעילה יד:).

ד.

(חיי-מוהר"ן פט)

כל סדר הזמנים של כל השנה, דהיינו ראש השנה וכו', פסח וכו' - בכל זמן וזמן מאלו הזמנים אין אני פמו מקדם! - אז ס'קומט די צייט, בין איך נישט דאס וואס פריער!

המונחן מדבריו היה: שבכל אלו הזמנים, הוא בא על השנה ודעת החדש לגמרי, ואינו עובד את השם-יתברך באלו הזמנים עם העבודה שעבד כבר באלו הזמנים בשנים שעברו, רק בכל שנה ושנה הוא בא על השנה החדשה לגמרי, ויש לו עבודה חדשה באלו הזמנים.

ה.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג קעה; תמימי-דרך מכתב נד)

פעם בפורים אמרו למוהרנ"ת ז"ל: שרבי נחמן בן מרת חיה בת רבנו שוהה בביתו של רבי מרדכי (הוא העשיר רבי מרדכי רוטנזייט ז"ל): "נחמן שוהה בבית מרדכי" [נחמן שטייט איין ביי מרדכי'ן]!

נענה ואמר: "בן הדבר נוהג, שב'פורים' שוהה נחמן, הוא נשמת הצדיק, אצל מרדכי-הצדיק! - וב'פסח' שוהה הצדיק אצל פסח! - וכן בכל יום-טוב!" [אזוי איז, פורים שטייט איין נחמן ביי מרדכי'ן, פסח שטייט איין נחמן ביי פסח].

ו.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג קעב; תמימי-דרך מכתב מז; נד)

שמע פעם מוהרנ"ת ז"ל: איך שמתאונן אחד מאנשי-שלומנו לפני חברו, היות שמתקרב והולך חג הפסח, ועדין אין לו צרכי החג לו ולבני-ביתו, ואמר לו בכאב: "וכי מהיכן אקח עבור החג"?! [וואו נעמט מען אויף פסח].

פנה אליו מוהרנ"ת ז"ל ונחמו: "על פסח יהיה לך"! באומר לו: "אחי! אל תדאג! - אולם איך זוכים לקחת את ה'פסח' בעצמו"! [אויף פסח וועט זיין, ווי נעמט מען דעם פסח אליין].

באומר: זאת אינה דאגה! - העקר הוא לכסף ולהשתוקק אל קדשת והארת הפסח בעצמו, כדבעי!

[שיח-שרפי-קדש ח"ו של: היה אומר רבי לוי יצחק בענדער ז"ל, לענין שיחתו של מוהרנ"ת ז"ל, לענין פסח: "מהיכן לוקחים את הפסח בעצמו!" - שהכונה הפשוטה שבדבריו הוא: ששאל: "איך נזכה כבר לצאת מהגלות,

וּנְזָכָה כָּבֵד לְהַקְרִיב אֶת הַקְּרִבָּן-פֶּסַח בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ
בְּיָדְתָּ וּבְיָדֵינוּ!]

ז.

(שיח-טרפיקדש ח"ה פח)

פַּעַם כְּשֶׁהִתְקַרַּב חַג הַפֶּסַח, וְעַדְיָן לֹא הָיָה
לְמוֹהַרְנֵ"ת ז"ל, מִסְפִּיק בְּיַד הוֹצָאוֹת
הַחֶג, כְּשֶׁרָאָה שְׁמִמְלָאִים אֶת הַחֲבִית בְּמִים
עֲבוּר יְמֵי הַחֶג, הִתְאַזַּר וְהִתְחַזַּק, עַד שֶׁרָקַד
מְרֹב שְׂמִיחָה כְּשֶׁהוּא עוֹנֶה וְאוֹמֵר בְּשִׂמְחָה:
"תּוֹדָה לָקַל יֵשׁ לָנוּ כָּבֵד מִים עֲבוּר יְמֵי
הַחֶג".

ח.

(שיח-טרפיקדש ח"ב תשפ)

מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל אָמַר: שְׁבַסְדֵּר הַהֲגָדָה, סִדְרוּ
לָנוּ חֻכְמֵינוּ ז"ל, לֹאמֵר וּלְנַגֵּן אֶת
הַפְּזֶמוֹן: "אֲדִיר הוּא יְבֻנָּה בֵּיתוֹ בְּקִרְוֹב"
בְּסוּף הַסֵּדֶר, כְּדֵי שִׁיִּצְאוּ בְּזֶה יְדֵי חוֹבֵת
'אֲמִירַת תְּקוּן הַצּוֹת'! - כִּי בְּסוּף הַסֵּדֶר, אִז
כָּבֵד עַת הַצּוֹת לִילָה!

ט.

(שיח-טרפיקדש ח"ב רלג)

פַּעַם כְּשֶׁבִקֵּר רַבְּנוּ ז"ל בְּבֵית בְּתוֹ אֲדָל,
בְּיוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח - נִתְּנָה לוֹ
בְּמַרְק 'שְׁנֵי קִנִּיִּדְלָאָד'.

אָמַר לָהּ רַבְּנוּ: "עוֹד יִהְיוּ לָךְ שְׁנֵי בָּנִים!"
[כִּי סָבְלָה בְּמִשָּׁף זְמַן רַב, אֲצַעַר גְּדוּל בָּנִים,
שְׂמִתּוֹ אֲצַלָּה בְּעוֹדִם צְעִירִים, לֹא-עֲלִינוּ]. וְנוֹלַד לָהּ
אֲחֵרִי-בֶן בֶּן וּבֵת, הֵלֵא הֵמָּה רַבִּי אֲבֵרָהָם
בְּעֶרְבֵי וְאַחֲתוֹ רַבְּקָה.

י.

(שיח-טרפיקדש החדש ח"ג תעו)

מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל הָיָה אוֹמֵר אֶת הַהֲגָדָה,
בְּקוֹל רֶם וּבִשְׂאֵנָה (עֵינָו לְהִלְךְ ח"א
כ, י: לֹאמֵר הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֶם, וְהוּא 'תְּקוּרַת-הַבְּרִית').

וּפַעַם-אַחַת כְּשֶׁהִגִּיעַ לְהַתְּבוֹת: "וּבְמוֹרָא
גְּדוּל, זֶה גְּלוּי שְׂכִינָה" - אָמְרָה בְּצַעֲקָה
וּבִשְׂאֵנָה, וְנִפְל חֲלָשׁוֹת. וְכָל הַנּוֹכָחִים הִבִּינוּ
וְהִרְגִישׁוּ: שֶׁרָאָה אִז מוֹהַרְנֵ"ת גְּלוּי
שְׂכִינָה'.

גַּם אַרְע פַּעַם: שְׁלֹב הַתְּלַחְבוּתוֹ בְּאֲמִירַת
הַהֲגָדָה, כִּפְסָה מוֹהַרְנֵ"ת אֶת פָּנָיו
הַנְּלָהֲבִים שֶׁבְּעֵרוּ מְאֹד.

- שְׂאָר עֲנִינִים וְהַשְׂיחוֹת -
נִמְצְאוּ כָּל עֲנִינֵי וְעֲנִינֵי בְּמִקְוֵמוֹ

"הַבָּאִים מִצְרֵימָה" (שְׁמוֹת א. א-ה)
- עֲנִינֵי גְּלוּת מִצְרַיִם -

יא.

(ח"א ד, בְּסוּף)

עַל-יְדֵי 'וְדוּי-דְּבָרִים' לִפְנֵי הַצְּדִיק-הָאֵמֶת
- מַעֲלָה 'מְלֻכּוֹת-דְּקָדְשָׁה'
לְשֶׁרְשָׁה, וּמִבְטֵל 'מְמַשְׁלֵת עֲבוּ"ם', וְזוֹכָה
לִידֵעַ: "שְׁכָל מְאֲרַעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ!" -
וְזֹאת הַבְּחִינָה הוּא 'מַעֲיִן עוֹלָם-הַבָּא'.

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ" - הֵן
'הוֹי"ה' הֵן 'אֱלֹקֶיךָ', תְּבִינִי: שְׁכָל זֹאת
'אֲנֹכִי'.

"אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" - דְּאִיתָא
בְּמִדְרָשׁ (בְּרַאשִׁית-דְּבַר טז, ד): "כִּי כָּל
הַגְּלוּיֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם 'גְּלוּת-מִצְרַיִם' -
מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל".

הֵינּוּ: שְׁעַל-יְדֵי הַצְּדִיק' - נִתְּבַטֵּל
'מְלֻכּוֹתָם וּמְמַשְׁלֵתָם שֶׁל הָעֲבוּ"ם',
וְעוֹלָה מִתּוֹכָם 'מְלֻכּוֹת-דְּקָדְשָׁה'.

"מבית עבדים" - זה רמז על בטול המדות ירעות של ארבע יסודות המכנים בשם 'עבדים' וכו'.

לשון תרגום, לשון ארמי - שדרך שם מתעוררים לינק מהקדשה.

ועקר בנינה ושלמות של לשון הקדש - אינו אלא על ידי שמפילין הרע של התרגום, ומעלין הטוב שבתרגום, ללשון הקדש - שעל ידי זה נשלים לשון הקדש.

ולכן הארמי, שהוא "ארמי אבד אבי" הנ"ל - רצה לינק מהקדשה על ידי התרגום, ועל כן קרא לו (בראשית לא, מז): **"יגר שהדותא"**.

ויעקב - היה מעלה את התרגום ללשון הקדש, ועל כן קרא לו (שם): **"גלעד"**, בלשון הקדש.

יד.

(ח"א כ, י)

"וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום, כה אמר אחיה ישראל אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו, וירדו אבותינו מצרימה וכו', וירעו לנו מצרים וכו'" (במדבר כ, יד-טו).

"אתה ידעת" דיקא - כי כל הענשים על ידו, **"ובפרט גלות מצרים שהיה על פגם הברית"** (שערי הכפונות פסח א), **כי פגם הברית הוא פגם הדעת**, ועל פגם הברית, **"הרב"** בא, בבחינת (ויקרא כו, כה) **"הרב נקמת וכו', והוא ממנה על הרב"**.

טו.

(ח"א סב, ה; ח"א קסג; פתב"ד רבנו ז"ל השיך לח"א סב, הנדפס בסוף הספר)

לפעמים מנח הדבור ומוכן לצאת, ואינו יוצא דרך ה'פה, כפיאם דרך הערף.

יב.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כשפגם אברהם במה אדע (בראשית טו, ח), ובה פגם בירשת ארץ, שהיא בחינת אמונה, בחינת תפלה - היה גלות מצרים.

ודוקא "יעקב ובניו ירדו מצרים" (יהושע כד, ד - בהגדה של פסח) - כי הם בחינת שנים עשר נסחאות התפלה (שערי הכפונות, דרושי עלינו לשבח א).

והוריד אותם בגלות, ומצרים הוא **"הפך הנסים"**, כמו שכתוב (שמות יד, כז): **"ומצרים נסים לקראתו"** - שאין שם מקום הנסים, ואין שם מקום התפלה, כמו שכתוב (שם ט, כט): **"והיה כצאתי את העיר אפרש את כפי"**.

"וכל הגליות מכנים בשם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית רבה טז, ד), וכשפוגמין באמונה, בתפלה, בארץ ישראל, יורדין לגלות - לפי ירדתם ולפי הפגם שפגם, בן צריך לירד לעמק הגלות של מצרים, כמו שירדו יעקב ובניו למצרים, כשאמר אברהם (בראשית טו, ח): **"במה אדע"**, על ירשת ארץ.

יג.

(ח"א יט, ד - "ארמי אבד אבי וירד מצרימה")

עקר תגברת הקלפה, אינו אלא על ידי לשון תרגום, בבחינת (דברים כו, ה; הגדה של פסח): "ארמי אבד אבי", ובבחינת (במדבר כג, ז): **"מן ארם ינחני בלק"**, שהוא

כי יש שלש קלפות' שרוצים תמיד לתפס
ה'דבור' לעצמם, בפרט דבור הקדוש
מאדם גדול, כי אצלם כל הדבורים יפים
ונאים וחסובים ורוצים לתפסם, מכל-שכן
כשהדבור נאה באמת וכו'.

ועקר 'תקון-הדבור', הוא על-ידי
ה'תענית' - כי עקר 'ניקת
הקלפות', אינו אלא מ'אחורי-הקדשה'.
וכשמתגברים ה'תאות' על האדם - הוא
התגברות ה'קלפות' על הקדשה.

ו'ראשי-התאות' - הם ה'שלש
קלפות', 'שלשה שרי
פרעה': 'שר האופים', ו'שר המשקים',
ו'שר הטבחים' (בראשית מ, ב'ג) - שהם: 'קנה',
ו'ושט', ו'זרידין' (שערי-הפסוקים וישב) - שהם
בחינת 'תאות אכילה ושתיה', שהם
'ראשים', שכל התאות נמשכים אחריהם.

ויניקתם: מ'פרע"ה' שעומד 'אחורי-
הקדשה', שהוא אותיות
'הער"ה', הינו 'אחורים' (שערי-הפסוקים שם).

ועקר יניקתם: מה'דבורים', בחינת (בראשית
שם, א): "אחר הדברים" - כי 'קנה'
ו'ושט' ו'זרידין', הם סמוכין ל'חמשת
מוצאות הפה' - ותופסין ה'דבור' ל'ה'ערה',
וממשיכין ה'דבור' ל'גלות-מצרים', בחינת
'מצר הגרון' (שערי-הפגנות, פסח), בחינת (תהלים
סט, ד): "נחר גרוני", ואינו יכול לדבר שום
דבור לפני השם-יתברך.

ואזי צריך להדביק ולהסתיר 'אחורי-
הקדשה' שלא יינקו.

ו'דבקות אחורי-הקדשה', היא על-ידי
ה'תענית' וכו', (עין בפנים), שהוא
עקר הכנעתן של ה'שרים' הנ"ל.

ועל-ידי ה'תענית' שמרעיב עצמו -
ממשיך 'מימי החסדים' ללחלח
הגרון, ואז יוכל לדבר. [עין עוד בפנים, ובפרשת
לך-לך בפסוק (בראשית יב, י): "ויהי רעב בארץ"].

טז.

(ח"א סו, ד-בסוף)

לפעמים נתחבין 'אותיות הדבור'
ב'מצר-הגרון' (שער הפגנות, פסח),
ואי-אפשר להוציא ה'דבור' בשלמות, בחינת
'הייזעריק' [קול צרוד].

וצריך לראות להוציא הדבור מ'מצר-
הגרון', שיוכל לדבר בשלמות -
דהינו: להמשיך 'נקדות' אל ה'אותיות'! - כי
בלא 'נקדות' אי-אפשר לדבר שום 'אות'.
ול'המשיך' 'נקדות' אל ה'אותיות' - הוא:
על-ידי ה'חשק והפסופין'
שחושקין לעשות המצוה. ועקר גדל
ה'חשק' נעשה על-ידי ה'מניעה' שפזמינין
לו.

וזו בחינת (דברים כו, ה - הגדה של פסח): "וירד
מצרימה", "אנוס על פי הדבור" -
שכשה'דבור' יורד ב'מצר-הגרון', שזה
בחינת 'גלות-מצרים' - אזי הוא "אנוס על
פי הדבור" - הינו: שיש לו 'אנס ומניעה',
על-ידי שאין 'נקדות' לה'אותיות', ואינו יכול
להוציא מ'מצר-הגרון', שמה באין כל
המניעות.

וזוהו בחינת: "אנוס על פי הדבור" -
שעל-ידי שאין ה'דבור' בשלמות,
על-ידי-זוהו הוא 'אנוס'.

יז.

(ח"ב א, י)

"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב).

כי 'ארץ מצרים' מלאה גלולים ועבודה-
זרה, ועל־כן נקראים "בית עבדים", בחינת
'עבדות'.

יח.

(ח"ב תה)

"והגליתי את בני" (ברכות ג) - זה בחינת
'בטול הנבואה' שבאה
מ'נפשות בני־ישראל', בחינת (דברים י, כב):
"בשבעים נפש ירדו אבותי מצרימה",
ראשי־תבות: 'נבי"א'. כי 'גלות בני־
ישראל', הוא בחינת 'בטול הנבואה', שבאה
מ'נפשותם'.

יט.

(ח"ב עג)

עקר הזדככות 'שנים־עשר שבטי י"ה',
שהם 'מ"ט אותיות', בחינות 'מ"ט
שערי־תשובה' - היה ב'מצרים', שהוא
בחינת 'מצר־הגרון' (שערי־הכנרת פסח), שהוא
בחינת 'תשובה־על־אה' (שם; פרי־עץ־חיים, חג
המצות פ"ז).

כ.

(ח"ב עט - ראשי־פרקים של רבנו ז"ל)

"אל תקברני במצרים" (בראשית מז, כט),
ב'מצר הגרון' (שערי־הכנרת פסח),
בשעת בחינת (דברים ד, ל): "בצר לך".

כא.

(שיחות־הר"ן פה)

כשרואה אדם נסיעה לפניו, אין לו
להתעקש למנע מזה לישוב
בביתו דוקא! - כי בכל־מקום שנוסע לשם,
מתקן שם איזה דבר, רק שיזהר להיות שמור
מן העברה חס־ושלום, אפלו איש פשוט
לגמרי.

כי בודאי איש ישראל, אפלו הפחות
שבפחותים, על־כל־פנים הוא עושה
כמה דברים שבקדשה בכל־מקום אשר הוא
שם. ועל־כן בודאי האדם מכרח מן השמים
להיות שם באותו מקום דוקא, כדי שיתקן
שם מה שהוא דיקא צריך לתקן שם.

על־כן הוא טובה לפניו מה שנוזמן לו
נסיעה לשם, כי אולי יהיה מכרח
לבוא לשם 'בשלאות של ברזל', וכמו
שאמרו רז"ל על 'יעקב אבינו' (שבת פטז):
"ראוי היה יעקב לירד למצרים
בשלאות של ברזל, אלא" וכו'.

כמו־כן הוא בכל אדם, שהוא טובה לפניו
מה שמוזמן לו נסיעה לשם, כי
בלא זה אולי היה מכרח לירד לשם
בשלאות וכו' חס־ושלום.

כב.

(שיחות־הר"ן פו)

ה'פריסטאקעס' (פזוז וכרכור) שעושין
בשעת דקודין' - זה
בחינת (בראשית מז, ד): "אנכי ארד עמך
מצרימה, ואנכי אעלה".

כי "גלות־מצרים היה, בשביל לברר
ניצוצי קרי של אדם־הראשון" (פרי־
עץ־חיים, חג המצות פ"א), וְהַתְּנָה' היא 'תקון
ויהוד הברית', שהיא בחינת: "אנכי אעלה
גם עלה".

כג.

(תני־מוהר"ן, השמטות בסוף־הספר, נדפס בסוף
ספרי־מעשיות דפוס ראשון שנת תקע"ה)

"על משקל שני סלעים מילת, נתגלגל
הדבר וירדו אבותינו למצרים" (שבת י:).

"וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יִצְאֵי יֵרֶךְ יַעֲקֹב שִׁבְעִים נֶפֶשׁ"
 (שמות א, ה)
 "בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יֵרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה"
 (דברים י, כב; הגדה של פסח)
 - ענין 'שבועים נפש' -

"משקל שני סלעים מילת" - הינו
 בחינת מלי', הינו בחינת
 'דבורים' שששים שני סלעים'.

"על-ידי-זה נתקנאו בו אחיו וירדו
 למצרים" - פי "עקר גלות
 מצרים' היה, לתקן פגם-הדבור, שפגמו בו
 דור-הפלגה' שקלקלו ב'דבור' ואמרו (בראשית
 יא, ג): 'הבה נלבנה לבנים'" (שערי-הפנינות פסח).

כה.

(ח"א לו, א-ב)

זהו כלל: כי כל נפש מישראל, משרש
 ב'שבועים-נפש של בית יעקב,
 ו'שבועים-נפש של בית יעקב, משרשים
 ב'שבועים-פנים של תורה".

ו"זה לעמת זה עשה האלקים" (קהלת ג, יד)
 - שפגגד 'שבועים-נפש של בית
 יעקב, הם 'שבועים לשון' - שכל 'לשון'
 ו'לשון' יש לה 'מדה רעה' בפני-עצמה, מה
 שאין בחברתה, ומחמת המדות האלו הם
 מרחקים מ'שבועים-פנים' של תורה.

וכשה"נפש של בית יעקב" (בראשית מו,
 כז) באה בגלות תחת יד
 'שבועים לשונות', הינו: ב'מדויותיהם הרעים'
 - אזי היא ראמת 'שבועין קליון', פיולדת
 שקדם הלדה "שצועקת שבועין קליון" (זהר
 פנחס רמט):.

וזהו כלל: ש'כל נפש מישראל, קדם
 שיש לה התגלות בתורה ובעבודה,
 אזי מנסין ומצרפים את הנפש בגלות של
 'שבועים-לשון', הינו: ב'תאוותיהן'.
 וכשהיא באה ב'מדויותיהן' בגלות, אזי ראמת
 'שבועין קליון'.

פי 'התגלות' היא בחינת 'לדה' וכו'. פי
 ה'קלפה' קדמה ל'פרי', ומי שרוצה
 לאכל ה'פרי', צריך לשבר מקדם ה'קלפה'.
 לכן קדם ה'התגלות' - מכרח הנפש לבוא
 ב'גלות', הינו ב'מדויותיהם', כדי
 לשברם, ולבוא אחר-כך ל'התגלות'.

כד.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-
 תפלה, ברמזי רבנו ז"ל בסוף)

עין-שם כל הקאפיטל (ישעיה לא) שמדבר
 מענין כל המעשה הנ"ל (של
 הבעל-תפלה): "הוי הירדים מצרים לעזרה
 ועל סוסים ישענו. ומצרים אדם ולא א-ל
 וסוסייהם בשר ולא רוח".

הינו: בחינת המדינה שסמכו עליה
 ה'מדינה של עשירות', שהם
 יושיעו אותם.

כי לפי טעותם סברו: שהם בלם אלקות,
 וסוסייהם הם מלאכים! כמבאר לעיל
 בתוך המעשה עין-שם. וזה שסים הפסוק:
 "ומצרים אדם ולא א-ל, וסוסייהם בשר"
 וכו'. והבן.

שאר עניני גלות מצרים' - נמצאים להלן בסדר
 הפסוקים של פרשת בא, בעניני 'יצאת מצרים'

ודע: ש'פְּלֹטוֹת שֶׁל שְׁבַע־יָמֵי־לֶשֶׁתְּךָ, שֶׁל מְדוּתֵיךָ הַרְעוֹת הַלְלוּ, הִיא תְּאֻנֹּת־נְאוֹדָה. וְהוּא 'תְּקוּן־הַפְּלִי' - מִי שֶׁמְשַׁבֵּר הַתְּאוּהָ הַזֹּאת, אֲזִי בָקֵל יָכוֹל לְשַׁבֵּר כָּל הַתְּאוּזוֹת.

נו.

(ח"א קפא)

'יעקב' הוא בחינת ה'כבוד' - כִּי הוּא בְּחִינּוֹת הַנְּפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מו, כז): **"כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב"**.

נז.

(ח"ב ח, ה)

על־ידי 'הַתְּגֻלוֹת הַכְּבוֹד', בָּא 'הַתְּפִשְׁטוֹת הַנְּבוֹאָה'. כִּי הַנְּבוֹאָה בָּאָה מִבְּחִינַת 'שְׂרָשֵׁי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁבַע־יָמֵי נֶפֶשׁ', בְּבְחִינַת (דְּבָרִים י, כב; הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): **"בְּשִׁבְעֵים נֶפֶשׁ יִרְדּוּ אֲבוֹתֶיךָ"**, רֵאשִׁי־תְבוֹת **'נְבִיא'**. וְשֶׁרֶשׁ הַנִּפְשׁוֹת הוּא בְּחִינַת 'כְּבוֹד' וְכוּ'.

נח.

(שִׁיחוֹת שְׂאֲחָרֵי סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת)

דע: שֵׁשׁ שְׁנֵי מֵינֵי פְּלִטִין שְׂדוּמִין זֶה לָזֶה. בְּאֶחָד דָּר מְלֻךְ, וּבַהֲשֵׁנִי דָר עֶבֶד. וּבּוֹדָאֵי בְּאֵמֶת הוּא חֲלוּק גְּדוֹל בֵּינֵם. רַק אִף־עַל־פִּי־כֵן אֶפְשָׁר לְטַעוֹת בֵּינֵיהֶם.

כִּי יֵשׁ 'קֶשֶׁר' שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּפְלִטִין'. כִּי מִתְקַשְּׂרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'יסוד'. וְאַחֲרֵי־כֵן נַעֲשֶׂה 'אֵהָל', עַד שֶׁנִּבְנֶה מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר'.

וְזֶה הַמְּדוּר, הוּא 'מְדוּר' לְאֵמֶת. וְכִשְׁצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֵמֶת, מוֹצֵאִין שָׁם

בְּאוֹתוֹ הַמְּדוּר. הֵינּוּ: בְּתוֹךְ הַקֶּשֶׁר שֶׁל הַנִּפְשׁוֹת הַנִּלְכָּדִים, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה 'מְדוּר' לְהָאֵמֶת.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, כז): **"כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב"** - הֵינּוּ: שֶׁמֵּהֶם נַפְשׁוֹת, נַעֲשֶׂה 'בֵּית יַעֲקֹב', הֵינּוּ: 'בֵּית מְדוּר' לְאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יעקב'. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה כ, ז): **"תִּתֵּן אֵמֶת לְיעֲקֹב"**.

אבל דַּע: שֵׁשׁ פְּנֵי הַקֶּשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים, שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין יַחַד הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר לְשֶׁקֶר'.

ועל־זה הַזְּהִיר הַנְּבִיא (ישעיה ח, יב): **"לֹא תֵאמְרוּן קֶשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר יֵאמֹר הָעָם הַזֶּה קֶשֶׁר" - כִּי "קֶשֶׁר רְשָׁעִים אֵינוֹ מִן הַמִּנְיָן" (סִנְהֶדְרִין כו, וְכוּ'.**

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וְגו' וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם וְגו'. וַיֵּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגו'" (שְׁמוֹת א, ז-ח"ט)

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וְגו'" - בֵּינָן שְׂרָאוֹ הַמִּצְרַיִים כִּן, חֲדָשׁוֹ גְּזֵרוֹת עָלֵיהֶם, הֵדָא הוּא דְכַתְיֵב: וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ. (שְׁמוֹת־רַבָּה א, ח)

נט.

(ח"א ב, ו)

הַנִּשְׁמוֹת הֵן נִקְרָאִין 'עֲשָׂבִין', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל טז, ז; הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): **"רַבְבָּה בְּצִמְחַת הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךְ"**.

ל.

(סְפָר־הַמְּדוֹת, בְּנִים ח"ב כז)

כְּשֵׁי־יִשְׂרָאֵל פָּרִים וְרַבִּים, אֲזִי הָאֵמוֹת מְחַדְשִׁין עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת. [הַרְבֵּה מְטַשְׁעָה־רִיז' ל צִו לְמַדְרַשׁ הַנִּלְכָּד].

ויש בענין זה פמה ענינים וחלוקים, אך סוף כל סוף אינו יוצא נקי.

ונראה שזהו פרוש (יבמות סג. סוטה יא.): **"כל העוסק בבנין מתמסבן"**. 'מתמסבן' הוא לשון 'עניות', וגם הוא לשון 'ספנה'.

ובמדרש מבאר (שמות רבה א, י; סוטה שם) בפרוש על פסוק (שמות א, יא): **"ויבן ערי מספנות לפרעה"** - "חד אמר שמתמספנות את בעליהן, וחד אמר שמתמספנות את בעליהן".

"וימדרו את חיייהם בעבדה קשה, בחמור ובלבנים, ובכל עבדה בשדה, את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך" (שמות א, יד)
"ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה" (שמות ב, כג)

"בעבודה קשה" - בקשיא. (תקוני-זהר כח:)

לג.

(ח"ב מו; שיחות-הר"ן קמו)

בתחלה יש לו פמה מניעות על התפלה, ואחר-כך פשעובר עליהם ובא להתפלל, כשלבבו עקם ופתלתל מהשם-יתברך, זאת המניעה גדולה מפלם.

בחינת (תהלים לח, יא): **"לבי סחרחר"**, תרגום "סביב": **"סחור סחור"** - דהינו: **שלבבו מסבב ומקף ומעקם בעקמומיות וקשיות וכפירות על השם-יתברך.**

שזה בחינת (שמות א, יד): **"וימדרו את חיייהם בעבדה קשה"** וכו', ואיתא בתקונים (תקוני-זהר כח:): **"בקשיא"** וכו', הינו

"הבה נתחכמה לו" (שמות א, י)

אמר רבי שמעון: לפיכך קתיב (שמות א, ט): **"ויאמר"** [אל עמו] - כלומר: אכניס בלבהון מלקתא דא וכו', 'מחשבת הלב' בלבד. אכניס מחשבתא בלבהון, דאמרו: **"רב ועצום ממנו"**.

מאי **"ממנו"**. רצוננו-לומר: ממנא דילהון [מהממנה שלהם], אינון אמרו בלבייהו [המצרים אמרו בלבם], דחילא ותוקפא דילהון [שהיכת והתקף של בני-ישראל, שהוא השם-יתברך], רברבא ותקיפא ממנו [הוא גדול ותוק משלנו], משולטנא דילהון [דהינו: מן הממנה השולט עליהם; ולכן "הבה נתחכמה לו", שנתחכם למושיעין של ישראל וכו']. (זהר שמות יז.)

לא.

(חיי-מוהר"ן שצד)

אמר: **"יש בני-אדם שאין מכירים אותי בכל, וחולקין עלי!"**

ואמר: שאיתא בזהר-הקדוש (שמות יז.) על פסוק (שמות א, י): **"הבה נתחכמה לו"**: **"וכי תעלה על דעתך שפרעה הלך לכל אחד ואחד ואמר לו 'הבה נתחכמה' - אלא שהכניס [השר של מצרים] בתוך לבבם [המחשבה הזו] וכו'".** עין-שם.

"ויבן ערי מספנות לפרעה" (שמות א, יא)

לב.

(שיחות-הר"ן ס)

בענין 'בנינים', עינתי והסתפלותי בענין זה, וראיתי: **שכל העוסקים בבנינים ובחומות, אין אחד מהם יוצא נקי, ואפלו עכו"ם.**

ואף-על-פי-כן העולם עוסקים בזה, כי הוא קיום העולם. כי אי-אפשר להיות בלא זה. ועל-פן בהכרח שיהיו בני-אדם שיהיה להם חשקות לזה.

ה'קשיות' שבלבו, שהם המניעה הגדולה מבלם.

ואזי צריך לצעק לאביו שבשמים בקול חזק מעמקי הלב! - ואזי השם יתברך שומע קולו ופונה לצעקתו!

ויכול להיות: שמזה בעצמו יפל ויתבטל לגמרי כל הקשיות והמניעות!

ועל-כל-פנים השם יתברך שומע קולו, שזה ישועתו.

וזה: אותיות 'קשי"א' - ראשי-תבות (תהלים כז, ז): "שמע יי קולי אקרא" - שצריך רק לקרות להשם בשמתגבר עליו הקשיא והכפירה.

וה'צעקה' בלבו בעצמה, הוא בחינת 'אמונה' - כי אף-על-פי שבאים עליו בפירות גדולות וקשיות - מאחר שצועק על-כל-פנים בלבו, בודאי עדין יש בו ניצוץ ונקדה מה'אמונה-הקדושה'.

וגם על-ידי ה'צעקה', זוכין ל'אמונה' - הינו: שה'צעקה' בעצמה הוא בחינת 'אמונה', רק שהוא בקטנות גדול.

ועל-ידי ה'צעקה' בעצמה, יכול לזכות ל'אמונה', להעלות ולגדל את ה'אמונה', עד שישתלקו הקשיות ממנו.

ואפלו אם אינו זוכה לזה עדין - אף-על-פי-כן ה'צעקה' בעצמה טוב מאד.

לד.

(חיי-מוהר"ן, השמטות בסוף-הספר, נדפס בסוף ספורי-מעשיות דפוס ראשון שנת תקע"ה)

"על משקל שני סלעים מילת, נתגלגל הדבר וירדו אבתינו למצרים" (שבת י:).

"משקל שני סלעים מילת" - הינו בחינת 'מלי', הינו בחינת 'דבורים' ששויים 'שני סלעים'.

"על-ידי-זה נתקנאו בו אחיו וירדו למצרים" - כי "עקר גלות מצרים' היה, לתקן 'פגם-הדבור', שפגמו בו 'דור-הפלגה' שקלקלו ב'דבור' ואמרו (בראשית יא, ג): 'הבה נלבנה לבנים'" (שער-הפונות פסח).

לה.

(ספר-המדות, עניני 'מרור')

"מרור" - על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים, שנאמר: "וימררו את חיייהם" וגו' (פסחים פ"מ ה: פסחים קטז:)

[א] כזית מרור שאוכלין בפסח, מסגל לפרנסה (ממון לה - עין לקוטי-הלכות 'הרשאה' ד, טו-טזיז).

[ב] אשה שהיא מקשה לילד, תתלה על צוארה מרור הנשאר (קשוי-לילד ו).

לו.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, נז-נח)

"וימררו את חיייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים" (שמות א, יד). עקר 'מרירת-הגלות' - הוא בחינת 'עבדות', שנמשך מ'זהמת-הנחש', מבחינת (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה".

בחינת 'התגברות העצבות', שהוא בחינת 'טיט-הינו', שעל-זה צעק דוד (תהלים סט, ג-טו): "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו' הצילני מטיט ואל אטבעה" וכו'.

וזה שכתוב בזהר-הקדוש (בראשית כז, על שמות א, יד): "בעבדה קשה" - 'בקשיא'. "בחמר" - 'בחמרא דשמעתתא'. "ובלבנים" - 'בלבון הלכתא'.

שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ה', ט): "תִּכְבַּד הָעֲבוּדָה וְכוּ', וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בַחֲמֹר וּבִלְבָנִים" (שְׁמוֹת א, יד).

כִּי עֵקֶר הָעֲבֹדוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁפוּבָלִין רַב הָעוֹלָם הַרוֹדְפִים אַחַר הַמָּמוֹן שֶׁהֵם עֹבְדִים לְעֶצְמוֹן, וּמְשַׁעֲבָדִים עִם עֶצְמוֹם בְּקִשֵׁי, וּמְמַרְרִין אֶת חַיֵּי עֶצְמוֹן "בַּעֲבוּדָה קָשָׁה בַחֲמֹר וּבִלְבָנִים" - שְׁבוּנִין לְעֶצְמוֹן בְּנִינִים גְּדוֹלִים כְּמוֹ "פֶתֶם וְרַעְמָסֶס", כְּדֵי לְמַרֵר חַיֵּי עֶצְמוֹן בָּהֶם.

וְהַכֹּל בָּא מִ'פְּחֵי-הַמְדָּמָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גְּלוּת-מִצְרַיִם', בְּכֹל אָדָם וּבְכֹל זְמַן. שְׁזָה הַמְדָּמָה' מְטַעֵה וּמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם בְּתַאוּוֹת וּבְמוֹתְרוֹת, וּמְשַׁעֲבֵד בּוֹ "בַּפְּרֹד" וְ"בַעֲבוּדָה קָשָׁה" וְכוּ' - כִּי עֵקֶר הָעֲבֹדוֹת וְהַיְגִיעוֹת בְּבְחִינַת הַמְדָּמָה, כֵּן ל.

"וַיִּצְוּ פְרַעֲהַ וְגו', כָּל הַיּוֹן הַיְלֹוד
הַיְאֹרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ" (שְׁמוֹת א, כב)

לח.

(ח"א נד, ו)

עַל-יְדֵי 'פְּגַם-הַדַּעַת', מִתְגַּבֵּר 'פְּחֵי-הַמְדָּמָה', וְנוֹפֵל מִ'אַהֲבוֹת-דִּקְדוּשָׁה', וְנִפְגַּם הַזְּכָרוֹן וְנוֹפֵל לְ'שִׁכְחָה'. וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ 'בֶּן זָכָר'.

וְעַל-כֵּן גָּזַר 'פְּרַעֲהַ' עַל הַזְּכָרִים דִּיקָא - כִּי 'פְּרַעֲהַ' הוּא בְּחִינַת 'פְּחֵי-הַמְדָּמָה', שֶׁהוּא 'פְּחֵי בְטָל', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ה', ד): "תִּפְרִיעוּ אֶת הָעַם" - שֶׁהוּא מִתְגַּבֵּר עַל הַזְּכָרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בֶּן-זָכָר'.

כִּי 'פְּחֵי-הַמְדָּמָה' כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר חֲסִי-וְשָׁלוֹם, הוּא פּוֹגֵם וּמְבַטֵּל חֲסִי-וְשָׁלוֹם אֶת הַזְּכָרוֹן כֵּן ל.

כִּי זֶה עֵקֶר 'מְרִירַת הַגְּלוּת' - שְׁמַבְלֵבֵל הַשְּׂמִיחָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אַמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה', 'אַנְפִּין-נְהוּרִין' - עַל-יְדֵי הַקְּשִׁיּוֹת וְהַבְּלָבוּלִים וְכוּ', שְׁזָהוּ בְּחִינַת: "הַמְרָא-דְשִׁמְעֵתָא וְלְבוּן-דְהַלְכְתָא".

כִּי עֵקֶר בְּחִינַת 'אַסוּקָא שְׁמַעֲתָא אַלְפָא דְהַלְכְתָא' הוּא: לְבַרֵר וּלְלַבֵּן עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת לְעֲבוּדַת-הַבוּרָא-יִתְבַּרְךָ - לְצֵאת מִזְהָמָא דְהָאֵי עֲלָמָא שְׁפָלָה, וְלַהֲתַקְרַב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי "לֹא הַמְדָּרֶשׁ הוּא הָעֵקֶר, אֲלֹא הַמַּעֲשֵׂה" (אַבוֹת א, יז).

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה עֵקֶר הַהֲתַקְרְבוֹת לְתַלְמִידֵי-חֲכָמִים וְלְצַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּים - כְּדֵי שֶׁהֵם יוֹרוּ לָנוּ "אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נִלְכְּדָה בָּהּ וְאֶת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" (עַל-פִּי שְׁמוֹת יח, כ; יְרֵמְיָה מַב, ג) בְּכָל-עֵת, בְּאִפְן שִׁיזְכָּה כָּל אֶחָד לְצֵאת מִמָּה שֶׁצָּרִיךְ לְצֵאת, וְלַהֲתַקְרַב וְלָשׁוּב לְהַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ.

אַבְל הַסְּטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינַת 'מְרִירַת-הַגְּלוּת', שֶׁהִיא הָעֲצָבוּת' - מִתְגַּבֵּר כָּל-כַּף, וּמְמַרֵר אֶת חַיֵּי יִשְׂרָאֵל בְּקִשֵׁיּוֹת וּבְלָבוּלֵי-הָאֲמוּנָה וּבְבָלְבוּלֵי-עֲצוֹת - עַד שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים לְלַבֵּן הַהֲלָכָה וְהַדֶּרֶךְ וְהַהֲלוֹךְ לָשׁוּב לְהַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ.

לז.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, עֲבוּדַת-אֱלִילִים ג, ד)

'פְּרַעֲהַ וּמִצְרַיִם', זֶה בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת', בְּחִינַת 'פְּחֵי-הַמְדָּמָה', כְּמוֹ שְׁמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֵּץ" (ח"א נד). שְׁזָה עֵקֶר הַגְּלוּת', כְּשֶׁהַ'פְּחֵי-הַמְדָּמָה', שְׁמַשֵּׂם כָּל הַתַּאוּוֹת וְהַבְּלָבוּלִים וְכוּ', מִתְגַּבֵּר עַל 'יִשְׂרָאֵל' שֶׁהוּא הַשְּׁכָל'.

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֹל הָעֲבֹדוֹת שֶׁל מִצְרַיִם, שֶׁהַעֲבִידוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּפְּרֹד, כְּמוֹ

"וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם" (שמות ב, יא)

מ.א.
(ח"ב כז)

מי שהוא פִּרְנָס־חֲדָשׁ או מְנַהֵיג, שְׁקוֹרֵין דוֹגְדִיר, והוא מְנַהֵיג בְּכַשְׂרוֹת וּבִישָׁר, וְרוֹאֵה וּמְסַתְּפֵל לְהַטִּיל הַמְּשָׂאִי עַל כָּל אֶחָד כְּרָאוֹי לוֹ, לְהַכְּבִיד עַל זֶה וּלְהַקְל עַל זֶה כְּרָאוֹי - עַל־יַדֵּי־זֶה מְבַטֵּל הָאַרְבַּע מִדוֹת־רְעוֹת, דְּהֵינּוּ: עֲבוּד־הַזֶּהָ, וְגִלּוּי־עֲרִיוֹת, וְשִׁפְיֹת־דָּמִים, וְלִשְׁוֹן־הָרַע'.

וַאֲיָתָא (ויקרא רבא לז, ב; • שְׁמוֹת־רַבָּה א, כז; סוּטָה יא:): **"שֶׁבִשְׂבִיל שְׂרָאָה מִשָּׁה בְּסִבְלוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (שְׁמוֹת ב, יא): 'וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם, דְּהֵינּוּ: שְׁנַתָּן לֵב עַל סִבְלוֹתָם' שֶׁהֵיוּ מְכַבְּדִין עֲלֵיהֶם, וְהַעֲבוּדָה הַשִּׁיף לְאִישׁ נָתְנוּ עַל אִשָּׁה, וְכֵן לְהַפְּךְ.**

וְהָיָה מִשָּׁה מְסַתְּפֵל עַל זֶה, וְהַפְּךְ הַדָּבָר וְנָתַן עַל כָּל אֶחָד הָעֲבוּדָה הַרְאֵי לוֹ, מַה שְּׂרָאוֹי לְאִישׁ וְכוּ'. וְאָמַר לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה תִּזְכָּה לְהַתִּיר נֶדֶר שְׁנֶאֱמַר בּוֹ גַם־כֵּן (בַּמִּדְבָּר ל, יז): 'בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ' וְכוּ'."

נִמְצָא: שְׁעַל־יַדֵּי שְׁמְסַתְּפֵלִין לְהַעֲרִיף כָּל אֶחָד כְּרָאוֹי, עַל־יַדֵּי־זֶה זֹכִין לְהַתִּיר נְדָרִים, וְעַל־יַדֵּי־זֶה נִצְוֵלִין מ'אַרְבַּע מִדוֹת' הַנ"ל.

"וַיַּף אֶת הַמִּצְרִי" (שמות ב, יב)

מ.ב.
(ח"ב צא)

כְּשֶׁמִּדְבַּר הַצַּדִּיק עִם עַבְדֵי־ם - אֲזִי הַצַּדִּיק מוֹצִיא הַטוֹב מִמֶּנּוּ,

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת א, כב): **"וַיֵּצֵא פְרַעְה וְכוּ', כָּל חַבֵּן הַיְלֹוד הַיְאָרָה תִּשְׁלִיכֶהוּ" - "הַיְאָרָה" דִּיקָא.**

כִּי "יְאֹר מִצְרַיִם, זֶה פִּישׁוֹן" (רש"י בְּרַאשִׁית ב, יא), הֵינּוּ בְּחִינַת: **"פִּי שׁוֹנָה הַלְכוֹת"** (זֶהר בְּרַאשִׁית כו: תְּקוּנַיִת־זֶהר פת. - פִּישׁוֹן הוּא נוֹטְרִיקוֹן פִּי שׁוֹנָה), שְׁשֵׁם שׁוֹרָה ה'כַּח־הַמְדָּמָה' (עֵין בְּפָנִים).
הֵינּוּ: שְׂרָצָה לְפָגַם ה'זְכָרוֹן', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בֵּן זָכָר', עַל־יַדֵּי ה'כַּח־הַמְדָּמָה', הַשׁוֹרָה עַל "פִּי שׁוֹנָה הַלְכוֹת".

ל.ט.
(ח"ב ז, בַּסוּף)

'פְּרַעְה' זֶה בְּחִינַת 'יּוֹבֵל', כְּמוֹבָא בְּזֶהר (וַיִּגַּשׁ רי:): **"דְּכָל נְהוּרִין אֶתְפָּרְעִין וְאֶתְגַּלְיִן מִנָּה".**

שְׂאָר עֲנִינֵי 'פְּרַעְה' - נִמְצָא לְהֵלֶן בְּפָסוּק (שְׁמוֹת ה, ד): **"לָמָּה מִשָּׁה וְאַהֲרֹן תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם מִמַּעֲשָׂיו"**

"וְתִרְדַּ בַּת פְּרַעְה לְרַחֵץ עַל הַיְאֹר" (שְׁמוֹת ב, ה)

מ.
(ח"א כג, א)

"וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר" (שְׁפַת לג: עַל בְּרַאשִׁית לג, יח - אֶצֶל יַעֲקֹב אָבִינוּ), **"מְרַחֲצָאוֹת תִּקַּן לָהֶם"** - כְּמוֹ שְׂכָתוּב (שְׁמוֹת ב, ה): **"וְתִרְדַּ בַּת פְּרַעְה לְרַחֵץ", וְדָרְשׁוּ חַז"ל** (מְגִלָּה יג. סוּטָה יב:): **"לְרַחֵץ מְגִלּוֹלֵי בֵּית אָבִיהָ".**

כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת אֲמֵת, בְּחִינַת 'אוֹר־הַפָּנִים' - שְׁתַּקַּן יַעֲקֹב הַתְּאוֹת־מְמוֹן, וְכִשְׁתַּקַּן הַתְּאוֹת־מְמוֹן, נִתְתַּקַּן פָּגַם עֲבוּדַת־אֱלִילִים.

והוא נשאר אפס וריק - שיזה בחינת: "מה שהרג משה את המצרי" (שמות ב, יב).

"ויזעקו, ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה" (שמות ב, כג)

מג.

(ח"א כ, י)

"וירעו לנו המצרים, ונצעק אל ה', וישמע קולנו, וישלח מלאך ויצאנו ממצרים" (במדבר כ, טו-טז). "וישלח מלאך", "זה משה" (ויקרא יב, א; א; במדבר יב, טז; א; ועוד), "בחינת דעת" (זהר פקודי רכא).

"ויזיאנו" - כי "גלות מצרים היה על פגם הברית" (שערי הכוונות; פסח א; פרי עץ חיים, חגי המצות פ"א), כי 'פגם הברית' הוא 'פגם הדעת' וכו'.

וה'קול' מעורר ה'דעת, בבחינת "הקול מעורר הפונה" (ירושלמי, ברכות תחלת פ"ד; רא"ש, ברכות פ"ג, מ; תלמוד בבלי, ברכות טז; שלחן ערוך, ארבעה חיים סא, א; של"ה הקדוש, שערי האותיות, קדשה).

ובשביל זה: "ונצעק" וכו' וישמע את קולנו", וה'קול' מעורר ה'דעת'. "וישלח מלאך" - "זה משה", בחינת 'דעת'. ועל ידי 'התגלות הדעת' בתקוננו, אז: "ויזיאנו" וכו'.

ובשביל זה אומרים ה'הגדה' ב'קול' (הריטב"א, הלכות ליל הסדר; שבלי הלקט ריח; מחזור ויטרי לג; מחברת הקדש להארז"ל, שער הפסח) - כי ה'גאולה' היתה על ידי 'קול', בבחינת (דברים כו, ז): "וישמע את קולנו".

ובשביל זה נקראת בשם 'הגדה' - להורות על 'תקון הברית', בבחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו".

ועקר המצוה ב'יון' - להורות על 'תקון הדעת', בבחינת (סנהדרין ע.): "בחמרא וריחני פקחין", ובבחינת (שם): "תירוש, זכה נעשה ראש", הינו: 'דעת'.

מד.

(ח"א ל, ו)

לפעמים נופל חסו'ש'לום ה'מלכות- דקדשה, לגלות של 'ארבע-מלכות'.

וכי יכול לסבל את קול הצעקה והזעקה הגדולה, כשנופל בחינות ה'מלכות' ביניהם חסו'ש'לום, בבחינות (קהלת ט, יז): "זעקת מושל בפסילים" - דהינו: ה'זעקה' כשנופל ה'ממשלה', בחינות ה'מלכות' - בין ה'פסילים'.

וגם יש עוד צעקה גדולה מזה - דהינו: שהשם יתברך בביכול בעצמו שואג, בבחינות (ירמיה כה, ל): "שואג ישאג על נוהו" - "על נוה דילה" (זהר אחרי עד); שהוא בחינות ה'מלכות', שנופל ב'גליות של ארבע מלכות'.

"וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה" (שמות ג, ב)

מה.

(ח"א ל, א-ב)

'השגות אלקות' אי אפשר להשיג, ביי אם על ידי 'צמצומים

רבים, מעלה לעלול, משכל-עליון, לשכל-תחתון.

וצריך כל-אחד לבקש מאד מלמד הגון פזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול פזה, דהינו: השגות-אלקות! - כי צריך לזה רבי גדול מאד מאד, שיוכל להסביר שכל-גדול פזה, על-ידי השכל-התחתון, כדי שיוכלו הקטנים להבינו.

וכל-מה שהוא קטן ביותר ומרחק ביותר מהשם-יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר - כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה, היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד, דהינו: משה רבנו עליו-השלוש.

וזה בחינת 'שערות' וכו'. וזה בחינת (תקוני-זהר קכב.) "שערא אכמא", בחינת (שיר-השירים א, ה): "שחורה אני ונאווה" - כי ה'שחרות' מקבץ ה'ראות' ומצמצם אותו, כדי לראות היטב.

כן השכל-התחתון, הוא בחינת 'שחרות', שמצמצם בו נאווה ויפי' שב'שכל-העליון.

וזה בחינת (בבא-בבא טז: קמא.): "בת היתה לו לאברהם אבינו, ובבל שמה".

"בת" - זה בחינת 'בת-עין', דהינו: ה'שחר-שבעין', בחינת 'שחרות' הנ"ל, שמצמצם ומגביל וכולל בעצמו כל הדברים הגדולים העומדים לנגדו. כגון: 'הר גדול' בשעומד לפני ה'בת-עין' שהוא ה'שחר שבעין', אזי נגבל כל ה'הר בתוך ה'בת-עין' שרואה אותו.

כי ה'שחרות-שבעין', מצמצם כל הדברים הגדולים, ונכללין ונראין בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין הדבר שרואין. כמו-כן זה השכל-התחתון, מצמצם ומגביל השכל-הגדול-העליון, ונכלל בתוכו - ועל-ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים השכל-העליון הגדול כנ"ל.

וזה בחינת (שמות ג, ב): "וירא אליו ה' בלבת אש" - שהשם-יתברך רצה להלביש לו 'השגות-אלקות', והלביש לו בבחינת 'בת-עין' הנ"ל. [בתקוני-זהר (כב): "בלבת אש דא בת-עין"].

וזה בחינת (בבא-בבא קמא.): "בת תחלה, סימן יפה לבנים". "בת תחלה" - זה בחינת השכל-התחתון, שהוא 'תחלה' ו'הקדמה' לשכל-העליון. "סימן יפה לבנים" - שעל-ידו משיגין השכל-העליון שהוא בחינת 'בנים' וכו'.

וזהו: "סימן יפה" - שבו 'מסמן ומגביל' השכל-העליון.

"ויאמר משה אל האלקים, מי אנכי כי אלך אל פרעה" (שמות ג, יא)

מו.

(ח"א יח, ב)

זה שהצדיק בורח מהשררה והכבוד, ואינו רוצה להנהיג את העולם - בא מבחינת 'הסתרת פני השם', על-ידי 'מעוט אמונה' שיש בישראל.

כי לפי רב ה'כפירה' חסוֹשֶׁלוֹם, כן ה'סתרת פני השם', ואין רוצה להנהיג

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה"
(שמות ג, יד)

מח.

(ח"א א)

"וּמְחִינֵן לִיָּה בְּאַלּוֹתָא דְחָקִיק עֲלֵיָּה
אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה" (בבא-בבא
עג).

הִינּוּ: שְׁעַר הַכְּנַעַתוֹ שֶׁל הַיִּצְרָה־הָרַע,
הוא על־ידי "הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלָה
שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא" (זהר יתרו
פז, אחר עג). וְהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת 'י"ו', כִּי
"הַלּוּחֹת אֲרַכֵּן וַי"ו וְרַחֲבֵן וַי"ו" (בבא-בבא
ד).

וְזָהוּ בְּחִינַת "אַלּוֹתָא" – דְּהִינּוּ מְקֻלוֹת,
"דְּחָקִיק עֲלֵיָּה אֱהִיָּה" וְכוּ', הִינּוּ
'שְׁמוֹת', בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּחִינַת
'י"ו'.

וְהַי"ו' הוּא 'צוּרַת מְקַל' (זהר וַיֵּצֵא קֶסֶב),
וְהִיא "כְּלָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ" – הִינּוּ: שֶׁהַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה מְכַנֶּיֶע
אֶת הַיִּצְרָה־הָרַע שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם
מְשַׁגֵּעַ מִמֶּשׁ חֲסִי־שְׁלוֹם וְכוּ'.

מט.

(ח"א ו, א-ב ג)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַעַט בְּכָבוֹד־עַצְמוֹ
וּלְהַרְבוֹת בְּכָבוֹד־הַמְּקוֹם וְכוּ', וְאִזִּי
הוּא זוֹכֵה לְכָבוֹד־אֱלֹקֵי וְכוּ'.

וְאִי־אֲפֹשֶׁר לְזַכּוֹת לְכָבוֹד הַזֶּה – אֶלָּא
עַל־יְדֵי 'תְּשׁוּבָה'. וְעַקֵּר
הַתְּשׁוּבָה: כְּשִׁישְׁמַע בְּזִינּוֹ יָדָם וַיִּשְׁתַּק! –
כִּי "לִית כְּבוֹד בְּלֹא כָּ"ף" (זהר פְּנִיחָס רְנָה:).
וְהַכָּ"ף הוּא 'פְּתָר' (זהר שָׁם), בְּחִינַת 'אֱהִיָּה',

אוֹתָם, וְהַסְּתָרָה' הַזֹּאת הִיא בְּחִינַת 'כְּעֶסוּ
וְחֶרוֹךְ־אִפּוֹ'.

וְזָהוּ כְּשֶׁהִקְטִין מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹ מִלִּילָךְ
לְמַצְרִים וְלַהֲיוֹת מְנַהִיג, אָמַר (שְׁמוֹת
ג, יא): "מִי אֲנֹכִי כִּי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲה", וְשָׂאֵר
דְּבָרָיו. כְּתוּב (שָׁם ד, יד): "וַיַּחַר אַף ה'
בְּמֹשֶׁה".

פְּרוּשׁ: זֹאת ה'הִקְטִינָה' שֶׁלֹּא רָצָה לְהִיֹּת
'מְנַהִיג' – זֶה מַחְמַת שְׁנִשְׁתַּלְשַׁל
בּו 'חֶרוֹךְ־אִף ה', כְּנִל.

אָבֵל עַל־יְדֵי הַפְּרַת הַכְּעַס בְּרַחֲמָנוּת' –
הִינּוּ: כְּשֶׁבֵּא אָדָם לְכָלֵל 'כְּעֶס', לֹא
יִפְעַל בְּכַעֲסוֹ שׁוֹם 'אֲכֻזָּרוֹת', וְאֲדַרְבָּא יִמְתִּיק
הַכְּעַס בְּרַחֲמָנוּת – אִז נִמְתַּק ה'חֶרוֹךְ־אִף'
שִׁישׁ בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים עַל־יְדֵי ה'רַחֲמָנוּת'.

וְאִז: ה'רַחֲמָנוּת' גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּמְרַחֲמִים עַל
הַעוֹלָם, וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים
עַל עַצְמוֹן ה'שְׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה. וּבְזֹאת
ה'רַחֲמָנוּת', הֵם מְנַהִיגִים אֶת הַעוֹלָם וְכוּ'.

"וְזָה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ" (שְׁמוֹת ג, יב)

וְכַמָּה מֵאֲרֵי ד'אוֹת בְּרִית' דְּאִתְמַר בְּהוֹן: "וְזָה לָךְ
הָאוֹת". (תַּיִקוּנֵי־זֶהַר עַה.)

מז.

(ח"א כז, ו)

"זָה" – בְּחִינַת 'בְּרִית', בְּחִינַת (שְׁמוֹת ג, יב):
"וְזָה לָךְ הָאוֹת" (תַּיִקוּנֵי־זֶהַר עַה:).

בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', כִּי "אֵהְיֶה"ה', דָּא אָנָּא זְמִין לְמַהוּי" (זהר ויקרא יא. אחר י סה:).

הִינּוּ: 'קִדְּם הַתְּשׁוּבָה' - עֲדִין אִין לוֹ הוּיָה, פְּאִילוֹ עֲדִין לֹא נִתְהוּה בְּעוֹלָם, כִּי "טוֹב לוֹ שְׁלֹא נִבְרָא מִשְׁנִבְרָא" (ערובין יג:).

וּכְשָׁבֵא לְטַהַר עַצְמוֹ וְלַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה' - אַז הוּא בְּבַחֲינַת 'אֵהְיֶה"ה', הִינּוּ: שְׂיִהְיֶה לוֹ הוּיָה בְּעוֹלָם, הִינּוּ: "אָנָּא זְמִין לְמַהוּי".

"פְּקֹד פְּקֹדֹתַי אֶתְכֶם, וְאֵת הָעֲשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרַיִם" (שמות ג, טז)

ג.

(ספורי-מעשיות, מעשה י מבערגער וּעֲנִי - בְּרַמְזִים בְּסוּף הַמַּעֲשֶׂה)

יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם: "פְּקֹד פְּקֹדֹתַי" (שמות ג, טז) - כִּי שְׂיֵאמֶר לָהֶם זֶה הַלְּשׁוֹן, הוּא הַגּוֹאֵל.

וְהַדְּבָר תְּמוּנָה: מֵאַחַר שְׂיִדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מְזֵה, אִם-כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן?! - אֶפְשָׁר לֹא נִמְסַר אֱלֹא לְהַזְקֵנִים, וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן בּוֹדָאֵי יֵשׁ סִימָנִים.

"אֱלֹקֵי הָעֵבְרִיִּים" (שמות ג, יח; ג, ז; טז, ט; א-יג; י, ג) "בְּעֵבֶר הִנְהָר יִשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם" (יהושע כד, ב; הגדה של פסח)

נא.

(ח"א סד, ב)

עַל-כֵּן הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ נִקְרָא: "אֱלֹקֵי הָעֵבְרִיִּים" (שמות ג, יח; ה, ג; ועוד),

מִלְּשׁוֹן: "עֵבֶר הִנְהָר" (יהושע כד, ב), לְשׁוֹן 'צְדָדִין' - הִינּוּ: שְׂאֵלְקוּתוֹ מְסַבֵּב גַּם עַל ה'חֲלָל-הַפְּנוּי' הֵבֵא עַל-יְדֵי ה'צִמְצוּם', שְׂצִמְצָם הָאֹר לְצְדָדִין.

וְעַל-כֵּן 'יִשְׂרָאֵל' נִקְרָאִים 'עֵבְרִיִּים' - שְׂעַל-יְדֵי 'אֲמוּנָתָם' שְׂמֵאֲמִינִים שְׂהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ 'אֱלֹקֵי הָעֵבְרִיִּים' - הֵם 'עוֹבְרִים' עַל כָּל הַחֲכָמוֹת, וְעַל מָה שְׂאִינָם חֲכָמוֹת, הִינּוּ הָאֲפִיקוֹרְסוֹת הֵבֵא מ'חֲלָל-הַפְּנוּי'.

וְעַל-כֵּן בּוֹדָאֵי מְזֵה הָאֲפִיקוֹרְסוֹת, צְרִיךְ לְזַהַר יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְבָרַח וּלְהַמְלִיט מִשֵּׁם, לְבָלִי לְעֵין וּלְהַבִּיט בְּדַבְרֵיהֶם כָּלֵל, כִּי חֲסִי-וְשִׁלּוּם בּוֹדָאֵי יִשְׁקַע שֵׁם, כִּי עָלְיוֹ נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן" וְכוּ'.

"לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי, גַּם מִתְּמוּל, גַּם מִשְׁלָטִים, גַּם מֵאֵז דְּבָרָךְ אֶל עַבְדְּךָ, כִּי כִבַּד פָּה וּכְבַד לְשׁוֹן אָנֹכִי" (שמות ד, י)

נב.

(ח"א מה)

עֲנִין 'מִחָאֵת-כַּפֵּיִם בְּתַפְלָה' - כִּי בְּכָל יָד, חֲמִשָּׁה אֶצְבָּעוֹת.

וְהַכָּאוֹת הָאוֹרוֹת 'יְדִימִין' בְּיַד-שְׂמָאל, הִינּוּ: חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֲמִשָּׁה - גִּימְטְרִיא כ"ה.

וְהַכָּאוֹת 'יְדִי-שְׂמָאל' בְּיַד-יְמִין חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֲמִשָּׁה - גִּימְטְרִיא גַם כֵּן כ"ה.

שְׁנֵי פְּעָמִים כ"ה, גִּימְטְרִיא חֲמִשִּׁים. זֶה בְּחִינּוֹת "חֲמִשִּׁים פְּעָמִים יְצִיאַת-מִצְרַיִם שְׁנֹזְכֵר בְּתוֹרָה" (זהר ח"א השקמות רסא:).

כי "על-ידי בחינות יובל, יצאו מגלות-מצרים" (זוהר בשלח מזו).

"ועקר גלות-מצרים, שהיה הדבור בגלות" (זוהר וארא כה:), ועל-ידי גאלה, נתהוה בחינת פה. ובשביל-זה היה משה כבד פה" (שמות ד, י). ועל-ידי גאלה נתהוה בחינת פה.

נמצא: שעל-ידי חמשין שערי בינה, נתהוה ה'פה.

וזוה בחינת (שמות ד, יא): "מי שם פה לאדם", מ"י דיקא.

נמצא: שעל-ידי מ'חאת-כף, חמשה אצבעות ימין בחמשה שביד-שמאל, וחמשה שביד-שמאל בחמשה שביד-ימין, נתהוה בחינת מ"י, שעל-ידה נתהוה פה, כמו שכתוב: "מי שם פה לאדם".

נג.

(ח"א נו, ז)

ב'מצרים' שהיה ה'דעת בגלות, כמו שכתוב (שמות ג, ג): "ושמי ה' לא נודעתי להם" - היה גם הדבור בגלות (זוהר וארא כה:), בבחינת: "כבד פה וכבד לשון" (שם ד, י). וכשיצאו מצרים, שיצא ה'דעת מהגלות - יצא ונפתח הדבור.

נד.

(ח"א סד, ג)

אלו הקשיות והמבוכות שבאים מ'חלל-הפנוי, שאין שם דבור ולא שכל, על-כן הם בבחינת שתיקה, וצריך רק להאמין ולשתק שם.

ועל-כן אסור לכנס ולעין בדברי האפיקורסות והמבוכות אלו, כפי-אם צדיק שהוא בחינת משה.

כי משה הוא בחינת שתיקה, בבחינות שנקרא (שמות ד, י): "כבד פה" - בחינת שתיקה, שהוא למעלה מן הדבור - והוא צריך דוקא לעין שם, כדי להעלות הנשמות שנפלו לשם.

נה.

(ח"ב ב, ד)

כשהיו ישראל בגלות, והיה הדבור בגלות" (זוהר וארא כה:), נאמר במשה (שמות ד, י): "לא איש דברים אנכי, גם מתמול, גם משלשום, גם מאז דברך" וכו' - זה בחינת דבוע הדבור, ארבעה חלקי הדבור.

"מי שם פה לאדם" (שמות ד, יא)

נו.

(ח"א מה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות ד, י): "כי כבד פה וכבד לשון אנכי".

"ויחר אף ה' במשה" (שמות ד, יד)

נז.

(ח"א יח, ב)

נמצא לעיל בפסוק (שמות ג, יא): "ויאמר משה אל האלקים, מי אנכי כי אלך אל פרעה".

"למה משה ואהרן תפריעו את העם ממעשיו"

(שמות ה, ד)

נח.

(ח"א לה, א)

**צריך כל אחד לשמור שכלו משכליות-
חיצוניות, המכנה בשם "בת
פרעה".**

**כי עקר החכמה לקנות שלמות, אינם רק
חכמות אלקות, ושאר החכמות הם
רק חכמות בטלות, ואינם חכמות כלל.**

**ו"בת" מרמזת על החכמה שאינה חכמה'
וכו'. 'פרעה' לשון 'בטול', כמו
שכתוב (שמות ה, ד): "אל תפריעו את העם".**

נט.

(ח"א נד, ו)

**'פרעה' - הוא בחינת 'פחיתות', 'פח
בטל', כמו שכתוב (שמות ה, ד):
"תפריעו את העם [ממעשיו]" - בתרגום-
אונקלוס: "תבטלון ית עמא מעובדהון".**

**וזה (בראשית מא, כה): "חלום פרעה אחד
הוא" - הינו חלום פרעה, בחינת
'פחיתות' - הוא בא מאחד, הינו
מ'אהבה', כי "אחד הוא בחינת אהבה" (ש"ה
עשרה מאמרות, מאמר ד; לקוטי מוהר"ן ח"א ה, ד).
הינו: מ'אהבה נפולה'.**

ס.

(ח"א סד, ו)

**'פרעה' - הוא בחינת 'חלל הפנוי'. כי
'פרעה' - לשון 'בטול', מלשון
(שמות ה, ד): "תפריעו את העם".**

**וגם 'פרעה' - לשון 'התגלות' - הינו:
בחינת 'חלל הפנוי' - שהוא בטל
ופנוי מכל, ובתוכו התגלות כל הבריאה.**

"לכו לסבלתיכם" (שמות ה, ד)

לכו למלאכתכם שיש לכם לעשות בבתיכם. אבל
מלאכת שעבוד מצרים, לא היתה על שבטו
של לוי. ותדע לך: שהרי משה ואהרן יוצאים
ובאים שלא בראשית. (רש"י: שמות רבה ה, טז)

סא.

(חיי מוהר"ן שיצה)

**וכן 'יעקב' היה גם-כן עוסק בזה לקרב
'בני הנעורים' להשם יתברך, וחבר
כמה אלפים ספרים בענין ה'אמונה' - כי הוא
חבר ספרים הרבה מאד בענין ה'אמונה
הקדושה, גזמאות ספרים.**

**והוא למד עם כל בני דרכי ה'אמונה
הקדושה, כי היו כלם צדיקים.**

**אך אף-על-פי-כן חקר בדעתו למי למסר
כל חכמתו, עד שמסר כל חכמתו
ללוי, ולכלם מסר דאשיי פרקים.**

**ועל-כן 'שבט לוי' היו דבוקים וחזקים
בה'אמונה הקדושה יותר
מכלם. ועל-כן "לא טעו בעגל" (שמות לב, כו),
וגם "לא היה עליהם שום עבודת מצרים"
(שמות רבה ה, טז).**

"ויפו שטרי בני ישראל" (שמות ה, יד)

"ויפו שטרי בני ישראל" - מבאן אתה למד:
שקיו בשמים, ומסרו עצמן על ישראל, וסבלו
מכות כדי להקל מעליהם, ולפיכך זכו לרוח-
הקדש, שנאמר (במדבר יא, טז): "אספה לי שבעים
איש מזקני ישראל וגו'. אמר הקדוש-ברוך-
הוא: הם לקו עליהם, לפיכך יזכו לרוח-הקדש,
ונתמנו נביאים עליהם. (שמות רבה ה, כ; רש"י פאן)

סב.

(ספר המדות, המתקת-דין ח"ב ג)

**מי שמקבל יסורים בשביל להקל יסורים
מעל ישראל - על-ידי-זה יזכה לרוח-
הקדש. [הרב מטשעהרין ז"ל ציגן למדרש הנ"ל].**

"למה הרעתה לעם הזה וגו'. והצל לא הצלת את עמך" (שמות ה, כב-כג)

באותה שעה בקטשה מדת-הדין לפגע במשה, ובין שראה הקדוש-ברוך-הוא שבשביל ישראל הוא אומר, לא פגעה בו מדת-הדין. (שמות-רבה ה, כב)

וכי מה היה לו להרהר אחר מדותיו של הקדוש-ברוך-הוא וכו'. ועל דבר זה בקטשה מדת-הדין לפגע במשה וכו', ולפי שנסתכל הקדוש-ברוך-הוא שבשביל צער ישראל דבר בן, חזר ונהג עמו במדת-רחמים. (שמות-רבה ו, א)

סג.

(ספר-המדות, תפלה ח"ב ח)

כל המצר בצרות ישראל ומתפלל עליהם, אף-על-פי שמטיח דברים כלפי מעלה, אינו נענש. [הרב מטשעהרין ז"ל צנן לב' המדרשים הנ"ל].

"פי ביד תזקה ישלחם, וביד תזקה יגרשם מארצו" (שמות ו, א)
- ענין "יד תזקה" -

סד.

(ח"א מו)

על-ידי מחאת-כף, נמתקים הדינים.

פי יש שלש הוי"ת, שהם בחינת שלש ידים. "יד הגדלה" (שמות יד, לא). "יד החזקה" (שמות ג, יט; ו, א; יג, ט; דברים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; ועוד הרבה), "יד הרמה" (שמות יד, ח; במדבר לג, ג).

וי'ד ימין' - זה "יד הגדולה". ו'יד שמאל' - זה "יד החזקה". ובשעת הפאה שנתחברים יחד - זה בחינת "יד רמה".

והדבורים היוצאים, הם יוצאים מה'גרו"ן, גימטריא שלש פעמים 'אלקיים' (עץ-חיים, שער-הכללים פי"ג; שער כה, ב; כת, ה), והם נמתקים על ידי שלש הוי"ת.

פי יש ג' ידים: "יד הגדולה", ו"יד החזקה", ו"יד הרמה". והן: יד ימין, הוא "יד הגדולה"; יד השמאל, "יד החזקה"; ועל-ידי 'חבוקת הידים', נעשה "יד הרמה". ועל-כן כשמכה כף אל כף ומחבר הידים בתפלה, נמתקין הדינים (עין בפנים).

סה.

(ח"א סז, ז)

ה'הולדה' וה'גדול' - נעשין על-ידי 'ראה' ו'אהבה', שהם בחינת 'שתי ידים', "יד הגדולה" (שמות יד, לא), ו"יד החזקה" (שמות ג, יט; ו, א; יג, ט; דברים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; ועוד הרבה).

סו.

(ח"א קא)

יש 'שלש-שכליות': א) 'שכל-פשוט' - בחינת 'חקמה'. ב) וכשלומד ומבין - זה נקרא 'בינה'. ג) ואחר-כך פשיודע התורה - זה נקרא 'דעת'.

ו'שלש שכליות אלול' - הם בחינת 'ידים לתורה', בחינת: "יד הגדולה" (שמות יד, לא), ו"יד החזקה" (שמות ג, יט; ו, א; יג, ט; דברים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; ועוד הרבה). ו"יד הרמה" (שמות יד, ח; במדבר לג, ג) - שבהם מתקבלת ה'תורה'.

סז.

(ח"א קפ)

בְּעֵינַי סִגְלַת הַפְּדִיּוֹן: מְעוֹת' הֵם בְּחִינַת
'דִּינָיו' וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּינָיו
בְּשֶׁרֶשֶׁן, וְשֶׁרֶשֶׁן הַדִּינָיו בְּבִינָה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁמַנִּיחִין הַיָּדִים' עַל
הַמְּעוֹת', נִמְתְּקִין הַדִּינָיו'. כִּי יֵשׁ
בְּבִינָה', 'שְׁלֹשׁ יָדִים'. הֵינּוּ: שֵׁשׁ שָׁם 'שְׁתֵּי
יָדִים': "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד
הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד;
ז, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה). וְ"כָלְלוֹת הַיָּדִים' הוּא
"יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר לָג, ג).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁבֹא הַמְּעוֹת' שֶׁהוּא
הַדִּינָיו', לְהַיָּדִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת
'שְׁלֹשׁ יָדִים' שֶׁבְּבִינָה' - נִמְתְּקִין הַדִּינָיו
בְּשֶׁרֶשֶׁן - כִּי שֶׁרֶשֶׁן הוּא בְּבִינָה', שֶׁשָּׁם
הַשְּׁלֹשׁ יָדִים' הֵנָּה ל'.

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל
שָׂדֵי, וְשָׂמִי ה' לֹא נֹדַעְתִּי לָהֶם. וְגַם הִקְמַתִּי
אֶת בְּרִיתִי אִתָּם לְתַת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, אֶת
אֶרֶץ מִגְרִיהֶם אֲשֶׁר גָּרוּ בָּהּ. וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי
אֶת נְאֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'" (שְׁמוֹת ו, ג-ד)

סח.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל)

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם וְכוּ" בְּאֵל שָׂדֵי" (שְׁמוֹת
ו, ג) - זְמַן וְגַבּוּל גְּלוּת.

"וְשָׂמִי ה'" (שם), כְּשִׁידְפְּקוּ עַל דְּלַתִּי
רַחֲמִים קִדְּם הַקֶּץ (אור-חיים שְׁמוֹת
שם - עיר-שם) - זֶהוּ 'הַתְּקַרְבוֹת הַזְּמַנִּים'.

"וְגַם הִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי וְכוּ', לְתַת לָהֶם
אֶרֶץ מִגְרִיהֶם" (שם שם, ד),

"תּוֹתְבוֹתֶהוּן" (תְּרַגּוּם-אוֹנְקְלוֹס עַל "מִגְרִיהֶם" -
וְהוּא לְשׁוֹן:) 'תְּשׁוּבָה'.

"וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי נְאֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" -
זֶה 'קוּל'.

"מִגְרִיהֶם" - אֲסִיפַת הַנִּיצוּצוֹת בְּתְשׁוּבָה
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל ("מִגְרִיהֶם" לְשׁוֹן
'מְגוּרָה' 'אוֹצֵר' - דְּגַל-מִתְּנַה-אֲפָרִים, פְּרִשְׁת וְאָרָא).
"בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם, נִדְּחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס" (תְּהִלִּים
קמז, ב).

(עֵינַן בְּפָנִים, בְּאוֹר מוֹתְרֵנִת ז"ל עַל הַרְאֵשִׁי-פְּרָקִים שֶׁל
הַפְּרָשִׁיּוֹת 'תּוֹלְדוֹת וַיֵּצֵא').

סט.

(ח"א נו, ז)

גְּדַל הַרְחָמִים', תְּלוּי בְּגָדֵל הַדְּעַת' וְכוּ'.
זֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד): "מֵאֲמֹר פְּתוּחָה,
נֶאֱמַן פְּשׁוּט'."

"מֵאֲמֹר פְּתוּחָה" - זֶה בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת
הַדְּעַת', כִּי הַדְּבֹר' הוּא 'הַתְּגַלּוֹת
הַדְּעַת', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשָׁלִי ב, ו): "מִפְּיֹ דַעַת
וְתַבּוּנָה". וּבְמִצְרִים' שֶׁהִיָּה הַדְּעַת' בְּגַלּוֹת,
כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ו, ג): "וְשָׂמִי ה' לֹא נֹדַעְתִּי
לָהֶם" - הִיָּה גַם הַדְּבֹר' בְּגַלּוֹת (זֶהר וְאָרָא כה:),
בְּבְחִינַת (שָׁם ד, י): "כְּבַד פֶּה וְכַבֵּד לְשׁוֹן'."

וּכְשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם', שִׁיִּצֵּא הַדְּעַת'
מִהַגְּלוּת - יִצֵּא וְנִפְתַּח הַדְּבֹר'.
זֶה בְּחִינַת "מֵאֲמֹר פְּתוּחָה" - שְׁנִפְתַּח הַדְּבֹר'
וְנִתְגַּלָּה הַדְּעַת'.

וְעַל-יְדֵי 'הַתְּגַלּוֹת הַדְּעַת' - נִתְפַּשֵּׁט
'נְאֻמָּנוֹת הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ', וְנִפְר
שֶׁהוּא 'נְאֻמָּן', מִבְּטִיח וְעוֹשֶׂה, וְזֶה בְּחִינַת:
"נְאֻמָּן פְּשׁוּט" - שְׁנִתְפַּשֵּׁט נְאֻמָּנוֹתוֹ כִּנְ"ל.

אֲבָל בְּמִצְרַיִם' שֶׁהִיָּה הַדְּעַת' בְּגַלּוֹת - לֹא
נִתְפַּשֵּׁט וְנִתְגַּלָּה נְאֻמָּנוֹתוֹ.

וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "וּשְׁמֵי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם" - "לֹא נִכְרַתִּי בְּמִדַּת אֱמֶתִית שְׁלִי". שְׁעַל-יָדַי שְׁלֹא נִתְגַּלָּה ה'דַּעַת' בְּמִצְרַיִם, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא נִכְרַתִּי נַאֲמָנוֹתוֹ בְּנ"ל - כִּי ה'חֹסֵד' תָּלוּי בְּדַעַת' בְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הָיָה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם עַל-יְדֵי מֹשֶׁה, כִּי עָקַר ה'גְּאֻלָּה' עַל-יְדֵי ה'דַּעַת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טז, ו): "וַיִּדְעֶתֶם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם" וְכו', "לְמַעַן יֵדְעוּ" וְכו' (וַיִּקְרָא כג, מג).

"לִכֵּן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', וַיִּדְבֵּר מֹשֶׁה בֵּן אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ו, ו-ט)

נ.

(ח"א ל, ב)

כָּל מַה שֶׁהוּא קָטָן בְּיִתְרָה וּמְרַחֵק בְּיִתְרָה מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, הוּא צָרִיךְ רַבִּי גְּדוֹל בְּיִתְרָה.

כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בַּעַת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְרָגָה קְטָנָה מְאֹד, דְּהֵינּוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ מְשֻׁקְעִים בְּמ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה, הָיוּ צָרִיכִים רַבִּי גְּדוֹל וּמְלַמֵּד גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, דְּהֵינּוּ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם.

כִּי כָּל מַה שֶׁהוּא קָטָן וּמְרַחֵק בְּיִתְרָה, צָרִיךְ מְלַמֵּד גְּדוֹל בְּיִתְרָה, שֶׁיְהִיָּה אִמֵּן כְּזֶה, שְׁיִוָּכַל לְהַלְבִּישׁ שְׁכָל-עֲלִיּוֹן כְּזֶה, דְּהֵינּוּ: 'הַשְּׁגָתוֹ יִתְבָּרֵךְ-שְׁמוֹ, לְקַטֵּן וּמְרַחֵק כְּמוֹתוֹ. כִּי כָּל מַה שֶׁהַחֹלָה נִחְלָה בְּיִתְרָה, צָרִיךְ רוֹפֵא גְּדוֹל בְּיִתְרָה.

עַל-כֵּן אֵין לְהֶאֱדָם לוֹמַר: "דִּי לִי אִם אֶהְיֶה מְקָרֵב אֶצְלַי אִישׁ נִכְבָּד וַיִּרְאֶה-שֵׁם, אִף שֶׁאֵינּוּ מְפֻלָּג בְּמַעֲלָה, כִּי הַלֵּוָּאִי שֶׁאֶהְיֶה מְקָדֵם כְּמֹהוּ!"

אֲלֵי יֹאמַר כֵּן! - כִּי אֲדַרְבָּא: כְּפִי מַה שֶׁיִּדְעַע אָנֹשׁ בְּנַפְשָׁה גְּדוֹל פְּחִיתוּתוֹ וְגְדוֹל רַחוּקוֹ, שֶׁנִּרְחַק מְאֹד מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶׁיִּדְעַע בְּנַפְשׁוֹ - וּכְמוֹ-כֵּן כָּל מַה שֶׁיִּדְעַע בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא מְרַחֵק בְּיִתְרָה - צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ לְנַפְשׁוֹ רוֹפֵא גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה בְּיִתְרָה!

דְּהֵינּוּ: שְׁיִחְזִיר וַיִּבְקֹשׁ תְּמִיד לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַרְבֵּי הַגְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּנ"ל! - כִּי כָּל מַה שֶׁהוּא קָטָן בְּיִתְרָה, צָרִיךְ מְלַמֵּד גְּדוֹל בְּיִתְרָה בְּנ"ל!

נא.

(ח"ב ז, א-ב)

כִּי שֶׁהוּא רַחֲמָן, הוּא יְכוֹל לְהִיזֵת מְנַהִיג' וְכו'. וְרַחֲמָן כְּזֶה הוּא רַק מֹשֶׁה רַבְּנוּ - כִּי הוּא הָיָה מְנַהִיג יִשְׂרָאֵל, "וְהוּא יְהִיָּה ה'מְנַהִיג' לְעַתִּיד" וְכו' (זֹהַר בְּרֵאשִׁית כח. תְּקוּנַיִי זֹהַר קיב).

כִּי הָיָה לוֹ רַחֲמָנוֹת בְּאֵמַת עַל יִשְׂרָאֵל, וּמְסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְהַשְּׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנְּגֵד, וְלֹא הָיָה חוֹשֵׁשׁ עַל עַצְמוֹ כְּלָל וְכו' - כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן וּמְנַהִיג אֱמֶתִי וְכו'.

וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם. וְגֻאֲלַתִּי אֶתְכֶם. וְלִקְחַתִּי אֶתְכֶם" (שְׁמוֹת ו, ו-ז)

מִנֵּין ל'אַרְבַּעַת פּוֹסוֹת? - רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי בְּנֵיָיָה: כְּנֶגֶד 'אַרְבַּע גְּאוּלוֹת' וְכו' 'וְהוֹצֵאתִי, וְהִצַּלְתִּי, וְגֻאֲלַתִּי, וְלִקְחַתִּי'. רַבִּי לִוִּי אָמַר: כְּנֶגֶד 'אַרְבַּעַת מְלֻכּוֹת'. (וַיְרוּשְׁלַמִּי פְסָחִים פ"י ה"א: בְּרֵאשִׁית דְּרָבָה פח, ה; שְׁמוֹת דְּרָבָה ו, ד)

נב.

(ח"א ל, ו; ח"א קלה)

לְפַעְמִים נוֹפֵל חֶסֶד-וְשְׁלוֹם ה'מְלָכוֹת-דְּקַדְשָׁה, לְגָלוּת שֶׁל 'אַרְבַּע-

יִזְמָא עוּ: סְנֵהֲדְרִין ע. לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן ח"א יב, ד; ח"א מא).
וּיְכוּלִין עַל-יְדֵי-זֶה לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר בִּיצִיאַת-
מִצְרַיִם. וְהָאֲרְבַּע פּוֹסוֹת הֵם כְּנֶגֶד הָאֲרְבַּע
מַלְכוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, שְׁנִכְנְעִין וְנִתְבַּטְּלִין
עַל-יְדֵי-זֶה.

"וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, הַמּוֹצֵיא
אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלוֹת מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת ו, ז)

עג.

(ח"א כא, בַּסּוּף)

כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם, פְּרִנְסָה,
'פְּנִים', 'בְּרִיאוֹת-הַגּוּף', וְכָל שְׂאֵר
הַחֲסָרוֹנוֹת - הַכֹּל הוּא בְּחֲסָרוֹן-הַדַּעַת.

וְאִף שֵׁישׁ חֲסָרִים לְגַמְרֵי מַהֲדַעַת, וְעַם-
כְּלִיזָה יֵשׁ לָהֶם כָּל-טוֹב - בְּאַמַּת: כָּל
מַה שֵׁישׁ לָהֶם אֵינּוּ כְּלוּם. וְכֵן לְהַפְּדוּ: הַשְּׁלֵם
בְּדַעַת שֵׁישׁ לוֹ חֲסָרוֹן - בְּאַמַּת: הַחֲסָרוֹן
אֵינּוּ כְּלוּם.

וְגַם הַגְּלוּת, הוּא רַק מְחֲסָרוֹן-הַדַּעַת,
כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (ישעיה ה, יג): "לָכֵן גָּלָה
עַמִּי מִבְּלֵי דַעַת".

וְעַל-כֵּן הִיָּתָה גְּאֻלַּת-מִצְרַיִם עַל-יְדֵי
'מֹשֶׁה', שֶׁהוּא הָיָה בְּחִינַת
הַדַּעַת. (זֶהר פְּקוּדֵי רַכָּא).

וְזֶה שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת ו, ז): "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה'
הַמּוֹצֵיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלוֹת
מִצְרַיִם" - כִּי עִקַּר הַגְּאֻלָּה עַל-יְדֵי הַדַּעַת.

וְגַם לְעֵתִיד, שֶׁ"תִּמְלֹא הָאָרֶץ דַּעַה" (ישעיה
יא, ט), שֶׁיִּתְגַּלֶּה הַדַּעַת - יִדְעוּ שְׂאֵין
שׁוּם רַע בְּעוֹלָם כָּלֵל, רַק כָּלוּ טוֹב וְכָלוּ אֶחָד.

מַלְכוּתוֹ - כִּי "הַמְּלָכוֹת הוּא בְּחִינַת
'דָּל"ת' (תְּקוּנֵי-זֶהר פּג:), "בְּגִין דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה
כְּלוּם" (תְּקוּמַת הַזֶּהר יא).

וְכִי יְכוּל לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַצְּעָקָה וְהַזְּעָקָה
הַגְּדוּלָה, כְּשֶׁנוֹפֵל בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת
בִּינֵיהֶם חֲסִי-וְשִׁלוּם, בְּבְחִינַת (קִהְלֵת ט, יז):
"זַעֲקַת מוֹשֵׁל בְּכַסִּילִים" - דְּהֵינּוּ: הַזְּעָקָה
כְּשֶׁנוֹפֵל הַמְּשֻׁלָּה, בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת -
בֵּין הַכַּסִּילִים.

וְצָרִיךְ לְרֹאוֹת לְחַתֵּךְ וּלְהַבְדִּיל הַמְּלָכוֹת-
דְּקִדְשָׁה - מִבֵּין הָאֲרְבַּע-גְּלוּתוֹת
שֶׁל הָאֲרְבַּע-מַלְכוּתוֹת, וְלַהֲעֵלוֹתָהּ מִשָּׁם.

וְעִקַּר עֲלִיתָהּ: עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַחֲסָד.
שֶׁעַל-יְדֵי הַחֲסָד - קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין
הַמְּלָכוֹת, וּמְבַדִּילִין אוֹתָהּ מֵהֶם, וּמַעֲלִין
אוֹתָהּ אֶל 'אוֹרֵי-הַפְּנִים' הַמְּאִיר בְּשִׁלְשֵׁי-
רְגָלִים.

וְעַל-כֵּן יֵשׁ אֲרְבַּע בְּחִינַת בְּכָל רְגֵל:
בְּפִסְחָהּ הֵם 'אֲרַבַּע פּוֹסוֹת'.
בְּשְׁבוּעוֹת וְכוּ'. בְּסִפּוֹת וְכוּ'. כְּנֶגֶד בְּחִינַת
הַד' הַנ"ל, בְּחִינַת 'מַלְכוּת הַנ"ל, שֶׁצָּרִיךְ
לְהַעֲלוֹתָהּ אֶל הָאוֹרֵי-הַפְּנִים - עַל-יְדֵי
'שְׂמֵחוֹת הַמְּצוּוֹת', שְׂמֵת־קַבְצִין לְתוֹךְ
הַרְגָּלִים' (עֵין בְּפָנִים).

עג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְטִילַת-יְדַיִם-שְׁחֵרִית ב, טז)

בְּשַׁעַת גְּאֻלַּת מִצְרַיִם שְׁנִתְגַּלָּה
הַהֲשַׁנְחָה, מִצְוָה לְשִׁתּוֹת 'אֲרַבַּע
פּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן' - כִּי אִזּוֹ הַיַּיִן הוּא בְּבְחִינַת
זְכָה נַעֲשֶׂה רֹאשׁ" (יִזְמָא עוּ: סְנֵהֲדְרִין ע).

כִּי עִכְשָׁו בְּלִיל-פִּסְחָהּ, נִתְרוֹמַם הַדַּעַת
וְנִתְגַּלָּה הַהֲשַׁנְחָה בְּיוֹתֵר, עַל-יְדֵי הַיַּיִן,
וְאִזּוֹ הַיַּיִן בְּבְחִינַת "יַיִן הַמְּשֻׁמַּח" (בְּרָכוֹת לה).

"ולא שמעו אל משה, מקצרו דוח
ומעבדה קשה" (שמות ו, ט)

עו.

(ח"א ח, ט)

עקר ה'רוח-החיים' הוא בה'תורה', כמו שכתוב (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" - "הוא התורה" (תקוני-זהר עז: קכ:).

ועל-כן ב'מצרים' שהיה קדם 'קבלת-התורה', ולא היה להם מהיכן לקבל ה'רוח-החיים', נאמר בהם (שמות ו, ט): "מקצר רוח" - כי לא היה להם מאין לקבל ה'רוח-החיים', שהוא בחינת "ארוך אפים" (שמות לד, ו), "מאריך רוחה" (תרגום שם; ירושלמי תענית פ"ב ה"א).

ועל-כן נאמר בהם: "מקצר רוח" - שהוא הפך "ארוך אפים", בחינת ה'רוח-החיים' שממשיכין על-ידי 'אנחה', להשלים ה'חסרון', כי ה'רוח' הוא 'שלמות-החסרון'.

וזהו בחינת (תהלים פא, יא): "הרחב פיך ואמלאהו" - שנתמלא ה'חסרון' וכו'. וזהו בחינת "מלאפוס", מלא-פוס" (ספר הנקוד' לרבנו יוסף גיקטליא, בעל 'שערי-אזרה').

וזהו שדקדק (תהלים שם): "אנכי ה' אלקיך המעלה מארץ מצרים" - וקבלו ה'תורה' אשר שם ה'רוח' - אזי דיקא: "הרחב פיך ואמלאהו", בחינת 'מלאפוס' כנ"ל, בחינת 'שלמות-החסרון'.

כי דיקא אחר 'ציאת-מצרים', בחינת: "המעלה מארץ מצרים", שאז נתבטל בחינת "מקצר רוח" הנ"ל, כי קבלו ה'תורה' ששם ה'רוח-החיים' כנ"ל - על-כן אז דיקא: "הרחב פיך ואמלאהו", בחינת 'שלמות-החסרון'.

עה.

(תיי-מוהר"ן רא)

'איש פשר' צריך להדר שיהיה מלבש פראוי, אם אפשר לו, ולא יהיה בזוי.

כי גם להצדיק, אין מקרבין עצמן רק על-ידי 'מלבושינו', שרואין שהוא מלבש בכבוד, שעל-ידי-זה הוא נחשב בעיניהם להתקרב לו, ואם לא היה מלבש לא היה נחשב כלל בעיניהם.

ענה ואמר: הלא גם השם-יתברך היה מתלבש עצמו ב'מצרים', כי כל המעשה של מצרים, היא בלה בחינת 'לבושין', שהיה בהכרח שיתלבש עצמו השם-יתברך בבכיול, באלו המעשיות של מצרים'.

עד שאחר-כך התחילו להפיר אותו יתברך בעצמו בבכיול, ובכל-פעם הפירו אותו יותר ויותר, והפירו גדלתו יתברך בכל-פעם יותר.

אבל בתחלה לא היה אפשר שיתקרבו אליו, כי-אם על-ידי בחינת 'מלבושים', הינו כל המעשה של מצרים' שהיא בחינת 'מלבושים', כנ"ל (עין שער-הכונות, דרושי הפסח).

[שיח-שרפי-קדש ח"ב תרסח: אמר פעם מוהרנ"ת ז"ל: "אלו לא הייתי רואה אצל רבנו בתחלת התקרבותי, את הפמוטות וצלחות הפסח (זילבערנע לייקטער אין זילבערנע שישלעף) שהיו לרבנו ז"ל - היה קשה לי יותר להתקרב!" - פי הוא נולד וגדל בבית עשירים, ואלו לא היה רואה זאת אצל רבנו ז"ל, היה קשה לו להתקרב].

החֲסֵרוֹן, בְּחִינַת 'מְלֹא־פִי', בְּחִינַת (תְּהִלִּים כ, ו): "יִמְלֵא ה' כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ".

וְעַל־כֵּן נִזְכָּר 'צִיּוֹת־מִצְרַיִם' בְּפִרְשַׁת 'צִיּוֹת' - כִּי 'צִיּוֹת' בְּחִינַת הַרוּח־חַיִּים, בְּחִינַת (יחזקאל לז, ט): 'מֵאַרְבַּע רוּחוֹת' וְכוּ'. [עֵינן בְּפָנִים עֵינֵן הַמְּלֹא־פִי'ם].

עז.

(ח"ב פו; טיחות-ה"ך קמ)

"מִקְצָר רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה" (שְׁמוֹת ו, ט) - מַחֲמַת שָׁהֵם בְּבְחִינַת 'קִצְר־רוּחַ', מַחֲמַת שָׁהֵם 'קִטְנֵי אֲמוֹנָה' - עַל־יְדֵי־זֶה צָרִיכִין לְעִבּוּדוֹת קָשׁוֹת וּלְתַעֲנִיתִים. וְזֶה עֵקֶר 'קִטְנוֹת הָאֲמוֹנָה'.

וְעֵקֶר 'קִטְנוֹת הָאֲמוֹנָה' הוּא: שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּעִצְמוֹ, שֶׁגַּם הוּא חָבִיב בְּעֵינֵי הַשָּׁמַיִת־בָּרָךְ, לְפִי גְדֻלַּת טוֹבָתוֹ שֶׁל הַשָּׁמַיִת. יתְבָרֵךְ.

עח.

(ספר-המדות, הרהורים ח"ב ד)

עַל־יְדֵי הַרְהוּרֵי עִבּוּד־הַזָּרָה, נְשִׁימָתוֹ מִתְקַצֶּרֶת, וְאֵינּוּ נִהְיֶה מִבְּשׂוּרוֹת־טוֹבוֹת.

[מִזְהַרְנֵת ז' ל פְּתַב פָּאן: "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצָר רוּחַ" (שְׁמוֹת ו, ט). "אֵף אֵין יֵשׁ רוּחַ בָּהֶם" (בְּפִיָּהֶם) (תְּהִלִּים קלח, יז). עֵינן בְּסִפְר לְקוּטִי־מִזְהַרֵּן הָרֵאשׁוֹן (פְּנִיתוֹ לַח"א ח' הַפּוּזָבָא לְעִיל, וְעַל־פִּי הַפְּתוּב שָׁם בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה בְּעֵינֵן הַנְּשִׁימָה וְרוּח־חַיִּים, עֵינֵי־שָׁמַיִם).

וְהָרַב מִטְּשֵׁעֵה־רֵיזן ז' ל צִיָּן ל' שְׁמוֹת־רַבָּה' ו, ה: "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצָר רוּחַ - שֶׁהָיָה קָשָׁה בְּעֵינֵיהֶם לְפָרֵשׁ מַעֲבֹד־הַזָּרָה".

וְצִיָּן ל' מִתְנַנּוֹת־בְּהִנָּה' שָׁם: וְכִי יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁנִּתְבַּשֵּׂר בְּשׂוּרָה טוֹבָה וְלֹא יִשְׁמָעוּ? - אֲלֵא קָשָׁה עֲלֵיהֶם לְפָרֵשׁ מַעֲבֹד־הַזָּרָה. וְסִפִּיָּה דְקָרָא: "מִקְצָר רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה" - יֵשׁ לָךְ לְפָרֵשׁ: מִפְּנֵי עִבּוּד־הַזָּרָה, שְׂרִיחַ אֵין בָּהֶם, וּמַעֲבֹדָה שֶׁהִיא קָשָׁה עַל עוֹבְדֵיהֶם.

וְכֵן הוּא ב' לְקוּט־שְׁמֵעוּנֵי, שְׁמוֹת ו, רִמְז קַעֲח: הָרִי הוּא אֲזִמְר: "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצָר רוּחַ" - וְכִי יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁמִּתְבַּשֵּׂר בְּשׂוּרָה וְאֵינּוּ שָׁמַח? נוֹלֵךְ לָךְ בְּנֵי־זָכָר, רַבָּד מוֹצִיאָךְ לְחֵרוֹת וְאֵינּוּ שָׁמַח? - אִם־כֵּן מַה תְּלַמּוּד־לוֹמֵר: "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה"? אֲלֵא שֶׁהָיָה קָשָׁה בְּעֵינֵיהֶם לְפָרֵשׁ מַעֲבֹד־הַזָּרָה].

"וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבֹאתִי, אֶת עַמִּי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת ז, ד)

עט.

(ח"ב ה, י)

ב' נִיסָן' הוּא זְמַן הַגְּאֻלָּה, כִּי "בְּנִיסָן נִגְאָלוּ" (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה יא).

וְזֶה יְדוּעַ (שַׁעֲר־הַפְּנּוֹת, פֶּסַח א): "שֶׁעֵקֶר גְּלוּת־מִצְרַיִם הָיָה לְתַקֵּן 'חֲטֵא אָדָם־הָרֵאשׁוֹן" - "שֶׁהָיוּ שְׂדִים מְחַמְמִין אוֹתוֹ וְהוֹלִיד שְׂדִין" וְכוּ' (עֲרוּבִין יח).

וְח' חֲמוּס' הוּא עַל־יְדֵי הַחֲלִישׁוֹת־הַמְּלֹאֲד', וּמַחֲמַת זֶה הָיָה גְּלוּת־מִצְרַיִם. ו' בְּנִיסָן נִגְאָלוּ" - וְנִתְתַקֵּן 'חֲטֵא אָדָם־הָרֵאשׁוֹן' אַז.

נִמְצָא: ש' בְּנִיסָן נִתְחַזַּק כַּח ה' מְלֹאֲד', שָׁזָה בְּחִינַת: 'תְּקוּן חֲטֵא אָדָם־הָרֵאשׁוֹן, שֶׁנִּתְתַקֵּן בְּנִיסָן בְּעֵת גְּאֻלַּת־מִצְרַיִם.

וְזֶה שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ז, ד): "וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבֹאתִי" - בְּחִינַת: 'מְלֹאכִים' שֶׁיֵּצְאוּ וְנִגְאָלוּ בְּנִיסָן' - כִּי אַז נִתְחַזַּקוּ וְנִתְתַקְּנוּ.

וְאִזְ צְרִיכִין 'בַּעַל כַּח גְּדוּל' שְׂיוּכַל
לְהַתְּפַלֵּל 'תְּפִלָּה בְּבַחֲנֵינָת דִּין'.

וּכְשֶׁזֶה ה'בַּעַל-כַּח' מִתְּפַלֵּל 'תְּפִלָּה
בְּבַחֲנֵינָת דִּין' - הַסְטֵרָא-אֲחָרָא
רוֹצֵה לְבַלֵּעַ אוֹתָהּ, וְעוֹמְדָת בְּבֵית-הַבְּלִיעָה
שְׁלוֹ, וְאִזִּי הוּא מְכַרְח לְתַן הַקְּאוֹת, הִינּוּ:
לְהַקִּיא וּלְהוֹצִיא כָּל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַדַּעַת
וְהַרְחֻמְנוּת וְהַתְּפִלּוֹת שֶׁבְּלַע. וְהוּא מְכַרְח גַּם
לְהַקִּיא וּלְהוֹצִיא עֲצֻמוֹת הַחַיּוֹת שְׁלוֹ מִמָּשׁ,
וְזֶהוּ בְּחִינַת 'גְּרִים' שְׁמַתְגִּירִין.

וְזֶהוּ צְרוּף "וַיִּפְלַל" - רְאֵשֵׁי-תְבוּת (שְׁמוֹת ז, ט)
:"וַיִּהְיֶה לְפָנָי פְּרֻעָה יְהִי
לְתַנּוּן". כִּי צְרִיכִין לְהַשְׁלִיךְ 'מִטָּה עִז',
בְּחִינַת 'הַתְּפִלָּה הַנ"ל, לְהַתְּנִין, בְּבַחֲנֵינָת:
"וַיִּהְיֶה לְפָנָי פְּרֻעָה יְהִי לְתַנּוּן".

שְׁמֵשְׁלִיכִין בְּכוּנָה ה"מִטָּה עִז" לְפָנָי
הַסְטֵרָא-אֲחָרָא' - כְּדִי
שִׁיחֶיהָ לְהַתְּנִין' - הִינּוּ: כְּדִי שִׁיבְלַע הַתְּנִין'
אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת' - כִּי עַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיאִין
מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁבְּלַע, כִּי הִיא עוֹמְדָת
בְּבֵית-הַבְּלִיעָה שְׁלוֹ בְּנ"ל.

"וַיִּקְרָא גַם פְּרֻעָה לְחַכְמִים וּלְמַכְשָׁפִים,
וַיַּעֲטוּ גַם הֵם חַרְטוּמֵי מִצְרַיִם בְּלַהֲטִיהֶם בֶּן.
וַיִּשְׁלִיכוּ אִישׁ מִטָּהוּ וַיְהִיו לְתַנּוּנִים, וַיִּבְלַע
מִטָּה אַהֲרֹן אֶת מִטָּתָם" (שְׁמוֹת ז, יא-יב)

פ.א.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַפְת־הַמְזוּן וּמִים-אֲחֻרוּנִים ה, ט
- עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א כח, 'בְּנִי לֶךְ בֵּיתָא')
עַל-יְדֵי הַתְּוֹרָה, יְכוּלִין לְשַׁנּוֹת הַטָּבַע
וּלְעֲשׂוֹת מוֹפְתִים נוֹרְאִים, כִּי כָּל
הַנְּהַגַת הָעוֹלָם עַל-יְדֵיהָ.

"וְאָמַרְתָּ אֶל אַהֲרֹן, קַח אֶת מִטָּה, וְהַשְׁלֵךְ
לְפָנָי פְּרֻעָה יְהִי לְתַנּוּן" (שְׁמוֹת ז, ט)

פ.

(ח"ב ח, ב-ג)

"עֵקֶר הַתְּפִלָּה הִיא רַחֲמִים-וְתַחֲנוּנִים"
(אָבוֹת פ"ב מ"ג), וְעֵקֶר ה'רַחֲמִים' תְּלוּי
ב'דַּעַת' וְכו'.

וּלְפַעֲמִים כְּשֶׁהַסְטֵרָא-אֲחָרָא יוֹנְקָת מִן
ה'רַחֲמָנוּת' - אִזִּי הֵם מְמַשִּׁיכִין
לְעֲצָמָן הַרְחֻמְנוּת, וְנִתְמַעֵט ה'רַחֲמָנוּת'
אֲצִלָּנוּ. וְאִפְלוּ 'מַעֵט הַרְחֻמְנוּת' שֶׁנִּשְׁאַר,
הוּא בְּבַחֲנֵינָת 'אֲכֻזְרִיּוֹת', כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהֵם
יוֹנְקִים מִן ה'רַחֲמָנוּת', נִתְקַלְקַל ה'רַחֲמָנוּת'
וְנַעֲשֶׂה 'אֲכֻזְרִיּוֹת' וְכו'.

וְזֶה בְּחִינַת (אִיכָּה ד, ג): "גַּם תִּנְיָם חָלְצוּ שֵׁד"
- זֶה בְּחִינַת 'רַחֲמָנוּת דְּסְטֵרָא-אֲחָרָא',
בְּחִינַת (ישעיה יג, ו): "כְּשֵׁד מְשֻׁדִּי".

כִּי 'שֻׁדִּי' - הוּא בְּחִינַת 'רַחֲמָנוּת דְּקַדְשָׁה',
בְּבַחֲנֵינָת (בְּרֵאשִׁית מג, יד): "וַיֹּאֵל שֻׁדִּי יִתֵּן
לְכֶם רַחֲמִים", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', שֶׁהוּא
'שֻׁדוֹד הַמַּעֲרָכוֹת'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִפְגַּם ה'דַּעַת' וְנִקְטָן, וְנַעֲשֶׂה
בְּבַחֲנֵינָת 'מַחֲיַד-קְטָנוּת',
וְאִזִּי הֵם יוֹנְקִים חִסּוֹשְׁלוֹם מ'פְּגַם-הַדַּעַת',
בְּבַחֲנֵינָת (בְּרֵאשִׁית ג, א): "וְהִנְחַשׁ הָיָה עָרוֹם".
הִינּוּ: 'דַּעַת דְּסְטֵרָא-אֲחָרָא', שְׂיוּנֵק עַל-יְדֵי
'נְפִילַת הַדַּעַת-דְּקַדְשָׁה'.

וּמִזֶּה בָּא חִסּוֹשְׁלוֹם 'תְּאוֹת-נְאוּף' וְכו'.

וְאִזִּי אִי-אֲפָשָׁר לְהַתְּפַלֵּל בְּבַחֲנֵינָת
'רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים', וְאִזִּי הַתְּפִלָּה,
בְּבַחֲנֵינָת 'דִּין'. וְאִזִּי הַסְטֵרָא-אֲחָרָא בּוֹלַעַת
הַתְּפִלָּה חִסּוֹשְׁלוֹם.

ומי שזוכה לתורה, יכול להנהיג העולם כרצונו, ולעשות מופתים נוראים בעולם - שזהו בחינת כל האותות והמופתים שעשה משה, שהכל היה בכח התורה שהתחיל להמשיך.

אבל מחמת שיש 'מתנגדים' שמקבלים מ'תורות הנפולות מאלפין' הנפולין, ומשם נמשך הכח של "חרטמי מצרים שעשו גם הם בלהטיהם כן" (שמות ז, יא).

כי בודאי גם הם אין להם שום כח, כי אם על-ידי שמשלשל להם איזה יניקה מהתורה, שמשם כל החיות וכל הנהגת העולם, רק שהם מקבלין דרך הקלפות מה'תורות הנפולות'.

ועל-ידי-זה רצו להתגבר נגד משה, וכל מה שעשה משה דרך הקדשה על-ידי כח התורה הקדושה - עשו גם הם, על-ידי שקבלו מ'תורות הנפולות' כנ"ל.

ועל-ידי-זה הכביד לב פרעה לבלי לשלחם, והכל על-ידי שקבל מ'חרטמי מצרים', שהם מקבלים חכמתם הרעה מ'תורות הנפולות' כנ"ל.

על-כן בשעת 'גמור יציאת מצרים', הכרח השם-יתברך כביכול להתגלות בעצמו, בחינת (שם יב, יב): "ועברתי בארץ מצרים, אני ה'" - "אני ולא מלאך" וכו' (הגדה של פסח).

כי "השם-יתברך והתורה בלא חד" (זחר אחרי עג). כי בעצם התורה בשרשה שהיא בלא אלקות, בודאי אין אחיזה

להקלפות כלל, רק כשיורדת 'דרך המלאכים'.

כי עקר אחיזת התורות הנפולות הוא כשהתורה משתלשלת ויורדת ומתלבש בבחינת 'מלאכים', בבחינת (תקוני-זהר יד): "מט"ט - שכלול משה סדרי משנה, ששם יש אחיזת טוב ורע, טמא וטהור" וכו'.

ושם צריכין ברור גדול, לברר הטוב מהרע האמת מהשקר, ומי שאינו זוכה לברר כראוי, אזי לא זכה וכו', כי מקבל 'תורות נפולות' הנ"ל.

ועל-כן בשעת יציאתם ממצרים שהיתה שם אחיזת הקלפות מאד בידוע, שהם בחינת ה'חרטמי מצרים' שינקו מ'תורות הנפולות' כנ"ל - על-כן לא היה אפשר לצאת משם, עד שנתגלה כביכול השם-יתברך בעצמו.

כמו שכתוב (שם יב, יב): "ועברתי בארץ מצרים, אני ה'" - "אני ולא מלאך; אני ולא שרף; אני ולא השליח; אני ה'" - "אני הוא, ולא אחר" (הגדה של פסח).

וחושב ד' פעמים: "אני" - כנגד ד' אלפין הנ"ל [בהתורה שם ח"א כח - שהם תקון האלפין הנפולין הנ"ל] - כי "לית אני בלא אלה" (עי' בראשית-רבה פא, ב).

הינו: שנתגלה 'השם-יתברך בעצמו', שהוא בחינת 'עצם התורה בעצמה', ולא נתלבשה בשום 'מלאך ושרף' וכו'.

כי יש בענין התלבשות התורה בפמה וכמה בחינות, ותכף כשנתלבשת באיזה בחינת מלאך ושליח - יכול להשתלשל

משם איזה יניקה להקלפות, להחליף את האמת חסוֹשֶׁלֹם, שזהו בחינת 'תורות הנפולות' הנ"ל וכו'.

על-כן אי אפשר ליצאת מבחינת גלות מצרים' "שכולל כל הגליות" (בראשית-רבה טז, ד) בגשמייות ורוחניות - פייאם על-ידי שזוכין לתורת השם' באמת לאמתו, בבחינת: "אני ה', אני הוא ולא אחר".

שלא יהיה בהתורה שום אחיזה מאחר' כָּלֵל, רק תהיה בבחינת "אני ה', אני ולא אחר" - פי "קדש-א-בריך-הוא ואורייתא בלא חד", כנ"ל.

פב.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א, וראיתי מנרת זֶהב')

זה בחינת כל העשר מפות שהביא עליהם משה, שהראה להם: שכל הרוחניים של כל הדברים שבעולם הם אצלו, ועל-כן יכול לעשות בעולם כמו שרוצה, ולשנות ממים לדם, ואחר-כך לחזר מדם למים וכו'.

כי מפנו כל החיות של כל הדברים שבעולם. ועל-כן בודאי יכול למשל בעולם ולשנות הטבע כרצונו.

ועל-כן בתחלה הראה להם מופת המטה שנהפך לנחש, ואחר-כך מנחש למטה'.

כי מטה משה מרמז: שכבר שבר ה'בחירה', וקדש את-עצמו לגמרי מאחיזת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט - יז), ואין נאחז בו שום רע משום מדה.

שזהו בחינת (שמות יז, ט): "ומטה האלקים בידיו", כמבאר בתקונים (תקוני-זוהר צג), ובדברי רבנו ז"ל, עין-שם בסימן (ח"א) עט (וב'תי-מוהר"ן לו; רנח).

ועל-כן הראה להם על-ידי ה'מטה' דיקא: שהוא יכול להוריד את-עצמו לתוך ה'צנור הרע' שלהם, שהוא בחינת נחש-הקדמוני, שמשם כל המדות-רעות וכל הצנורות של כל הרשעים. ואחר-כך יצא משם בשלום, פי אחר-כך יחזר מ'נחש' ל'מטה', רק שירד לשם להכניע ולשבר הרע שלהם, בבחינת (שמות ז, יב): "ויבלע מטה אהרן את מטתם".

וזוה שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות פה.): "ששאלו אותו יוחני וממרא: תבן אתה מכנים לעפרים? והשיב להם: למתא ירקא, ירקא שקול" [לעיר שמוכרים ירק לשם, תקח את הירק למכור].

כי כך צריכין דיקא: לכנס דיקא לתוך אותו הצנור וההנהגה של הרשעים המושלים, ולהכניעם ולשברם, פי (סנהדרין לט:): "מניה וביה אבא ליזיל ביה נרגא" [מהיער עצמו, יתקינו את הבית-יד של הגרזן, כדי לכרות את היער], בבחינת: "למתא ירקא, ירקא שקול" - כי צריכין לירד לתוך מדתו הרעה דיקא, שהוא הצנור שלהם, כדי לשברם, כנ"ל.

ועל-כן הביא עליהם פמה מיני מפות, להורות: שכל החיות של כל הדברים שבעולם, הכל בידו, פי בה'עשר מפות' היו שנויים ומופתים נפלאים בכל ה'ארבעה יסודות', שהם: א) 'אש', ב) 'רוח', ג) 'מים', ד) 'עפר'. שהם בחינת: א) 'דומם', ב) 'צומח', ג) 'חי', ד) 'מדבר'.

(א) כי נלקו ב'מים' - בחינת 'יסוד המים'.
 (ב) ו"עפר הארץ היה כנים" (שמות ת, יג)
 - זה בחינת 'יסוד העפר'. (ג) "ורוח הקדים
 נשא את הארבה" (שם י, יג) - זה בחינת 'יסוד
 הרוח'. (ד) "ואש מתלקחת בתוך הברד" (שם
 ט, כד) - זה בחינת 'יסוד האש'.

(א) וכן נלקו ה'דוממים' - שהוא 'עפר
 הארץ'. (ב) וה'צומח' - שהם "כל עשב
 השדה שהכה הברד" וכו' (שם ט, כה). (ג) וכן
 ה'חי' - שהוא ה'ערב' שפא עליהם, וכן
 ה'דבר' שהרג כל מקניהם. (ד) וכן נלקה
 ה'מדבר' - שהוא ה'אדם', בכל המפות,
 בפרט בשחין ומפת-בכורות.

נמצא: שעל-ידי ה'עשר מפות', הראה
 להם: שהוא יתברך שולט בעולם
 בכל הארבעה יסודות: 'אש', 'רוח', 'מים',
 'עפר'; ובכל ה'דומם', 'צומח', 'חי', 'מדבר' -
 כי מִמְנו החיות לכלם, ועל-כן יכול לעשות
 בראונו.

ועל-כן בכל פעם הראה גבורתו: שיכול
 לבטל המכה, כמו שכתוב (שם ח,
 ה): "התפאר עלי למתי אעתיר לך" וכו';
 "למען תדע כי לה' הארץ" (שם ט, כה).

הינו שהראה להם: שהוא יכול להשלים
 כל ה'חסרונות', על-ידי ה'רוח-חיים'
 שלו - כי כל ה'מפות' הם 'חסרונות', והוא
 יכול להסיר ה'מפות', ולהשלים כל
 ה'חסרונות' - כי מִמְנו ה'רוח-חיים' לכל
 הדברים שבעולם.

ועל-כן לא נכנעו, עד שהביא עליהם
 'מפת-בכורות', שהיא 'עקר צנור
 החיות שלהם', "שהיו עובדים לטלה",

שהוא בכור למזלות", כמובא (שערי-אורה,
 שער א, ספירה י; מחברת-הקדש להאריז"ל, שער יציאת-
 מצרים; מגלה-עמקות, פרשת בא; שפתי-כהן, שמות ג,
 כ).

וזוה בחינת (במדבר לג, ד): "ובאלהיהם עשה
 ה' שפטים", ועל-כן לקה המים
 תחלה, לפי שהיו עובדים להם, וכמו שפרש
 רש"י שם: "שכשהקדוש-ברוך-הוא נפרע
 מאמה, נפרע מאליה תחלה".

כי ה'צנור הרע שלהם', שמשם מקבלים
 ה'רוח-חיים שלהם' - זה בחינת
 'עבודה-זרה ואלהים-אחרים שלהם', ועל-
 כן כל אמה נתעה בעבודה-זרה אחרת,
 ובטעות אחר, כפי ה'מדה-רעה שלהם',
 שהוא ה'צנור הרע שלהם'.

ועל-כן "נפרע מאליהם תחלה", שהוא
 ה'צנור הרע' שלהם ששבר
 והכניע ובטל, ועל-ידי-זו נתבטלו המצריים
 מפיילא, ויצאו ישראל משם בשלום.

"כִּבְד לֵב פְּרַעַה מֵאֵן לְשַׁלַּח הָעָם" (שמות ז, יד)
 - ענין 'כבודות לב פרעה' -

פג.

(ח"א סד, ו - ענין כבודות-הלב)

נמצא להלן בפסוק (שמות י, א): "בא אל
 פרעה, כי אני הכבדתי את לבו ואת
 לב עבדיו".

"וַיַּחְזֹק לֵב פְּרַעֲהוּ, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹהִים" (שמות ז, כב)

"וַיַּחְזֹק לֵב פְּרַעֲהוּ" - לומר: על-ידי מכשפות אתם עושים פן, תבן אתם מכניסין לעפרים, עיר שבלה תבן, אף אתם מביאין מכשפות למצרים שבלה כשפים.

(רש"י, מנחות פה, שמות-רבה ט, ז)

הַשִּׁיב לָהֶם: אֲמַרְי אֲנָשִׁי לְמָתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקָל' - שְׁעַל-יְדֵי הָאֲמִירוֹת' וְהַדְּבוּר' שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, יָאִיר לוֹ הַדְּבוּר', לְכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה', שְׂיֻכַּל לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה'.

"יִרְקָא" - הוא בחינת 'תְּשׁוּבָה'.

"יִרְקָא שְׁקָל'" - בחינת 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקָּל'. שְׁהַדְּבוּר' יָאִיר לוֹ - שְׂיֻכַּל לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקָּל' מִמֶּשׁ.

[לקוטי-הלכות, ראש-חודש ג, ח (לקוטי-מוהר"ן ח"א יא הנ"ל, על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו): הַיְנוּ: פִּי הֵם שְׁאֵלוּ אוֹתוֹ, פִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָה כְּמוֹ בְּתַכְלִית הַיְרִידָה וְהַסְּתָרָה שֶׁהִיא אֲזַ בְּמִצְרַיִם, דִּי לְהַעֲלוֹתָם מִיְרִידָתָם לְהַרְיָמָם מֵעֵפֶר, אֲבָל אֵין רְאוּי לְהִבְיָאם לְתַבּוּנוֹת-הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא מֵהַפָּךְ אֶל הַפָּךְ.

וְהַשִּׁיב לָהֶם: פִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה זֹכִיךְ לְתְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקָּלִי, וְעַל-כֵּן אֲדַרְבֵּא, הֵם צְרִיכִים דִּיקָא לְבּוֹא לְתַבּוּנוֹת-הַתּוֹרָה לְעִמְקָא, לְזִכּוֹת לְדַעַת גְּדוֹל מְאֹד - כְּדִי שִׁיְהִי תְּשׁוּבַתָם 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקָּל' מִמֶּשׁ, וּבְמָה שֶׁפְּגָמוּ יִתְקַנּוּ.

פִּי כְּשֶׁהִיוּ בְּתַכְלִית הַיְרִידָה, הָיָה שֵׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ יְדַעַת גְּדוֹל מְאֹד 'כְּנִל' - עַל-כֵּן צְרִיכִין דִּיקָא לְהַעֲלוֹת וּלְגַלוֹת הַדַּעַת הַזֶּה, לְבּוֹא לְדַעַת גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁזֶה בְּחִינַת 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקָּל', וּבְמָה שֶׁפְּגָמוּ יִתְקַנּוּ].

"וְהִדְגָה אֲשֶׁר בִּיאָר מִתָּה וַיִּבְאֵשׁ" (שמות ז, כא)

פה.

(שיחות שאחרי ספוגי-מעשיות)

מִימֵי-יְלָדוֹתָיו: פַּעַם-אַחַת בָּאוּ אֵלָיו עִם פְּדִיוֹן לְהַתְּפַלֵּל עַל יְלָדָה 'שָׂרָה אֶסְתֵּר בַּת יְהוּדִית', וְאָמַר שְׂתַמּוֹת, וְכֵן הָיָה.

וְאָמַר: שְׂיַדַּע זֹאת מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. שְׂרָאָה אֲזַ פָּסוּק (שמות ז, כא): "וְהִדְגָה אֲשֶׁר בִּיאָר מִתָּה וַיִּבְאֵשׁ", וּבִאֵלּוּ

פד.

(ח"א יא, א)

"שְׁאֵלוּ יוֹחָנָי וּמִמְרָא לְמַשָּׁה: תְּבִן אֶתָּה מְכַנְּיָם לְעַפְרַיִם, וְהַשִּׁיב לָהֶם: אֲמַרְי אֲנָשִׁי, לְמָתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקָל'" (מנחות פה, שמות-רבה ט, ז).

[רש"י: **"אָמְרוּ לִיהּ יוֹחָנָי וּמִמְרָא"** - רָאשֵׁי מְכַשְׁפִּים שֶׁל מִצְרַיִם, לְמַשְׁה-רַבָּנוּ, כְּשֶׁהִתְחִיל לַעֲשׂוֹת הָאוֹתוֹת לְעֵינֵי פְּרַעֲהוּ, שֶׁהִיוּ סְבוּרִין שֶׁהִיא עוֹשֶׂה אוֹתָם עַל-יְדֵי כַּשּׁוּף.

"תְּבִן אֶתָּה מְכַנְּיָם לְעַפְרַיִם" - 'עַפְרַיִם' שֶׁהוּא מְקוֹם הַרְבֵּה תְּבוּאָה, אֶתָּה מְבִיא לְשֵׁם תְּבוּאָה לְמִכּוֹר, בְּתַמְיָה? כִּף אֶרֶץ-מִצְרַיִם שֶׁהִיא מְלֵאָה כְּשָׁפִים, אֶתָּה בָּא לְשֵׁם לְעַסֵּק בְּכַשְׁפִּים!?

"אָמַר לָהֶם לְמָתָא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקָל" - לְעִיר שֶׁגְּדַל שֵׁם יִרְק הַרְבֵּה, הָבָא יִרְק שְׁלֹף לְמַכּוֹר, לְפִי שֶׁמְתַקְבְּצִין שֵׁם הַכָּל לְקַנּוֹת. הֵם אָמְרוּ לוֹ דְּבָרֵי לְצַנּוֹת, וְהוּא הַשִּׁיב לָהֶם בְּעֵינָם].

"תְּבִן" - זֶה בְּחִינַת 'תְּבוּנָה', כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (משלי ב, יא): **"תְּבוּנָה תִנְצְרֶךְ"**, שֶׁהֵם הִבִּינוּ: שֶׁמִּשָּׁה רּוֹצֶה לְהַכְנִים תְּבוּנוֹת-הַתּוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן שְׁאֵלוּ: "כִּי בְּזִמְן שְׂאִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם הֵם מְשׁוּלִים לְעַפְר' (ספרי עקב יא), וְאִיךְ יוֹכַל לְהִבְיָאם לְמַדְרָגָה גְּבוּהָה לְתַבּוּנוֹת-הַתּוֹרָה!"

וְזֶה: "תְּבִן", לְשׁוֹן 'תְּבוּנוֹת-הַתּוֹרָה', אֶתָּה מְכַנְּיָם לְעַפְרַיִם' - זֶה בְּחִינַת עַפְר', הַיְנוּ: 'מַדְרָגָה פְּחוּתָה'.

התבות: "מתה, ויבאש" נתגלה לו זאת. 'מת"ה, ויבא"ש' ראשי-תבות: ש'דה א'סתר ב'ת י'הודית ו'י מת"ה. השם-ישמרנו.

"ותעל הצפרדע" (שמות ח, ב)

"ותעל הצפרדע"? צפור דע', שיש בה דעה!
- בשעה שהעופות הם צמאין ובאין לשתות מן היאור ומן האגמים, קוראין אותם ואומרים להם: 'בואו ושתו אל תתיראו'.
(תנא דבי-אליהורבה פ"ז)

"צפרדע" - מכה זו יצאה מן יסוד הנמקה דזעיר דקדשה, אל המחין עצמם דנקבא דקלפה. וזה סוד: **צפ"ר דע"ה** - רצה-לומר: מקום הדעת ש'לה. וכבר ידעת: פי שם במוחין ש'לה, הם סוד: 'הנהו תרין צפרין', הנזכר בפרשת ויחי בזהר (ריז). ונתבאר שם בבאור המאמר אצלנו (שער מאמרי רבי שמעון-ברי-יוחאי, פרשת ויחי), וזה סוד: **צפ"ר דע"ה**.
(שער-הפסוקים, פרשת וארא)

היא 'בנין-המלכות'; לכך ראוי הוא ל'מלכות'.

וזה שאמר רבה בר בר חנה (בבא-בבא עג:): **"לדידי חזי לי ההיא אקרוקתא"**, ופרש רבנו שמואל: **"צפרדע, הינו צפור דעה"** (תנא דבי-אליהורבה פ"ז; ועין שער-הפסוקים, פרשת וארא).

[הוספה מכתב-יד מוהרנ"ת ז"ל:] **כמו שאמרנו: ש'ה'צפרים הנ"ל של הקלפה,** הם 'מוחי המלכות-דקלפה', והינו **"צפור דעה" הנ"ל**.

"דהוי פי אקרא דהגרוניא" (בבא-בבא שם) - מלשון (ישעיה נח, א): **"קרא בגרון"** - הינו: **ש'ה'נגינה' נמשך ממוני**, [הוספה מכתב-יד מוהרנ"ת ז"ל:] **מן ה"צפור דעה" הנ"ל**.

פז.

(ח"א טו, ה)

"לדידי חזי לי ההיא אקרוקתא" (בבא-בבא עג:), **"אקרוקתא"** פרש רש"י: **"צפרדע"**.

וזה בחינת 'עלית היראה לשרשה', הינו 'דעת' - כי 'צפרדע' היא מלה מרכבת: **"צפר דעה"** (תנא דבי-אליהורבה פ"ז; שער-הפסוקים, פרשת וארא), ו'צפור' הוא בחינת 'יראה', בחינת 'ארץ', כמו שכתוב (ישעיה כד, טז): **"מבנה הארץ זמרת" וכו'** (עין בפנים).

"יד ה'" (שמות ט, ג)

פת.

(ח"א נה, ג)

בשנתגלה "יד ה'" (שמות ט, ג; דברים ב, טו) - אזי נעשה 'צל', שבו נתפסה ה'צדיק' מ'ארס של הרע-עין'.

פו.

(ח"א ג)

הנה: 'קולי-הנגינה', נמשכת מן ה"שתי צפרים חיות טהרות" (ויקרא יד, ד), וכתוב בזהר (ויקרא נג:): **"ש'ה'שתי צפרים' הנ"ל יונקים, מאתר דנביאים ינקין"**.

וכש'ה'מנגן' הוא רשע - אזי הוא לוקח ה'נגינה' שלו מ'צפרים אחרות שבקלפה', וכתוב בזהר (שם): "כי ה'צפרים-שבקלפה' יונקין מ'דידי-המלכות".

ואיתא ב'כתבי-האריז"ל' (עץ-חיים מח, ב): **"כי 'צפרים שבקלפה', הם 'מוחין שבמלכות-דקלפה'; וה'שתי צפרים חיות טהרות', הם 'בנין המלכות-דקדשה'"**.

לפיכך נשתבח דוד' לפני שאול' (שמואל-א טז, יח): **"וידע נגן" - פי ה'נגינה'**

מקום הנסים, ואין שם מקום התפלה,
כמו שכתוב (שם ט, כט): "והיה כצאתי את
העיר אפרש את כפי".

"וכל הגליות מכנים בשם מצרים, על
שם שהם מצרים לישראל" (בראשית
רבה טז, ד). וכשפוגמין באמונה, בתפלה,
בארץ ישראל, יורד לגלות.

צא

(חיי-מוהר"ן רכו)

שמעתי מרבי נפתלי, שאמר באומאן:
"כצאתי את העיר אפרש את
כפי" (שמות ט, כט).

[פרפראות-לחנמה ח"ב ת, יד: ונשמע מפיו הקדוש
שאמר באומין: "כצאתי את העיר אפרש את כפי" - הינו
כאומר: שאחר הסתלקותו, אז יעסק בשלמות תקוני
התפלה, לגמור את שלו כרצונו. (ועין לקוטי-הלכות, חול-
המועד ד, טו).]

"ויאמר ה' אל משה, בא אל פרעה, כי אני
הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו, למען שתי
אתני אלה בקרבו. ולמען תספר באזני בנה
ובן בנה, את אשר התעללתי במצרים, ואת
אתני אשר שמתי בסם, וידעתם כי אני ה'
וגו'. ויבא משה ואהרן אל פרעה, ויאמרו
אליו: פה אמר ה' אלהי העברים, עד מתי
מאנת לענות מפני, שלח עמי ויעבדני. כי אם
מאן אתה לשלח את עמי, הנני מביא מחר
ארבה בגבולך" (שמות י, א-ב-ג-ד)

צב

(ח"א סד, ו; כתב-יד רבנו ז"ל השיף
לתורה הזה, הנדפס בסוף הספר)

"ויאמר ה' אל משה, בא אל פרעה"
(שמות י, א-ב-ג-ד) - שצוה הקדוש-
ברוך-הוא להצדיק שהוא בחינת משה,
שיבא לבחינת פרעה.

"ה' הצדיק" (שמות ט, כז)

פט

(ח"א נה, ג; לקוטי-עצות, תפלה נ)

על-ידי למוד זכות על הרשע, נתחזק
מאור עיניו של הצדיק, ויכול
לראות ולהשיג צדקתו של הקדוש-ברוך-
הוא, ויכול לידע ולהבין: פי "ה' הצדיק"
(שמות ט, כז) - אף-על-פי שהרשע זוכה בדין.

ונתפשט לבו מעקמומיות שהיה לו קדם,
ונתחזק אמונתו, ויכול
להתפלל.

"כצאתי את העיר אפרש את כפי" (שמות ט, כט)

צ

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

עקר אמונה, בחינת תפלה, בחינת
נסים, אינו אלא בארץ-ישראל,
כמו שכתוב (תהלים לז, ג): "שכן ארץ ורעה
אמונה". ושם עקר עליות התפלות, כמו
שכתוב (בראשית כח, יז): "ויזה שער השמים".

ובשביל-זה כשפגם אברהם בפמה אדע"
(שם טו, ח), ובזה פגם ב'רשת
ארץ, שהיא בחינת אמונה, בחינת תפלה,
- היה גלות-מצרים.

ודוקא "יעקב ובניו ירדו מצרים" (יהושע
כד, ד - בהגדה של פסח) - כי הם
בחינת שנים-עשר נסחאות התפלה" (שער-
הפנות, דרושי עלינו-לשבח א).

והוריד אותם בגלות, ומצרים הוא
הפך הנסים, כמו שכתוב (שמות
יד, כז): "ומצרים נסים לקראתו" - שאין שם

"פרעה" - הוא בחינות ה'חלל-הפנוי', כי **"פרעה"**, לשון 'בטול', לשון (שמות ה, ד): **"תפריעו את העם"**.

וגם **"פרעה"** - לשון התגלות, הינו בחינת ה'חלל-הפנוי' - שהוא 'בטל' ופנוי מכל, ובתוכו התגלות כל הבריאה.

ושם ב'חלל-הפנוי', יש 'פבדות לב' - כי אי-אפשר להשיגו. וכל ה'חכמות' הבאים משם, יש בהם 'פבדות לב' - שנשארים ב'קשיא' על השם-יתברך, ואי-אפשר למצא אותו שם, מחמת שפנה אלקותו משם בפיוכל, פדי שתוכל הבריאה להתהוות.

ועל-כן: "ויאמר ה' אל משה בא" וכו' - ש'משה' דיקא יבא אל 'פרעה', בחינות ה'חלל-הפנוי' - כי אסור לכנס לשם ביי-אם בחינות 'משה'.

וזוה: "כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו" - "הכבדתי", לשון 'לבוש' ו'הסתרה'.

"עבדים" - הם בחינות ה'הקדמות של כל החכמות, כי כל 'חכמה' יש לה 'הקדמות', והם נקראים 'עבדים' ו'משמשים' לה'חכמה'.

הינו: שכל ה'חכמות' וה'הקדמות' הבאים משם מ'חלל-הפנוי', יש בהם 'פבדות לב' - שנשארים ב'קשיא'.

הינו: שהסתיר וצמצם הקדוש-ברוך-הוא את 'אלקותו', את ה'אור אין-סוף', לצדדיו, פדי לברא אחר-כך ה'בריאה פלה'.

וזוהו: "למען שתי אתי אלה בקרב" - הינו: שמה ש'הכבדתי את לבו' שאי-אפשר למצא שם השם-יתברך - זה

היה **"למען שיתי" וכו'** - פדי שאשית בקרב ה'אותיות' של ה'בריאה'.

הינו: פדי שתוכל ה'בריאה' להתהוות שם בתוך ה'חלל-הפנוי', שצמצם ופנה 'אלקותו' משם בפיוכל - כי אם לא היה מצמצם 'אלקותו' משם, לא היה מקום ל'בריאה'.

וזוה: "ולמען תספר" וכו' - כי שם בתוך ה'בריאה' שנתהוה בתוך ה'חלל-הפנוי' - שם תוכל לספר ולדבר, כי יש שם 'אותיות' ו'דבור' שעל-ידם נתהוה ה'בריאה'.

וזוה: "באזני בנה ובן בנה" - כי עקר 'כלל' הבריאה היתה בשביל 'רחמנותו' פנ"ל, וה'בריאה' היתה על-ידי ה'דבור' פנ"ל.

נמצא: שבכל דבר שנברא בתוך ה'חלל-הפנוי', יש שם 'צמצום רחמנותו'.

כי השם-יתברך צמצם 'רחמנותו', וברא הדבר הזה בתבנית ודמות הזה, פפי ש'מדת רחמנותו' חיבה: שזה הדבר יהיה פד.

כי ה'רחמנות' - שרש כל הבריאה, כי הכל נברא פדי לגלות 'רחמנותו', פנ"ל.

וזוה: "ולמען תספר באזני בנה ובן בנה", "עד פאן רחמי האב על הבן" (רש"י בראשית כא, כג). כי פמה שהוא אחר הבריאה, שם תוכל לספר ולדבר, ולהשיג 'צמצום רחמנותו' שיש בכל דבר.

"עד פאן רחמי האב" וכו' - הינו: שבדבר הזה יש כל-כך 'רחמנות', ובדבר הזה יש כל-כך 'רחמנות'.

היננו: כי על-ידי ה'בריאה' תוכל לספר
בה'רחמנות' שתבחן ב'הבחנת
שכלך'.

"באזני" - זה בחינת ה'הבחנה', כמו (איוב יב,
יא; לד, ג): "אזן מלין תבחן" - כי
ה'ספור' בא מנח 'אותיות הדבור' שנברא
בהן ה'עולמות', ו'הבחנה' באה מ'חכמתו'
יתברך-שמו' שברא בה ה'עולמות'.

וזה: "את אשר התעללתי במצרים" וכו'
- זה בחינת ה'קלפות' שבאים
מ'רבויות-אור' מ'שבירת-כלים'.

"כי התעללתי", פרש רש"י: "שחקתי" -
היננו: שעשיתי 'שחוק' ו'עוללות'
בעולם. היננו בחינת ה'קלפות' שהן פגוד
ה'קדשה', רק כמו מי שמדמה ומשחק
ומעקם עצמו לחברו, כי הם רק פ'קוף
המשחק' ומדמה עצמו לאדם ("פקוף בפני
אדם". בבא-בבא נח). כמו 'שחוק' שמשחקין
[שקורין; נאכגעשפּעט].

וזהו: "ואת אתי אשר שמתי בם" - כי
יש שם 'אותיות', כי הם באים
מ'רבויות-אור' מ'שבירת-כלים'.

על-כן: "וידעתם כי אני ה'" - כי שם
תוכלו להפיר את השם, כי יש שם
'ניצוצי הקדשה' ו'אותיות'.

היננו: שאפלו בתוך בחינת ה'שחוק',
בחינת ה'קלפות', היננו בחינת
אפיקורסית הראשונה שבא מבחינת רבויות-
אור' - גם שם תוכל להפיר את השם - כי
אפשר למצא שם 'אותיות' ו'ניצוצות'
לישבם, כי הם באים מ'שבירת-כלים' פנ"ל.

וכשבא משה לפרעה: "כה אמר ה' אלקי
העברים, שלח עמי ויעבדני".

"אלקי העברים" - היננו: 'אלקותו' ו'אורו'
שצמצם לצדדין.

וזה לשון "עברים" - לשון (יהושע כד, ג):
"מעבר הנהר" [פנ"ל]. ועל-שם-זה אנו
נקראים: "עברים" - שאנו משליכים כל
ה'חכמות', ודבקים בהשם-יתברך לבד,
באמונה לבד.

ו'משה' בא ל'פרעה' - כדי להכניע אותו,
פנ"ל.

וזהו: "עד מתי מאנת לענת מפני".
ועקר הדבר: "שלח עמי" פנ"ל.

וזה: "ויבא משה אל פרעה וכו', כי אם
מאן אתה לשלח וכו', הנני מביא
מחר ארבה בגבולך".

"מחר" - הוא בחינת 'לעתיד-לבוא', כי
"מחר לקבל שכר" (ערובין כב),
בחינת (בראשית ל, ג): "וענתה בי צדקתי ביום
מחר", בחינת 'קבול השכר לעתיד-לבוא'.

ואז יבינו בחינת ה'חלל-הפנוי' שהוא על-
ידי ה'צמצום', איך אפשר להיות
שבאמת יש שם 'אלקות', ואף-על-פי-כן
הוא 'חלל-הפנוי'. היננו: 'לעתיד' יענה
ויסביר לי תרוצים על כל הספקות וכו'.

וזהו בעצמו ה'קבול שכר' - כי עקר
ה'קבול שכר לעתיד' הוא: שישנינו
השגות ויבינו מה שהיה אי-אפשר להבין
בעולם-הזה. ואז ידעו: שה'חלל-הפנוי'
הוא בבחינת 'ארבה', "כה הוא קמצא
דלבושה מנה ובה" (בראשית-רבה כא, ה).

"לבוש" - הוא בחינת ה'צמצום של חלל-
הפנוי', שעל-ידו בחינת
ה'לבושין' - יבינו שהוא "מנה ובה" -

שְׂבָאֵמֶת יֵשׁ שֵׁם אֱלֹקוֹת, וְאִף־עַל־פִּי־כֶן
הוּא בְּחִינַת לְבוּשׁ, בְּחִינַת אֲצִמְצוּם, בְּחִינַת
הַחֲלָל־הַפְּנוּי. הֵינּוּ: כִּי אֶפִּילוּ ה'הֶלְבֶּשֶׂה' הָיָה
ב'חֲכָמָה'.

שָׂאז יתגלה סוד בחינות ה'לבושין',
בחינת ה'צמצום' של ה'חלל-הפנוי'.

כִּי אִזּו יתגלה ראש אמנה, בחינת (שיר-
השירים ד, ח): "תבואי תשורי מראש
אמנה", בחינת ה'נגון העליון של ראש
אמונה הנ"ל, שעל־ידו נתבטל כל
ה'מבוכות של חלל-הפנוי'.

וְזָה: "הנני מביא מחר" - הינו: לעתיד.
"ארבה בגבלך" - הינו: "גבולך", שהוא
בחינת ה'חלל-הפנוי', יתגלה שם
לעתיד. ה"ארבה" - זה בחינת ה'צמצום -
דלבושיה מניה וביה כנ"ל.

וְזָה: "הנני מביא מחר ארבעה" - ראשי-
תבות (איוב לב, ח): "אכן רוח ה'וא
ב'אנוש" - בחינת נגינה, שהוא בחינת
'רוח'.

הֵינּוּ: שָׂאז יתגלה ה'נגון והזמר של ראש
אמונה כנ"ל - ועל־ידו יתבטלו כל
ה'אפיקורסות', אפלו של ה'חלל-הפנוי'.

[לקוטי-הלכות, תפלין ה, ל: כל עקר קשיות וכבודות
לב של פרעה שלא רצה להניח את ישראל לצאת -
נמשך מבחינת האפיקורסות והכפירות שנדבק בו
הנמשך מ'חלל-הפנוי', שהוא בחינת 'עמלק'. וכמו
שכתב שם רבנו ז"ל בסימן סד, על פסוק: "בא אל פרעה
כי אני הכבדתי את לבו" - "ש'פרעה' הוא בחינת 'חלל-
הפנוי', שמשם נמשך 'כבדות לבו'].

צג.

(ח"ב עט, ראשי-פרקים של רבנו ז"ל)

"בא אל פרעה" (שמות י, א). 'משה' בחינת
'אחדות הזמנים' - "מ'ה ש'היה ה'וא
ש'היה" (קהלת א, ט; תקוני-זהר קיב).

"פרעה - 'קולה' פנחש ילך" (ירמיה מו, יז -
כב - בהפטרות פרשת השבוע). "אני
הכבדתי את לבו, למען שתי אתתי" (שמות
י, א).

"אם לא יאמינו ל'קול' האות" (שמות ד, ח).
"בקרבו" (שמות י, א). "הכבדתי
ש'הכביד על ישראל כדי לעוררם בתשובה -
ו'פרעה הקריב" (שמות יד, י; שמות-רבה כא, ה).

[עין בפנים, באור מוהרנ"ת ז"ל על הראשי-פרקים של
הפרשיות 'תולדות-ניצא']

**"ויאמר משה, בנערינו ובזקנינו נלך, בבנינו
ובבנותנו, בצאננו ובבקרנו נלך" (שמות י, ט)**

"בנערינו ובזקנינו" וכו' - בלהו ספיראן בעינן
לחברא לון פחדא. "נערינו" - דהינו: אינון
'נערים', דאינון 'תקונין דמטרוניתא'.
"בזקנינו" - הינו: 'תלתא עילאי'.

"בצאננו" - הינו: 'נצח והוד' דאקרון 'צאן', פמה
דאת אמר (יחזקאל לד, לא): "ואתן צאני צאן מרעיתי".
"בבקרנו" - הינו: 'ספירן דאית בהו דינא'.

"כי חג ה' לנו" - בלומר: בלהו ספירן אנו צריכין
לחברא בשלימו, על דרך: 'נעוץ סופן בתחלתן',
ד'חג' הינו 'מחול', דהוא דבר עגול בסבוב. וכד
תנעץ סופן בתחלתן, דמי לעגולא.

וכד חזא פרעה, הכי אמר: אי יתנהרון בלהו
ספיריאי בכי האי גונא, כל אינך סיטרין
יתבטלון, ולא ישתאר לי קיומא בלל.
(מגיד-מיטרים, פרשת בא)

צד.

(ח"א כד, ג-ד)

כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אֵיזָה מַצּוּה, יֵשׁ כַּח
בְּהַמַּצּוּה, לִילֵךְ וּלְעוֹרֵר כָּל
הָעוֹלָמוֹת לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, בְּבִחִינַת
(שמות י, ט): "בנערינו ובזקנינו נלך, בצאננו
ובבקרנו נלך".

וְזָה בְּחִינַת (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר-הַתְּפִלָּה פ"ה; שְׁעַר-הַכּוֹנֵנוֹת, דְּרוּשֵׁי תְּפִלַּת-הַשַּׁחַר ג): **"מְלָכוֹת" - מְלָבִישׁ 'נֶצַח' הַיּוֹד' 'יְסוּד', שֶׁהֵם 'כְּלֵי הַהֲלִיכָה'."**

וְעַל-יְדֵי הַהֲתַעוֹרְרוֹת, הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַהֲלִיכָה - נִמְשָׁךְ 'בְּרָכָה' לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְזָה בְּחִינַת (שָׁם): **"נֶצַח' הַיּוֹד' 'יְסוּד', מְלָבִישֵׁינִי אֶת 'הַסּוּד' גְּבוּרָה' תְּפָאֶרֶת" - שֶׁהֵם הַיְדִים, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַבְּרָכוֹת.**

[מִי-הַנַּחַל עַל לְקוּטֵי-מוֹהָרָן (רַבֵּי אֶלְטֵר טַעֲפֵלִיקוֹוֶר ז"ל: הֵינּוּ; שְׁמִשָּׁה אָמַר לְפָרְעָה: שְׁעַל-יְדֵי מִצְוֹת הַקְּרִבָּן פֶּסַח' שֶׁמְקַרֵּב בְּשִׁמְחָה, נִעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ].

"וְיָמַשׁ חֲשׂוֹךְ" (שְׁמוֹת י, כא)

צה.

(ח"א יא, ב)

כְּשֶׁהֲתוֹרָה בָּאָה לְתוֹךְ דְּבוּרִים פְּגוּמִים, לְפָנֶיהָ פְּגוּם, לֹא דֵי שְׂאִין דְּבוּרֵי הַתּוֹרָה מְאִירִים לוֹ, כִּי-אִם גַּם הַתּוֹרָה עֲצוּמָה, נִתְגַּשֵּׁם וְנִתְחַשֵּׁךְ שָׁם מִפְּנֵי.

כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יהושע א, ח): **"לֹא יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּידְךָ,"** בְּחִינַת (שְׁמוֹת י, כא): **"וְיָמַשׁ חֲשׂוֹךְ" - הֵינּוּ: שֶׁלֹּא יִתְגַּשְׁמוּ וְיִתְחַשְׁכוּ מִפִּידְךָ.**

צו.

(ח"א קי)

הַתּוֹרָה' הִיא רוֹחֵנִיּוֹת, וְאֲשֶׁר "זֶךְ יִשְׂרָאֵל" פָּעֵלוֹ (מְשָׁלִי כא, ח), וְשֶׁכְּלוֹ רוֹחֵנִי - יְכוּל לְתַפֵּס כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְלֹא יִשְׁפַח דָּבָר. כִּי דָבָר רוֹחֵנִי אֵינּוּ תוֹפֵס מְקוֹם, וְיִכּוּלָה הַתּוֹרָה לְהַתְּפַשֵּׁט וְלִשְׁפֹךְ בְּשֶׁכְּלוֹ.

אֲדָּ מִי שֶׁהוּא מְגַשֵּׁם דְּבַר־הַתּוֹרָה, וְעוֹשֶׂה מְמֻנָה 'מְמַשּׁוֹת' - אֲזִי יֵשׁ לָהּ שְׁעוֹר וְקִצְבָה, כַּמָּה הוּא יְכוּל לְתַפֵּס בְּשֶׁכְּלוֹ וְלֹא יוֹתֵר. וְאִם יִרְצֶה לְהַשִּׁיג יוֹתֵר, אֲזִי יִדְחָה מִה שֶׁכָּבֵר נִכְנָס בְּשֶׁכְּלוֹ.

כְּדָרְךָ כָּל דָּבָר גְּשָׁמִי, אִם הוּא כְּבֵר מְלֵא - אִם יִמְלֵאֵנוּ יוֹתֵר, יִדְחָה מִה שֶׁהִיָּה בּוֹ כְּבֵר. וּמִזֵּה בֵּא ה'שְׁכָחָה'.

וְזָהוּ (יהושע א, ח): **"לֹא יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּידְךָ."**

"יָמוּשׁ" - מְלָשׁוֹן 'מְמַשּׁוֹת', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת י, כא): **"וְיָמַשׁ חֲשׂוֹךְ."** כְּלוֹמֵר: הַזֶּהר שֶׁלֹּא תִהְיֶה 'מְמַשּׁוֹת' וְגַשְׁמִיּוֹת' בְּדַבְרֵי-הַתּוֹרָה.

"מִפִּידְךָ" - כְּלוֹמֵר: מִחֲמַת 'פִּידְךָ', שִׁיּוּצָא מֵאַתָּה, יִהְיֶה לָּהּ 'מְמַשּׁוֹת' וְגַשְׁמִיּוֹת' - תִּזְהַר מִזֵּה.

"כֹּה אָמַר ה', כִּחְצַת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם. וְיִהִי בְּחֲצֵי הַלַּיְלָה וְהָ הָפָה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יא, ד; יב, כט)

צז.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַשְּׁפָמַת-הַבְּקָר א, יב-יג - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהָרָן ח"א רפב, 'אֲזַמְרָה לְאַלְקִי בְּעוֹדֵי') **"כִּחְצַת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם"** (שְׁמוֹת יא, ד). **"כִּחְצוֹת" דִּיקָא - כִּי ב'כִּחְצוֹת-הַלַּיְלָה, אֲזַ מִתְעוֹרֵר ה'נִקְדָּה-טוֹבָה'.**

בְּבַחֲיִנַת (בְּרָכוֹת ג:): **"רוּחַ צְפוֹן הַמְּנַשֵּׁב בְּפִנּוֹת שֶׁל דָּוִד" - בְּחִינַת 'רוּחַ-טוֹבָה', נִקְדָּה-טוֹבָה, הַצְּפוֹן וְטָמִיר אֶפְלוֹ ב'תְּכֵלִית הַשָּׁנָה, אֶפְלוֹ ב'מְדֻרְגָה פְּחוּתָה',**

בבחינת (תהלים לא, כ): "מה רב טובך אשר צפנת".

ואלו ה'נקודות טובות' מנשבין ב'פנור של דוד' - פי על-ידי-זה נעשין 'נגונים' (לקוטי-מוהר"ן ח"א נד), ועל-כן היה מנגן מאליו על-ידי-זה. ועל-ידי-זה מתעוררין מהשנה ב'חצות הלילה', ב'תקף השנה'.

ועל-כן נמשך ה'רוח טובה', ה'נקדה-טובה', מ'צפון' דיקא - פי 'מ'צפון תפתח הרעה' (ירמיה א, יד), ומשם דיקא נמשך ה'רוח צפון', רוח-טובה', המנשב ב'פנור של דוד' ומנגן.

פי זה עקר מעלת ה'טוב' היוצא מתוך 'תקף הרע והסטר-א-אחרא' פנ"ל, ועל-ידי-זה דיקא נעשין 'נגונים', וכמובא בספרים (זהר תזריע מה. מדרש-תמונה פ"ג ופ"ד): "ש'יתרון האור מן החשך" (קהלת ב, יג) דיקא, בידוע.

פי ב'חצות' - "אז השכינה בבית-המקדש בתכלית המעוט, בידוע. ואז היא בבחינת נקדה לבד" (פרי-עץ-חיים, תקוונחצות פ"ב), ואז הוא 'התגברות השנה'.

ואז דיקא צריך כל אחד מי שנוגע יראת-השם בלבד, להתגבר בהתגברות גדול מאד - להתעורר מהשנה אז.

וזוה בחינת שמתעוררים מ'תקף השנה והסטר-א-אחרא', על-ידי 'נקדה-טובה' לבד וכו', פנ"ל.

ואז הוא בחינת 'יציאת מצרים' - פי עקר ה'גאולה' של 'יציאת מצרים', היה על-ידי בחינה הנ"ל.

הינו: שישראל היו מלכלכים, פי "היו בבחינת ארבעים-זו"שעה שערי"

טמאה", בידוע (זהר-חדש, תחלת פרשת יתרו; פרי-עץ-חיים, חגי-המצות פ"א). והשם-יתברך רחם עליהם ומצא בהם 'נקודות טובות', אפלו ב'תקף טמאת מצרים' שהתגברה עליהם.

כמו שאמרו רז"ל (מדרש-תהלים קיד): "בשביל ארבעה דברים לבד נגאלו" - זה בחינת 'נקודות טובות' שמצא בהם השם-יתברך אפלו במצרים, ועל-ידי-זה נגאלו.

וזוהו (יחזקאל טז, ו): "ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיה, ואמר לך בדמיה חיי בדמיה חיי" - אפלו בתקף הדמים והלכלכים, אף-על-פיי-כן - "חיי" פי גם שם יכולין למצא 'נקודות טובות', פנ"ל, שעל-ידי-זה נגאלו.

וזוה בחינת: "פסח" - "שחמל ודלג השם-יתברך" (רש"י שמות יב, כג), "על בתי בני ישראל, בנגפו את מצרים" (שמות יב, כז).

וזוה בחינת שהשם-יתברך ברחמיו לקט והציל את ה'נקודות טובות', שהם בחינות 'ישראל', בחינות (שם ד, כב): "בני בכרי ישראל", מבין 'בכורי מצרים', מבין 'תקף הסטר-א-אחרא' - שזה היה עקר 'גאלת מצרים', פנ"ל.

צת.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר ה, יב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

על-כן היה עקר 'יציאת מצרים' ב'חצות', כמו שכתוב שם: "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" (שמות יא, ד). "בחצות" דיקא.

פי עקר 'יציאת מצרים' היה על-ידי 'מטה משה ואהרן', שהם בחינת 'תפלה

בבחינת דין, בחינת (שם ז, ט): "והשליך לפני פרעה יהי לתנין".

על-כן היה עקר יציאת-מצרים ב'חצות-הלילה' - פי אז מתעורר פח ה'תפלה בבחינת דין.

ב'חצות-הלילה, אז מתעורר ה'נקדה-טובה'.

צט.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ, דע שכל מיני צער')

על-כן הגאולה הראשונה שהיא יציאת-מצרים, שכולל כל הגאולות, "פי כל הגליות מכונים בשם מצרים" (בראשית רבה טז, ד; לקוטי-מוהר"ן ח"א ד) - התחילה ב'חצות-הלילה, כמו שכתוב (שמות יא, ד): "פחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים".

פי עקר כל הגאולות, בפרט גאולת-מצרים, היה על-ידי בחינת השגחה, שהמשיך השם-יתברך מסוף-העולם, מעלמא-דאתי.

פי אז ב'יציאת-מצרים, היה שדוד המערכות ו'בטול הטבע' - פי אז גלה השם-יתברך השגחתו, על-ידי המופתים נוראים שעשה אז, ובטל הטבע.

וכל-זה היה על-ידי בחינת עלמא-דאתי, פי "מסטר דיובלא נפקו" (זהר בשלח מו. משפטים קכא:), שהוא בחינת 'חמשים שערי בינה, בחינת עלמא-דאתי, בידיע.

ועל-כן היתה הגאולה ב'חצות-הלילה' דיקא - דהינו: ששבר את ה'לילה' וה'חשך, שהם בחינת 'חכמת-

הטבע, וגלה 'השגחה' בעולם, ועל-ידי-זה היה עקר הגאולה, כנ"ל.

ק.

(לקוטי-הלכות, יציאת ג, ג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממטלה')

עקר יציאת-מצרים הוא על-ידי בחינת 'חצות', בבחינת (שמות יא, ד): "פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים".

דהינו: על-ידי שמשברין ה"ש"ש משמרות" (ברכות ג), ה"ש"ש מדות רעות, שהם: א) 'תאות-מזון', ב) 'תאות-אכילה', ג) 'תאות-משגל'.

שהם בחינת 'חשפת לילה, שהם עקר גלות-מצרים, שהוא גלות של הסטרא-אחרא, שמתגבר על האדם ב'ש"ש מדות הנ"ל, שהם 'כלל כל התאוות'.

ועל-ידי בחינת 'חצות' שמשברין את הלילה - על-ידי-זה יוצאין מ'גלות-מצרים, מ'גלות שלש מדות הנ"ל - בבחינת: "פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" כנ"ל.

קא.

(לקוטי-הלכות, מתנה ה, מז)

"כה אמר ה' פחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים" (שמות יא, ד). סוד 'חצות-לילה' גם 'משה' לא יכל לעמד עליו בשלמות, כמו שאמרו רז"ל (ברכות ג): "מבדי משה לא ידע חצות אימת, ואמר 'פחצות, דוד ידע? שאמר (תהלים קיט, סב): 'חצות לילה אקום להודות לך' וכו'".

הינו: פי 'משה' ידע, שעקר הוא הגאולה האחרונה שתהיה בזכות דוד והנלוים אליו, שהם הצדיקים וכשרים

"צא אתה, וכל העם אשר ברגליך" (שמות יא, ח)

"ההולכים אחר עצתך" (רש"י)

קב.

(ח"ב ה, ב)

"ואנכי תרגלתי לאפרים" (חושע יא, ג), זה
בחינת 'עצות', כמו שכתוב (שמות
יא, ח): "העם אשר ברגליך" - "ההולכים
אחר עצתך" (רש"י שם).

קג.

(ח"ב לט)

ואנחנו הם: "העם אשר ברגליך" (שמות
יא, ח) - "ההולכים אחר עצתך"
(רש"י שם), שמתנהגים אחר הפנהיג. ומי יתן
והיה לנו מנהיג כמו 'משה רבנו' עליו-
השלום וכו'.

"החדש הזה לכם ראש חדשים, ראשון

הוא לכם לחדשי השנה" (שמות יב, ב)

- עניני 'חדש ניסן' -

קד.

(ח"א מט, ו)

"בראשית" (בראשית א, א), "ב' ראשית"
(זהר בראשית כט:), הינו: 'שני
ראשית'. והם 'ראש-השנה' ו'ניסן', שגם
"ניסן הוא ראש-השנה" (ראש-השנה פ"א מ"א).

ו"תרין דרועין דמלכא" (תקוני-זהר נו:), הם
'תשרי וניסן'. והם 'ימי תשובה' -
כי "בניסן עתידין לגאל" (ראש-השנה יא.),
ו"אין הגאלה אלא על-ידי תשובה" (סנהדרין

צז:).

העומדים בחצות-לילה - לקוין על 'הרבן
בית-המקדש' - שאז "השם-יתברך וכל
הצדיקים שבגן עדן צייתין לקליהו"
[מקשיבים לקולם] וכו' (זהר לך עז: ועוד).

ועל-ידי-זה תהיה הגאלה בבחינת (ישעיה
סו, י): "שישו אתה משוש כל
המתאבלים עליה", וכמו שאמרו רז"ל (תענית
ל:): "כל המתאבל על ירושלים" וכו'.

אבל לא יכול לעמד על הדבר, מתי יהיה
הקץ, כי הוא סתום מאד.

ועל-כן גם בגאלה הראשונה רמז בדבריו,
שאמר: "פחצת הלילה אני יוצא"
- כי בכל דבריו ושליחותו הסתכל על הקץ
האחרון שבשביל-זה מאן בשליחות בתחלה
וכו'.

ועל-כן רמז בדבריו ואמר: "פחצת
הלילה אני יוצא בתוך מצרים"
וכו' - כי "כל הגליות מכנים בשם מצרים"
(בראשית-רבה טז, ד), ועל-כן אמר "פחצת" - כי
הקץ האחרון סתום מאד, רק דוד שהוא
בעצמו משיח אמר (תהלים קיט, סב): חצות
לילה אקום וכו'.

ועל-כן אמר משה אז: "בה אמר ה'" -
כי נבואה זו של בחינת 'חצות',
שמרמז על 'קץ האחרון' - היא רחוקה מאד,
ואי-אפשר לעמד על-זה - על-כן אמר
בלשון "בה".

קה.
(ח"א ע)

בְּרֵאשִׁי-הַדָּשׁ נִסָּן, הִיא גַּמְר הַקָּמֶת
הַמְשָׁפָן (שְׁמוֹת מ, יז), שְׁמֵשֶׁם
נִמְשָׁד ה'כְּבוֹד שֶׁל מַלְכֵי-יִשְׂרָאֵל
בְּזִמְנ שְׁלוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְשֶׁל כָּל הַמְּמַנִּים
וְהָרָאשִׁים.

כִּי זֶה בְּחִינַת 'רֵאשִׁי-הַדָּשׁ' - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
'נִתְחַדְּשִׁים כָּל הָרָאשִׁים'.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה פ"א
מ"א): שֶׁ"נִּסָּן רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה
לְמַלְכִים".

קו.
(ח"ב ה, י"ב סוף)

בְּ'נִסָּן' הוּא זְמַן הַנְּאֻלָּה, כִּי "בְּנִסָּן
נִנְאָלוּ" (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה י"א), וְזֶה יְדוּעַ
(שְׁעַר-הַכְּפֻנּוֹת פֶּסַח א): "שְׁעַקְר גְּלוּת-מִצְרַיִם הִיא
לְתַקֵּן חֵטָא אָדָם-הָרָאשׁוֹן" - "שֶׁהֵיוּ שְׂדִים
מְחַמְמִין אוֹתוֹ וְהוֹלִיד שְׂדִין" וְכו' (עַרוּבֵין יח).

וְה'חַמּוּם' הוּא עַל-יְדֵי 'הַלְיִשׁוּת-
הַמְּלֹאָד', וּמַחְמַת זֶה הִיא
'גְּלוּת-מִצְרַיִם'.

ו"בְּנִסָּן נִנְאָלוּ", וְנִתְתַקֵּן 'חֵטָא אָדָם-
הָרָאשׁוֹן' אַז. נִמְצָא: שֶׁבְּנִסָּן
נִתְחַזַּק 'כַּח הַמְּלֹאָד', שֶׁזֶה בְּחִינַת 'תַּקּוּן חֵטָא
אָדָם-הָרָאשׁוֹן', שֶׁנִּתְתַקֵּן בְּנִסָּן בְּעַת 'גְּאֻלַּת-
מִצְרַיִם'.

וְזֶה שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ז, ד): "וְהוֹצֵאתִי אֶת
עַבְאֵתִי" - בְּחִינַת 'מַלְאָכִים' שֶׁיֵּצְאוּ
וְנִנְאָלוּ בְּנִסָּן - כִּי אַז נִתְחַזְקוּ וְנִתְתַקְּנוּ.

קז.
(ח"ב ה, י"ב סוף)

'נִסָּן', הוּא בְּחִינַת 'תַּקּוּן הַבְּרִית'. וְעַל-
יְדֵי 'שְׁמֻחָה', מְמַשִּׁיכִין 'קִדְשֵׁת
וְשְׁמֻחַת נִסָּן' בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה, וְזוֹכִין
לְ'תַקּוּן-הַבְּרִית', וְלִהְיוֹת מ'מְקַרְהֵ-לִילָה'
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

קח.
(ח"ב לט)

"נִסָּן רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה לְמַלְכִים" (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה
י"א), וְאַז מְמַנִּין כָּל הַמַּלְכִים
לְמַעַלָּה, וּבּוֹדְאֵי נוֹתְנִין מִתְּנוּת לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד שֶׁמְמַלְיכִין אוֹתוֹ.

[לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א יז, א: בְּיָוֵם הַלְּדוּת-הַמְּלֹךְ, בְּיָוֵם
גְּנוּסִיאֵד-מְלֹכָא' - מְגַלָּה הַמְּלֹךְ רְצוּנוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
וּמְחַלֵּק וְנוֹתֵן מִתְּנוּת, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְבוֹדוֹ, כְּפִי רְצוֹן
הַמְּלֹךְ וְאֶהְבְּתוּ שֵׁישׁ לוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. עֵינֵי-שָׁם].

וְעַל-כֵּן אַז הַזְּמַן לְהִתְחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ
מְלַפְנֵיו יִתְבַּרַךְ: "שִׁיתֵן לָנוּ מְלֹךְ
וּמִנְהִיג רוּעָה נְאֻמָּן, שִׁיְהִיָּה בְּבַחֲיַנַת מֹשֶׁה
רַבְּנוּ עַל-יְדֵי-הַשָּׁלוֹם!"

שִׁיּוּבֵל לְהָאִיר בְּנוּ יְדִיעָה וְהַשָּׁנָה כְּזֹאת,
עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהַשִּׁיג וּלְדַעַת אֶת
הַתְּכֵלִית הָאֵמֶת, עַל-יְדֵי כָּל "מַפְעֻלוֹת הַשָּׁם"
(תְּהִלִּים מו, ט) אֲשֶׁר בְּרָא בְּזֶה הָעוֹלָם הַשָּׁפֵל,
שֶׁבְּשִׁבְלֵי-זֶה נִבְרָא הַכֵּל.

קט.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן צח; חֵי-מוֹהַר"ן עב)

בִּימֵי נִסָּן קִדְּם פֶּסַח, דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל: 'חֲרָף'
הוּא בְּחִינַת 'עֲבוּר', וְ'קִיץ' הוּא
בְּחִינַת 'לְדָה'.

כִּי בַחֲרָף: כָּל הָעֹשֵׁבִים וְכָל הַצְּמָחִים כְּלָם
מֵתִים, כִּי בְּטֹל כַּחֵם, וְהֵם אַז בְּבַחֲיַנַת
'מִיתָה'.

וכשָׁבָא הקיץ: בְּלֵם נְתַעוֹרְרִים וְחַיִּים! -
וְאִז טוֹב וְיָפָה מְאֹד כְּשִׁיזְצֵאִים
"לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה" (על־פי בְּרֵאשִׁית כד, סג), **"שִׁיחָה,**
זו תַּפְלָה" (בְּרֵכוֹת כו:; **בְּתַפְלָה וְתַחֲנָה וְתִשׁוּקָה**
וְנַעֲגוּעִים לְהַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְאִז כָּל "שִׁיחַ וְשִׁיחַ הַשְּׂדָה" (על־פי בְּרֵאשִׁית
 ב, ה) **הַמְתַּחֲלִים לְחַיּוֹת וְלִצְמַח אֶז,**
כָּלֵם נִכְסָפִים וְנִכְלָלִים בְּתוֹךְ שִׁיחָתוֹ וְתַפְלָתוֹ.
 (עֵינַי עֲנִינוּ זֶה בְּאַרְיֵכוֹת בְּלִקְוֹטֵי־מִוֶּהֲרֵן' ח"ב א; יאִיִּד; ח"ב
 יא).

קי.

(חֲיִי־מִוֶּהֲרֵן'ן קד)

בְּרֵאשִׁי־חֲדָשׁ נִסָּן בְּשַׁבַּת, נוֹלַד בּוֹ רַבֵּנוּ
ז"ל.

קיא.

(יִמֵי־מִוֶּהֲרֵן'ת ח"ב י)

וְאִנִּי הָיִיתִי מוֹכֵן אֶז, לְנִסְעַ בְּסִמוּךְ לְאוּמָאן
עַל 'עָרֵב רֵאשִׁי־חֲדָשׁ נִסָּן', בְּדַרְכֵי
בְּכָל שָׁנָה. וְהָיָה בְּדַעְתִּי לְהַתְעַכֵּב בְּאוּמָן
אִיזָה יָמִים, כְּדִי לְהַרְבּוֹת שָׁם בְּתַפְלָה עַל צִיּוֹן
רַבֵּנוּ ז"ל וְכוּ'.

קיב.

(שִׁיחַ־שׁוֹרְפֵי־קֹדֶשׁ ח"ו קכז)

רַבִּי אֲבָרְהָם שְׁטַרְנְהַרְץ ז"ל, הָיָה מְדַגֵּישׁ
בְּתַפְלָתוֹ כְּשִׁלִּיחַ־צְבוֹר, אֶת הַתְּבוּת
שְׁבִיתַת־פְּלַת־טַל, בְּתַבוּת: "וְכָל נְאוֹת דָּשָׂא לֹו
נִכְסָפִים" - בְּהַדְגָּשָׁה מִיְחַדֶּת הַנּוֹדַעַת
לְבִקְיָאִים.

וְהוּא עַל־פִּי הַמְּבַאֵר בְּתוֹרָה ח"ב י"א:
בְּעֵינַי הָעֵשְׂבִים וְהַדְּשָׂאִים שְׁנוֹתֵנִים
כְּחֵם בְּתַפְלַת הָאָדָם, בְּבַחֲיִנַת הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית
כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה", רֵאשִׁי־
תְּבוּת יְבוּ"ל, עֵינֵי־שָׁם.

וְכִמּוֹ שְׂאֵמֶר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחַוֹת־הַרְ"ן צח; חֲיִי־
מִוֶּהֲרֵן'ן עב): "שְׁבִימֵי חֲדָשׁ נִסָּן בְּעַת
שְׁהַשְּׂדוֹת נוֹתְנִים יְבוּלֵיהֶם, אִז טוֹב בְּיִוֹתֵר
לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר, וְלְהַתְּפַלֵּל וְלְהַתְּבוּדֵד בֵּין
הָעֵשְׂבִים."

וְעַתָּה בְּתַפְלַת־טַל' לְקִרְאָת הָאָבִיב, הַזְכִּיר
זֵאת בְּעַל הַפִּיט בְּתַבוּת: "וְכָל נְאוֹת
דָּשָׂא לֹו נִכְסָפִים" - הֵינּוּ: שְׁנִכְסָפִים לְהַכְּלֵל
בְּהַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ - וְעַל־כֵּן נוֹתְנִים כְּחֵם
בְּתַפְלָתוֹ שֶׁל הָאִישִׁי־הַכָּשֶׁר הַמְתַּפְּלֵל בְּיִנּוּתָם.

"וְשִׁחַטוּ אֹתוֹ כָּל קָהַל עֵדֵת יִשְׂרָאֵל בֵּין
הָעֲרָבִים" (שְׁמוֹת יב, ו) - עֲנִין 'קָרְבַּן פֶּסַח'

קיג.

(ח"א נ)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בַּפֶּסוּק (שְׁמוֹת יב, מו): "וְעֵצֶם
לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ."

קיד.

(ח"ב עד)

"אֲחֵר פּוֹרִים קוֹרִין פְּרִשְׁת־פָּרָה", שְׁהִיא
'הַכְּנָה לְפֶסַח'. "כְּדִי שִׁיְהִי נִזְהָרִין
לְטָהֵר מִטְּמֵאֵת־יָמַת, שִׁיְהִי טְהוֹרִין לַעֲשׂוֹת
הַפֶּסַח" (מְגִלָּה כט:).

וּבְתַחֲלָה הוּא בְּחִינַת 'פּוֹר', כִּי "פּוֹרִים
עַל־שֵׁם הַפּוֹר" (אֶסְתֵּר ט, כו),
וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה 'פָּרָה' - כִּי גַם 'פּוֹרִים' הוּא
בּוֹדָאֵי הַלּוֹךְ וְדָרָךְ לְפֶסַח' וְכוּ'.

"ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש"
(שמות יב, ח)

קטו.

(לקוטי הלכות, תפלה ד, טו"ז)

עקר שבירת ובטול תאות־מזון, הוא על־ידי 'קרבנות' - פי ה'קרבנות' שפקריביו, נקראין בחינת 'מאכלין דמלכא' (זוהר צו לג:).

וזוה בחינת ה'מאכלים' המבארים בהמעשה של ה'בעלת־תפלה' (ספורי־מעשיות, מעשה יב), שעל־ידם עקר התקון של הכת שנפלו ל'תאות־מזון'.

כמבאר שם: שמכל התאות אפשר להוציא, אבל מ'תאות־מזון' אי־אפשר להוציא, כִּי־אם על־ידי אלו ה'מאכלים' המבארים שם.

שהולכיך אותם, עד שהגיע להם הריח של אלו המאכלים (עי' שמות־רבה יט, ה - בענין הריח של ה'קרבן־פסח' שהגיע לבני־ישראל. מובא להלן בפסוק: 'ועצם לא תשברו בו'. שמות יב, מז), ונתאוו להם מאד וכו', ואחר־כך כשנתן להם מאלו ה'מאכלים', אז ראו מאוס סרחון תאות־מזון, עד שמאסו בחייהם, וברחו וקברו עצמן בחפירות וקברים מחמת בושח וכו', עי' שם.

ואלו ה'מאכלים', הם בחינת 'קרבנות', שעקרם בחינת ה'ריח', בחינת (ויקרא א, ט): "אשה ריח ניחח לה", והם נקראים 'מאכלין דמלכא'.

וזוה בחינת "ה'קרבן־פסח' שאינו נאכל אלא צלי" (זבחים פ"ה מ"ח), שהוא סיום פרשיות ומשניות הקרבנות שאומרים בבקר בשעת התפלה.

פי 'צלי', ריחו נודף - פדי להכניע ביותר 'עבודה־זרה של המזון', שהכנעתה על־ידי ה'ריח של המאכלים' הנ"ל, שהם בחינת 'מאכלין דקרבנין' כנ"ל.

וגם 'צלי', שולט בו האש ביותר - פי עקר הכנעת העבודה־זרה שהוא 'תאות־מזון', הוא על־ידי ה'אש' המבאר בהמעשה הנ"ל.

וכמבאר בפניות (תפלת־השחר דרוש ג; זוהר פקודי רלו): "שה'עבודה־זרה' הם קלפות קשות מאד, שאי־אפשר לבערם כי אם על־ידי האש". ועל־כן "ה'קרבן־פסח' הוא 'צלי אש' דיקא.

פי ה'קרבן־פסח' - הוא עקר 'שבירת תאות־מזון', שהוא ה'עבודה־זרה'.

פי 'קרבן־פסח', נצטוו ישראל ביציאתן ממצרים. ועקר 'יציאת־מצרים', הוא בחינת 'שבירת תאות־מזון', ולזכות ל'תקון העשירות־דקדשה', בחינת (בראשית טו, יד): "ואחרי כן יצאו ברכש גדול".

פי 'מצרים', מלאה 'צלולים ועבודה־זרה', שזהו בחינת 'תאות־מזון', "ששם כל העבודות־זרות" (לקוטי־מוהר"ן ח"א כג, א).

וכן מבאר בסוף המעשה הנ"ל: ש'מצרים' - הוא המדינה שסברו 'בעלי תאות־מזון', שהם כלם אלהות, מרבוני המזון שלהם; עד שאמרו: שהם כלם אלהות, ונוסעים עם מלאכים, שהסוסים שלהם הם מלאכים מחמת שמצפין בעשירות גדול.

עי' שם מה שכתוב: שכל המעשה נוראה מרמזת בישעיה ל"א: "הוי הידדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו" וכו', עי' שם.

"ומצות על מרורים יאכלהו" (שמות יב, ח)
- מצות 'מרור' -

קטז.

(ספר-המדות, מצות 'מרור')

[א] 'כזית מרור' שאוכלין בפסח, מסגל
לפרנסה (ממון לה - ועינו לקוטי-הלכות, הרשאה ד,
טו-טז-יז).

[ב] אשה שהיא מקשה-לידה, תתלה על
צוארה מ'מרור הנשאר' (קשוי-לידו).

קיז.

(טיח-טרפי-קדש ח"ב קח)

רבנו ז"ל אמר: "אם יאכלו בני-ישראל
'מרור' ב'ליל פסח', כבר ישבו
ב'תשעה-באב' לומר 'קינוח'!" [אז מ'זועט עסן
מרור ביים 'סדר', וועט מען שוין זיצן 'תשעה-באב' ביי
'קינוח']. (הם הלום באותם הימים - של'תן-ערוך אויך-חיים תכח,
ג).

[איכה-רבה, פתיחתא יח: 'רפי אבין פתח: 'השביעני
במרורים' (איכה ג, טו), ב'ליל הפסח של יום-טוב הראשון.
'הרונני לענה' (שם), ב'תשעה-באב. ממה שהשביעני ב'ליל
יום-טוב הראשון של פסח, 'הרונני' ב'ליל תשעה-באב
'לענה'. הוי ב'ליל יום-טוב הראשון של פסח, הוא ליל
תשעה-באב. ועל-זה ה'יה מקונן ירמיה (שם א, א): 'איכה
ישבה ב'דד'"].

[איכה-רבה ג, ה: "השביעני במרורים, זה יום-טוב
הראשון של פסח ד'כתיב בו (שמות יב, ח) 'על מצות
ומרורים' (ומצות על מרורים), 'הרונני לענה', מה שהשביעני
ב'ליל יום-טוב הראשון של פסח, 'הרונני' ב'ליל תשעה-באב
'לענה'. הוי ליל יום-טוב הראשון של פסח, הוא ליל
תשעה-באב"].

קיח.

(פונכי-אור, ספורים-נפלאים מרבי
נפתלי ה; טיח-טרפי-קדש א-תקעט)

מעשה מרור שב'ליל-הפדר שפפר
רבנו ז"ל: שפעם-אחת הלכו

נמצא: ש'מצרים' הוא עקר בחינת
ה'עבודה-זרה של תאות-ממון'.
וזה עקר בחינת 'יציאת-מצרים', בחינת
'שבירת תאות-ממון'.

וכן מבאר בהתורה 'תקעו א' (ח"ב א, ה):
"שפסח, הוא תקון תאות-ממון". וזהו
בחינת ה'קרן-פסח' שהוא 'צלי אש',
וכנ"ל.

כי הקרן-פסח ה'יה מן ה'צאן', שהוא
ה'עבודה-זרה של מצרים - "פדי
להכניע ולשבר העבודה-זרה שלהם" (שמות-
רבה טז, ג).

כי ה'מצרים' שהיו שקועים בעבודה-זרה
שהוא 'תאות-ממון' - היו עובדים
ל'צאן', שהוא בחינת ה'עשירות', כמו
שכתוב (דברים ז, יג): "ועשירות צאנה" -
"שמעשירות את בעליהן" (חלין פד:).

על-כן נמשכו בטעיות שלהם, עד שעשו
ה'צאן' שהוא בחינת 'עשירות',
ל'עבודה-זרה' ממש.

ועל-כן נצטוינו להביא ה'קרן-פסח' מן
ה'צאן' - פדי להכניע ה'עבודה-
זרה זאת של ממון ועשירות'.

וזהו בחינת "שני כבשים של התמידים
בכל יום" (שמות כט, לח; במדבר כח, ג),
שהם מן ה'צאן' - פדי לשבר ולבטל בכל יום
ויום, 'תקף תקלפה והעבודה-זרה של ממון
והעשירות'.

שצריכין להקריב שני תמידין מן הצאן
בכל יום ערב ובקר - פדי לשבר
'עבודה-זרה זאת של ממון', שקשה מאד
לשברה, כ'אם על-ידי ה'מאכלים' הנ"ל,
שהם בחינת 'קרפנות' כנ"ל.

יהודי קבצן עם גוי גרמני קבצן כמותו -
לנדד על פני העירות, ולמד היהודי את
הגרמני, שיעשה את-עצמו כמו יהודי, ולא
יקשה עליו הדבר, כיון שלשונם דומה,
והיהודים הרי רחמנים הם, ובודאי ירחמו
עליו.

כיון שהתקרב חג-הפסח - למדו, איך
שיתנהג בבית-היהודי שיזמינו
לשלחן הסדר, שבתחלה עושין קדוש,
ואחר-כך רוחצים ידים, אולם שכח לומר לו,
שאוכלים גם מרור.

וכן הנה: שהזמינו יהודי אחד אליו לסדר,
אולם הוא היה רעב מכל היום, וצפה
שכבר יגיעו לאכל את הדברים הטובים
שאמר לו היהודי.

אולם הוא ראה: כי נתנו לו חתיכת פרס
במיימלח ושאר הדברים הנוהגים
בסדר, ואומרים ההגדה, והוא בעינים צופיות
מצפה כבר לאכילה, והוא שמח כבר
שאוכלים כבר המצה, כי הנה עוד מעט קט
יוכל להשקיט את רעבונו.

ופתאום נותנים לו מרור, ונעשה לו מר
בפיו, והוא חשב שזהו
הסעודה, שרק זה יאכלו. ברח תקף
במרירות ורעבון, וחשב לעצמו: יהודים
ארורים! אחר כל החגיגה נותנים לי לאכל
מרור?! ובא לבית-המדרש ונרדם שם.

אחר-כך בא היהודי בפנים שמחות שבע
מאכילה ושתיה, ושאלו: "איך
היה לך הסדר?! - וספר לו בכעס ממה
שעבר עליו.

אמר לו היהודי: "אוי גרמני שוטה! אם
היית מחכה רק עוד מעט - היית
אוכל כל טוב כמוני!"

וספר זאת רבנו, לומר: שיזכור הגוף בא
במרירות, אולם האדם הושב,
שתמיד יהיה רק המרירות, על-כן בורח
תכף, אולם אם ימתין מעט ויסבל מעט
המרירות מזכור גופו, ירגיש אחר-כך כל
מיני חיות ותענוג.

"ואכלתם אתו בחפזון" (שמות יב, יא)

"כי בחפזון יצאת מארץ מצרים" (דברים טז, ג)

קיט.

(לקוטי-הלכות, פסח ד, ז)

על-כן אסור חמץ במשהו ב"בל יראה
ובל ימצא" (שמות יג, יב) וכו'.

כי פשרוצים לברח מן הספקות והקשיות,
צריכים לזהר ממשוהו בעלמא, כי תקף
בשמתחילין להחמיץ המוח באיזה ספק כל
שהוא, תקף נתבלבל המוח מספק לספק, עד
שנתבלבל דעתו בספקות וקשיות גדולות.

ומאחר שעכשיו אין לנו פח לברר
הספקות והקשיות, על-כן "חמץ
אסור במשהו" (פסחים ל).

כי אסור לכנס עכשיו בבחינת 'חמוץ-
המוח' בכלל, כי מחמת תקף הסטרא-
אחרא של פרעה ומצרים, תקף בשמתחילין
להחמיץ המוח באיזה ספק כל-שהוא, הם
יכולים להתגבר חס-ושלום לבלבל את המוח
מספק לספק, עד שישאר שקוע שם חס-
ושלום.

ועל-כן "יצאנו בחפזון ממצרים" (דברים
טז, ג), "כי לא יכלו להתמהמה"
(שמות יב, ט) - כי תקף פשהאיר עליהם השם-
יתברך 'הארת הגאולה' שהיא בחינת

"פסח הוא לה" (שמות יב, יא-כז)

קנג.

(ח"א מט, ו)

עקר ידיעת הקבלה, סודות התורה,
יהיה לעתיד, שאז יתגלה אורייתא
דעתיקא, בבחינת תענוג שבת, בבחינת
(ישעיה נח, יד): "אז תתענג על ה".

וזה לשון תשרי, לשון שירה, ולשון
"פסח" (שמות יב, יא-כז), "פ"ה ס"ח"
(שער הפנות, דרושי הפסח; פרי-עץ-חיים, שער חג
המצות), כמזו שכתוב (ישעיה ל, כט): "השיר
יהיה לכם כליל התקדש חג".

כי יתער שיר ונגונא בעלמא, בבחינת:
"פ"ה ס"ח", בבחינת (תהלים ל, יג):
"למען יזמרך כבוד ולא ידם", ולא ידם
דיקא, הינו: "פ"ה ס"ח".

קנד.

(ח"ב עד)

'פורים' הוא בודאי הלוח ודרך ל'פסח',
שיהיו יכולים להיות נזהרין
מ'חמיץ'.

וזהו בבחינת (שיר-השירים ה, יג): "שפתותיו
שושנים נטפות מור עבר".

"שפתותיו" - זה בבחינת: "פסח" (שמות
יב, יא-כז), "פ"ה ס"ח" (שער-
הפנות, דרושי הפסח; פרי-עץ-חיים, שער חג המצות).

"שושנה" - היא אסתר, ו'שושנה'
ג'מטריא אסתר' (שער-הפנות
פורים א; פרי-עץ-חיים פורים פ"ו).

"נטפות מור עבר" - זה בבחינת (שמות ל, כג
- תלין קלט): "מרדכי, מר דרור",
לשון 'חרות', בבחינת 'חרות של פסח'.

שעשוע עולם-הבא, בחינת 'פסקי-הלכות'
- הצרכו לצאת מיד "בחפזון", בלי שום
עבוב במצרים.

כי צריכים לברח מן הספקות והקשיות,
שהיא בחינת 'צלות-מצרים' - מאחר
שאינ להם פח לבררם, ואם יתעבבו שם,
יכולים לשאר שם שקוע חסוֹשֶׁלום.

על-פן צריכים לצאת משם מיד, לברח
מן הספקות והקשיות - לזכות
תכף לבחינת 'הלכות ברורות', שעשוע
עולם-הבא, שנתגלה עליהם ברחמי
הגדולים יתברך, שזהו בחינת 'מצה',
שממחרין בחפזון ואין מניחין להחמיץ.

הינו: שאין מניחין את המוח להחמיץ בכל
ב'קשיות וספקות', בייאם זוכין
ל'הלכה-פסוקה' מיד.

קנ.

(לקוטי-הלכות, גלוח ג, יב)

נמצא להלך בפסוק (שמות יב, לט): "כי
גרשו ממצרים, ולא יכלו
להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם".

קנא.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב, ו)

נמצא להלך בפסוק (שמות יג, א): "זכור את
היום הזה אשר יצאתם ממצרים
מבית עבדים".

קנב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הפרות ה, ז"י)

נמצא להלך בפסוק (שמות יג, א): "זכור את
היום הזה אשר יצאתם ממצרים
מבית עבדים".

קנה.

(ח"ב פג)

"פסח" (שמות יב, יא-כז), הוא **פ"ה ס"ח**

(שערי-הכנרת, דרושי הפסח; פרי-עץ-חיים,

שער חג המצות), **בחינת** (מלאכי ב, ו): **"תורת אמת**

היתה בפיהו".

"ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה וגו', אני ה'"

(שמות יב, יב)

"אני" - ולא מלאך. **"אני"** - ולא שרף. **"אני"** -

ולא השליח. **"אני ה'"** - אני הוא ולא אחר.

(הגדה של פסח)

קנו.

(ח"א נו, ד)

ה'תורה' **המלבש תוך ה'הסתרה'** **שבתוך**

הסתרה', היא **תורה גבוה'**

דיקא, הינו 'סתרי-תורה'.

כי **מחמת** **שהיא** **צריכה** **להתלבש**

ב'מקומות נמוכים' **כאלו, הינו** **אצל**

אלו **שעברו הרבה, עד** **שנסתר מהם**

ב'הסתרה' **שבתוך** **הסתרה'** - **על-כן** **חשב**

השם-יתברך **מחשבות** **לבלי** **להלביש** **שם**

פשוטי תורה', **לבל** **יוכלו** **הקלפות** **לינק**

משם הרבה, ויהיה הפגם גדול מאד.

על-כן **הוא** **מסתיר** **ומלביש** **שם** **תורה**

גבוה' **דיקא, 'סתרי-תורה'**, **שהיא**

'תורת-השם **בעצמה'** - **פדי** **שלא** **יוכלו**

הקלפות **לינק** **משם הרבה.**

בבחינת (שמות יב, יב; הגדה של פסח):

"ועברתי בארץ מצרים" - **"אני**

ולא **מלאך, אני** **ולא** **השליח, אני ה' ולא"**

וכו'.

כי **ב'ארץ-מצרים'** **ששם** **מקום** **הקלפות**

מאד - **על-כן** **שם** **דיקא** **מלבש** **ומסתר**

השם-יתברך **בעצמו, הינו:** **'תורת-השם'**

ממש, 'סתרי-תורה'.

על-כן **דיקא** **מ'הסתרה'** **שבתוך**

הסתרה', **כשחוזר** **ומהפכה**

ל'דעת', **נעשה** **ממנה** **דיקא** **'תורת-השם'**

ממש, כי **שם** **נסתר** **'תורת-השם', 'סתרי-**

תורה'.

קנז.

(חיי-מוהר"ן רא)

ל'ענין **'מלבושי-כבוד',** **שצריך** **ל'איש**

כשר' **להדר** **שיהיה** **מלבש** **כראוי**

אם **אפשר** **לו, ולא** **יהיה** **בזוי.** **כי** **גם** **להצדיק,**

אין **מקרבין** **עצמן** **רק** **על-ידי** **'מלבושיו',**

שרואין **שהוא** **מלבש** **בכבוד, על-ידי-זה** **הוא**

נחשב **בעיניהם** **להתקרב** **לו, ואם** **לא** **היה**

מלבש **לא** **היה** **נחשב** **כלל** **בעיניהם.**

ענה **ואמר:** **הלא** **גם** **השם-יתברך** **היה**

מתלבש **עצמו** **ב'מצרים',** **כי** **כל**

ה'מעשה **של** **מצרים',** **היא** **כלה** **בחינת**

ל'בושין', **שהיה** **בהכרח** **שיתלבש** **עצמו**

השם-יתברך **בביכול, באלו** **ה'מעשיות** **של**

מצרים'.

עד **שאחר-כך** **התחילו** **להכיר** **אותו** **יתברך**

בעצמו **בביכול, ובכל-פעם** **הפירו** **אותו**

יותר **ויותר, והפירו** **גדלתו** **יתברך** **בכל-פעם**

יותר.

אבל **בתחלה** **לא** **היה** **אפשר** **שיתקרבו**

אליו, כי-אם **על-ידי** **בחינת**

'מלבושים', **הינו** **כל** **ה'מעשה** **של** **מצרים'**

שהיא **בחינת** **'מלבושים',** **כנ"ל** (עין **שער-**

הכנרת, דרושי הפסח).

[שיח-שופי-קדש ח"ב תרסח: אמר פעם מוהר"ן

ז"ל: "אלו **לא** **הייתי** **רואה** **אצל** **רבנו** **בתחלת** **התקרבותי,**

את **הפמוטות** **וצלחות** **הפסח** **]זילבערנע** **לייקטער** **און**

זילבערנע שיקלען] שְׁהִיוּ לְרַבְּנוּ ז"ל - הָיָה קָשָׁה לִי יוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב! - כִּי הוּא נוֹלֵד וְגָדֵל בְּבֵית עֲשִׁירִים, וְאֵלּוּ לֹא הָיָה רוּאָה זֹאת אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל, הָיָה קָשָׁה לוֹ לְהִתְקַרֵּב.

"שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ. בְּעָרֵב תֹּאכְלוּ מִצַּת"
(שְׁמוֹת יב, טו-יח)
"שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עִלְיוֹ מִצּוֹת לַחֵם עֲנִי"
(דְּבָרִים טז, ג)
- מִצּוֹת 'אֲכִילַת מִצָּה' -

קַח.

(ח"א נו, ז-ח)

ה'דבור' הוא 'התגלות-הדעת'. וב'מצרים' שְׁהָיָה ה'דעת' ב'גלות', "הָיָה גַם ה'דבור' ב'גלות'" (זהר וארא כה:). וכשִׁיָּצְאוּ מ'מצרים', שִׁיָּצָא ה'דעת' מ'הגלות' - יָצָא וּנְפֹתָה ה'דבור'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד): **"מֵאֲמֹר פְּתוּחָה, נֶאֱמָן פְּשׁוּט"**. **"מֵאֲמֹר פְּתוּחָה" - שֶׁנִּפְתַּח ה'דבור' וְנִתְגַּלָּה ה'דעת'.**

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמְנוֹת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְנִכְפַּר שֶׁהוּא נֶאֱמָן מִבְּטִיחַ וְעוֹשֶׂה. וְזֶה בְּחִינַת: **"נֶאֱמָן פְּשׁוּט" - שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט נְאֻמְנוֹתוֹ.**

וְזֶה בְּחִינַת **'מ"ן'** (שְׁמוֹת טז, טו-לא-לה) - רֵאשִׁי-תִּבּוֹת **"מ'אֲמֹר נְאֻמָּן"**, בְּחִינַת **"מֵאֲמֹר פְּתוּחָה נֶאֱמָן פְּשׁוּט"** כַּנֶּ"ל - כִּי ה'מָן' הוּא בְּחִינַת 'דַּעַת גְּדוֹל' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן **"אֲכָלוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה"** (שָׁם טז, לה), כִּי **"בֶּן אַרְבָּעִים לְבִינָה"** (אָבוֹת פ"ה מ"א).

וְזֶה שְׁאֲמָרוֹ חַז"ל (קדושין לה): **"אֶת הַמָּן אֲכָלוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהֵלֵא אַרְבָּעִים**

שָׁנָה הָסַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֲלָא עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם טָעְמוֹ בָּה טַעַם מָן."

כִּי בְּאֵמַת: ה'מָן' שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'דַּעַת', הָיָה רָאוּי שִׁיֵּאֲכָלוּ אוֹתוֹ 'אַרְבָּעִים שָׁנָה' בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת 'בִּינָה וְדַעַת' כַּנֶּ"ל!

וְעַל-זֶה תִּרְצוּ: "עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - הִינּוּ: ה'מִצּוֹת'. "טָעְמוֹ בָּה טַעַם מָן". כִּי ה'שְׁלוֹם' תְּלוּי ב'דַּעַת', ו'מַחְלֻקַּת' הוּא הַפֶּה הַדַּעַת'.

אֲךָ יֵשׁ מַחְלֻקַּת לְשֵׁם-שָׁמַיִם, שֶׁהוּא בְּאֵמַת 'דַּעַת גְּדוֹל מְאֹד', יוֹתֵר מִה'דַּעַת שָׁל שְׁלוֹם', כִּי הִיא 'אַהֲבָה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל'.

וְזֶה: "עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - כִּי 'מִצָּה' הִיא בְּחִינַת 'מַחְלֻקַּת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מא, יב): **"אֲנִשִּׁי מִצְתָךְ יֵהִיוּ כְּאֵין".**

"שֶׁהוֹצִיאוּ" דִּיקָא - כִּי ב'מִצְרַיִם' שְׁהָיָה ה'דַּעַת' ב'גְּלוּת', בּוֹדְאֵי לֹא הָיָה 'מַחְלֻקַּת לְשֵׁם-שָׁמַיִם'.

הִינּוּ: "שֶׁהַמִּצָּה" שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלֻקַּת' - "שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - "טָעְמוֹ בָּהֶם טַעַם מָן"!

כִּי לְאַחַר שֶׁהוֹצִיאוּ בְּחִינַת ה'מַחְלֻקַּת' מִן ה'גְּלוּת-מִצְרַיִם', הָיָה בָּהֶם 'טַעַם מָן', בְּחִינַת 'דַּעַת גְּדוֹל', בְּחִינַת 'מַחְלֻקַּת לְשֵׁם-שָׁמַיִם' כַּנֶּ"ל.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב בְּזֵהר-הַקֶּדוֹשׁ (תְּצַוָּה קפג): "שֶׁמִּצָּה הִיא אֲסוּתָא" - כִּי 'מִצָּה' שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלֻקַּת לְשֵׁם-שָׁמַיִם', בְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת 'שְׁלוֹם' כַּנֶּ"ל, הוּא רְפוּאָה - כִּי 'שְׁלוֹם' הוּא רְפוּאָה וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר ה'חֹלְלָאֵת' חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, הוּא מַחְמַת הַעֵדֶד הַשְׁלוֹם, הִינּוּ: 'מַחְלֻקַּת

היסודות' שיסוד אחד מתגבר על חברו.
ו'ש'לום' הוא ר'פואה'.

וזה שנקרא מצה (דברים טז, ג): "לחם עני"
- כי (גדרים מא): "אין עני אלא מן
הדעת".

וזה בחינת 'חולה', כמז שכתוב (שמואל-ב יג,
ד): "מדוע אתה ככה דל בן המלך",
ו"מצה היא אסותא" כנ"ל.

וזה: "לחם עני" - שהוא ר'פואה'
ל'ה'עני'.

קנט.

(ח"א נז, ח)

יש חלוק בין ה'ש'לום של התענית של
הל', ובין ה'ש'לום של ענג'שבת'.

ש'ה'ש'לום של תענית, אין לו בחינת
דבור'. ועל-ידי 'ענג'שבת',
נש'לם ה'דבור' ל'ש'לום'.

וזהו שאמרו חז"ל (זהר פנחס רנב): "אין בין
חמץ למצה אלא משהו".

"חמץ" - זה בחינת 'תקון הכעס' על-ידי
ה'תענית'.

בחינת (ישעיה סג, א): "מי זה בא מאדום
חמוץ בגדים". "אדום" - זה בחינת
'כבוד' (זהר פנחס רלד, תקוני-זהר נב, גג, קז):
ו"חמץ" - זה בחינת 'הכנעתו', בחינת
'תענית', בחינת 'העדר אכילה', בחינת (שמות
יב, כ): "כל מחמצת לא תאכלו".

"מצה" - זה בחינת 'אכילת ענג'שבת',
בחינת (ישעיה סו, יא): "למען תמצו
והתענגתם" וכו'.

וזהו: "אין בין חמץ למצה" וכו' - היינו:
אין בין ה'תענית', לבין 'אכילת

ענג'שבת' - אלא 'משה'ו' - נוטריקון:
"ו'היה מ'עשה ה'צדקה ש'לום" (ישעיה לב,
ז).

הינו: כי אין דומה 'ש'לום של התענית'
ל'ש'לום של שבת', כי זה 'אין לו
פה', וזה 'יש לו פה'. והחלוק הוא כמו
מעלת 'מדבר' על 'חי'.

וזהו החלוק בין "חמץ" ל"מצה" - בין
'חי'ת' ל'ה'א'.

"חמץ" - הוא ב'חי'ת', בחינת 'ש'לום
ש'אין לו פה', בחינת 'חי'.

ו"מצה" - היא ב'ה'א', בחינת 'ה'
מוצאות ה'פה', בחינת 'כח
הדברי'.

וזה בחינת (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע" -
בחינת (הושע י, יב): "זרעו לכם
לצדקה".

קל.

(ח"א רא)

"צ'דקה תציל מ'מות" (משלי י, ב) -
ראשי-תבות: "מצ"ת" (שמות יב,
יח; יג, ז).

קלא.

(ספר-המדות, מפ'לת ח"ב ב)

ה'טחינה של קמה, וה'לישה, של
ה'מצות של פסח' - הוא סג'לה
ל'אשה שמפ'לת נפ'לים.

[הרב מט'טענהרין ז"ל צין [רמז] ל'שמות-רבה' יז,
ה: "ועבר ה' לנגף את מצרים" (שמות יב, כג) - מלמד: שאף
המעברות [של הפצרים] שהיו ראיות לילד, הפילו, ומתו:
האמהות, והמשחית יצא וחבל כל מה ש'מצא, ואין ל'נגף'
אלא 'עברות', שנאמר (שם כא, כב): "ונגפו אשה הרה".
ויש'אל עושין כל מה שאמר להם הקדוש-ברוך-הוא וכו',

הן היו עסוקין ב'מצות' שהיו טוחנין ולשין, והקדוש-
ברוך הוא עוקר נטיעתן של מצרים.

וצין ל'ידי-משה' שם: הנה עסק הקדוש-ברוך הוא
דגמת עסקם (מדה כנגד מדה). "שהיו טוחנין ולשין" -
שהוא התחלת המצה שעדין לא נגמרה. וכן "הקדוש-
ברוך הוא עקר נטיעתן של מצרים" - פרוש: שחבל אף
העברין במעייאמו, והוא גם-כן דבר שלא נגמרה
מלאכתו].

קלב.

(שיח-טרפי-קדש ח"ג תעב)

פעם תפס רבנו ז"ל בידו התיכת 'מצה',
ואמר: "מצה עם שמירת-הברית,
זהו מצה-שמורה!" [מצה מיט שמירת-הברית, איז
מצה-שמורה!]

ובעת אמרו התבות 'שמירת-הברית',
החיה והראה רבנו ז"ל על-עצמו!

[תקוני-זהר (כ): "דבת-זוגיה דצדיק, איהו 'מצה שמורה',
לגבי 'מצה שלימה עשירה'. ומאן גרים דא למחוי בת-
זוגיה 'מצה שמורה' לגביה? בגין דנטר טפה דיליה. ומאן
דפגים טפה דיליה, אתקרי בת-זוגו 'מצה פרוסה' 'לקחם
עני" (דברים טז, ג) וכו'].

קלג.

(שיח-טרפי-קדש ח"ג תעג;
שערי-צדיק מכתב עא, ו)

רבנו ז"ל תפס והחזיק פעם בידו מצה
בחג-הפסח, ואמר: "כשאוחזים
מצה בידיים, אוחזים כביכול את השם-
יתברך בידיים" [אז מ'האלט מצה אין די הענט,
האלט מען גאט אין די הענט].

קלד.

(שיח-טרפי-קדש ח"ג תעא)

רבנו ז"ל היה נוהג לאכל בפסח, רק
'מצה שמורה משעת קצירה'. וכן
היה נוהג לבלי לאכל מצה שרויה. וכן
נהגו גם אנשי ביתו.

קלה.

(שיח-טרפי-קדש ח"ב סט)

רבנו ז"ל אמר: "מי שלא התחיל
להחמיר בפסח, ואוכל שרויה,
שלא יחמיר. ומי שבבר קבל עליו חומרא
זו, שלא יפסיק הנהגה זו". (עין בקטע הקדם).

קלו.

(שיח-טרפי-קדש ח"ג רפח)

בידוע: הקפידו אנ"ש שלא לאכל בפסח
שרויה [געבראקס], שפן נהג רבנו.

ואף-על-פי-כן נענה פעם רבי נחמן
מטולטשין ז"ל ואמר
לבני-ביתו: "שכשיראו שנופל איזה פרור
מצה ממנו לתוך המרק, שלא יספרו לו! -
כי התורה הזהירה ואסרה 'משהו-חמץ',
ולא 'משהו-מצה'!"

קלז.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב, ו)

'חמץ' ומצה, הוא בחינת 'טבע והשגחה' -
'מחין דגדלות' ו'מחין דקטנות'.

כי 'חמץ' - זה בחינת (תהלים עג, כא): "כי
יתחמץ לבבי" - שנופלין להאדם
קשיות על הנהגת השם-יתברך.

ו'מצה' - על-שם "שיצאו בחפזון" וכו'
(דברים טז, ג), "וגם צדה לא עשו
להם" (שמות יב, לט) - שהיה להם אמונה
בהשגחת השם-יתברך, כי 'חפזון' זה בחינת
'למעלה-מהזמן', 'למעלה-מהטבע'.

"וביום הראשון מקרא קדש, וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם" (שמות יב, טז)

קלח.

(ח"ב ד, ו)

הַתְּגִלוֹת־הַרְצוֹן, הוא על־ידי 'ימים־טובים', כי כל אחד מה'ימים־טובים' מכריז וקורא ומגלה את ה'רצון', שהכל מתנהג רק על־פי 'רצונו' בלבד.

בְּבַחֲנִית (שמות יב, טז; ויקרא כג): **"מקרא קדש"** - שה'יום־טוב קדש' קורא ומכריז את ה'רצון'.

כי בכל 'יום־טוב ויום־טוב' עשה השם־יתברך עמנו אותות נוראות, הפך הטבע, שעל־ידי־זה נתגלה: **"שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע כלל"**.

בַּפֶּסַח: 'יציאת־מצרים', שהוציאנו ממצרים באותות נוראות וכו'. [ההמשך נמצא להלן במערכת 'כפליות שלש רגלים']

"ושמרתם את המצות" (שמות יב, יז)

רבי יאשיה אומר: אל תהי קורא **"את המצות"**, אלא **"את המצוות"**, בדרך שאין מקמיצין את המצות, כף אין מקמיצין את המצוות, אלא אם באה לידיה, עשה אותה מיד. (רש"י, מכילתא בא"ט) דהכי תנאי במכילתא (שם): **"ושמרתם את המצות"** - אם באת מצוה לידיה אל תקמיצנה. (רש"י מגלה ו)

קלט.

(ח"א מט, בסוף)

"ישיש כגבור לרוץ ארח" (תהלים יט, ו) - צריך ה'תגברות גדול', כדי לרוץ ארח הזה שהיו יכולים לילך בזמן־הזה

"שהיו ישראל נזופים" [כשהיו במדבר] (יבמות עב.), ועכשו רצים במהירות גדול 'זה הדרך'.

רַבְנוּ ז' לומר בפרוש ענין זה: לענין בני־אדם הזוכים לעשות תשובה על העבר - שאף־על־פי שזוכים לתקן מה שעבר, אף־על־פי־כן עדין היכן הוא אותו הזמן שהיו רחוקים מהשם־יתברך, שהיו יכולים לעבד את השם־יתברך באותו הזמן!?

ובודאי: צריכים לתקן זאת - דהינו: להשלים ולמלא את העבודה שהיו יכולים לעבד את השם־יתברך, בכל אותו העת שהיו נזופים מלפניו יתברך ורחוקים ממנו.

על־כן אחר שזוכין להתעורר לתשובה - צריכין זריזות גדול בעבודתו יתברך, ולרוץ מאד מאד. כדי שיזכה על־ידי זריזות עבודתו, לתקן ולהשלים גם 'חסרון העבודה של הימים שעברו'.

כי עכשו צריך לרוץ במהירות גדול, 'זה הדרך' שהיה יכול לילך בזמן שהיה רחוק מהשם־יתברך.

ואמר לאנשיו בזה־הלשון: **"איר דארפט זיך זייער יאנג, איר זאלט נאך קענען עפעס כאפן!"** [אתם צריכים למחר מאד, כדי שתספיקו עדין לחטף משהו].

קמ.

(ח"ב נט)

מי שצריך לעשות 'תשובה' - הוא צריך דוקא להיות זריז גדול מאד מאד, למחר ולרוץ מאד, להמלט על נפשו, ואסור לו לשהות כלל לעמד ולהתישב.

כי 'בעל־תשובה' אינו הולך מדרגא לדרגא כָּלֵל וְכוּ', כי הוא צריך להתחיל מחדש, והוא צריך לרוץ ולדלג אל הקדשה, כפומבא: שהבעל־תשובה צריך לדלג על מה שצריך לדלג, ולקפץ אל הקדשה בזריזות גדול.

[עין־שם בפנים: "שהזריזות הנ"ל, הוא רק למי שצריך לעשות תשובה, אבל מי שהוא צדיק והולך בדרך־השם פסדר מנעוריו מדרגא לדרגא, צריך לשהות קצת וכו' וכו'", עין־שם.

אמר המלקט: אולי זה בחינת מה שכתוב בזהר־הקדוש (משפטים צד: תקוני־זהר טו. קמו): "בפורקנא בתרייתא, לא תצא בהפזון וכו'. ודא הוא דאמר (ישעיה נב, יב): 'כי לא בהפזון תצאו, ובמנוסה לא תלכו'".

ועין מה שהבאנו לקמן מ'לקוטי־הלכות' על הפסוק (שמות יב, ט): "ולא יכלו להתמהמה". **ועין** עוד חיי־מוהר"ן, מערכת "שלא להתעקש על שום דבר, ואין לדחק את השעה", אותיות תל־תלה].

קמא.

(לקוטי־הלכות, חלה ג, ה - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א ה, 'בחצצרות')

"מצות" (שמות יב, יז) - זה בחינת 'מצות', כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בא ט) על פסוק (שמות יב, יז): "ושמרתם את המצות" - "אל תקרי המצות אלא המצות, כדרך שאין מחמיצין את המצה, כך אין מחמיצין את המצה" וכו'.

וזהו (שמות יב, ט): "ויאפו את הפצק אשר הוציאו ממצרים ענת מצות, כי לא חמץ, כי גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם".

"וגם צדה לא עשו להם" - שזכו לקיים המצות בשמחה, ולא בשביל 'שכר עולם־הבא', שהוא בחינת 'צדה', שמכינין לעצמן על־ידי ה'מצות', צדה לדרך כל הארץ, כמו שאמרו רז"ל (פתבות טז): "ארחא

רחיקא, וזוודא קלילא [הדרך לפנינו רחוקה, והמזון שלנו מועט].

ואף־על־פי שהוא טוב מאד, ואשרי מי שזוכה לזה, להכין לעצמו צדה לדרך רחוק מאד מאד פזה - אבל אין זה תכלית השלמות.

כי עקר השלמות הוא: כשזוכין לשמר את ה'מצות' בבחינת 'מצה', בבחינת: "וגם צדה לא עשו להם" - שאין מכין לעצמו שום 'צדה' בשעה שעוסק ב'מצות', כי אינו מכין לשום 'שכר עולם־הבא' בשעת 'קיום המצות', רק עקר שמחתו ותענוגו הוא 'המצוה בעצמה'.

ועל־כך למדו רז"ל 'זריזות של המצות', מ'מצות' כנ"ל, "כדרך שאין מחמיצין את המצה, כך אין מחמיצין את המצה, ומצה הבאה לידך אל תחמיצנה, רק עשה אותה מיד" (מכילתא שם).

כי 'זריזות המצה בשלמות' - הוא רק כשזוכין לבחינת 'מצה בשלמות', דהינו: ל'קדשת המחין', שעל־ידי־זה זוכין ל'שמחה' - שאין רוצין שום 'שכר עולם־הבא', רק שמחתו מה'מצוה בעצמה'.

ואז בודאי "אין מחמיצין את המצה" - רק עושין אותה בזריזות גדול מאד מאד, מאחר שכל שמחתו ותענוגו הוא רק מה'מצוה בעצמה', והוא מצפה תמיד שיזכה השם־יתברך לעשות 'מצוה'. ועל־כן כשבאה לידו - בודאי הוא עושה אותה בזריזות גדול מאד.

וזהו שסמך התנא (אבות פ"ד מ"ב): "ששכר מצוה מצוה", לאזהרת הזריזות של המצוה, "והוי רץ למצוה קלה כבחמורה,

**"בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם
מארץ מצרים" (שמות יב, יז)**

קמב. (ח"ב ה, י)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, ב): "החדש
הזה לכם ראש חדשים" - על
הפסוק (שמות ז, ד): "והוצאתי את צבאתי".

**"שבעת ימים שאר לא ימצא בתיכם"
(שמות יב, יט) - מצות 'בעור חמץ'**

קמג. (ח"ב פג)

פסח' הוא בחינת 'מין', וב'מין' ה'זה
מעבירין ה'חשד' מה'עינים'. ואז
'עיניהם' רואות 'נפלאות'. ו'נפלאות' אלו -
הם בעצמם גם כן בחינת 'פסח'.

**ו'אור-העינים' מעוררין הגאולה
התלויה בלב" (תקוני-זוהר
נ), בבחינת (ישעיה סג, ד): "כי יום נקם בלבי".**

**הינו: שמעוררין ה'יום נקם שבלב' -
לבטל 'שאור וחמץ' של 'יצר לב
האדם רע שנשאר לו מנעוריו" (בראשית ח,
כא).**

**ו'שאור וחמץ' שב'לב האדם' - הוא
המסית את האדם שיהרהר אחר
תלמידים-חכמים שבדור, ולומר: "זה נאה
וזה לא נאה"! - ש'זה בחינת (הושע י, ב):
"חלק לבם", 'לב' הם 'ע"ב צדיקים
שבדור'.**

**וזהו (פסחים פ"א מ"א): "אור לארבעה
עשר" - הינו: 'אור-שבעינים', שיש**

**ובורח מן העברה, שמצוה גוררת מצוה וכו',
ששכר מצוה מצוה" וכו'.**

**כי עקר ה'זריזות', הוא על-ידי-זה שזוכין
ל'שמחה' הנ"ל, שהוא בחינת: "ששכר
מצוה מצוה", שעל-ידי-זה זוכין לקיים
המצוה בזריזות גדול, בבחינת "הוי רץ
למצוה קלה" כנ"ל. וכמבאר בדברי רבנו ז"ל
במקום-אחר (ח"א קנה).**

**כי ה'זריזות' הוא בחינת 'שמחה', הפך
ה'עצלות' וה'עצבות', שהם גם-כן
בחינה אחת.**

**וזהו: "ויאפו את הפצק עגת מצות" -
'מצות' זה בחינת 'זריזות המצוה',
בחינת: "הוי רץ למצוה קלה" וכו', כנ"ל,
'בדרך שאין מחמיצין את המצה" וכו',
כנ"ל.**

**"כי גרשו ממצרים" - זהו בחינת: "ובורח
מן העברה". כי 'מצרים' הוא בחינת
'מדור הקלפות', בחינת 'עברות', שמשם
צריכין לברח ולהתגרש בזריזות גדול,
בבחינת: "כי גרשו ממצרים", בחינת:
"ובורח מן העברה", כנ"ל.**

**וזהו: "ולא יכלו להתמהמה" - הינו:
'זריזות גדול', שזכו לברח מן
העברה, ולרוץ ל'מצוה' שהוא בחינת 'מצה',
בזריזות גדול.**

**וכל-זה מחמת שזכו ל'שמחה' הנ"ל,
שהוא בחינת: "וגם צדה לא עשו
להם", ש'זהו בחינת: "ששכר מצוה מצוה"
וכו' - כי לא הכינו להם שום 'צדה לדרך',
דהינו 'שכר עולם-הבא'.**

**כי עקר ה'עולם-הבא' שלהם, היא
ה'מצוה בעצמה', בבחינת "ששכר
מצוה מצוה", כנ"ל.**

בהם שני פעמים "שבעה גלדי עינא" (תקוני-
זהר יג: קכח. קמה.) - בהם "בודקין את
החמץ".

וכשמבטלין השאור והחמץ שב"ל"ב'
הנ"ל - אז יכול ה"ל"ב'
להתלהב ב'למוד התורה', ב'שלהובין-
דרחימותא'.

קמד.

(ח"א ה, ד)

נמצא להלן בפסוק (שמות יב, כ): **"כל
מחמץ לא תאכלו"**.

"כל מחמץ לא תאכלו" (שמות יב, כ)

"ולא יאכל חמץ" (שמות יג, ג)

- אסור 'אכילת חמץ' -

קמה.

(ח"א ה, ד)

צריך לפנות את המחין, מחמץ-
חיצוניות ומ'מחשבות-זרות'.
מ'חמץ' - שלא יחמיץ את חמטו
ב'חכמות-חיצוניות' וב'תאוות'. ועקר:
לשמר מחו שלא יחמיץ.

וזהו (תהלים סח, לא): "גער חית קנה" -
כדאיתא בזהר (פנחס רנב): "קנה חית
תשבר ותעשה ממנה ה"א, ותעשה
מאותיות חמץ מצה". הינו: שלא תחמיץ
חכמתך.

וזהו לשון "גער", לשון מריבה, פי מצה'
לשון מריבה' - "דצדיקיא עבדין
מצותא בסטרין אחרנין, דלא יתקריבו
למשכנא דקדשה" (זהר שם רנא:).

הינו: כשתשמר את חכמתך שלא יפנס
בו חכמות-חיצוניות, שלא תהרהר
ב'הרהורים-רעים', שהם בחינת 'קנה
דסטרא-אחרא' - על-ידי-זה תנצל מבחינת
חמץ, שהיא סטרא-דמותא, כדאיתא (זהר
שם רנא: - על שמות יב, כ): "מחמץ, תמן
סטרא-דמותא".

[לקוטי-עצות, מחשבות-והרהורים א: על-פן
צריכין לזהר בהם במשהו, פי הם עקר החמץ והשאור
שבפסה שצריכים לבערם ב"בל-יראה" (שמות יג, ז) וב"בל
ימצא" (שם יב, ט), ולטהר ולפנות את המח מהם].

כשאתה שומע מריבות שבין הצדיקים
- תדע: שזה משמיעין אותך
'תוכחה', שאתה דבוק ב'סטרא-דמותא',
בחינת 'חמץ'. ובודאי אם לא היה נפגם
מחך, לא היה נשמע לך מריבות שבין
הצדיקים.

ואין המריבה אלא בשבילך - כדי
שתשוב מ'מות' ל'חיים', מ'חמץ'
ל'מצה', מ'חי"ת' ל'ה"א. ותשוב מ'יראה
רעה', מ'קול פגום', מ'חכמה פגומה' -
ל'יראה טובה', ל'קול טוב', ל'חכמה טובה'.
וכשתשמר את מחך מבחינת 'חמץ',
שלא יהיה אטום - אזי יפגע
'קולך' ב'גלגלתך', ויתעבד רעים, ויתפשט
'עקמימות שבלבך'. ואז תזכה ל'שמחה'.

וזה פרוש (תהלים פא, ח): "אענה בסתר רעים,
אבחנה על מי מריבה סלה".

"מי מריבה" - זה בחינת 'מצה', בחינת
'מחין' - על-ידי-זה נעשה רעים'.

קמו.

(ח"א נז, ח)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, טו): "שבעת
ימים מצות תאכלו".

”וְעֵבֶר ה' לְנִגְףְךָ אֶת מִצְרַיִם” (שְׁמוֹת יב, כג)

קמז.

(ח"א לח, ז)

”וְעֵבֶרְךָ עָלָיו” (בְּכוֹרוֹת נז): - וְעֵבֶרְךָ לְשׁוֹן הַתְּגָלוֹת, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (שְׁמוֹת יב, כג): ”וְעֵבֶר ה' לְנִגְףְךָ אֶת מִצְרַיִם”, וְתִרְגְּם אֲנִיכְלוֹם: ”וְאֵתְגָלִי”.

קמח.

(ח"א עג)

”כִּי תֵעָבֵר בְּמַיִם אֶתְּךָ אֲנִי” (יִשְׁעִיָּה מו, ב) - ”תֵּעָבֵר” מִלְּשׁוֹן ”הַתְּגָלוֹת”, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (שְׁמוֹת יב, כג): ”וְעֵבֶר ה' לְנִגְףְךָ אֶת מִצְרַיִם”, וְתִרְגְּם אוֹנִיכְלוֹם: ”וְיִתְגָּלִי ה'” וְכוּ', ”וְאִין מַיִם אֶלָּא תוֹרָה” (בְּבֵאֵר־קֵמָא יז).

וְהַפְּרוֹשׁ הוּא: כְּשִׁתְּרָצָה שִׁתְּגַלֶּה לְךָ הַנִּסְתֵּר מִהַתּוֹרָה! - ”אֶתְּךָ אֲנִי” - כְּלוֹמֵר: תִּרְאֶה שִׁתְּעַשֶׂה ה'כְּלִי שֶׁנִּקְרָאת ”אֲנִי” (עֵין בְּפָנִים).

אֶפְלוּ בְּתַקְוָה טְמֵאת מִצְרַיִם שֶׁהַתְּגָבְרָה עֲלֵיהֶם.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מִדְרַשׁ־תַּהֲלִים קיד):
”בְּשִׁבִיל אַרְבַּעַת דְּבָרִים לְבַד נִגְאָלוּ”
- זֶה בַּחֲנִינֵת נְקֻדוֹת־טוֹבוֹת שֶׁמִּצָּא בָּהֶם הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ בְּמִצְרַיִם, וְעַל־יַד־זֶה נִגְאָלוּ.

וְזֶהוּ (יִחְזַקְאֵל שָׁם): ”וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי בְּדַמְיָךְ חַיִּי” - אֶפְלוּ בְּתַקְוָה הַדְּמִים וְהַלְכוּכִים, אֶהְיֶה־עֲלֵי־כֶן - חַיִּי! - כִּי גַם שָׁם יְכוּלִין לְמַצָּא נְקֻדוֹת־טוֹבוֹת, שֶׁעַל־יַד־זֶה נִגְאָלוּ.

”וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנִיכֶם, מַה הָעֵבֶדָה הַזֹּאת לָכֶם” (שְׁמוֹת יב, כו) - עֲנִינְךָ אַרְבַּעַת בְּנִים

”כִּנְגַד אַרְבַּעַת בְּנִים דְּבָרָה תוֹרָה” - (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח)

קנ.

(ח"א לו, ו)

עֵקֶר עֲלִית ה'מְלָכוֹת־דְּקֻדְשָׁה שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת דְּלָת, ”דְּלִית לָהּ מִגְרָמָה כְּלוֹם” (הַקְּדָמַת־הַזֵּהָר י"א), מִבֵּין ה'אַרְבַּע מְלָכוֹת דְּסִטְרָא־אַחְרָא - הוּא עַל־יַד־ה'חֶסֶד.

וְעַל־כֵּן אֲבִירָהּם אֲבִינוּ שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת ה'חֶסֶד - יֵצֵא מִמֶּנּוּ: יֵצֵא חֶסֶד, וְיֵצֵא חֶסֶד וְיִשְׁמַעְאֵל, יֵעֲקֹב, וְיֵעֲשׂוּ.

שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): ”כִּנְגַד אַרְבַּעַת בְּנִים דְּבָרָה תוֹרָה, אֶחָד חֶסֶם, וְאֶחָד רִשְׁעִי, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדַע לְשִׂאל” - ”שֶׁהֵם כִּנְגַד אַרְבַּע מְלָכוֹת שֶׁבְּקֻדְשָׁה” (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חַג הַמִּצּוֹת פ"ז).

”וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמִּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת” (שְׁמוֹת יב, כג)

”וְאֵעָבֵר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיָךְ, וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי” (יִחְזַקְאֵל טז, ו)

קמט.

(לְקוּוֹטֵי־הַלְכוֹת, הַשְּׂפָמַת־הַבְּקָר א, יב)

וְאֵעָבֵר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיָךְ” (יִחְזַקְאֵל טז, ו) - הֵינּוּ: ”שִׁישְׂרָאֵל הֵיוּ מְלָכִים, כִּי הָיוּ בְּבַחֲנִינֵת אַרְבַּע־זוֹת שֶׁהֵם שְׂעִיר־טְמֵאָה”, כִּי־דוּעַ (זֶה־רִחֻדְשׁ, תַּחֲלַת פְּרֶשֶׁת יִתְרוֹ; פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חַג הַמִּצּוֹת פ"א). וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ רַחֵם עֲלֵיהֶם וּמִצָּא בָּהֶם נְקֻדוֹת־טוֹבוֹת

"זה הִפֵּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב, כט)
 - עֲנִין מַפֵּת בְּכוֹרוֹת -

קנב.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ, 'דע שכל מיני צער')

"ומת כל בכור בארץ מצרים; ופסח ה' וכו', והציל בכורי ישראל" (שְׁמוֹת

יא, ה; יב, כג).

'בכור' הוא ראשית, פחית דעת, פחיתת פחיתת (משלי א, ז): "ראשית דעת".

הינו: שהכניע הדעת של הסטרא-אחרא, שהיא פחיתת חכמת-הטבע. ולהגביר הדעת של הקדשה, הדעת של השגחה.

שהוא פחיתת (שְׁמוֹת ד, כב): "בני בכרי ישראל" - הינו: הדעת של אמונת ההשגחה, שמשם נמשכין יזרע קדש ישראל, כי ישראל הם למעלה-מהטבע וכו', שיזרע ישראל נמשכים בשרשם מפחיתת למעלה-מהטבע וכו'.

וזוה פחיתת 'בכורי ישראל' שהציל השם-יתברך, והמית 'בכורי מצרים' ב'חצות-הלילה' - להכניע ולשבר ולבטל הדעת של חכמת-הטבע, ולהגביר הדעת של השגחה, שהם פחיתת 'בכורי בני ישראל, כנ"ל.

קנג.

(לקוטי-הלכות, תפלין ה, ל - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סד, 'בא אל פרעה, המובא לעיל בתחלת הפרשה)

הכפירות והאפיקורסות נמשך מ'חלל-הפנוי, ומשם נמשך הקלפה הקודמת לפרי.

'יצחק' - זה פחיתת 'בן חכם, כי "יצחק - על-שם הצחוק והשמחה" (בראשית כא, ו), פחיתת (משלי י, יא): "בן חכם ישמח אב".

עשו' - הוא 'בן רשע'.

'יעקב' - הוא 'בן תם', כמו שכתוב (בראשית כה, כז): "ויעקב איש תם".

'ישמעאל' - הוא פחיתת 'בן שאינו יודע לשאל', כי 'ישמעאל עשה תשובה' (בבא-בבא טז); ועקר ה'תשובה' היא בפחיתת 'שאינו יודע לשאל', הינו: לעשות תשובה ולשאל כפרה מהשם-יתברך על שאינם ידועים - שזה עקר התשובה, בפחיתת (תהלים סט, ה): "אשר לא גזלתי אז אשיב".

וזוה פחיתת (ברכות כז): "אברהם תקן שחריית" - נוטריקון: "חכם, רשע, תם, שאינו יודע".

קנא.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב, יד)

על-ידי קשית "מה נשתנה" - מכניעין ומבטלין ומתריצין כל הקשיות של חכמת-הטבע, ונתבטלין לגמרי כל קשיות המחקרים.

וה'ארבע קשיות' הם פנגד "ה'ארבעה בנים, שהם פנגד

ה'ארבע מלכיות דסטרא-אחרא" (פרי-עץ-חיים, חג המצות פ"ז), כלל כל הגליות, שנכנעין ונתבטלין על-ידיה.

כִּי הַחֲלֵל־הַפְּנוּי קָדַם לְעוֹלָם, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה מְקוֹם לְבְרִיאת־הָעוֹלָם, כַּמְבֹאֵר הַיָּטֵב כֹּל הָעֲנִין בְּהַתּוֹרָה "בֹּא אֵל פְּרַעַה" (ח"א טד), עֵינ־שָׁם הַיָּטֵב (מוֹבָא לְעִיל בְּתַחֲלַת הַפְּרָשָׁה).

וְעַל־כֵּן נִקְרָא 'עַמְלֵק': "רֵאשִׁית", כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק" - מִחֲמַת שְׂפָחוֹ נִמְשָׁךְ מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי, שֶׁהִיא 'רֵאשִׁית' וְקָדַם לְעוֹלָם, שֶׁמִּשָּׁם בְּחִינַת הַקְּלִפָּה הַקּוֹדֶמֶת לְפָרִי, כַּנִּל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַבְּכוּרָה שֶׁל עֵשׂוֹ שֶׁהוּא 'עַמְלֵק' - כִּי נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַקְּלִפּוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי שֶׁקָּדַם לְהָעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן הַשְּׂתַדֵּל 'עֵקֵב', לְקַח הַבְּכוּרָה מִ'עֵשׂוֹ - כִּי בְּאֶמֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ קָדַם לְכָל, כִּי הוּא "מִמֵּלֶאכֶל כָּל עֲלָמִין, וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין" (זִהְר פִּנְחָס רכח), וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ בְּרֵא הַ'חֲלָל־הַפְּנוּי, כְּדִי שִׁיחֶיהָ מְקוֹם לְבְרִיאת־הָעוֹלָם, כַּנִּל.

וְעַל־כֵּן יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי אֱמוּנָתָם בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁקָּדַם לְכָל, הֵם עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת הַבָּאִים מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי, כִּי הֵם מְאֱמִינִים: שֶׁגַּם בְּ'חֲלָל־הַפְּנוּי' בְּעֵצְמוֹ, נִעְלָם הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ קָדַם לְכָל.

וְכַמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּל: "שֶׁעַל־כֵּן נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל 'עֵבְרִיִּים', עַל שֶׁעַל־יְדֵי אֱמוּנָתָם בְּ"אַלְקֵי הָעֵבְרִיִּים" (שְׁמוֹת ט, א), הֵם עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת הַבָּאִים מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי".

וְעַל־כֵּן בְּאֶמֶת יִשְׂרָאֵל הֵם 'בְּכוּרִים' בְּאֶמֶת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שָׁם ד, כב): "בְּנֵי בְּכוּרֵי יִשְׂרָאֵל" - כִּי עוֹבְרִים עַל־יְדֵי אֱמוּנָתָם עַל הַ'חֲלָל־הַפְּנוּי, וּמְאֱמִינִים בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא 'רֵאשׁוֹן וְקָדַם' לְכָל.

וְעַל־כֵּן לְקַח 'עֵקֵב' הַבְּכוּרָה, מִ'עֵשׂוֹ - כִּי מִתְחַלֵּה בְּהַכְרַח הָיָה שֶׁתְּהִיָּה הַבְּכוּרָה אֲצֵל 'עֵשׂוֹ, כִּי הַקְּלִפָּה קֹדֶמֶת לְפָרִי, כִּי הַבְּכוּרָה שָׁלוֹ נִמְשָׁךְ מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי שֶׁקָּדַם לְעוֹלָם. אֲבָל 'עֵקֵב' עַל־יְדֵי אֱמוּנָתוֹ, זָכָה לְעֵבֵר אֶת הַ'חֲלָל־הַפְּנוּי, וּלְהֵאֱמִין וּלְכַלּוֹל בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁקָּדַם לְכָל.

וְעַל־כֵּן אַחֲרֵיכֵן בִּטֵּל אֶת הַבְּכוּרָה שֶׁל עֵשׂוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק", וְזָכָה לְקַח הַבְּכוּרָה לְעֵצְמוֹ, עַד שֶׁזָּכָה שֶׁזָּרְעוֹ יִהְיוּ נִקְרָאִים כָּלָם 'בְּכוּרִים', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "בְּנֵי בְּכוּרֵי יִשְׂרָאֵל", וְכַנִּל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'מִפֶּת בְּכוּרוֹת' דִּיקָא בְּשַׁעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם, וְאִז נִתְקַדְּשׁוּ בְּכוּרֵי יִשְׂרָאֵל.

כִּי זֶה עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' - כִּי "כָּל הַגְּלִיּוֹת שֶׁכְּלוּלִים בְּגִלּוֹת מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד), נִמְשָׁכִין עַל־יְדֵי זְהַמַּת עַמְלֵק, שֶׁהוּא עֵקֶר 'זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק", "שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִים כָּל הַ'אַרְבַּע־מַלְכוּיֹת, שֶׁהֵם כָּל הַגְּלִיּוֹת" (לְקוּטִי־מוֹהֲרֵן ח"א ל), וְגַם "שָׂרוֹ שֶׁל מִצְרַיִם הוּא אָדוּם, שֶׁהוּא עֵשׂוֹ", כְּמוֹבָא.

וְכָל עֵקֶר 'קִשְׁיוֹת וְכַבְדוֹת לֵב שֶׁל פְּרַעַה' שֶׁלֹא רָצָה לְהִנִּיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְצֵאת - נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַאֲפִיקוֹרְסוֹת וְהַכְּפִירוֹת שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ הַנִּמְשָׁךְ מִ'חֲלָל־הַפְּנוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת עַמְלֵק.

"פי גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם" (שמות יב, לט)

קנו.

(ח"א מט, בסוף; ח"ב נט)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, יז):
"ושמרתם את המצות."

קנז.

(לקוטי-הלכות, חלה ג, ה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, יז):
"ושמרתם את המצות."

קנת.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, נא)

עקר ההתחלה בכלל ובפרט, הוא בחינת מצה, שאין צריכין לעשות פלל, בחינת (שמות יב, לט): **"וגם צדה לא עשו להם" וכו'.**

ואחר-כך עושין איזה עסק וכו', שזה בחינת (אבות ב, ב): "טוב תורה עם דרך ארץ". אבל העקר הוא ה'תורה', בחינת (מכילתא בשלח ב): **"לא נתנה תורה אלא לאוכלי הפן",** שהוא בחינת מצה.

וגם בהתורה ומצוות בעצמן, צריכין שתי בחינות הנ"ל - כי אין צריכין לעשות פלל, כי **"מה אנו" וכו' (תפלת שחרית),** וכמו שאמרו רז"ל (אבות ב, ב): **"לא עליך המלאכה לגמור" - כי "העקר הוא הרצון" וכו' (שיחות הר"ן נא) - אף אחר-כך עושין.**

קנט.

(לקוטי-הלכות, גלוה ג, יב)

"בפסח נתגלה אור גדול ביותר" (פרי-עץ חיים שם, חגי-מצות פ"א), ואי-אפשר להשיגו בשום אופן וכו'.

וכמו שכתב שם רבנו ז"ל (בסימן סד הנ"ל):
"ש'פרעה' הוא בחינת 'הכל-הפנוי',
שמשם נמשך 'פבדות לבו', בחינת (שם יג, טו): **"ויהי פי הקשה פרעה לשלחנו" וכו',**
 בחינת קשוי-הולדה כנ"ל.

על-כן (שם): "ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרים" - כדי להכניע בכור דסטרא-אחרא' הנמשך מ'בכורה של עשו',
 בבחינת: **"ראשית גוים עמלק",** מבחינת ה'כפירות' הנמשכין מ'הכל-הפנוי' שקדם לעולם.

כדי להכניע פליזה, ולהגביר בכורי ישראל, שהם מקבלין מה'בכורה של יעקב, שזכה על-ידי אמונתו לעבר על ה'הכל-הפנוי' - לעבר על כל 'הקשיות והחקירות' הנמשך משם, ולדבק את עצמו ב'השם-יתברך שהוא ראשון וקודם לכל', שמשם ה'בכורה-דקדשה', וכנ"ל.

"זה נתן את חן העם בעיני מצרים, וישאלום וינצלו את מצרים" (שמות יב, לו)

קנד.

(ח"א ט, בסוף)

"ירדו במצולת כמו אבן" (שמות טו, ה),
"מצולת" זה בחינת 'מצרים',
 שנקמר (שמות יב, לו): **"וינצלו את מצרים."**

קנה.

(ח"ב א, ה)

ב'פסח' נתתקן 'תאות-ממון', כמו שכתוב (שמות יב, לו): **"זה נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום" - 'בעל-פרחם" (ברכות ט),** כי הם לא רצו פלל, כי אז נתתקן 'תאות-ממון'.

ועל-כן אז בפסח, בתחלת התגלות אלקותו יתברך, צריכין לזהר מאד אפלו ממשוהו חמץ, "ולא יראה ולא ימצא שאור וחמץ בכל גבולנו" (שמות יב ט; יג, ז; דברים טז, ד) כִּלְל, כי 'חמץ' היא בחינת 'חמוץ-המח', בחינת 'חכמות וחקירות' וכו'.

והנה בכל השנה פלה שאין האור גדול כל-כך, וגם שכבר קבלנו התורה וכו' - על-כן אנו יכולין לאכל ה'חמץ', ואינו מזיק לנו כלל וכו', ואף-על-פי שאוכלין אז 'חמץ' - אין מתגבר על-ידי-זה 'חמוץ המח' כלל.

אבל עכשיו בפסח - אז התחלת התגלות אלקותו יתברך, ואז נתגלה אור גדול מלמעלה בלי 'אתערותא-דלתתא' כלל, כי לא היה אפשר לצאת ממצרים בלא זה, מחמת שהיו משקעים מאד בטמאת-מצרים - על-כן היה ההכרח שיתגלה אז אור גדול ביותר (פרי-עץ-חיים שם).

והנה באור הגדול הזה אין לנו שום תפיסה כלל, רק על-ידי התגלות האור הגדול הזה - מתעורר הנפש בהתעוררות גדול לעבודתו יתברך, בהשתוקקות נמרץ מאד וכו'.

ועל-כן צריכין לצאת ממצרים "בחפזון" גדול (שמות יב, א), בבחינת (שם יב, לט): "כי גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם" - כי בחינה זו ישנה בכל אדם ובכל זמן!

כי כל אחד ואחד - כל-זמן שהוא משקע בתאוות והבלי עולם-הזה, זה בחינת 'צלות-מצרים' בידוע.

ויש אנשים שמשקעים מאד בטמאת-מצרים, בגלולי החטאים והעוונות

רחמנא-לצלך - ועל-כן אי-אפשר להוציא משם בשום תוכחה ומוסר, כי כבר נתקשר בשטותים וחטאים שלו כל-כך, עד שאי-אפשר להוציא משם בשום-פנים - אם ירצו לדבר לו תורה ומוסר לפי מדרגתו.

אבל השם-יתברך "חושב מחשבות לבל ידח מפנו נדח" (שמואל-ב יד, יד), ועל-כן הוא יתברך ברחמיו שולח לו לפעמים התנוצצות גדול והתעוררות גדול בלבו, שישוב להשם-יתברך, שזהו בחינת 'פרוזה דלעלא', בידוע.

וצריך האדם שיחוס על נפשו, ותכף בשבא עליו ההתעוררות לתשובה, תכף ומיד ימהר להמלט על נפשו, ואל יסתכל לאחוריו כלל, בבחינת (בראשית יט, יז): "מהר המלט על נפשך אל תביט אחריך", בחינת (משלי ה, ו): "ארח-חיים פן תפלוס" וכו'.

מחמת שהוא משקע בשטותים ובבלבולים ותאוות כל-כך, על-כן תכף כשמתחיל לחשב איך ומה, ובאיזה אופן יברח מתאוותו, ובאיזה דרך יזכה לתשובה וכו' - בודאי יחזר וישוב לאולתו חס-ושלום, מחמת שהוא משקע ומבלבל מאד מאד.

על-כן בתחלת 'התעוררות-התשובה' - צריך לברח מיד שמתעורר, ואל יביט לאחוריו כלל, יהיה איך שיהיה, יחוס על נפשו, ויברח "בחפזון" (שמות יב, יא), ממה שהוא צריך לברח.

וזה בחינת "פסח" - שאז היה 'יציאת-מצרים', שאז נתגלה אור רב מלמעלה כנ"ל, ואז תכף ומיד יצאו ישראל "בחפזון" גדול, "כי לא יכלו להתמהמה" - "כי-אם היו נשארם שם עוד רגע אחד, היו נשארם משקעים שם" (זוהר-הקדוש).

וְגַם אָסוּר לוֹ אֲזִי לְהִתְחִיל לְחַשֵּׁב עַל פְּרִנְסָה - "אם בן, מהיכן יתפרנס?" - רק יבטח בהשם, וישליך עליו יתברך יהבו והוא יכלכלהו.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יב, לט): "וְגַם צְדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם" - שֶׁשָּׁצְרִיכִין לְבָרַח מִמָּה שָּׁצְרִיכִין לְבָרַח מִפְּחֵי-יוֹקָשִׁים, אָסוּר לְחַשֵּׁב עַל פְּרִנְסָה וְצְדָה, כִּי בּוֹדָאֵי כְּשֶׁנוֹפְלִים עַל הָאָדָם רוֹצְחִים וְגִזְלָנִים אוֹ חַיּוֹת רְעוּת, וְהוּא מְמַהֵר לְבָרַח מֵהֶם - בּוֹדָאֵי אֵינּוּ חוֹשֵׁב אֲזִי מֵהֵיכָן יִתְפָּרֵס וְכִיּוֹצֵא.

מִכָּל-שִׁפּוֹן כְּשֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְבָרַח מִן הַשְּׂאוּל-תַּחֲתֵיּוֹת וּמִתַּחֲתֵיּוֹ, וּמִיִּסּוּרֵי עוֹלָם לְחַיֵּי עוֹלָם - אֵיךְ הוּא צָרִיךְ לְבָרַח לְמַהֵר וּלְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ, וְלֹא יִבִּיט לְאַחֲרָיו בְּכֹל, כִּי אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְמַהֵמָה, וְגַם צְדָה וּפְרִנְסָה לֹא יַעֲשֶׂה לוֹ, וְיִבְטַח בַּהֶשֶׁם וְיִשְׁעֵן בְּאֶלְקָיו, כִּי לֹא יַעֲזֹבֵהוּ.

"וַיְהִי בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה, יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת ה' מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם; וַיְהִי בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה, הוֹצִיא ה' אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל צְבָאֲתָם" (שְׁמוֹת יב, מא-נא)
- עֲנִינֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם -

קס.

(ח"א ד, בסוף)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת א, א): "הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה", עֲנִינֵי גְלוֹת מִצְרַיִם.

קסא.

(ח"א ב, י)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת ב, כג): "וַיִּזְעְקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה".

קסב.

(ח"א כא, בסוף)

לְעֵתִיד שְׂיִתְגַּלֶּה הַדְּעַת, יִדְעוּ שְׂאִין שׁוֹם רַע בְּעוֹלָם כָּלֵל, רַק כְּלוֹ טוֹב וְכְלוֹ אֶחָד. וְגַם ה' גְּלוֹת' הוּא רַק מ'חֶסְרוֹן-הַדְּעַת', כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (יִשְׁעִיָּה ה, יג): "לָכֵן גְּלָה עַמִּי מִבְּלִי דְעַת".

וְעַל-כֵּן הִיְתָה 'גְּאֻלַּת מִצְרַיִם' עַל-יְדֵי 'מֹשֶׁה', "שֶׁהוּא הִיָּה בְּחִינַת הַדְּעַת" (זֶהר פְּקוּדֵי רַכָּא).

וְזֶה שְׁכֵתוֹב (שְׁמוֹת ו, ז): "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלוֹת מִצְרַיִם" - כִּי עַקֵּר ה' גְּאֻלָּה' עַל-יְדֵי ה'דְּעַת'.

קסג.

(ח"א מה)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת ד, י): "כִּי כָבֵד פָּה וּכְבֵד לְשׁוֹן אָנֹכִי".

קסד.

(ח"א נו, ז"ח)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת יב, טז): "שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכְלוּ".

קסה.

(ח"ב ד, ו)

נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת יב, טז): "וַיְבִיֹּם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ".

קסו.

(ח"ב ה, בסוף)

עַקֵּר כַּח הַרְפוּאָה שֵׁישׁ בְּכָל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב, הוּא עַל-פִּי הַסֵּדֶר שֵׁישׁ לְהַזְרְעִים לְפִי הַמָּקוֹם וּלְפִי הַזְּמַן.

וְסֵדֶר הַזְרְעִים הוּא עַל-יְדֵי 'אֲמוּנָה', בְּבַחֲיִנַת (שְׁפָת לֹא): "אֲמוּנָה זֶה סֵדֶר זְרַעִים" - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְרַפְאוֹת.

וְעַל-יְדֵי נְפִילַת-הָאֱמוּנָה אֵין מוֹעִיל
דְּפוֹאוֹת'.

וְזֶה פְרוּשׁ (בְּבִאֲבֵתְרָא ע'ד): "זְמַנָּא חֲדָא הוּוּ
קְאֲזִלְיָנָן בְּמִדְבָּרָא" וְכוּ' - הֵינּוּ שְׁסָפֵר:
'שְׁפַעֲס־אֶחָד הֶלֶךְ בְּמִדְבָּר', זֶה בְּחִינַת 'תְּקוּן
הָאֱמוּנָה', בְּבִחִינַת (יְרֵמְיָה ב, ב): "לְכַתְּבָה אַחֲרַי
בְּמִדְבַר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה".

"אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה" - זֶה בְּחִינַת 'פְּגָם
הָאֱמוּנָה', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַלְקְלוּ
הַזְּרַעִים.

וְ"לְכַתְּבָה אַחֲרַי בְּמִדְבָּר" - זֶה בְּחִינַת
'תְּקוּן הָאֱמוּנָה', שֶׁהָאֱמִינוּ בּוֹ
יִתְבַרֵךְ וְהִלְכוּ אַחֲרָיו בְּמִדְבָּר, וְתִקְנוּ בְּחִינַת
'אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה', דְּהֵינּוּ: נְפִילַת הָאֱמוּנָה.

קסז.

(ח"ב פג)

'פְּסַח' הוּוּא בְּחִינַת 'יְמִין'. וּבְ'יְמִין' הַזֶּה,
הוּוּא מְקִים הַנוֹפְלִים בְּאֵהָבוֹת
וְיִרְאוֹת רָעוֹת, לְאֵהָבוֹת וְיִרְאוֹת קְדוּשׁוֹת,
כִּי 'יְמִינוּ' מַעֲבִיר ה'חֲשׂוֹד' מ'עֵינֵיהֶם'.

וְאִז 'עֵינֵיהֶם' רוֹאוֹת 'נִפְלְאוֹת', בְּבִחִינַת
(תְּהִלִּים קיט, יח): "גַּל עֵינַי וְאִבִּיטָה
נִפְלְאוֹת". וְנִפְלְאוֹת' הָאֵלוּ הֵן בְּבִחִינַת
'פְּסַח', שֶׁהוּוּא 'יְמִין', בְּחִינַת (מִיכָה ז, טו):
"כִּימִי צִאתְךָ מִמִּצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת".

[זֶהר ח"א רסא: הַשְּׂמֻטוֹת סִימָן כֹּה (תְּשִׁיבָה לְזִמְרָה
בְּרֵאשִׁית מו.ז): 'נִפְלְאוֹת' 'נ' פְּלְאוֹת', 'חֲמִשִּׁין פְּלְאוֹת'.
דְּהָא נ' תְּרַעִין דְּבִינָה פִתּוּחַ קוּדְשָׁא-בְּרִידָה-הוּוּא לְאֶפְקָא לֹאן
מִתְמָן. וּבְגִינֵי פִדָּ: בְּאוֹרֵייתָא אֲדַבֵּר יְצִיאַת-מִצְרַיִם נ'ו
זְמַנִּין, לְקַבֵּל נ' תְּרַעִין. בְּדִין יַעֲבִיד לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא וְכוּ'].

קסח.

(שיחות-ה'ר"ן פו)

ה'פְּרִיסְטֵאקֵעִס' (פְּזוּז וְכַרְכוּר) שְׁעוֹשִׁין
בְּשַׁעַת 'דְּקוּדִין' - זֶה

בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "אֲנֹכִי אֲרֹד עִמָּךְ
מִצְרֵימָה, וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךְ".

כִּי "גְלוּת-מִצְרַיִם הִיָּה, בְּשִׁבִיל לְבָרֵךְ
נִיצוּצֵי-קְרִי שֶׁל אָדָם-הֶרְאִשׁוּן" (פְּרִי-
עֵץ-חַיִּים, חַג הַמִּצּוֹת פ"א), וְה'חֲתָנָה' הִיא 'תְּקוּן
וְיַחַד הַבְּרִית', שֶׁהִיא בְּחִינַת: "אֲנֹכִי אֶעֱלֶךְ
גַּם עִלָּה".

קסט.

(שיחות-ה'ר"ן פח)

הַפִּיכַת הַשְּׁלַחַן בְּשִׁבְת-הַגְּדוּל' - מְרַמֵּז:
שְׁעֵדִין לֹא יֵצֵא ה'דְּבֹר'
מִה'גְלוּת' עַד 'פְּסַח', בְּחִינַת 'פ"ה ס"ח'
(שְׁעַר-הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי הַפְּסַח; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר חַג
הַמִּצּוֹת), שֶׁזֶה עֶקֶר בְּחִינַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם',
שֶׁיֵּצֵא ה'דְּבֹר' מִה'גְלוּת'.

וְה'שְׁלַחַן' הוּוּא בְּחִינַת ה'דְּבֹר', בְּחִינַת
(יִתְזַקֵּאל מֵא, כב): "וַיִּדְבֹר אֵלַי זֶה
הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'". כִּי עֶקֶר ה'פְּרִנְסָה'
וְה'אֲכִילָה' בְּחִינַת 'שְׁלַחַן', הוּוּא מִבְּחִינַת
'דְּבֹר'.

וּכְשֶׁאֵין ה'דְּבֹר' בְּגְלוּת' - אִז ה'שְׁלַחַן',
בְּחִינַת 'דְּבֹר' - בְּבִחִינַת 'פְּנִים',
בְּבִחִינַת: "אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'", בְּחִינַת 'פְּנִים'.

וְעַל-כֵּן בְּשִׁבְת-הַגְּדוּל' שָׂאז הוּוּא 'קָדָם
יְצִיאַת-מִצְרַיִם', אִזִּי הוּוּא בְּחִינַת
'הַפִּיכַת הַשְּׁלַחַן' - שְׁמֵרְמִזִּין: שֶׁה'דְּבֹר' הִיָּה
בְּגְלוּת-מִצְרַיִם, עַד שֶׁזְּכִינוּ לְיְצִיאַת-
מִצְרַיִם' בְּפְסַח, וְאִז יֵצֵא ה'דְּבֹר' מִן
ה'גְלוּת' - בְּחִינַת 'פ"ה ס"ח'.

קע.

(שיחות-שְׂרֵפֵי-קָדָשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תסח)

כְּשֶׁדְּבֹר פֵּעַם רַבְּנוּ ז"ל מִמַּעֲלַת בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל וְשָׁבַח יְצִיאַתָם מִמִּצְרַיִם,

אמר: "וואס וואלטן אידן געווען ווען זיי גייען נישט ארויס פון 'מצרים'? - וואלטן זיי געווען 'ציגאנערס'!" [מה היו בני ישראל כיום, לולא שיצאו ממצרים? - הם היו צוענים נודים].

[וכלשון ההגדה של פסח: "ואלו לא הוציא הקדוש-ברוך-הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים"].

קנא.

(לקוטי-הלכות, שלוח-המן ד, ה)

עקר 'יציאת-מצרים' הוא: מה שיוציאין מטמאה לטהרה, מטמאת וזהמת פרעה ומצרים, לקדשת וטהרת ישראל, כמו שכתוב (שמות ג, יב): "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים" וכו'.

וזה מקרה לעבר על כל אדם, בכל זמן, בכל דור ודור - וכמו שאמרו רז"ל (פסחים פ"י מ"ה; קטז): "בכל דור ודור חיב אדם לראות את-עצמו, פאלו הוא יצא ממצרים".

וכשבחינת פרעה ומצרים, שהם הסטרא-אחרא וחילותיו, רודפין אחר האדם בכלבולים ומחשבות רעות רבות מאד, ואין לו מקום לנוס, לא לפניו ולא לאחוריו ולא מן הצדדין, כי מכל-צד מסבבין אותו בכמה מיני בלבולים ומניעות ויסורין.

אזי אם ירצה להסתכל לאחוריו - בודאי יתגברו חסוֹשֶׁלוֹם יותר. על-כן אין תקנה: פיאם שיצעק אל השם ממקום אשר הוא שם, ולא יפנה ויסתכל לאחוריו בכל.

וכל ענין זה - עובר על כל אדם בעת שרוצה לכנס בעבודת-השם:

שהיצר-הרע וחילותיו, שהם בחינת פרעה ומצרים, רודפים אחריו בכמה מיני רדיפות. וכל כחם, מחמת הדינים שיונקים מהם, ומתקף התעוררות הדינים שנתעוררים עליו וכו', על-ידי-זה רודפין אותו מכל הצדדין, בכמה מיני מניעות ועכובין ויסורים ובלבולים רבים.

והוא ממש כמו שהיה 'יציאת-מצרים' - שמאחוריהם רדפו המצרים אחריהם, ומלפניהם היה הים סוער, ומצדדיהם 'חיות רעות', עד שלא היה מקום לנוס בשום צד וכו'.

וממש בחינות אלו, עוברים על כל אדם הרוצה לכנס בעבודת השם יתברך, כי מי שרוצה לכנס לעבודת השם יתברך, הוא בחינת יציאת מצרים ממש.

"ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים וגו', שמרים לכל בני ישראל לדרתם" (שמות יב, מב)

"משמר ובא מן המזיקין" (רש"י; פסחים קט: ראש-השנה יא:)

קנב.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב, ט)

"ליל שמרים" (שמות יב, מב) - "שמשמר מן המזיקים" (פסחים קט: ראש-השנה יא:).

כי עקר ה'מזיקים' הם מבחינת חכמת-הטבע, שהוא בחינת דינים, שהוא בחינת העבו"ם 'מזיקי-עלמא'.

ואז ב'ליל יציאת-מצרים', שהיה בטול-הטבע' בפילה דיקא, כדי לשבר ולבטל בחינת 'לילה', בחינת חכמת-הטבע'

המילה, והקדוש-ברוך-הוא עובר ונוטל כל אחד ואחד, ונושקו ומברכו וכו'. (שמות דב"ה יט.ה)

קעד. (ח"א נ)

בשמתפלל וטועם 'מתיקות' בדבורי התפלה, זאת הבחינה נקראת: "כל עצמותי תאמרנה" (תהלים לה, ו).

ואין יכול לטעם 'מתיקות' בתפלה, אלא בשתקן פגם-הברית. כי "מיין מתיקין" (זהר שמות ו. נשא קכה. ועוד) - זה בחינת 'מיין דדכין', "זרע קדש" (ישעיה ו, יג), 'שמירת-הברית'.

ומי שהוא בבחינת "מיין מתיקין" - אזי דבוריו מתוקים וטובים. וכשיזאצאים מפיו ומשמיע לאזניו, כמו שאמרו (ברכות טו.): "השמע לאזנה" וכו' - אזי נכנסים 'מתיקות הפיין' לתוך 'עצמותיו', בבחינת (משלי טו, ל): "ושמועה טובה תדושן עצם".

וכש'עצמות' מרגישים 'מתיקות' הדבורים, זה בחינת: "כל עצמותי תאמרנה". ואז: "אריה נחת ואכל קרבנה" (תקוני-זהר קמ.). כי 'עצם' זה בחינת 'אריה' (שם).

אבל מי שפגם בבריתו - הוא בבחינת "מיין מריין" (זהר שם; תקוני-זהר פ.). בבחינת (שמות טו, כג): "ולא יכלו לשאת מים מפנה", "מיין מסאבין" (תקוני-זהר שם), 'זרע טמא'.

אזי אין יכול להתפלל בבחינת: "כל עצמותי תאמרנה", ואז "כלבא נחת" (תקוני-זהר קמ.), שהוא בחינת "מיין מריין", "שצווח: הב הב" (תקוני-זהר שם, על-פי משלי ל, טו.)

על-כן אותו הליכה משמר מפל המזיקין ומפל הדינים - פי אז נתגלה 'השגחה', שעל-ידי-זה נתבטלון כל ה'הזקות' וכל ה'דינים'.

קעג.

(לקוטי-הלכות, ראש-חדש ו, יב)

על-כן היתה הגאולה בליכה, בחינת (שמות יב, מב): "ליל שמרים" - "שמשמר ובא מן המזיקין" (פסחים קט: ראש-השנה יא:).

הינו: שמשמר מהלום על-ידי שדים, שהם 'מזיקי-עלמא' (ברכות ו. וברש"י), שמשם פגם המקרה חסו-שלום. וביציאת מצרים בלי-שמורים, נצולו מזה.

"ועצם לא תשברו בו" (שמות יב, מו)

"וכל ערל לא יאכל בו" (שמות יב, מח) - מאן דאית ביה 'ברית קדישא', יוכל ביה. מאן דלא אית ביה 'ברית קדישא', לא יוכל ביה וכו'.

(זהר בא מא.)

בין שראו ישראל שפסל לערלים לאכל בפסח - עמדו כל ישראל לטעה קלה, ומלו כל עבדיהם ובניהם, וכל מי שיצא עמם וכו'. אמר להם: אם אין חותמו של אברהם בבשרכם, לא תטעמו ממנו. מיד, כל הנולד במצרים נמולו וכו'.

ורבותינו אמרו: לא בקשו ישראל למול במצרים, אלא כלם בטלו המילה במצרים וכו'. והיה הקדוש-ברוך-הוא מבקש לגאלן, ולא היה להם זכות וכו', קרא למשה ואמר לו: 'לך ומהול אותם' וכו'.

והרבה מהן לא היו מקבלים עליהם למול, אמר הקדוש-ברוך-הוא: "שיעשו הפסח". וכיון שעשה משה את הפסח, גזר הקדוש-ברוך-הוא לארבע רוחות העולם, ונוטבות בגן-עדן מן הרוחות שגן-עדן, הלכו ונדבקו באותו הפסח וכו'. והיה ריחו הולך מהלך ארבעים יום.

נתכנסו כל ישראל אצל משה, אמרו לו: "בבקשה ממך, האכילנו מפסחך!" מפני שהיו עיפים מן הריח. היה אומר הקדוש-ברוך-הוא: "אם אין אתם נמולין, אין אתם אוכלין!" וכו', מיד נתנו עצמן ומלו, ונתערב דם הפסח בדם

וְזֶה שֶׁנִּצְטוּיֵנוּ בְּקִרְבְּנוֹ פֶּסַח' (שְׁמוֹת יב, מז):
"וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ" - כְּדֵי
שִׁיבְחֵינוּ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶת־עַצְמוֹ, אִם
'בְּרִיתוֹ' עַל תְּקוּנוֹ.

כִּי בְּפֶסַח' כָּתִיב בוֹ (שָׁם יב, מח): "וְכָל עֶרֶל
לֹא יֹאכַל בוֹ" - כִּי "עֵקֶר ה'פֶּסַח' תְּלוּי
בְּמִצּוֹת מִלְּחָה", כִּידוּעַ (שְׁמוֹת־דָּבָר יט, ה; זֶהר
בא מא).

וְכַתוּב בְּזֶה־ר (בא מא): "שֶׁהָיוּ מְקִימִין
בְּעַצְמוֹת לְכַלֵּב תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ" (שָׁם
כב, ל), וְזֶה הָיָה קִשָּׁה מְאֹד לְהַמְצִירִים".

וְכִשְׁהַשְׁלִיכוֹ אֶת 'עַצְמוֹתָיו' לְכַלְבִּים,
וְרָאוּ אִם שָׁלְטוּ בָּהֶם
ה'כַּלְבִּים' חֲסִי־שָׁלוֹם, הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁאֵין
ה'בְּרִית' עַל תְּקוּנוֹ.

"וְכָל עֶרֶל לֹא יֹאכַל בוֹ" (שְׁמוֹת יב, מח)

קעה.
(ח"א נ)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת יב, מז): "וְעַצֶּם
לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ".

"קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִי־
יִשְׂרָאֵל, בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא" (שְׁמוֹת יג, ב)

קעו.
(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, חֲלָב־וָדָם ד, ז)

ה'בְּכוֹר' הוּא 'רֵאשִׁית', בְּחִינַת ה'הִתְחַלָּה'.
וְעַל־כֵּן נִתְקַדְּשׁוּ הַבְּכוֹרוֹת, כִּי
עֵקֶר הוּא ה'הִתְחַלָּה'.

וְכִשְׁמִקְדָּשִׁין ה'הִתְחַלָּה', עַל־יְדִי־זָה
מִתְקַדְּשִׁין בְּנִקְל שְׂאֵר
הַבָּנִים וְהַהוֹלְדוֹת הַבָּאִין אַחֲרָיו.

וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּכַתְבֵי־הָאֲרִיז'ל: "שֶׁכָּל
הַבָּנִים שֶׁבָּאִין אַחֲרָיו, כָּלָם מְקַבְּלִים
מִחֶלֶק הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַבְּכוֹר".

וְעַל־כֵּן עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', הָיָה עַל־
יְדֵי 'קִדְּשַׁת בְּכוֹרִים' - כִּי אַז "הָרַג
ה' בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב, כט), וְהַכְּנִיעַ
ה'בְּכוֹר דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, וְהַצִּיל 'בְּכוֹרֵי
יִשְׂרָאֵל', בְּכוֹר־דְּקִדְּשָׁה'.

וְאַז נִתְקַדְּשׁוּ הַבְּכוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם
(שְׁמוֹת יג, ב): "קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר" וְכו'.

כִּי עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', הוּא בְּבַחֲיַנַת
קִדְּשַׁת ה'הִתְחַלָּה' וְכו'.

וְעַל־כֵּן בְּאֵמַת, 'פֶּסַח' שֶׁהוּא 'יְצִיאַת־
מִצְרַיִם', הוּא עֵקֶר ה'הִתְחַלָּה' -
כִּי הוּא תְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְרָהָם
שֶׁבְּשָׂמִים, שֶׁהִתְחִילוּ לְהַפִּיר אוֹתוֹ וּלְהִתְחַיֵּל
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּשַׁעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם'
בְּפֶסַח.

וְאַז נִתְקַדְּשׁוּ 'בְּכוֹרוֹת', שֶׁהֵם גַּם־כֵּן בְּחִינַת
'הִתְחַלָּה' כִּנ"ל.

"זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאָתֶם
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים" (שְׁמוֹת יג, ג)
"לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (דְּבָרִים טז, ג)
- מִצּוֹת 'זְכִירַת יְצִיאַת־מִצְרַיִם' -

"לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל
יְמֵי חַיֶּיךָ". "יְמֵי חַיֶּיךָ" - הַיָּמִים. "כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ"
- הַלֵּילוֹת. (בְּרִכּוֹת פ"א מ"ה)

מצוה להזכיר יציאת מצרים ביום ובלילה, שנאמר: "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים, כל ימי חייך". (רמב"ם, קריאת שמע פ"א ה"ג)

קעז.

(לקוטי הלכות, נטילת ידיים שחרית ב,ו)

אִתָּא בדברי רבנו ז"ל בסוף מאמר "ואלה המשפטים, אמונה" (ח"א ז): "ש'זכרון' הוא בחינת 'אמונה', כי עקר ה'שכחה' הוא מבחינת ה'זמן' וכו'. וכש'יודעין ומאמינים באמת שהכל מתנהג רק על-פי 'השגחת השם-יתברך' לְבַד, שהוא 'למעלה-מהזמן' - אזי אין ש'יך בחינת 'שכחה' כלל" וכו'. עין-שם והבן.

וזה בחינת 'זכרון' הנאמר אצל 'יציאת מצרים', בחינת: "זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים" (שמות יג, ג), "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" (דברים טז, ג).

כי ב'יציאת מצרים' נתגלה 'השגחתו יתברך', שזה בחינת 'זכרון', 'למעלה-מהזמן', 'למעלה-מהטבע', בחינת "הפזון" (שמות יב, יא; דברים טז, ג), בחינת 'זריזות', שהוא מחיה 'הפוחין והדעת', שעקר קיומו הוא: כ'ש'יודעין ומאמינים ב'השגחה'.

קעח.

(לקוטי הלכות, ברבת הפרות ה, ז"י)

"למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" (דברים טז, ג). האדם צריך לזכור היטב היטב כל ימי חייו, בכל יום ויום, את יום צאתו ממצרים (ברכות פ"א מ"ה; יב; רמב"ם, קריאת שמע פ"א ה"ג; מגן אברהם, ארדה-חיים טז, סק"א).

דהינו: מה שיצא ממצרים "הפזון" (שמות יב, יא; דברים טז, ג) קדם הקץ

רק בחסדו, אף-על-פי שעדין לא נגמר תקונם לגמרי - שאם היו מתמהמהים עוד פרגע במצרים היו נשארים שם לגמרי.

ועל-כן היה ההכרח להופיע עליהם אור גדול מלמעלה ולגאלם מיד, ואף-על-פי שעדין לא נטהרו בשלמות. ומחמת-זה ארבו עליהם הבעל-דבר וכל הסטריין-אחרנין.

אף-על-פי-כן על-ידי 'הארת-הגאולה' שהיתה אז, נשאר בהם רשימה קדושה לנצח, עד שסוף-כל-סוף ישובו בלם למקורם.

וזה הענין השם-יתברך ברחמיו נוהג בחסדו בכל דור, על-ידי גדולי מבהרי הצדיקים' - שיש לפעמים: שחוטפין אנשים, ומוציאין אותם ממקומות מגנים ומלכלכים מאד מאד, ומתחילים לטהר אותם, ולקרבם להשם-יתברך.

אבל יש הרבה שנופלים אחר-כך יותר רחמנא-לצלן, ואף-על-פי-כן הם משתדלים לקרב בכל-פעם יותר. ויש בענין זה 'פלאות' הרבה, 'פלאי-פלאות', נפלאות תמים דעים" (איוב לו, טז).

שזהו בחינת 'יציאת מצרים קדם הקץ', שעל-ידי-זה התגרה בהם הבעל-דבר אחר-כך הרבה.

אבל אף-על-פי-כן "ימין ה' רוממה" (תהלים קיח, טז) - ו"לעולם ידו על העליונה" (רש"י תהלים צב, ט) - פי הוא יתברך ידע מפליזה, ואף-על-פי-כן ההכרח לגאלם ולהוציאם מיד, כי אם לאו - יאבדו לגמרי חסוֹשְׁלוֹם, וכנ"ל.

ומחמת־זה עובר עליו מה שעובר - כי
 "בכל דור ודור חיב כל אדם
 לראות את־עצמו, פאלו הוא יצא
 ממצרים" (פסחים פ"י מ"ה; קטז:) - כי על כל
 אדם עובר כל הנ"ל, פאשר יוכל להבין כל
 מי שרוצה להשפיל על דרכיו.

על־כן צריכין לזכר בכל יום: גדל חסדו
 יתברך, שהוציאו ממקום
 שהוציאו - שזהו בחינת 'יציאת־מצרים'.

ואף־על־פי שעתה עובר עליו מה
 שעובר - בודאי החסד
 והטובה שעשה עמו השם־יתברך, בודאי
 אינו לריק חסד־שלום, רק שצריך עתה לעבר
 בענינים האלה, ולהתנסות בהם.

אבל סוף־כל־סוף, יגמר השם־יתברך את
 שלו מה שהתחיל ברחמיו להוציאנו
 ממצרים מתקף הסטרא־אחרא, כדי לקרבנו
 לעבודתו יתברך - כי "דבר אלקינו יקום
 לעולם" (ישעיה מ, ח).

קעט.

(לקוטי־הלכות, פסח ז, טז)

בחינת 'פסח' ו'יציאת־מצרים' - הוא
 בכל אדם, ובכל זמן, בכל שנה
 ושנה.

וגם בכל יום ויום, יש בו בחינת 'פסח'
 ו'יציאת־מצרים'. ועל־כן צריכין
 להזכיר 'יציאת־מצרים' בכל יום (ברכות פ"א
 מ"ה; יב: רמב"ם, קריאת־שמע פ"א ח"ג; מגן־אברהם,
 ארחי־חיים סז, סק"א), כמו שכתוב (דברים טז, ג):
 "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים
 כל ימי חיך".

כי כל ההרהור וההתעוררות העליון תבא
 מלמעלה על כל אדם בכל יום ויום -

זהו בחינת ה'הארה של יציאת־מצרים',
 שהוא 'הארה־עליונה שלא בהדרגה, קדם
 אתערוותא־דלתתא' פראוי.

כי זה הדבר נעשה: בכל דור, ובכל שנה,
 ובכל יום, בכלל ובפרט - כי השם־
 יתברך מסבב עם האדם בכמה סבות,
 להחזירו בתשובה, לזפותו לחיי עולם
 הנצחי.

והכלל: מה שהשם־יתברך שולח על
 האדם מתחלה 'התעוררות', עד
 שמתחיל להתעורר בתשובה וליכך בדרכי־
 השם - זהו בחינת 'יציאת־מצרים' - שבא
 ה'הארה' מלמעלה שלא בהדרגה, בלי
 'התעוררות־תחתון' פראוי. וכל־זה - כדי
 שיצא מגלותו הקשה.

אבל אחר־כך בשמתחיל לילך בדרכי־
 השם - נוטלין מפנו ה'הארה' הזאת,
 ומניחין אותו שילך בעצמו בהדרגה בסדר
 מיום אל יום.

וצריך אחר־כך 'התחזקות' מחדש -
 שבשנסתלק מפנו זה ה'אור־
 העליון', ומניחין אותו שילך מעצמו -
 יתגבר להתחזק בעבודתו יתברך מיום אל
 יום בהדרגה בסדר.

קפ.

(לקוטי־הלכות, תד"ש ג, ה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות י, כב): "ויהי
 חשך אפלה" - בקטע האחרון.

קפא.

(לקוטי־הלכות, פריקה־וטעינה ד, טז,
 על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב ב, 'ימי חנפה')

על־כן "חובה עלינו לזכר יציאת־
 מצרים' בכל יום" (ברכות פ"א מ"ה;

יב: רמב"ם, קריאת-שמע פ"א ה"ג; מגן-אברהם, ארח-
חיים סז, סק"א), כמו שכתוב: "למען תזכר את
יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייהך".

וכן בהתחלת נתינת-התורה' התחיל (שמות
כ, ב): "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך
מארץ מצרים", וכן ברב המצות הזכיר
'יציאת-מצרים'.

כי עתה: כל ההתחלה שלנו לכנס
בעבודת-השם בכל יום ויום, הוא על-
ידי 'יציאת-מצרים'.

כי עתה תהלה לאל, יש לנו 'התחלה
טובה' מהיכן להתחיל, מאחר שכבר
גמר השם-יתברך ישועתו על-ידי משה,
והוציאנו ממצרים באותות נוראות, שעל-
זה אנו נותנים שבח והודיה אליו יתברך בכל
יום ערב ובקר.

שזהו בחינת 'תודה הלכה', שעל-ידי-זה
מאיר ה'אמת' וכו'. עד שנתגלה
'אחדות-הפשוט' מתוך ה'פעלות-משתנות',
שעל-ידי-זה מתבטל פח הגלות של העכו"ם,
עד שנזכה על-ידי-זה ל'גאולה-שלמה'.

ועל-כן "מחייבים לזכור יציאת מצרים
בכל יום ערב ובקר", ו"כל
המרבה לספר ביציאת-מצרים, הרי זה
משבח" (הגדה של פסח) - פי כל התחלתנו
עתה לצפות לישועה עדין, ולהתקרב
להשם-יתברך, הוא על-ידי 'יציאת-מצרים',
וכנ"ל.

ומזה נלמד להבין גם בפרטיות: הנסים
והנפלאות שהשם-יתברך עושה
עמנו בכל דור, עד שגם בפרטי-פרטיות
עושה השם-יתברך נסים רבים, עם כל אחד
ואחד, בכל יום ויום.

שעל-זה אנו מודים לו יתברך בכל יום,
שזהו בחינת 'תודה' וכו' וכו',
שעל-ידי-זה יכול כל אחד להתקרב להשם-
יתברך, פנ"ל.

"מבית עבדים" (שמות יג, ג)

קפב.

(ח"א ד, בסוף)

"אשר הוצאתיך מארץ מצרים" (שמות כ,
ב) - איתא במדרש (בראשית-רבה טז,
ד): "כי כל הגליות נקראים על שם גלות-
מצרים' - מפני שהם מצרים לישראל".

"מבית עבדים" (שם) - זה רמז על בטול
ה'מדות-רעות' של 'ארבע
יסודות' המכנים בשם 'עבדים' וכו' (עין
בפנים).

קפג.

(ח"ב א, י)

"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב).

'ארץ-מצרים' מלאה גלולים ועבודה-
זרה, ועל פן נקראים:
'בית עבדים' - בחינת 'עבדות'.

"היום אתם יצאים בחדש האביב" (שמות יג, ד)

קפד.

(ח"א מט, ד)

'ניסן' נקרא 'אביב' (שמות יג, ד), אל"ף עם
בי"ת, יו"ד עם בי"ת (עין זהר תצנה
קפו). וזה 'הודא-עלאה', ו'הודא-תתאה'.

"בְּקָרֵב שָׁנִים" (חֲבֻקָק ג, ב), בְּחִינַת 'שְׁבַעִים שָׁנִים', 'שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה' וְכוּ'.

אָבֵל יֵשׁ שֶׁנִּפְלוּ מִכָּל ה'שְׁבַעִים-פָּנִים' - שְׁצָרִיכִין לְעוֹרְרָם בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שֵׁיט שָׁל שָׁנִים-קִדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁרֵשׁ שָׁל כָּל ה'שְׁבַעִים פָּנִים לַתּוֹרָה' הַנִּמְשָׁכִין מֵהֶם וְכוּ'.

וְכָל ה'גְּזָלוֹת' שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'הֲתַעוֹרְרוּת-הַשָּׁנָה' - בְּכֵס הָיָה הָעֵקֶר עַל-יַדֵּי בְּחִינַת 'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שֵׁיט שָׁל בְּקָרֵב שָׁנִים'.

וּמַחְמַת-זֶה הָיָה אַחֲרֵיהֶם חֲרָבָן - כִּי עֵדִין לֹא הִגִּיעַ הָעֵת לְעֶסֶק בְּזֶה בְּשָׁלְמוֹת אִזּוּ בְּשַׁעַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', כְּדֵי שֶׁתְּהִיָּה 'גְּזָלוֹת-שְׁלֵמָה' שָׁאִין אַחֲרֵיהֶם גְּלוֹת.

כִּי אִזּוּ עֵדִין הָיָה 'קִדְם מִתַּן-תּוֹרָה', שֶׁעֵדִין לֹא הִתְחִיל לְהִתְגַּלּוֹת שׁוּם פָּנִים מִהֲתוֹרָה - עַל-כֵּן לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאִיר מִיָּד, 'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שֵׁיט הַגְּבוּהִים שָׁל שָׁנִים-קִדְמוֹנִיּוֹת'.

וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשִׁיזְצִיין מִה'גְּלוֹת' מִבְּחִינַת 'שָׁנָה' - אִזּוּ מִגְּלִין ה'תּוֹרָה' שֶׁהִיָּתָה מְלַבֶּשֶׁת בְּה'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שֵׁיט, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת 'מִתַּן-תּוֹרָה' אַחֵר 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' וְכוּ'.

אָבֵל עֵקֶר כָּל ה'מַעֲשֵׂי־שֵׁיט' וְהִתְגַּלּוֹת-הַתּוֹרָה' עַל-יָדָם - הָיָה הָעֵקֶר מִבְּחִינַת "בְּקָרֵב שָׁנִים" הַנֶּ"ל וְכוּ' (עֵינֵן בְּפָנִים).

וְזֶה בְּחִינַת 'מִצּוֹת סִפּוּר יְצִיאַת-מִצְרַיִם', בְּחִינַת (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): "כָּל הַמִּרְבֵּה לְסַפֵּר בִּיְצִיאַת-מִצְרַיִם, הָרִי זֶה מְשֻׁבָּח".

כִּי עֵקֶר הַסִּפּוּר הוּא: לְהַזְכִּיר נִפְלְאוֹת הַשֵּׁם וְחִסְדָּיו הָעֲצוּמִים, שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נִוְרָאוֹת - שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה אָנוּ מְקוּיִם

"וְהִגְדַת לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בְּעֶבְרַת זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם" (שְׁמוֹת יג, ח) - מִצּוֹת 'סִפּוּר יְצִיאַת-מִצְרַיִם' -

קפה.

(ח"א כ, י - עֵנִינֵן אֲמִירַת הַהֲגָדָה)

נִמְצָא לְעִיל בְּפֶסֶק (שְׁמוֹת ב, כג): "וַיִּזְעַקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה".

קפו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְדָרִים ה, ד'-הו"ז)

עַל-פִּי הַתּוֹרָה "פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן" (ח"א ט): "שֶׁעַל-יַדֵּי 'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שֵׁיט' מְעוֹרְרִין מִהַשָּׁנָה" וְכוּ'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'פֶּסַח', כִּי עֵקֶר 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' "שְׁפוֹלָל כָּל הַגְּלוֹיֹת" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה טז, ד) - הוּא עַל-יַדֵּי בְּחִינַת 'הֲתַעוֹרְרוּת-הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא עַל-יַדֵּי 'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שֵׁיט'.

כִּי זֶה יָדוּעַ: שֶׁה'גְּלוֹת' הוּא בְּחִינַת 'שָׁנָה', וְה'גְּזָלוֹת' הֵיא בְּחִינַת 'הֲתַעוֹרְרוּת-הַשָּׁנָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכו, א): "בְּשׁוּב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הִינֵנו כְּחֻלְמִים" וְכוּ'.

כִּי אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרִין מִה'שָׁנָה' וַיִּזְצִיין מִה'גְּלוֹת' וְשָׁבִין לְ'אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל', יוֹדְעִין: שֶׁכָּל ה'גְּלוֹת' הָיָה בְּחִינַת 'שָׁנָה וְחִלוּם'.

וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר בְּגְלוֹת (שָׁם מד, כד): "עוֹרָה לְפָנֶיךָ תִּישָׁן ה' הַקִּיצָה" וְכוּ'.

וּבִישׁוּעָה וּגְאֻלָּה נֶאֱמַר (שָׁם עה, סח): "וַיִּקַּץ כְּיִשָּׁן ה'". וְהִתְעוֹרְרוּת-הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', הוּא עַל-יַדֵּי 'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שֵׁיט' וְכוּ'.

אָבֵל יֵשׁ שֶׁמְעוֹרְרִין מִהַשָּׁנָה, עַל-יַדֵּי 'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שֵׁיט' שֶׁהֵם בְּחִינַת

בן יגדיל חסדו עִמָּנוּ עֵתָהּ: שִׁיְהִי נְחֻשְׁבִים
'מַעַט הַמְצוֹת' שְׁאָנוּ מְקַיְמִין עֵתָהּ,
לְהַתְעוֹרְרוֹת מִלְמַטָּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַעוֹרְרֵנוּ
מִשְׁנַתְנוּ עַל־יְדֵי 'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנִים
הַגְּבוּהִים' הַנִּלְלִים.

וְזֶה: "כָּל הַמְרַבָּה לְסֵפֶר בִּיצִיאַת־
מִצְרַיִם" - שִׁירְבָה לְסֵפֶר, עַד שֶׁיָּבֵא
עַל־יָדָם לְעוֹרֵר רַחֲמֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיֹּאִיר
עֲלֵינוּ 'הַתְעוֹרְרוֹת', מִ'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנִים
הַגְּבוּהִים' הַנִּלְלִים, שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁים וְנַעֲלָמִים
בְּ'סֵפֶר יִצִּיאַת־מִצְרַיִם' בְּהַעֲלֵם גְּדוּל, כִּי
בְּאֵמַת הֵם שׁוֹרֵשׁ הַכֹּל בְּנִלְלִים.

עַד שִׁיִּזְכֶּה עַל־יְדֵי־זֶה: לְהַרְגִישׁ נִפְלְאוֹת
הַשֵּׁם וְחִסְדּוֹ עֵתָהּ גַּם עֵתָהּ, שֶׁעוֹסֵק
לְעוֹרְרֵנוּ מִשְׁנַתְנוּ עַל־יְדֵי 'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנִים
הַגְּבוּהִים' שֶׁל שָׁנִים־קִדְמוֹנִיּוֹת'.

"הֲרִי זֶה מְשַׁבַּח", וְאִיתָא בְּכַתְבִּים (פְּרִיעֵץ־
חַיִּים, חֲגֵי־הַמְצוֹת פ"ג): "הֲרִי זֶה מְשַׁבַּח
בְּחֻסְדִּים". "בְּחֻסְדִּים" וְדַאי, בְּחִינַת "וְרַב
חֻסְדִּים" (שְׁמוֹת ל"ד, ו), שֶׁהֵם בְּחִינַת 'סְפוּרֵי־
מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנִים' שֶׁל שָׁנִים־קִדְמוֹנִיּוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת
"וְרַב חֻסְדִּים" - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ תְּקוּהָ לְכֹל.

כִּי עֵקֶר הַסְּפוּר מִיִּצִּיאַת־מִצְרַיִם, וּמִכָּל
הַנְּסִיּוֹת וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ
עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
וּבְכָל אָדָם וְאָדָם, בְּכָל־וּבְפֶרֶט, שֶׁהוּא מַצְוֶה
גְּדוּלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ק"ה, ב): "שִׁיחֹוּ בְּכָל
נִפְלְאוֹתָיו".

הַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל לְהַתְעוֹרֵר עַל־יְדֵי־זֶה
לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי שְׁאָנוּ
רוֹאִין רַבּוֹי חֻסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו שֶׁהוּא מְסַבֵּב
עִמָּנוּ לְטוֹבָתְנוּ, כְּדֵי לְזַכֹּתְנוּ לְחַיִּים־נִצְחָיִים,
לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וּמַחְכִּים, שְׁגַם עֵתָהּ יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִפְלְאוֹת
וְיִוְצִיאֵנוּ מִגְּלוֹת הָאָרֶץ הַזֹּאת, בְּבַחֲיִנַת (מִיכָה ז,
טו): "כִּי־מִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ
נִפְלְאוֹת", וְכַמוֹבֵא מְזֶה (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, שַׁעַר חֲגֵי־
הַמְצוֹת פ"ז).

כִּי עַל־יְדֵי רַבּוֹי הַסְּפוּר מִ'יִּצִּיאַת־מִצְרַיִם',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַתְגַּלּוֹת־הַתּוֹרָה' עַל־יְדֵי
'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנִים' שֶׁל בְּקֶרֶב שָׁנִים' - עַל־יְדֵי־
זֶה יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ הָאֲרָה, מִבְּחִינַת
'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנִים' שֶׁל שָׁנִים־קִדְמוֹנִיּוֹת'.

כִּי מִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלִים: שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה, כִּי־אֵם בְּשִׁמְתֵּי־עוֹרְרִין
תַּחֲלָה מַעֲצָמוֹ, כִּי צָרִיךְ שִׁיְהִי 'אֶתְעוֹרֹתָא־
דְּלִתְתָא' וְכוּ', וְעַקֵּר 'אֲרִיכַת־הַגְּלוּת' הוּא רַק
מִחֲמַת זֶה וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר בְּעַת 'יִצִּיאַת־
מִצְרַיִם', לְעוֹרְרֵם עַל־יְדֵי 'סְפוּרֵי־
מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנִים' שֶׁל שָׁנִים־קִדְמוֹנִיּוֹת' - כִּי אַז הָיָה
'קִדְמָה מִתְּנִי־תּוֹרָה' לְגַמְרֵי, וְלֹא הָיָה
'אֶתְעוֹרֹתָא־דְּלִתְתָא'.

רַק הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמָיו וְנִפְלְאוֹתָיו סִבֵּב:
שִׁיְהִי לָהֶם 'אִיִּזָּה הַתְעוֹרְרוֹת' מַעַט,
עַל־יְדֵי הַמְצוֹת שֶׁמְסַר לָהֶם - דָּם פֶּסַח וְדָם
מִיִּלָּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הָיוּ יְכוּלִין לְעוֹרְרֵם
וּלְנַאֲלָם.

וְזֶה בְּחִינַת 'מַצּוֹת סְפוּר יִצִּיאַת־מִצְרַיִם' -
שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין עֲלֵינוּ
חֻסְדּוֹ הַמְרַבִּים, שֶׁנִּזְכָּר שִׁיעוֹרְרֵנוּ עֵתָהּ
בְּ'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנִים' הַנִּלְלִים.

כִּי אָנוּ מְסַפְּרִין בְּ'יִצִּיאַת־מִצְרַיִם', וְזוֹכְרִין
חֻסְדּוֹ שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ וְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם,
עַל־יְדֵי 'הַתְעוֹרְרוֹת' מַעַט דְּמַעַט' בְּנִלְלִים.

וְעַל-כֵּן רְאוּי לָנוּ לְהַתְעוֹרֵר בְּאֵמַת
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן
 צְרִיכִין לְהִרְבוֹת לְסֵפֶר בָּהֶם, בְּבַחֲיִנַת: "כָּל
 הַמְרַבֵּה לְסֵפֶר בִּיציאת־מִצְרַיִם" וְכוּ' - עַד
 שְׁנֵזְכֶה לְעוֹרֵר רַבּוּי רַחֲמֵיו וְחֶסְדָּיו עַל-יַדֵּי
 זֶה, עַד שִׁיעוֹרֵר אוֹתָנוּ בְּשִׁלְמוֹת עַל-יַדֵּי
 'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַגְּבוּהִים' הַנִּלְכָּל, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת: "וְרַב חֶסֶד".

קפז.

(לקוטי־הַלְכוֹת, בַּחֲוֵה־רִשָּׁאָה ד, ז)

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְקַרֵּב נַפְשׁוֹת
 לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ. וְכִמוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ
 לְצֵאת מִגְּלוּת נַפְשׁוֹ - כְּמוֹכֵן הוּא צָרִיךְ
 לְעַסֵּק לְהוֹצִיא אֲחֵרִים עִמּוֹ, לְקַרֵּב נַפְשׁוֹת
 הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ.

כִּי זֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם: "לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי
 הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ" וְכוּ' (תְּהִלִּים קמ"ה, יב), כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, ט): "וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֶיךָ וּלְבַנֵּי
 בְּנֵיךָ", "שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַתְּלַמִּידִים" (בְּרִכּוֹת כ"א:).

וְזֶה עֵקֶר מִצְוֹת זְכוּרַת וְסְפוּר יציאת־
 מִצְרַיִם' - כִּי 'יציאת־מִצְרַיִם' הוּא
 עֵקֶר הַתְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשֵּׁם־
 יִתְבַּרְךָ, עַל-יַדֵּי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים אֲשֶׁר
 רְאִינוּ בְּעֵינֵינוּ אַז.

וְעַל-כֵּן מִצְוָה לְזַכֵּר זֹאת וּלְסַפֵּר מִזֶּה
 בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ק"ה,
 ב): "שִׁיחוּ בְּכָל נֶפְלְאוֹתָיו" - כִּדֵּי לְקַרֵּב כָּל
 הַנַּפְשׁוֹת שְׁבָעוֹלָם לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ.

כִּי זֶה הִיָּה עֵקֶר כּוּנְתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל
 הַמוֹפְתִים הַגְּדוֹלִים וְהָאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת
 שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, אֲשֶׁר לֹא
 נִשְׁמָעוּ וְלֹא נִרְאוּ מִימֹת־עוֹלָם.

הַכֹּל כִּדֵּי לְגַלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְאֲדָנוּתוֹ
 וּמְשֻׁלְתוֹ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, כְּמוֹ

שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ט, טז): "וּלְמַעַן סֵפֶר שְׁמִי בְּכָל
 הָאָרֶץ", וְכָתִיב (שָׁם י, ב): "וּלְמַעַן תִּסְפֹּר
 בְּאֲזְנֵי בְנֵיךָ וּבֶן בְּנֵיךָ" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּי בִּיציאת־מִצְרַיִם'
 - כְּמוֹ שֶׁהַתְּחִיל בְּתַחֲלַת
 הַעֲשֻׂר־הַדְּבָרוֹת' (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה'
 אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם" וְכוּ',
 וְכִמוֹ שֶׁהַזְּכוּר 'יציאת־מִצְרַיִם' בְּכַמָּה וְכַמָּה
 מִצְוֹת.

כִּי עֵקֶר הַתְּקַרְבוֹת הַנַּפְשׁוֹת לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ
 לְקַיֵּם אֵת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה - הוּא עַל-
 יַדֵּי 'סְפוּר יציאת־מִצְרַיִם'.

דְּהִינּוּ: עַל-יַדֵּי שְׁמִסְפָּרִין גְּבוּרוֹתָיו
 וְנִפְלְאוֹתָיו שְׂרָאִינוּ בְּשַׁעַת 'יציאת־
 מִצְרַיִם', וְאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִים מֵאַזְ וְעַד הַנּוֹה.

כִּי כָּל הַנְּסִים וְכָל הַיְשׁוּעוֹת, הֵם בְּבַחֲיִנַת
 'יציאת־מִצְרַיִם' "שְׁכוּלָל כָּל הַגְּלוּיֹת
 שְׁמִכְנִים בְּשֵׁם 'מִצְרַיִם'" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד).

נִמְצָא: שִׁיציאת־מִצְרַיִם' הוּא בְּחִינַת
 'הַתְּקַרְבוֹת נַפְשׁוֹת לְהַשֵּׁם־
 יִתְבַּרְךָ'.

"מִתְחַלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת־זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ,
 וְעַכְשָׁיו קִרְבָּנוּ הַמָּקוֹם לְעֲבוֹדָתוֹ" (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח)

קפח.

(נַחַת־הַשִּׁלְחָן לְהַרְבֵּ מִטְשַׁעֲהֵרִין
 ז"ל, אֲרַח־חַיִּים תַּעֲב)

"מִתְחַלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת־זָרָה הָיוּ
 אֲבוֹתֵינוּ, וְעַכְשָׁיו קִרְבָּנוּ
 הַמָּקוֹם לְעֲבוֹדָתוֹ" (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח).

זֶה תְּשׁוּבָה מְסַפֶּקֶת וַיְדִיעָה הַכְּרַחֲתִית לְכָל
 אֶחָד - לְבַל יִתְפַּלֵּא עַל-עַצְמוֹ

שהנה זה דרך הבעל־דבר תמיד, להזכיר להאדם את פשעיו וחטאיו שמקדם, אולם אנו אין לנו אלא את ה"ועכשו קרבנו המקום", שהוא הרגע שעומד בו האדם, וכך בכל רגע ורגע, פי העבר אין, אין ממש. ועל ידי שיחשב האדם רק על ה"ועכשיו", יזכה להתקרב אליו יתברך פראוי].

- חל-המועד פסח -

קפט.

(חיי-מוהר"ן שטו)

הזכיה את אחד שהיה מקרב ונתרחק, ואחר-כך חזר ובא אליו, בחל- המועד פסח תקס"ט.

ענה ואמר: אפלו אם עוברים כמה שנים, ואינו נעתק ועולה ממדרגתו למדרגה עליונה ממנה ביראת-שמים, רק הוא עומד במדרגתו הראשונה כבתחלה, ואפלו אם הוא גרוע יותר מבתחלה.

אם הוא מקרב לצדיק האמתי - ההתקרבות בעצמו הוא טוב מאד בלי שעור וערך. ואם לא היה מקרב להצדיק היה גרוע עוד יותר ויותר.

מהנעשה עמו בכח בחירתו, כי הוא פעם כשר ופעם פסול וכו' - כי משרש בנו דבר זה, ממה שאבותינו היו מתחלה עובדי עבודה-זרה בכל הגוים, רק שבחסדו קרב אותנו אליו, ובהר בנו מכל העמים וכו'.

ועל-כן היצר-הרע וכל האמות שהם בחינת הסטרא-אחרא, מתגרים בנו ביותר, רק שגם זאת צריך לידיע: שעכשו קרבנו המקום לעבודתו.

וידוע: שמלת "ועכשו", מגבלת את הזמן ביותר. הינו: "ועכשו" דיקא, בזה היום והשעה והרגע שאנו מדברין ועוסקין בו.

כי צריכין להאמין: שבלי-לה הזאת, ובפרט בשעה זו שישראל יושבין על הסדר ועוסקין בספור יציאת-מצרים ולקיים המצות - נמשך אז מלמעלה, הארה גדולה כזאת, על כל אחד מישראל, עד שכל אחד יכול להתקרב לעבודת השם-יתברך, בהתקרבות אמתי, אפלו אם עבר עליו מה שעבר.

[טיח-טרפי-קדש ח"ד נד: היו מדגישים ומבארים הרבה את הכתוב בספר 'נחת-השלחן' על הנאמר בהגדה: "מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשו קרבנו לעבודתו":

ספירת העמר

– כלליות ענייני 'ספירת העמר' –

א.

(ח"א י, ח)

המן חשב: שכבר מת משה המבטל פח העבודת-אלילים, ואין עוד מי שיוכל לבטלו.

אבל 'מרדכי ואסתר' היה להם פח לבטל העבודת-אלילים של 'המן' – פי על-ידי 'הארית מרדכי ואסתר', הינו בחינת 'ה'דין' ו'רגליו' – נתבטלו הפירות, ונתרבה אמונה בעולם על-ידיהם.

וזוה בחינות "עמר שעורים".

"עמ"ר" – זה בחינת 'מרדכי', 'עי"ן מו"ר', "מר דרור" (שמזת ל, כג – חליון קלט:). "דרור" – לשון 'חרות' (ראשי-שנה ט:), הינו בחינת (שמזת לב, טז): "חרות על הלחת", כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד:): "אל תקרי חרות אלא חרות", שהוא בחינת התורה-בנגלה, שהוא בחינת: "עין בעין" (במדבר יד, יד).

"שעורים" – זה בחינת "אסתר ברוח-הקדש" (מגלה ז), כמו שכתוב (דברים לב, ב): "כשעירם עלי דשא", לשון 'רוח' (רש"י שם) – בחינת ה'צדיק' שהוא ה'רוח-שבבל'.

ובשביל-זה (מגלה טז, אסתר-רבה י, ד): "כשבא המן למרדכי, מצאו עוסק בעמר שעורים, אמר להם:

עמר שעורים דיכנו, אתי ונצח אותו ואת בניו".

פי על-ידי 'עמר-שעורים', בחינת 'דין' ו'רגליו', בחינת 'המחאת-כף ו'רקודין' – נתבטל ה'עבודת-זרה', בחינת 'המן', בחינת 'גאות'.

ובשביל-זה צוה המן לעשות "עץ גבה חמשים אמה" (אסתר ה, יד) – פי רצה לבטל פח ה'חמשים יום' של 'ספירת-העמר', שהוא הפח של 'מרדכי ואסתר'.

וזוה (בבא-בבא ע"ד): "ושקיל גבבא דעמרא" – זה בחינת 'עמר'.

"ומשיה במיא" – זה בחינת 'שעורים', בחינת "אסתר ברוח-הקדש", שהוא בחינת 'רגליו'.

[לקוטי-עצות, מועדי ה', ספירה ושבועות א: על-ידי 'שמתח פורים' ב'המחאת-כף ו'רקודין' – על-ידי-זה זוכין לקיים מצות 'ספירת-העמר' בשלמות! – ועל-ידי-זה זוכין ל'קבלת-התורה' בנגלה ובנסתר!].

ב.

(ח"א קפב)

דע: שכל מה שהעולם מדברים בספירה בכל ימי הספירה, הם מדברים רק מהספירה של אותו היום.

ומי שהוא מבין – יוכל לשמע ולידע זאת, אם יטה אָזְנוֹ היטב לספורי דבריהם, ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו יום.

ג.

(ספר-המדות, עניני 'ספירת העמר')

[א] על-ידי 'ספירת-העמר', נצולין מ'גרוש'

(ספירת-העמר ח"ב א).

[ב] ביותר צריך להזהר לטבל לקריז בימי

עמר (ספירת-העמר ח"ב ב).

[ג] ב'ספירת-העמר' - יכולין להכניע את

המסור. וסימן: 'לעמ"ר' - ראשי-תבות

(תגינה ה: על הפסוק באיכה ב, א: "השליך משמים

אֶרֶץ"): "מ'איגרא ר'מא ל'בירא ע'מיקתא"

[מגג גבה, לבור עמק] (ספירת-העמר ח"ב ג).

"הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת
בית-המקדש למקומה"

ד.

(לקוטי-הלכות, בית-הפנסת ד, ו)

בשביל-זה "התחיל שלמה המלך"

על-ידי-השלום, לבנות יסוד

בית-המקדש' בהודש איר" (מלכים-א ו, א-ב;

דברי-הימים-ב ג, ב) - שכל החדש הזה הוא כלו

בימי הספירה, ועל-ידי הספירה מתקנין

ה'דמים', וזוכין ל'שלום'.

ועל-כן אז התחיל 'בנין בית-המקדש' -

שמשם קדשת הבית-הפנסת

ובית-המדרש, שכל קדשתם הוא בבחינת

'שלום'.

"אלקים יחננו ויברכנו, יאר פניו אתנו סלה"

(מזמור 'למנצח בנגינת' - תהלים סז, ב)

ה.

(ח"א ב, בסוף)

בגלותנו, כפיכול הקדוש-ברוך-הוא

בהסתרת-פנים, כמו שכתוב

(תהלים ל, ח): "הסתרת פניך", שהוא בחינות

'רחמים', ופנה ערף' שהוא בחינות 'דין'.

וכל תפלותינו ובקשתנו, על-זה שפנה

'ערף' אלינו: "שיחזר את פניו!" -

כמו שכתוב (שם כה, טז; סט, יז; פו, טז; קיט, קלב):

"פנה אלי". וכמו שכתוב (במדבר ו, כה): "יאר

ה' פניו".

ו.

(ח"א סג)

'פנים' לשון 'פעס', כמו שכתוב (שמות לג,

יד): "פני ילכו". וגם 'פנים' לשון

'ציון והשגחת השם-יתברך', כמו שכתוב

(במדבר ו, כה): "יאר ה' פניו אליך".

ז.

(לקוטי-הלכות, שלוחין ה, ראשי-פרקים בסופו)

'תקון העמר' "ממחרת השבת", שהוא

'פסח' - אז נמשך: בחינת

רוח-הקדש על-ידי 'משה רבנו', בחינת:

עצם ההארה של ליל ראשון של פסח וכו'.

ועל-ידי-זה יש פח להניף העמר ולספר

ספירה וכו', שהוא: בקשה

וחפוש אחר הצדיק, בחינת (תהלים סז, ב):

"יאר פניו אתנו סלה" - פי "הצדיקים הם

אנפי שכנינתא" (זהר תרומה קסג). ואז זוכין

ל'קבלת-התורה', בחינת 'רוח-הקדש' וכו',

"שכל העולם תלוי עד יום זה שהוא ששי

בסיון" וכו' (שבת פח).

ח.

(לקוטי-הלכות, גנבה ג, יא)

על-כן מבקשין אחר הספירה: "יאר פניו

אתנו סלה" (תהלים סז, ב) - פי זוכין

על-ידי הספירה לבחינת 'הארת-פנים',

'הדרת-פנים', בחינת ה'שבעים-פנים' של

תורה' - שזהו בחינת 'קבלת התורה בשבועות'.

"לדעת בארץ דרפק, בכל גוים ישועתך"

(מזמור 'למנצח בנגינת' - תהלים סז, ג)

ט.

(שיחות הר"ן רצב)

ספרו לי שיחתו הקדושה: שחסיד אחד בא לפניו שהיה חשוב קצת (הלא הוא רבי יודל תלמיד רבנו ז"ל, בתחלת התקרבותו - פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן כג - ענין-שם הספור באריכות), וכבר היה בא בימים קצת, והיה לו ידיעה בכתבי האר"ז"ל, ורצה להתקרב לרבנו ז"ל. והתחיל לדבר עם רבנו ז"ל, בדרך החסידים החשובים.

ואמר לרבנו ז"ל: "יורנו רבנו דרך לעבודת-הבורא יתברך!"

ענה ואמר רבנו ז"ל, בלשון תמיהה: "לדעת בארץ דרפק?"! (תהלים סז, ג) - הינו: "מי שהוא עדין משקע בארציות גמורה, הוא רוצה לדעת דרך להתקרב להשם-יתברך?"!

וכפי המובן מהספור - שקפדתו היה: מה שמדבר עמו בלשון גדלות, שרוצה לידע דרך להשם-יתברך, כאלו לא חסר לו כי אם לידע דרכים. כי רבנו ז"ל רצה, שידבר עמו באמת.

"ארץ נתנה יבולה, יברכנו אלקים אלקינו"

(מזמור 'למנצח בנגינת' - תהלים סז, ז)

י.

(ח"א רעז)

בעת שהארץ נותנת יבולה שנותנת פח בכל האילנות והצמחים, בזמן החניטה ב'חדש-אייר' - אזי יש פח יותר בכל הרפואות.

ועקר הוא 'ארץ-ישראל' וכו' - ואזי היא בחינת (תהלים סז, ז): "ארץ נתנה יבולה" - שנותנת פחותיה לכל 'יבול הארץ' - ואזי יש פח לכל הרפואות.

ועל-כן אותיות 'אייר', ראשי-תבות (שם ו, יא): "איבי ישובו יבשו רגע" (מגלה-עמקות אופן קבא; דר"דיון מאמר ז) - כי אזי הם כל הרפואות שהם בחינת 'שלום', בחינת: "ארץ נתנה יבולה".

יא.

(לקוטי-הלכות, גלוח ד, ט)

זהו כל עסקנו בימי הספירה, להמשיך פרנסה ומזון-דקדשה, על-ידי ה'צמזומים הקדושים', בחינת 'שערות הקדושים' שממשיכין בימי הספירה, כי משם נמשך ה'פרנסה-דקדשה'. וזה שאנו מבקשין בספירה: "ארץ נתנה יבולה, יברכנו" וגו' (תהלים סז, ז).

וזה שמבקשים: "יאר פניו אתנו סלה" (שם, שם ב) - כי אנו מבקשים: שעל-ידי ה'ספירה', שעל-ידי-זה נתתקנים ה'צמזומים' וה'מדות-הקדושים' - על-ידי-זה נזכה ל'פרנסה-דקדשה', בחינת: "ארץ נתנה יבולה". ועל-ידי-זה נזפה: ל'הארת פני השם'.

וְעַל-כֵּן בַּיָּמִי הַסְּפִירָה, הַתְּחַלַּת יְרִידַת
הַמָּן, כִּי "בַּחֲמִשָּׁה-עָשָׂר בְּאֵיר
יְרֵד הַמָּן" (שַׁבָּת פז: סְדֵר-עוֹלָם-רַבָּה פ"ה; רש"י שְׁמוֹת
טז, א; טז, לה) - כִּי הַמָּן הוּא בְּחִינַת 'פְּרִנְסָה-
דְּקַדְשָׁה', שְׁמֵאֲמִינִים: שְׁכַל הַפְּרִנְסָה הוּא רַק
מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ. וְכִמּוֹ שְׁכַלְכַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ
וְהוֹרִיד לָהֶם הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה, כְּמוֹ-כֵן הוּא
מְפָרְנֵס אוֹתֵנוּ בְּרַחֲמָיו עִתָּה, כִּי "לֹא נִתְּנָה
תּוֹרָה כִּי אִם לְאוֹכְלֵי הַמָּן" (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח, וַיִּסַּע
ב).

יב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, פְּדִיּוֹן-בְּכוֹר ה, יח)

עַל-כֵּן סוֹפְרִין יָמֵי הַסְּפִירָה בְּעֵת שֶׁגִּדְלָה
הַתְּבוּאָה, וּמִבְּקִשִּׁין אִז בְּכָל יוֹם
(תְּהִלִּים טז, ז): "אֶרֶץ נְתָנָה יְבוּלָהּ, יִבְרַכְנוּ
אֱלֹקִים" וְכוּ'. וְכָל מִסְפַּר יָמֵי הַסְּפִירָה, הוּא
מִתְּבֹאֵת הָעֵמֶר שְׁעוֹרִים, עַד 'שְׁבוּעוֹת'
שֶׁמִּבִּיאִין 'שְׁתֵּי-הַלֶּחֶם' מ'חֲטִיִּם'.

כִּי הָעֵמֶר הַתִּיר אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶסוּר
לֵאכֹל קֹדֶם הַנִּפְתֵּה-הָעֵמֶר, כִּי עַל-יְדֵי
הַדְּעוּת שֶׁמִּמְשִׁיכִין עַל-יְדֵי הַנִּפְתֵּה-הָעֵמֶר,
זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶץ-הָרְצוּן בְּשַׁעַת
הָאֲכִילָה, שְׂזָה עַקֵּר תִּקּוּן אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן אִז מִבְּקִשִּׁין עַל-זָה: "שְׁתַּתֵּן
הָאֶרֶץ יְבוּלָהּ, וַיִּבְרַכְנוּ אֱלֹקִים" -
כִּי עַקֵּר ה'בְּרִכָּה', הוּא הָאֶרֶץ-הָרְצוּן, שֶׁהוּא
'מְקוֹר הַבְּרִכָּה', בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר ו, כה): "יִבְרַכְךָ
ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ, יָאֵר ה' פְּנֵינוּ" וְכוּ'.

שְׂזָהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁמִּבְּקִשִּׁין בַּסְּפִירָה:
"אֱלֹקִים יַחַנְנוּ וַיִּבְרַכְנוּ, יָאֵר פְּנֵינוּ
אֶתְנוּ סֶלָה" - דְּהֵינּוּ: הָאֶרֶץ-הָרְצוּן בְּשַׁעַת
הָאֲכִילָה וְהַפְּרִנְסָה שֶׁמִּקְבְּלִין אִז, כִּי אִז גִּדְלָה
הַתְּבוּאָה.

וְכֵן הַמָּן שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּרִנְסַת יִשְׂרָאֵל',
נִמְשָׁךְ בַּיָּמִי הַסְּפִירָה, "בַּחֲמִשָּׁה-
עָשָׂר בְּאֵיר" (שַׁבָּת פז: סְדֵר-עוֹלָם-רַבָּה פ"ה; רש"י
שְׁמוֹת טז, א; טז, לה) - כִּי הַמָּן, בְּחִינַת 'הָאֶרֶץ-
הָרְצוּן' שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַדְּעוּת שֶׁל מֹשֶׁה
וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה אֶלָּא לְאוֹכְלֵי
הַמָּן" (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח, וַיִּסַּע ב) - כִּי
מִחֲמַת שְׁבִי'יִמֵי הַסְּפִירָה נִמְשָׁךְ הַדְּעוּת -
עַל-כֵּן אִז נִמְשָׁךְ ה'פְּרִנְסָה' בְּחִינַת 'מָן',
בְּחִינַת: "אֶרֶץ נְתָנָה יְבוּלָהּ" - שְׁעַל-יְדֵי-זָה
מְקַבְּלִין הָאֶרֶץ-הָרְצוּן, שְׁעַל-יְדֵי-זָה עַקֵּר
קִיּוֹם הַמְּשַׁכֵּת הַדְּעוּת מְדוּר לְדוּר לְנִצְחָה.

יג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, גְּנֵבָה ג, י)

וְזָה בְּחִינַת הַמָּן שֶׁזוֹכִין בַּיָּמִי הַסְּפִירָה,
כִּי "בְּט"ו בְּאֵיר יְרֵד לָהֶם הַמָּן" (שַׁבָּת
פז:), וְגַם "עֲנָה שֶׁהוֹצִיאָו יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
טַעֲמוּ בָהּ טַעַם מָן" (קִדּוּשֵׁין לח:).

"וַיִּבְרַכְנוּ אֱלֹקִים וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אֲפִסֵי אֶרֶץ"
(מִזְמוֹר 'לְמִנְצַח בְּנִגִּינַת' - תְּהִלִּים טז, ח)

יד.

(ח"א עה)

יֵשׁ מְדַת-נִצְחוֹן וּמְחַלְקַת וּמְלַחֲמָה!
וּמִדָּה זֹאת בָּאָה: מ'דְּמִים' שְׁעֵדִין לֹא
עֹבֵד בָּהֶם הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ! - כִּי עַקֵּר מְדַת-
הַנִּצְחוֹן הוּא מֵה'דְּמִים' וְכוּ! - וְצָרִיךְ כָּל
אֶחָד לְבַטֵּל מְדַת-הַנִּצְחוֹן וְה'מְחַלְקַת',
וְלַרְדֵּף אַחֵר ה'שְׁלוֹם'!

וְעַל-יְדֵי שִׁדְדֵר הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה,
יִזְכֶּה ל'שְׁלוֹם' וְכוּ! - כִּי עַקֵּר

הַבְּרִיאָה הַיְתֵה עַל-יְדֵי הַדְּבֹר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים לג, ו): "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ". וְעַל-יְדֵי הַשְּׁבִירָה נִפְלוּ 'נִיצוּצוֹת' בְּכָל הַדְּבָרִים וְכוּ', וְהַנִּיצוּצוֹת הֵם 'אוֹתוֹת'.

וְקִדְּם שְׁמוּצִיאָם אֶל הַדְּבֹר - הֵם בְּבַחֲנֵת דָּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נֶפֶשׁ' וְכוּ'. וְכִשְׁמוּצִיאָם עַל-יְדֵי הַדְּבֹר - זֶהוּ בְּחִינַת (שִׁירַת-הַשִּׁירִים ה, ו): "נֶפֶשׁי יֵצֵאָה בְּדַבְרוֹ", וְאִז מַעֲלָה הַנִּיצוּצוֹת וּמַחְבְּרָם יַחַד, וְעוֹשֶׂה 'שְׁלוֹם' בֵּינֵיהֶם.

עַל-כֵּן צְרִיכִין לְדַבֵּר רַק 'דְּבוּרִים-קְדוּשִׁים', וְלֹא דְבָרִים אַחֲרִים! - כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַנִּיצוּצוֹת הַנִּלְכָּדִים, לְתַקֵּן כָּל הָעוֹלָמוֹת!

וְזֶהוּ שְׂאֵמְרֵנוּ לְמַעֲלָה: שְׁעַל-יְדֵי הַדְּמִים, שֶׁלֹּא עֹבֵד בָּהֶם הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, מִזֶּה בֹא 'נִצָּחוֹן וּמַחְלָקָת'! - כִּי עַקֵּר הַנִּצָּחוֹן וְהַמַּחְלָקָת, הוּא מְבַחֲנֵת הַנִּיצוּצוֹת-הַנִּפְּוֹלִין הַנִּלְכָּדִים, כְּדָם שֶׁמַּחְבְּרָם וּמַתְקֵנָם, שְׂאִז הֵם בְּבַחֲנֵת 'מַחְלָקָת', וְאִזִּי הֵם בְּחִינַת 'דְּמִים' כַּנִּלְכָּד.

וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לְעֹבֵד הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּכָל הַטְּפִי דָם שֶׁנִּמְצָאִים בוֹ! - דְּהֵינּוּ: שִׁידְבֹר הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שִׁיְהִיָּה נִעֲשֶׂה מִכָּל הַדְּמִים, 'דְּבוּרִים שֶׁל תוֹרָה וּתְפִלָּה'. כִּי הַדְּבֹר הוּא מ'הַנֶּפֶשׁ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דְּמִים'.

וְאִזִּי מְבַטֵּל כָּל הַנִּצָּחוֹן וְהַמַּחְלָקָת הַנִּמְשָׁךְ מֵהַנִּיצוּצוֹת-הַנִּפְּוֹלִין, שֶׁהֵם הֵם בְּחִינַת הַדְּמִים שֶׁעֵדִין לֹא עֹבֵד בָּהֶם הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כַּנִּלְכָּד.

וְצְרִיכִין לְדַבֵּר בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, עַד שִׁיְהִיָּה הַגּוֹף בְּטֵל וְאֶפֶס וְכוּ! - דְּהֵינּוּ:

שִׁיתְבַּטֵּל הַגּוֹף לְגַמְרֵי כְּאִין וְכֶאֱפֶס, עַל-יְדֵי 'דְּבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה'.

וְלִבּוֹא לְזֶה, לְבַטֵּל הַגּוֹף לְגַמְרֵי, הוּא עַל-יְדֵי 'רְאָה' וְכוּ!

וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (תהלים סז, ח): "יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים" - זֶה בְּחִינַת 'שְׁלוֹם', "כִּי לֹא מִצָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּלִי מַחְזִיק בְּרָכָה, אֲלֵא הַשְּׁלוֹם" (עוֹקְצִין פ"ג מ"ב).

"וַיִּרְאוּ אֹתוֹ" - הֵינּוּ: 'רְאָה', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטֵּל הַגּוֹף לְגַמְרֵי, עַל-יְדֵי 'דְּבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה', כַּנִּלְכָּד.

וְזֶהוּ: "כָּל אֶפְסֵי אֲרֶץ" - הֵינּוּ: שְׁכָל הָ'אֲרָצִיוֹת' נִעֲשִׂים 'אֶפֶס וְאִין', כִּי נִתְבַּטְּלִין לְגַמְרֵי, כַּנִּלְכָּד.

אִזִּי זוֹכִין לְבְּרָכָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁלוֹם', בְּחִינַת: "יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים", וְכוּ"ל.

"צַעֲקוֹתֵינוּ יוֹדַעַתְּ תַעֲלֹמוֹת" (תְּפִלַּת 'אֲנָא בְּכַח')

טו.

(ח"א כא, ז)

הַצַּעֲקוֹת שֶׁאָדָם צוֹעֵק בְּתְפִלָּתוֹ וּבְתוֹרָתוֹ כְּשֶׁנִּסְתַּלְקִין הַמּוֹחִין בְּבַחֲנֵת 'עֲבוּר', הֵן בְּחִינַת 'צַעֲקַת הַיּוֹלָדוֹת' בְּשָׂעָה שֶׁהִיא פּוֹרַעַת לִילָד, שְׂרָאמַת 'עִי"ן קָלוּן' כְּמִנְיַן תְּבוּת שֶׁבְּמִזְמוֹר "יַעֲנֵךְ" (תהלים כ), וְאִז מוֹלָדוֹת (זֶהוּ פְּנֻחַס רַמְטוּ).

וְהַשְּׁבָעִין קָלוּן, הֵם בְּחִינַת 'שְׁבָעָה קוֹלוֹת' שֶׁאָמַר דָּוִד עַל הַמַּיִם (תהלים כט), שְׁכָל אֶחָד כָּלוּל מֵעֶשֶׂר. וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא יוֹדַע תַּעֲלֹמוֹת שֶׁל הַמּוֹחִין, הוּא מְאִזִּין צַעֲקוֹתֵנוּ, בְּחִינַת (תְּפִלַּת 'אֲנָא בְּכַח'): "צַעֲקוֹתֵנוּ יוֹדַעַתְּ תַעֲלֹמוֹת".

"שבע שבתות תמימת תהינה" (ויקרא כג, טו)

ז.

(לקוטי הלכות, פקדון ד, ה'ז)

עקר פונת הספירה, שצריכין לספר בכל יום בפה מלא: שצריכין לדעת ולזכר היטב: שימי האדם מנויים וספורים במספר ובמנין כל יום ויום, והאדם יצטרך לתן דין וחשבון מכל יום ויום.

כי אין שום יום, ואפלו שעה ורגע אחת, אינו הולך לבטלה, בבחינת (ויקרא כג, טו): "שבע שבתות תמימת תהינה" - שה'שבע שבתות' שהם ימי הספירה, צריכין להיות תמימות ושלמות בעבודת-השם, ולא ילך מהם רגע לאבוד. כי ה'שבע שבתות' מרמזין על כל ימי חיי האדם.

כי מחמת זממת מצרים' יכולין הסטרא-אחרא והקלפות לבלבל את המה, שיטעה את עצמו: באלו אין היום הזה שהוא בו, מסגל לעבודת הבורא יתברך, וירצה לדחות עבודת-השם מיום ליום.

כמצוי זאת ברב בני-אדם: שעקר התרחקותם מעבודת-השם, הוא רק על-ידי-זה שדוחין עצמן מעבודת השם מיום ליום, על-ידי הפגיעות והבלבולים והעכובים שיש בכל יום, עד שנדמה באלו אין זה היום נמנה ונספר כלל, וכאלו היום הזה אי-אפשר לעבד השם יתברך.

ועל-כן דוחה עצמו ליום המחר. וליום המחר נמצאים מניעות ובלבולים אחרים, ודוחה עצמו להלך, וכן בכל יום ויום, עד שרוב ימיהם כלים בזה להבל ולריק חס-ושלום.

והוא במקום 'צעקת השכינה', באלו היא צועקת - ואז מולדת המחין. וזה בבחינת (ש"ה): "הקול מעורר הפונה" - הינו: ה'מחין'.

"כדי לטהרנו מקלפותינו ומטמאותינו"

טז.

(לקוטי הלכות, נטילת-ידיים לסעודה ו, לו)

על-ידי 'תקון הספירה', זוכין "לטהר עצמנו מקלפותינו ומטמאותינו" - מכל ה'רוח-שטות' של ה'עוונות'.

והעקר: על-ידי שיודעין ומכוונים על-ידי הצדיק-האמת: שגם שם בתוך הרוח-שטות בעצמו, נעלם השם-יתברך, כי יש שם ניצוצות אלקותו יתברך המחין אותם, שזה עקר הפגם של העוונות, שהוריד ניצוצות קדושות באלו, למקומות-מטנפים באלו.

וזה זה עקר התקון - כשיודע ומאמין: שיש שם 'ניצוצות קדושים', שהם חיות אלקותו יתברך, ומדבק את עצמו להשם-יתברך גם משם. עד שנתעורר ושב להשם-יתברך מכל מקום שהוא.

עד שמלקט ומברר בכל יום פמה ניצוצות - עד שמהפך בחינת 'שטות', לבחינת 'אדם', שהוא בחינת 'דעת' בחינת 'רצון'. והכל על-ידי ה'דעת' של הצדיק-האמת, שמאיר בלב כל אחד ואחד, כי עדין השם עמו וכו'. (עי' שם בפנים באותיות לרלו, אריכות מתק לשונו הקדוש).

ובאמת בודאי: כפי התגברות השתטחות והתפשטות הסטרא-אחרא שבכל יום ויום, בודאי קשה מאד לעסק בעבודת-השם.

אבל צריכין לידע היטב: שאף-על-פי-כן, זה היום הוא יום, ועולה בחשבון, ובודאי יש בו טוב. הינו: כי בכל יום יש בו חכמה ושכל מיחד דקדשה, שיכולין להכיר ולהשיג הבורא יתברך על-ידו, שזה העקר, וכל אחד מטל עליו להמשיך זה החכמה והשכל בכל יום ויום כפי בחינתו.

על-כן צריכין להתגבר ולהשתדל בכל יום ויום, לשבר הקלפה, שהם כלל כל המניעות והבלבולים הנ"ל, ולידע ולהאמין: "שדיקא ביום זה יכול להתקרב להשם-יתברך, ולמצא הטוב שבזה היום דיקא, כל אחד לפי בחינתו".

וזה יסוד כלל 'קבלת-התורה', בבחינת: "היום הזה אנכי מצוה" וכו', וכתוב (דברים ג, ז): "אשר אנכי מצוה היום", וכן הרבה.

שזה בחינת (תהלים צה, ז): "היום אם בקולו תשמעו" - שמי שרוצה לדבק עצמו בהשם-יתברך, ולשמע בקולו, ולקבל עליו על תורה ועבודת-השם - צריך לידע בכל יום ויום: "שהעקר הוא 'היום הזה' דיקא שהוא עומד בו, ולא לדחות מיום לחברו כלל!"

וזה בחינת 'מצות ספירת-העמר', שהוא 'הכנה לקבלת-התורה!' - להורות: שאי-אפשר לקבל התורה, כי אם כשיודעין: "שהעקר הוא 'היום הזה' שהאדם עומד בו, ולא לדחות מיום ליום!"

- כי כל ימי האדם מנויים וספורים, והלואי שיפרע חובת כל יום ויום בזמנו.

ועל-ידי שסופרין 'שבע שבתות' קדם 'קבלת-התורה' - יוצאין

מטמאה לטהרה, וממשיכין האמת והקדשה על-עצמו, שידע תמיד בכל יום ויום: שהעקר הוא 'היום הזה' דיקא.

ועל-כן צריכין לספור בפה מלא - כי הדבור יש לו כח גדול להזכיר את האדם, אפלו בעת שאינו נקי עדין מזהמתו בשלמות.

אבל אחר 'קבלת-התורה' בשבועות - אזי אין צריכין עוד לספור הימים בפה מלא בכל יום בשאר ימות השנה, כי כבר המשכנו עלינו הקדשה על-ידי 'מצות ספירת-העמר' ו'קבלת-התורה', עד שממילא צריכין לזכור זאת בכל יום ויום שזה היום מנוי וספור, וצריכין לצאת בו חובת היום בזה היום דיקא, שזה עקר הקדשה.

"עד ממחרת השבת השביעת, תספרו חמשים יום" (ויקרא כג, טז)

יח.

(ח"ב עג)

מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל ב'אמירת תהלים', כי 'אמירת תהלים' מסגל ל'תשובה'.

כי יש 'נו"ן שער-תשובה', ו'מ"ט שיערים' יכול כל אדם לכנס בהם ולהשיגם, אך 'שער-החמשים' הוא בחינת ה'תשובה של השם-יתברך בעצמו' כפי-יכול, כמו שכתוב (מלאכי ג, ז): "שובו אלי ואשובה אליכם".

ואלו ה'מ"ט שערי־תשובה' - הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות שנים־עשר שבטי י"ה'.

והנה: "הכל הפצים ליראה את שמוך" (סליחות ליום ראשון), ואף־על־פי־כן לאו כל אדם זוכה לעשות תשובה'.

(א) מי יש - שאין לו התעוררות בכל לתשובה'.

(ב) ואפלו מי שיש לו - אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השיך לו.

(ג) ואפלו אם מגיע לשם - יכול להיות שהשער סגור.

ועל־ידי אמירת תהלים:

(א) אפלו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה - מתעורר לעשות תשובה.

(ב) וגם זוכה להגיע, אל השער והאות השיך לו.

(ג) ולפתח השער.

נמצא: שזוכה על־ידי תהלים לעשות תשובה וכו'.

ועקר הזדככות שנים־עשר שבטי י"ה, שהם מ"ט אותיות, בחינות מ"ט שערי־תשובה' - היה ב'מצרים', שהוא בחינת "מצר־הגרון" (שער־הפגנות פסח), שהוא בחינת "תשובה־עלאה" (שם; פרי־עץ־חיים, חג המצות פ"ז).

ועל־פן אחר שזדככו שם במצרים וזכו לצאת משם - ספרו מ"ט ימי הספירה, שהם פנגד מ"ט שערי־תשובה, שהם בחינת מ"ט אותיות הנ"ל.

וביום־החמשים - אז: "וירד ה' על הר סיני" (שמות יט, כ) - זה

בחינת: "ואשובה אליכם" - בחינת ה'תשובה של השם־יתברך בעצמו' כביכול, בחינת 'שער־החמשים' כנ"ל.

וזהו: "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו" (שמות א, א) - סופי־תבות: הם אותיות תהלים, ואותיות תשובה'.

כי על־ידי תהלים - זוכין לתשובה, שהיא בחינת "שמות בני ישראל הבאים מצרימה" וכו'. כי מ"ט שערי־תשובה, הם בחינת מ"ט אותיות שיש ב"שמות בני ישראל הבאים מצרימה", להזדכך שם כנ"ל.

[לקוטי־עצות, מועדי ה', ספירה ושבעות ג: ארבעים־ותשעה ימי הספירה, הם פנגד ארבעים־ותשעה שערי־תשובה, שהם פנגד ארבעים־ותשעה אותיות שבשמות השבטים - שעל־ידי אלו האותיות והשערים, אנו צריכין לשוב בתשובה אליו יתברך. - ושבעות' - הוא בחינת 'שער החמשים', שהוא בחינת ה'תשובה של השם־יתברך, מה שהוא יתברך צריך לשוב בתשובה כביכול, דהינו: שישוב אלינו ברחמים.

וכל אלו השערים, זוכין להגיע אליהן ולפתחן, על־ידי אמירת תהלים. - על־פן צריכין לזהר ביותר בארבעים־ותשעה ימי הספירה, לומר תהלים בכונה! - כדי לזכות על־ידי תהלים, לכל 'שערי־תשובה' הנ"ל, שהם פנגד ימי הספירה, שבהם אנו צריכים לטהר מזהמתנו ולשוב אליו יתברך, כדי שהוא יתברך ישוב אלינו בשבעות, כנ"ל].

שיח־שרפי־קדש החודש ח"ב רג: למהרנ"ת ז"ל היה בכל יום שעור וסדר קבוע לאמירת תהלים - דהינו: שאמר יום אחד של תהלים.

ובימי־השופרים ובימי־הספירה, ובימי אלול - היו לו שני שעורים מדי יום באמירת תהלים - והוא על־פי המוכן בלקוטי מוהר"ן ח"ב עג, עין־שם. וכל־זאת, מלבד שהיה לו קביעות לומר בכל יום יום, את עשרת המזמורים של תקוה־הכללי שגלה רבנו ז"ל].

בְּיָדָם חֲסִי-וְשִׁלּוּם, וּבְאֵמֶת לֹא כֵן הוּא, כִּי
הַמְחַשְּׁבָה בְּיַד הָאָדָם תָּמִיד.

וְזֶה מְרִמֵּז 'מִצּוֹת סְפִירַת הָעֶמֶר' - שֶׁהוּא
לְטֹהַר ה'מְחַשְּׁבָה שְׁפִמַּח' מ'פְּגָם-
הַבְּרִית' וְכו', כִּי צָרִיכִין לְהֵבִיא 'עֶמֶר
שְׁעוּרִים' דִּיקָא, שֶׁהוּא 'מֵאֲכָל בְּהֵמָה', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'פְּחַי-הַמְדָּמָה' - שְׁמִשָּׁם כָּל הַבְּלָבוּלִים,
וְכָל הַהֲרָהוּרִים, וְכָל הַדְּמִיוֹנוֹת.

וְעַל-יְדֵי 'מִצּוֹת עֶמֶר שְׁעוּרִים' - מְבַרְרִין
ה'מְדָמָה', וְנִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם
קִדְשָׁה, שְׂיֻכַּל לְהִתְחַזֵּק עֲצָמוֹ כְּנֶגֶד כָּל
הַהֲרָהוּרִים וְהַדְּמִיוֹנוֹת הַבְּאִין מ'פְּחַי-הַמְדָּמָה'
וְכו'.

וְזֶה בְּחִינַת 'עֶמֶר שְׁעוּרִים' - הֵינוּ: שְׁבַחֲנִית
'שְׁעוּרִים', בְּחִינַת 'פְּחַי-הַמְדָּמָה' כְּנִל,
שְׁמִשָּׁם כָּל הַנְּסִיווֹנוֹת הַבְּאִים עַל הָאָדָם כְּפִי
הַמְחַשְּׁבוֹת שְׁחֹשֵׁב. וְכָל אֵלוֹ ה'מְחַשְּׁבוֹת'
הֵם בְּחִינַת 'שְׁעוּרִים' מוֹתְרֵי מַחִין, כִּידוּעַ.
וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁעוּרִים' - לְשׁוֹן 'שְׁעוּרִים'. וְכָל
אֵלוֹ ה'שְׁעוּרִים' וְכו', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁעוּרִים',
כֻּלָּם הֵם בְּבַחֲנִית 'עֶמֶר' ו'מְדָה'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'עֶמֶר שְׁעוּרִים' - שְׁצָרִיכִין
לִידַע: שֶׁהַמַּחֲשֵׁב יֵשׁ לוֹ מְדָה וְגִבּוּל, וְאִין
יְכוּל לְכַנֵּס בּוֹ יוֹתֵר מִמְחַשְּׁבָה אַחַת בְּשׁוּם
אֶפֶן, כְּמוֹ כְּלֵי שְׁמִחְזָקַת מְדָה אַחַת, וְיוֹתֵר
מְדָה אֵי-אֶפְשָׁר לְכַנֵּס בָּהּ.

כְּמוֹ-כֵן ה'מַח' - הוּא כְּלֵי שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְכַנֵּס בּוֹ כִּי אִם 'שְׁעָרָה אַחַת',
שֶׁהִיא 'מְחַשְּׁבָה אַחַת', וְיוֹתֵר מְדָה אֵי-אֶפְשָׁר
לְכַנֵּס בּוֹ בְּבֵת-אַחַת וְכו'. וְכִשְׂיִחְשַׁב מְחַשְּׁבָה
אַחֶרֶת - בּוֹדָאֵי תִדְחָה הַמְחַשְּׁבָה הָרֵאשׁוֹנָה
כְּלֵי מִלְחָמָה, רַק בְּשֵׁב וְאֶל-תִּעֲשֶׂה.

וְזֶה בְּחִינַת 'עֶמֶר שְׁעוּרִים' -
שֶׁה'מְחַשְּׁבוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁעוּרִים',

י.ט.

(שִׁיחַ-שׁוּרְפֵי-קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח'ג תַּעֲנַח; נְחִלֵי-אֲמוּנָה ב)

אָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: כִּי הַמ"ח קִנְיָנִים
הַמְּבֹאָרִים בְּמִסְכַּת אָבוֹת (פ"ו מ"ו) -
הֵם כְּנֶגֶד מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה. וְהַמְּדָה הַמ"ט
הִיא 'תְּפִלָּה'.

"כְּדֵי שְׂיִטְהֶרוּ נַפְשׁוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִזְּהַמְתָּם"

ב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלִּין ו, לב)

תִּכְרַף ב'מְחֶרְתוֹ שֶׁל פֶּסַח' שְׁצָרִיכִין
לְהִתְחִיל לְזַכֵּךְ עֲצָמוֹ מ'זְהַמְתַּ-
מְצָרִים', וְלַהֲמַשִּׁיךְ ה'דַּעַת-הַקְּדוּשָׁה' עַל-
עֲצָמוֹ - לְזָכוֹת ל'קִבְּלַת-הַתּוֹרָה' ב'שְׁבוּעוֹת' -
צָרִיכִין לְהֵבִיא 'עֶמֶר שְׁעוּרִים', וְלַהֲנִיפוֹ,
וְלַהֲתַחִיל 'יְמֵי הַסְּפִירָה' מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם. כִּי עֶקֶר
הַטְּהָרָה מ'זְהַמְתַּ-מְצָרִים', הוּא לְטֹהַר עֲצָמֵנוּ
מ'פְּגָם-הַבְּרִית' וְכו'.

וְזֶה בְּחִינַת 'עֶמֶר שְׁעוּרִים' - כִּי עֶקֶר
הַטְּהָרָה מ'פְּגָם-הַבְּרִית' הוּא עַל-יְדֵי
'טְהָרַת-הַמְחַשְּׁבָה' - שְׁכָל אָדָם, אֶפְלוֹ אִם
הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ, מֵעַתָּה
עַל-כָּל-פְּגָמִים, לְבַל תִּצָּא מְחַשְּׁבָתוֹ לְחוּץ כָּלָל.

כִּי צָרִיךְ לְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב וְלִידַע:
"שֶׁהַמְחַשְּׁבָה בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתָהּ
כְּרִצּוֹנוֹ וְכו'. כִּי אֵי-אֶפְשָׁר שְׂיִהְיוּ שְׁנֵי
מְחַשְּׁבוֹת יַחַד בְּשׁוּם אֶפֶן" וְכו' (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן
ח"ב ג).

אָבֵל צָרִיכִין לְחַזֵּר זֹאת וְלְזַכֵּר זֹאת הַיֵּטֵב
הַיֵּטֵב, בְּכָל פְּעַם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת -
כִּי הִרְבָּה בְּגִי-הַנְּעוּרִים נִלְבְּדוּ בְּזֶה וְכו',
מִחֲמַת שְׁנֵדָמָה לָהֶם: כְּאֵלוֹ אִין מְחַשְּׁבָתָם

הם ב'מח' בבחינת 'עמר' ו'מדה', ואי-אפשר
לכנס שתי מחשבות בפעם-אחת בשום-אופן,
בנ"ל.

וזו עקר הטְהֵרָה מ'זהמת-מצרים' -
שהוא להטהר מ'פגם-הברית', שבא
על-ידי 'פגם-המחשבה'.

כי עקר ה'טְהֵרָה', על-ידי ששומרין המח
ב'חוט-השערה' לבל תצא חוץ לגבול.
ואפלו אם כבר יצא כמו שיצא - בקל יכולין
להחזירו על-ידי 'חוט השערה' - דהינו: על-
ידי ששומרין מעתה להתחיל לחשב
'מחשבה אחרת'.

כי תקף פשיתחיל ב'חוט-השערה' לחשב
מחשבה אחרת כשרה - תהיה נדחה
המחשבה הראשונה ממילא, בנ"ל.

נא.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הפרות ה, יד)

ב'ימי הספירה', אנו מטהרין עצמנו
מבחינת ה'דמים רעים', שהם
בחינת 'זהמת מצרים', כמבאר בכונות פסח
וספירה: "שעקר הטְהֵרָה, הוא מבחינת
ה'דמים' שמהם היו יונקים המצרים" וכו'.

נב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח וברפת-הודאה ד, יז)

וזו בחינת 'ספירת-העמר', שהוא "כדי
שיטהרו נפשות ישראל מזהמתם",
הינו: מ'זהמת-מצרים', שהיא בחינת 'זהמת-
הנחש', שהיא בחינת 'בלבול-המדמה'.

ועקר הקדשה והטהרה של איש-
הישראלי הוא: כשזוכה לטהר
ולברר ה'מדמה', שזהו בחינת הברור
והטהרה מ'זהמת-הנחש' - שזהו עקר
עבודת האדם בידוע.

ובשביל-זו צריכין לספר 'ספירת-
העמר', קדם 'קבלת-התורה'
- כדי לטהרנו מ'זהמת-הנחש', הינו:
מ'בלבול-המדמה'.

נג.

(לקוטי-הלכות, ראש-חדש ו, ז)

זו בחינת גדל הצעקה מעמק הלב
שנוהגין בני-ישראל הפשרים לצעק
בשעת הספירה!

כי הוא בחינת צעקת הלב "ממעמקים"
(תהלים קל, א) - כדי שנוזפה להמשיך
'עצות עמקות', כדי שנוזפה לטהר על-ידי
מזהמתנו ומטמאתנו - כדי שנוזפה לקבל
ה'תורה' ב'שבועות' וכו'.

נד.

(לקוטי-הלכות, סימני-בהמה ונחיה-טהורה ד, ב)

בכל 'ימי הספירה', אנו צריכין לצאת
מטמאה לטהרה, כדי לזכות לקבלת-
התורה ב'שבועות'. דהינו: שאנו צריכין
לצאת מטמאת וזהמת-מצרים שהיינו שם
בגלות.

ועקר הגלות הוא: מה שהטוב של
נשמות-ישראל פבוש בגלות
אצלם, שמשם עקר תקף מרירות כל הגליות
בגשמיות ורוחניות, ומשם נמשכין כל
העברות והתאוות, בבחינת (תהלים קו, לה):
"ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם".

ובכל ימי הספירה - אנו צריכין לטהר
עצמנו מטמאתם וזהמתם של
העבונים בכל דור ודור, כי "כל הגליות
מכנים בשם גלות-מצרים" (בראשית-רבה טז, ד).

בְּלִיּוֹת שְׁלֹשׁ רְגָלִים

א.

(ח"א יד, י)

"הַגְּנוּ" (תהלים פא, ד) - זֶה בְּחִינַת 'תַּפְּלָה',
'עֲבוּדָה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲזו"ל (פסחים
קיא.): "לָמָּה נִסְמְכָה פְּרִשְׁת עֲבוּ"ם לְמוֹעֲדִים,
לֹאמַר: כָּל הַמְּבֹזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלוֹ עוֹבֵד
עֲבוּדַת-אֱלֹהִים".

נִמְצָא: 'שְׁמִירַת הַמוֹעֵד', זֶה בְּחִינַת
'עֲבוּדָה תְּמָה', וְאִין 'עֲבוּדָה' אֵלָּא
'תַּפְּלָה' - וְעַל-יְדֵי 'תַּפְּלָה' יָבוֹא לְשָׁלוֹם
הַכִּלְיָ.

ב.

(ח"א יט, בפסוק)

עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-הַקֶּדֶשׁ', "רוֹמְמָנוּ מִכָּל
הַלְּשׁוֹנוֹת" (תפלת שלש-רגלים:
'וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת'). וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית-
רַבָּה לא, ח): "לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן" - כָּל
הַלְּשׁוֹנוֹת נוֹפְלִים עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הַקֶּדֶשׁ.

ג.

(ח"א ל, ה; ח"א קלה)

עֵקֶר הַחַיּוֹת הוּא מ'אֹרֶה-הַפְּנִים', בְּחִינַת
(משלי טז, טז): "בְּאוֹר פְּנֵי מַלְךְ חַיִּים".

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת הַמְּלָכוֹת,
בְּחִינַת 'הַכְּמָה-תִּתְּאֶה' - אֵל
'אֹרֶה-הַפְּנִים' הַמְּאִיר בְּשְׁלֹשׁ-רְגָלִים.

כִּי עֵקֶר 'אֹרֶה-הַפְּנִים' הוּא 'שְׁמֹחָה', כְּמוֹ
שְׁכָתוֹב (שם טו, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב
פְּנִים". וְעֵקֶר הַשְׁמֹחָה הוּא מִן הַמְּצוּוֹת,
כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרִים
מִשְׁמַחֵי לֵב".

וְעֵקֶר הַשְׁמֹחָה הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב
(שם ד, ח): "נָתַתָּ שְׂמֹחָה בְּלִבִּי".

וְהַלֵּב שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה - הֵם הַשְּׁלֹשׁ-רְגָלִים,
בְּחִינַת (ויקרא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ",
רִאשִׁי-תְּבוֹת 'אִמ"י', שֶׁהֵיא "אִם לְבִינָה"
(משלי ב, ג; זֶהר הַאֲזִינוּ רצ.), וְ"בִינָא לְבָא" (תקוני-
זֶהר יז. פְּתַח אֱלֹהֵינוּ).

וְהַשְׁמֹחָה שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּכָל
הַשָּׁנָה - הוּא מִתְקַבֵּץ אֶל הַלֵּב,
שֶׁהֵם הַשְּׁלֹשׁ-רְגָלִים. וְעַל-כֵּן הֵם יְמֵי
שְׂמֹחָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחָתָה
בְּחֻגְךָ".

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי-ה' 'שְׁלֹשׁ-רְגָלִים' ב: וְזֶהוּ
הַשְׁמֹחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב - כִּי אֵז מִתְקַבֵּץ וּמִתְעוֹרֵר הַשְׁמֹחָה
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל כָּל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת
שְׁעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ עַל-עֲצָמוֹ הַשְׁמֹחָה
הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַמְּצוּוֹת שֶׁהֵיא שְׂמֵחַת יוֹם-טוֹב בְּכָל
הַשָּׁנָה כְּלָה.

מִכָּל-שַׁכְּנֵי וְכָל-שַׁכְּנֵי בְּיוֹם-טוֹב קָדֵשׁ בְּעֲצָמוֹ, שְׂאֵז חֲיָבִים
לְשַׂמַּח מְאֹד כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וְשִׂמְחָתָה בְּחֻגְךָ" - כִּי אֵז מִתְקַבֵּץ
יַחַד הַשְׁמֹחָה שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת אֲשֶׁר אִין שְׁעוֹר וְעֵרֶךְ
לְשִׂמְחָה הַזֹּאת כְּאֲשֶׁר יָבִין כָּל אֶחָד בְּלִבּוֹ].

וְאֵז מְאִיר הַפְּנִים עַל-יְדֵי הַשְׁמֹחָה,
בְּבְחִינַת: "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב פְּנִים".
בְּשִׁבְלִיזָה נְצֻטְוִינוּ (שם שם, טז): "שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה'
אֱלֹקֶיךָ" - בְּשִׁבְלִי לְקַבֵּל 'אֹרֶה-הַפְּנִים'.

וְזֶה בְּחִינַת (ראש־הַשָּׁנָה טז: סָפָה כז:): "חַיֵּב
אָדָם לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרֵגֶל" - כִּדֵּי
לְקַבֵּל 'אֹרֶה-הַפְּנִים', וְלְהַחֲיוֹת אֶת בְּחִינַת
הַמְּלָכוֹת.

וְזֶה (תהלים פה, יד): **"צֶדֶק לְפָנָיו יִהְיֶה"**,
"צֶדֶק מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא" (פֶּתַח אֱלֹהִים) -
 כְּשִׁמוּלֵיכִין אוֹתָהּ אֶל אוֹר־הַפְּנִים. הַעֲקָר עַל-
 יְדֵי בְחִינּוֹת: **"וַיֵּשֶׁם לְדָרְךָ פְּעָמָיו"** - הֵינּוּ:
"שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה" וְכוּ' - שְׁעַל-יְדֵיהֶם
 מִקְבְּלִין מֵאוֹר־הַפְּנִים בְּנ"ל.

וְלַפְעָמִים שְׁנוּפֵל חֲסִד־וְשְׁלוֹם בְּחִינּוֹת
 הַמְּלָכוֹת-דְּקַדְשָׁה, בְּחִינּוֹת
 'חֲכָמָה-תְּתָאָה', לְגַלּוֹת שֶׁל אַרְבַּע-מְלָכוֹת,
 כִּי **"הַמְּלָכוֹת הוּא בְּחִינּוֹת דְּל"ת"** (תְּקוּנַיִי-זֶהר
 פג:), **"בְּגִין דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה בְּלוֹם"** (זֶהר וַיֵּשֶׁב
 קפא. וַיְחִי רַלג: זֶהר-תְּחַדֵּשׁ שִׁירֵי-הַשִּׁירִים). וְצָרִיךְ
 לְרֹאוֹת, לְחַתְּכָה וְלַהֲבַדִּילָהּ מִבֵּין הָאַרְבַּע-
 גְּלִיּוֹת, וְלַהֲעֲלוֹתָהּ מִשָּׁם.

וְזֶה (שְׁמוּאֵל ט טו, לג): **"וַיִּשְׁפֹּף שְׁמוּאֵל אֶת
 אֲנָג" - כִּי אֲנָג' הוּא בְּכָלֹת הָאַרְבַּע
 מְלָכוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא'.**

וְזֶה שֶׁפֶרֶשׁ רַש"י: **"וַיִּשְׁפֹּף" - "הִתְכוּ לְד"'**.
 שְׁחַתַּךְ וְהַבְּדִיל הַדְּל"ת, הַמְּלָכוֹת-
 דְּקַדְשָׁה' - מֵאַנְג', שֶׁהוּא 'בְּכָלִיּוֹת אַרְבַּע
 מְלָכוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, וְהַעֲלָה אוֹתָהּ
 בְּשִׁלְשֵׁי-רְגָלִים.

וְזֶה: **"וַיִּשְׁפֹּף"**, רְאִשֵׁי-תְבוּת: שְׁבוּעוֹת
 ס'בוֹת פֶּסַח - כִּי עֲקָר הִיוּתָהּ,
מֵאוֹר־הַפְּנִים שֶׁבְּשִׁלְשֵׁי-רְגָלִים, בְּבְחִינַת
 (שְׁמוּאֵל-ב יא, א): **"וַיְחִי לְתִשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת
 צֵאת הַמְּלָכִים"**.

"תִּשׁוּבַת הַשָּׁנָה" - זֶה בְּחִינַת **'שְׁלֹש-**
רְגָלִים', שֶׁהֵם **'יְמֵי דִין'**, **'יְמֵי**
תִּשׁוּבָה', כְּמֵאֵמֶר חַז"ל (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה טז):
"בְּפֶסַח נִדְוִנִין עַל הַתְּבוּאָה, בַּעֲצֶרֶת" וְכוּ'.

וְאִז: **"עֵת צֵאת הַמְּלָכִים"** (דְּבַר־הַיְמִיּוֹם-א, כ, א)
 - שְׁמוּצִיאִין אֶת בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת-
 דְּקַדְשָׁה, מִגְּלִיּוֹת שֶׁל הָאַרְבַּע-מְלָכוֹת' -

וּמַעֲלִין אוֹתָהּ אֶל 'אוֹר־הַפְּנִים' הַמֵּאִיר
 בְּ'שְׁלֹשׁ רְגָלִים'.

וְעַל-כֵּן יֵשׁ אַרְבַּע בְּחִינּוֹת בְּכָל רְגֵל:
"בְּפֶסַח הֵם אַרְבַּע כּוֹסוֹת" וְכוּ' -
 כְּנֶגֶד הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'דְּל"ת',
 שִׁיּוּצֵאת בְּיוֹם-טוֹב מִבֵּין הַקְּלָפוֹת - שְׁצָרִיךְ
 לְהַעֲלוֹתָהּ אֶל 'אוֹר־הַפְּנִים', עַל-יְדֵי שְׂמֵחוֹת
 הַמְּצוּוֹת שְׂמֵת־קַבְצִין לְתוֹךְ הַרְגָּלִים.

ד.

(ח"א לא, ט)

בְּ'שִׁלְשֵׁי-רְגָלִים', נִתְגַּלֵּין 'פְּנֵי ה'', בְּחִינַת
 (דְּבָרִים טז, טז): **"וְלֹא
 יִרְאֶה אֶת פְּנֵי ה' רִיקִם"**, בְּחִינַת 'פְּנִים'.

וּבְזֶה שֶׁכָּל אֶחָד מֵבִיא עוֹלֹת רֵאִיָּה'
מִיַּגִּיעָתוֹ שְׂמֵתִיגַע כָּל הַשָּׁנָה -
**נִתְתַּקֵּן וְנִתְעַלָּה כָּל לַחְמוֹ וּפְרֻנְסָתוֹ, בְּבְחִינַת
 "לָחֵם הַפְּנִים" (שְׁמוֹת כה, ל).**

ה.

(ח"א מא, על-פי לקוטי-עצות 'שְׂמֵחָה' יב)

עַל-יְדֵי דְּקוּדִין שֶׁל מְצוּה' - כְּגוֹן שְׂשׁוּתָה
זֵין בְּשַׁבַּת וַיּוֹם-טוֹב וְכוּ', וְשׁוּתָה
בְּמִדָּה, וְכוּנְתוֹ לְשָׁמַיִם לְזָכוֹת לְשִׂמְחָה
יִשְׂרָאֵל, לְשִׂמְחָה בְּהַשִּׁם-יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ
מִכָּל הָעַמִּים וְכוּ', וְנִתְעוֹרֵר לְשִׂמְחָה עַל-יְדֵי-
**זֶה, עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ הַשְׂמֵחָה לְתוֹךְ הַרְגָּלִין,
 דְּהֵינּוּ: שְׂמֵרְקָד מַחְמַת שְׂמֵחָה.**

עַל-יְדֵי-זֶה מְגַרֵשׁ הַחִיצוֹנִים הַנְּאָחָזִים
בְּהַרְגָּלִין, וּמְמַתִּיק וּמְבַטֵּל כָּל
הַדִּינִים, וְזוֹכֵה לְקַבֵּל כָּל הַבְּרָכוֹת.
**וְהַתְּלַחְבוֹת' הַזֵּאת שֶׁל הַרְקוּדִין הִיא
 "אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח לָהּ" (וַיִּקְרָא א, ט).**

ו.

(ח"א קלה)

סְגָלָה לְהַנְצִיל מִגְדֻלוֹת: לְכַבֵּד הַיָּמִים-טוֹבִים, וְלִקְבֹּל 'יוֹם-טוֹב' בְּשִׂמְחָה וּבְהִרְחַבַת הַלֵּב כְּפִי יְכַלְתּוּ.

כִּי מֹשֶׁה רָבֵנוּ עָלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם - עַל-יְדֵי שְׂזָכָה לְאַרְבָּעִים-זוֹת-שָׁעָה שְׁעָרֵי בִינָה, זָכָה לְהִיּוֹת "עָנּוּ מֵאֵד מְכַל הָאָדָם" (בַּמְדָּבָר יב, ג). וְ"יוֹם-טוֹב מֵחֵין דְּאָמַא, שֶׁהִיא בִינָה" (פְּרִי-עֵץ-חַיִּים, מִקְרָאֵי-קֹדֶשׁ פ"א). וְעַל-כֵּן כְּשִׂמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם-טוֹב, זוֹכֶה לְעִנּוּה - כִּי "יוֹם-טוֹב" בְּגִימָטְרִיא ס"ג עִם הִי אוֹתִיּוֹת" (שַׁעַר-הַכְּפֻנּוֹת, רֵאשִׁי-חֲדָשׁ), "שֶׁהוּא הַפֶּךְ ג' ס רִוַח" (עֵין תְּקוּנֵי-זֶה-רִחֲדָשׁ סח.).

כִּי 'יוֹם-טוֹב' מְבַטֵּל הַגְּדֻלוֹת, כִּי טֹבֵעַ הַקְּטָנוֹת שֶׁיִּתְבַטֵּל לְגַבֵּי הַגְּדֻלוֹת. וְעַל-כֵּן כְּשִׂמְקַרְב לְהַצְדִּיק נִתְבַטֵּל הַגְּדֻלוֹת, כִּי עַל-יְדֵי אֹר הַגְּדוֹל שֶׁל הַצְדִּיק, נִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי.

וְעַקֵּר בַּח קְדֻשַׁת יוֹם-טוֹב, תְּלוּי בַּצְדִּיקִים, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (וַיִּקְרָא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדֵם", "אֵל תִּקְרֵי אֹתָם אֲלֵא אֹתָם" (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה כד).

וְעַל-כֵּן כְּשִׂמְקַבֵּל וּמְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים-טוֹבִים, וּמְקַבֵּל אֹר הַגְּדוֹל שֶׁל יוֹם-טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדִיק - נִתְבַטֵּל הַגְּדֻלוֹת שֶׁלוֹ, כִּי הַקְּטָנוֹת בְּטֵל לְגַבֵּי גְדֻלוֹת.

וְעַל-כֵּן (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה טז: סְפָה כז:): "חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנֵי רַבּוֹ בְּרִגְלָ" - כִּי עַקֵּר בַּח יוֹם-טוֹב תְּלוּי בַּצְדִּיקִים.

וְזָה פְרוּשׁ (תְּהִלִּים עה, ג): "כִּי אָקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשֶׁפֶט" - כְּשִׂמְקַבֵּל אֶת

הַיָּמִים-טוֹבִים - עַל-יְדֵי-זָה אֲזָכָה לְעִנּוּה, בְּחִינַת "מִיִּשְׂרָאֵל אֲשֶׁפֶט", כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חז"ל (חֲלִין פט): "יְכוּל אֲפֹלוּ אִם הַגִּים דְּעֵתוֹ, תִּלְמוּד לֹאֹמֵר: 'מִיִּשְׂרָאֵל תִּשְׁפֹּטוּ בְּנֵי אָדָם'.

וּבְזָה מֵיִשָּׁב שֶׁפִּיר מַה שֶׁהִקְשׁוּ בְּגִמְרָא (סְפָה כז:): "עַל רַבִּי אֲלֵעָזָר שְׂאָמַר: מִשְׁבַּח אֲנִי אֶת הָעֲצָלָנִים בְּרִגְלָ, שְׂנֵאֲמַר (דְּבָרִים טז, יד): 'שְׂמַחָתָ בְּחִנּוּד', וְהֵאֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנֵי רַבּוֹ בְּרִגְלָ, שְׂנֵאֲמַר (מְלָכִים-ב ד, כג): 'מִדּוּעַ אֶת הַלְכָתָ" וְכוּ'. עֵינֵי-שָׁם הֵיטֵב.

כִּי אִף שֶׁהוּא בְּרַחוּק מֵאֵה פְרָסָה מְרַבּוֹ בְּיוֹם-טוֹב, "וְלֹא אֲזַל וְאֵתִי בְּיוֹמָה" (שָׁם) - עַל-כֵּל-זָה הוּא מְחַיֵּב לְהַקְבִּיל פָּנֵי רַבּוֹ בְּרִגְלָ - הֵינּוּ: שֵׁיכִיר 'פָּנֵי רַבּוֹ' בְּרִגְלָ!

הֵינּוּ: שֵׁיכִבֵּד אֶת הַיּוֹם-טוֹב, וַיִּקְבֹּל אֹר הַגְּדוֹל שֶׁל יוֹם-טוֹב, בְּחִינַת 'פָּנֵי רַבּוֹ' וְכוּ!

כִּי עַקֵּר קְדֻשַׁת יוֹם-טוֹב תְּלוּי בַּצְדִּיקִים, וְכְשִׂמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם-טוֹב הוּא מְקַבֵּל 'פָּנֵי רַבּוֹ' מִמֶּשׁ.

עוֹד שָׁמַעְנוּ בְּעִנּוּן זֶה: אִם הוּא מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק - יוֹכֵל לְהַרְגִּישׁ קְדֻשַׁת יוֹם-טוֹב!

כִּי הַצְדִּיק הוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת יוֹם-טוֹב, וְעַקֵּר 'יוֹם-טוֹב' תְּלוּי בַּצְדִּיקִים. וְהַסִּימָן עַל-זָה אִם הוּא מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק - הוּא אִם יֵשׁ לוֹ 'שְׂפָלוֹת', כִּי טֹבֵעַ הַקְּטָנוֹת, שֶׁיִּתְבַטֵּל לְפָנֵי גְדֻלוֹת, כְּנ"ל.

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי ה' 'שְׁלֹשׁ-רִגְלִים' ה: בְּיוֹם-טוֹב - צְרִיךְ לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה מִתּוֹדָה שְׂמַחָה, כִּי בְּכָל הַיָּמִים-טוֹבִים הַעוֹלָם נִדוּן, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ רז"ל (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה טז): "בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים" וְכוּ'. עַל-כֵּן צְרִיכִין אֲז לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה, וְעַל-יְדֵי-זָה יוֹצֵא מְלָכוֹת-דְּקֹדֶשׁה' מִבֵּין הַקְּלָפוֹת כְּנ"ל, וּמְקַרְב אֶת הַגְּאֻלָּה].

ז.

(ח"א קמד)

יש ימים שֶׁהַתְּרָה אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל (פְּסָחִים סח:): "הֲצִיזוּ לָהּ וְהֲצִיזוּ לָכֶם". וְהַצְדִּיק, אֲפֹלוּ בְּזֹאת ה' הֲצִיז, הוּא כּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, וְאוֹחֵז תְּאֵוֹתוֹ בְּיָדוֹ.

ח.

(ח"א רלה)

דַּע: שְׁמִי שֶׁהוֹלֵךְ, וְנַחֲלֶק וְנוֹפֵל, וְאִזִּי הָעוֹלָם שׁוֹחֲקִין מִמֶּנּוּ, וְהוּא מִתְבַּיֵּשׁ מְזֵה - זֶה בָּא עַל-יְדֵי שְׁפָגָם בְּשִׁמְחַת יוֹם-טוֹב.

כִּי יוֹם-טוֹב נִקְרָא רַגְלִי, וְגַם נִקְרָא מוֹעֵד, וְעַל-יְדֵי שְׁפָגָם בְּשִׁמְחַת יוֹם-טוֹב, נַעֲשֶׂה מְזֵה רַגְלִי מוֹעֵד - עַל-כֵּן רָגְלוֹ מוֹעֵדָה וְנִפְלָ.

וְזֶה הַשְּׁחֹק שֶׁשׁוֹחֲקִין - הוּא בְּחִינַת ה' שְׁמֵחוֹת נְפוּלוֹת מִפְּגָם שְׁמֵחַת יוֹם-טוֹב.

וְעַל-כֵּן מִתְבַּיֵּשׁ - כִּי עֲבוֹדַת-אֱלֹהִים נִקְרָא בְּשֵׁם (הוֹשַׁע ט, י), "וְהַמְבִּיָּא אֶת הַמוֹעֲדוֹת כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹתִים" (פְּסָחִים קיח.) - עַל-כֵּן בָּאָה עָלָיו בּוֹשָׁה.

וְלַפְעָמִים הוּא לוֹ לְכַפְּרָה. וְלַפְעָמִים אֵין נִתְכַּפֵּר לוֹ בְּזֶה, רַק כִּי לְהַזְכִּירוֹ שִׁישׁוּב.

ט.

(ח"ב א, ד-ה)

יש 'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' שֶׁמִּפְסִידִין ה' יִרְאֶה הַתְּלוּיָה ב'לֵב. (א) 'תְּאֵוֹת-מָמוֹן'. (ב) 'תְּאֵוֹת-אֲכִילָה'. (ג) 'תְּאֵוֹת-מִשְׁגָּל'.

וְלִתְקוֹן 'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' אֵלוֹ - הוּא עַל-יְדֵי ה'דַּעַת, שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ ה'דַּעַת

אֶל ה'לֵב, בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים ד, לט): "וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם וְהִשְׁבַּתְּ אֶל לִבְבְּךָ".

כִּי ה'דַּעַת' - הוּא בְּחִינַת "תְּלַת מַחֲיוֹ, תְּלַת חֲלָלִי דְגִלְגֻלְתָּא" (זִהַר נְשֵׂא קְלוֹ). וְהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ-רַגְלִים' - כִּי כָּל רַגְלִי הוּא בְּחִינַת 'הַתְּחַדְּשׁוּת-הַמַּחֲיוֹ, שֶׁנִּמְשָׁךְ שְׁכָל חֲדָשׁ לְתַקּוֹן 'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' אֵלוֹ.

ב'פְּסָח' - נִתְתַּקֵּן 'תְּאֵוֹת-מָמוֹן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יב, לו): "וְהָיָה נִתָּן אֶת חֵן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֲלוּם", "בְּעַל-פְּרָחֵם" (בְּרִכוֹת ט), כִּי הֵם לֹא רָצוּ כָּלֵל, כִּי אִזִּי נִתְתַּקֵּן 'תְּאֵוֹת-מָמוֹן' וְכוּ'.

עַל-כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד בְּכַבוֹד יוֹם-טוֹב, וְלִקְבֹּל ה'שְׁלֹשׁ-רַגְלִים' כְּרָאוּי.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר טז, ב): "קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם". "אֲנָשֵׁי שֵׁם" - זֶה בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' הַנ"ל, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד נִקְרָא בְּחִינַת 'שֵׁם'.

'מָמוֹן' - כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כ, כ): "בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוּא אֱלֹהֵי וַיְבַרְכֵתִיךָ", בְּחִינַת (מִשְׁלֵי י, כב): "בְּרַבַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר" וְכוּ'. 'אֲכִילָה' וְכוּ', 'מִשְׁגָּל' וְכוּ'.

וְגַם ה'יִרְאֶה שֶׁכָּלֵב' הִיא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'שֵׁם', בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים כח, נח): "לִיִּרְאֶה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד".

וְזֶהוּ: "קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם" - שֶׁצָּרִיכִין לְקַרֹּת אֶת הַמוֹעֲדוֹת, ה'שְׁלֹשׁ-רַגְלִים, לְתַקּוֹן ה'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' הַנ"ל, בְּחִינַת 'אֲנָשֵׁי שֵׁם'.

וְלְקוּטֵי-עֲצוֹת, מוֹעֵדֵי ה' 'שְׁלֹשׁ-רַגְלִים' ז: עַל-כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד, לְכַבֵּד מְאֹד אֶת הַשְּׁלֹשׁ-רַגְלִים, כְּרָאוּי, בְּמֵאֵל וּמִשְׁתַּח, וּבְגָדִים נְאִים, כְּפִי יְכַלְתּוּ, וּבְקַדְשֵׁת

וְטָהַרְתָּ הַמַּחְשָׁבָה, וּבְשִׁמְחָה וּבְטוֹב־לֵב, וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה שְׂאֵר עֵינֵי קִדְשָׁת וְשִׁמְחַת יוֹם־טוֹב - פְּדִי לְזָכוֹת לְצִאת מִשְׁלֹשׁ תַּאֲוֹת־רָעוֹת הַנִּלְוֹת, שְׁכַל עֵקֶר הַיְהוּדוֹת תְּלוּי בְּתַקּוּן שְׁלֹשׁ־תַּאֲוֹת אֵלוֹ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה זֹכִינִי: לְהַשְׁפִּיעַת הַנְּבוּאָה, וְלְתַפְלָה בְּשִׁלְמוֹת, וְלִרְפוּאָה, וְלְהַתְּנַצְּצוֹת מְשִׁיחַ וְכוּ', עַד שְׂזוּכָה שְׁתַּתְּקִים מִמְּשַׁלְּתוֹ עַל הַמְּלֹאכִים, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְזֶה עֵקֶר הַתַּכְּלִית וְסוּף שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

(ח"ב ד, ו-ז ט"ו)

הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן, הוּא עַל־יְדֵי 'יָמִים־טוֹבִים'. בִּי כָל אֶחָד מֵהַיָּמִים־טוֹבִים, מְכַרִּיז וְקוֹרֵא וּמְגַלֶּה אֶת הַרְצוֹן - שֶׁהַכֹּל מִתְּנַהֵג רַק עַל־פִּי רְצוֹנוֹ בְּלִבָּד, בְּבַחֲיִנַת (וַיִּקְרָא כג): **"מְקַרָּא קִדְשׁ"** - שֶׁהַיּוֹם־טוֹב קִדְשׁ קוֹרֵא וּמְכַרִּיז אֶת הַרְצוֹן.

בִּי בְּכָל יוֹם־טוֹב וְיוֹם־טוֹב - עֲשֵׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ אוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, הַפֶּךָ הַטָּבֵעַ - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה: **"שֶׁהַכֹּל בְּרְצוֹנוֹ, וְאִין שׁוֹם חַיּוֹב הַטָּבֵעַ כֹּלְלִי!"**

ב'פֶּסַח' - **'יְצִיאַת־מִצְרַיִם'**, שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן נִקְרָאִים רְגָלִי, שֶׁהִיא בַחֲיִנַת 'רְאָה'. בִּי עַל־יְדֵי 'יוֹם־טוֹב', שֶׁהוּא **הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן** - עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'רְאָה'.

וְכָל אֶחָד לְפִי מֵה שְׁמִרְגִישׁ וְשׁוֹמֵעַ אֶת 'קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם־טוֹב' שְׁמַכְרִיז וְקוֹרֵא אֶת הַרְצוֹן - בְּמוֹכֵן יֵשׁ לוֹ 'שְׁמַחַת יוֹם־טוֹב'!

בִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלֶּה הַרְצוֹן שֶׁהַכֹּל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ - אֲזִי יוֹדְעִים: שְׁכָל הַשְּׁעֵבּוּדִים וְהַגְּלוּת, וְכָל הַהַכְּבָדוֹת שֶׁל הָעַבּוּדִים שֶׁהֵם מְכַבְּדִים

עֲלֵינוּ - **עַל כָּל־כְּלָם יִנְקָם בָּהֶם הוּא יִתְבָּרֵךְ, וַיִּגְאָלֵנוּ מִיָּדָם.**

אָבֵל בְּשׁוֹבְרִים: **"שֶׁהַכֹּל עַל־פִּי חַיּוֹב הַטָּבֵעַ!"** - אִין שִׁיךְ נִקְמָה בָּהֶם, מֵאַחַר שֶׁהַכֹּל מִתְּנַהֵג רַק עַל־פִּי סֵדֵר הַטָּבֵעַ.

וְזֶה בַּחֲיִנַת (תְּהִלִּים נח, יא): **"יִשְׁמַח צְדִיק בִּי חָזָה נָקָם, פְּעָמָיו יִרְחֹץ בַּדָּם הַרְשָׁע."** **"פְּעָמָיו" דִּיקָא** - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי **"שְׁלֹשׁ 'פְּעָמִים' בַּשָּׁנָה"** (דְּבָרִים טז, טז) - עַל־יְדֵי־זֶה: **"יִשְׁמַח צְדִיק בִּי חָזָה נָקָם" וְכוּ'.**

אֵךְ לֹא כָל אֶחָד וְאֶחָד שׁוֹמֵעַ 'קוֹל הַקְּרִיאָה הַנִּלְוֹת שֶׁל יוֹם־טוֹב!' - בִּי יֵשׁ 'חַיּוֹת־רָעוֹת' דוֹרְסִים וְטוֹרְפִים, 'חֲכַמֵי־הַטָּבֵעַ' - שְׁמַרְאִין בְּחֻמְתָּם הַמְטָעִית: **"שֶׁהַכֹּל עַל־פִּי הַטָּבֵעַ! וְכֹאֵלוֹ אִין שׁוֹם רְצוֹן חֲסִין־שְׁלוֹם! - וְאִפְלוֹ הָאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, מְשִׁימִים הַכֹּל בְּתוֹךְ דְּרָד־הַטָּבֵעַ!**

וּכְשֶׁהֵם מִתְּגַבְּרִים - אֲזִי קוֹל שְׂאֵגָתָם, עוֹלָה וּמִתְגַּבֵּר עַל 'קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם־טוֹב', שְׁקוֹרֵא אֶת הַרְצוֹן, וְאֲזִי נִשְׁבֵּת 'שְׁמַחַת יוֹם־טוֹב' חֲסִין־שְׁלוֹם.

וְזֶה בַּחֲיִנַת (תְּהִלִּים עד, ד): **"שְׂאֵגוֹ צִדְרִיךְ בְּקָרֵב מוֹעֵדְךָ, שְׁמוֹ אוֹתָתָם אֹתוֹת."** שְׂשִׂאֵגַת הַצְּדוּרִים' - דְּהֵינּוּ 'קוֹל הַחַיּוֹת־רָעוֹת', שֶׁהֵם 'חֲכַמֵי־הַטָּבֵעַ' - נִכְנָס בְּקָרֵב הַמוֹעֵדִים מִמֶּשׁ, בְּתוֹךְ 'קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם־טוֹב' שְׁמַכְרִיז וְקוֹרֵא אֶת הַרְצוֹן' - נִכְנָס בְּתוֹכָם מִמֶּשׁ, וְשׁוֹאֵגִים בְּקוֹלָם: **"שֶׁהַכֹּל רַק עַל־פִּי חַיּוֹב הַטָּבֵעַ, כְּפִי סֵדֵר אוֹתוֹת הַשָּׁמַיִם!"**

וְזֶה: **"שְׁמוֹ אוֹתָתָם אֹתוֹת"** - שְׁמִשְׁימִים אוֹתוֹת הַשָּׁמַיִם לְאוֹתוֹת - שְׁאוֹמְרִים: **"שֶׁהַכֹּל רַק עַל־פִּי אוֹתוֹת הַשָּׁמַיִם, כְּפִי חַיּוֹב הַטָּבֵעַ!"**

וְהַכְנַעְתֶּם שֶׁל אֵלוֹ הַחַיּוֹת־רְעוּת' חֲכָמֵי־
הַטְּבַע' - הוּא עַל־יְדֵי אֲחָכְם
גָּדוֹל שֶׁבַקְדָּשָׁה, שְׂיָכוֹל לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת
בְּשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן, בְּחִינַת מִצַּח הַרְצוֹן'.

אֲךָ בְּנֶגֶד זֶה, יֵשׁ בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ,
'שֵׁרֵשׁ חֲכָמַת־הַטְּבַע' - וַיִּנְיָקְתוּ:
מ'זְקַנֵי־הַדּוֹר' שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת! - וְצִדְקָה'
מוֹעִיל לָזֶה.

וְאִזִּי כְּשֶׁנִּכְנַע מִצַּח הַנְּחָשׁ, וְנִתְגַּלָּה בְּחִינַת
'מִצַּח הַרְצוֹן' - אִזִּי נִכְנָעִים וְנוֹפְלִים
'קוֹל הַחַיּוֹת־רְעוּת, וְנִשְׁמַע קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל
יוֹם־טוֹב, שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן'.

וְאִזִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה הַרְצוֹן' - נַעֲשֶׂה 'יִרְאָה'.
וְעַל־יְדֵי הַיִּרְאָה' - יְכוֹלִין לְקַבֵּל
הַחֶסֶד'. וְכִשְׁשׁוֹפֵעַ הַחֶסֶד' - אִזִּי אֵין צְרִיכִין
לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֵסֶק וּמְלָאכָה - כִּי אִזִּי נִתְקַיֵּם
(יִשְׁעִיָּה ס"א ה'ז'): "וְעִמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֵאֲנֶכֶם וְכוּ',
וְאַתֶּם בְּהִנֵּי ה' תִּקְרְאוּ" וְכוּ'. וְכַל־זֶה נַעֲשֶׂה
עַל־יְדֵי הַצִּדְקָה'.

י"א

(ח"ב ד, יב)

שְׁלֹשׁ־רְגָלִים' הוּא בְּחִינַת רְפוּאָה, כִּי
עַל־יְדֵי רְגַל' וְיוֹם־טוֹב'
שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן' - עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה
בְּחִינַת הַדְּחַת וְכַבּוּס הַדְּמִים, כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ
הַדְּמִים לְסַבֵּב סְבוּבָם כַּפְסָדֵר.

וְזֶה בְּחִינַת רְגַל', בְּחִינַת (מְלָכִים־א א, ט): "עֵין
רוּגְל", "עֵין כּוּבִס", כְּמוֹ שֶׁפִּרֵּשׁ רַש"י
שָׁם.

וְאִזִּי יְכוֹלִים הַדְּמִים לְסַבֵּב כַּפְסָדֵר, וְנִתְרַפָּא
בְּשְׁלֵמוֹת.

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה נִקְרָא הַרְגַּל: "חַג" - לְשׁוֹן
'סְבוּב', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה מ,

(כב): "הַיֹּשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ", עַל סְבוּב
הָאָרֶץ, כִּי עַל־יְדֵי הַדְּחַת וְכַבּוּס הַדְּמִים, עַל־
יְדֵי־זֶה הֵם מְסַבְּבִים כַּפְסָדֵר.

י"ב

(ח"ב ו)

עַל־יְדֵי יְזַעְה טוֹבָה' (פְּגוּן: עַל־יְדֵי דָבָר
שֶׁבַקְדָּשָׁה), נַעֲשֶׂה שְׁמֻחָה, בְּחִינַת
(דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחָתָ בְּחַגְדָּה", בְּחִינַת
'שְׂמֻחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב'. (וְלֹא דוּקָא יוֹם־טוֹב מִמֶּשׁ,
אֶלָּא כָּל יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת טוֹב, נִקְרָא יוֹם־טוֹב).

כִּי הַשְׂמֻחָה עַל־יְדֵי הַדְּמִים, כִּי ה'עֲצָבוֹת'
מִן הַטְּחוּל', וְטְחוּל' הִיא עֲכִירוֹת
הַדְּמִים. וְכִשְׂמֻחָתָ עֲכִירוֹת הַדְּמִים שֶׁל
הַטְּחוּל' - בָּאֵין חֲלָשׁוֹת חֲסוּשָׁלוֹם.

וְהַרְפוּאָה' - הִיא יְזַעְה. כִּי עַל־יְדֵי
הַיְזַעְה, יוֹצֵא הָאָרֶס שֵׁישׁ
בְּהַדְּמִים הַעֲכוּרִים, וְאִזִּי נִשְׁאָרִין הַדְּמִים
זָכִים, וְאִזִּי זוֹכָה לְשְׂמֻחָה - כִּי עֵקֶר ה'עֲצָבוֹת'
עַל־יְדֵי הַטְּחוּל', שֶׁהוּא עֲכִירוֹת הַדְּמִים'.

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'זִיעָה' - רְאשֵׁי־תַבּוֹת (תַּהֲלִים
קִיח, כד): "זִיעָה הַיּוֹם עֲשֶׂה יִי" - הֵינּוּ
בְּחִינַת שְׂמֻחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־
יְדֵי יְזַעְה טוֹבָה'.

י"ג

(ח"ב פא)

כְּשֶׁאָדָם מְשַׁמַּח עַצְמוֹ בְּשְׂמֻחָה שֶׁל
מִצְוָה' - וְהַשְׂמֻחָה גְּדוּלָה כָּל־כָּף,
עַד שֶׁנּוֹגַעַת עַד רְגְלוֹ, הֵינּוּ: שְׁמֵרְקָד מַחְמַת
שְׂמֻחָה - נִתְעַלֵּים כָּל הַדְּבָרִים הַנִּמְקְרָאִים רְגַל'.

י"ד

(שִׁיחֻת־הַר"ן ב; רלח)

וְכֵן כְּשֶׁמַּגִּיעַ שַׁבָּת אוֹ יוֹם־טוֹב, אִזִּי אֲנִי
מוֹסֵר כָּל הַתְּנַהֲגוֹת וְכָל הָעֲנִינִים

וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת אוֹ הַיּוֹם-טוֹב,
לְהַשִּׁים-יִתְבָּרֵךְ, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְאִזִּי: אִיךָ שִׁמְתַנְהַג בְּאוֹתוֹ הַשַּׁבָּת וַיּוֹם-טוֹב, שׁוֹב אֵינוֹ חוֹשֵׁב וְחוֹשֵׁשׁ בְּכֹל שְׁמָא לֹא יֵצֵא יְדֵי-חֻבָּה בְּהַנְהַגַת קִדְשֵׁי אוֹתוֹ הַיּוֹם - מֵאַחַר שֶׁכָּבַר מְסֹר הַכֹּל לְהַשִּׁים-יִתְבָּרֵךְ וְסָמַךְ עָלָיו יִתְבָּרֵךְ לְבַד.

טו.

(שיחות-הר"ן רצט)

כִּי חֲפָצוֹ וְרִצּוֹנוֹ הָיָה מְאֹד: שֶׁנִּהְיָה שְׂמֵחִים בְּכֹל הַשָּׁנָה כְּלָה, בְּפֶרֶט וְכוּ', וּבַשַּׁבָּת וַיּוֹם-טוֹב.

טז.

(ימ"ה-התלאות, בסוף)

סֵפֶר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: שֶׁקֹּדֶם אֵיזָה רַגְלֵי וְאֵיזָה יוֹם-טוֹב, שֶׁהֶעֱקָר הוּא הַשְּׂמֵחָה, כְּמִפְרָשׁ בַּתּוֹרָה (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחַת בְּחֻגְךָ" וְכוּ', וּבְפֶרֶט עַל-פִּי עַנְיָן רַבֵּנוֹ ז"ל - וּבְכֵן נִפְּלֵ לְמִרְהַ-שְּׁחוֹרָה, מִי יוֹדֵעַ אִם יוּכַל לְקַיֵּם זֹאת, וּבְפֶרֶט בְּעַת הַמַּחְלָקָת?!

אָבֵל עִם דְּרָךְ הַהִתְחַזְקוֹת שֶׁל "עוֹד מְעַט" [אֲבִיִּסְעֵלֶע אִיז אוֹיךְ גוֹט - מְעַט זֶה גַם טוֹב] שֶׁהוֹדִיעוּ רַבֵּנוֹ ז"ל בְּהַתּוֹרָה [לְעַנְיָן לְמוֹד הַתּוֹרָה, עִיר-שָׁם] - אִז מִיֵּד עָלָה בְּדַעְתּוֹ: "אִיךָ אֲפֹשֶׁר

שֶׁלֹּא יֵזְכֶּה לְשִׂמְחָה מְעַט, וְאוֹלֵי עוֹד מְעַט, וְעוֹד מְעַט"! - עַד שֶׁיֵּצֵא מִה'מִרְהַ-שְּׁחוֹרָה' לְגַמְרֵי.

יז.

(ספר-המדות - עניני 'ש'לש-רגלים')

[א] עַל-יְדֵי אֲמִירַת הַכֹּל בְּקוֹל גְּדוֹל, זוֹכִים לְאַהֲבַת הַשִּׁים-יִתְבָּרֵךְ (אֲהֵבָה ח).

[ב] עַל-יְדֵי קְרִיאַת הַלֵּל, יוֹשִׁיעַ לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵאוֹיְבֶיךָ (מְרִיבָה ג).

[ג] אֲמִירַת הַכֹּל וְצִדְקָה מְסַגְלִין לְחֵן בְּעֵינֵי הַשֵּׁר (שָׂרִים ג).

[ד] פְּרָשִׁיּוֹת הַמוֹעֲדִים הַפְּתוּבִים בְּפֶרֶשׁת פְּנִיחַס - מְסַגְלִים בְּקְרִיאָתָם לְבַטֵּל דֵּינֵים, וּמְסַגְלִים לְזִכּוֹת בְּדֵינֵי עַבּוּרִים (הַמִּפְתָּח-דִּין ח"ב ד).

[ה] כְּשִׂמְבֹזָה אֵת הַמוֹעֲדוֹת, בָּא לְהַרְהוּרֵי עֲבוּדַה-זָּרָה (הַרְהוּרִים יז).

[ו] הַמְבֹזָה אֵת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדַה-זָּרָה (הַרְהוּרִים נג).

[ז] הִדָּן אֵת בְּנֵי-אָדָם לְכַף-זִכּוֹת, יֵזְכֶּה לְקַבֵּל אֵת הַמוֹעֲדִים כְּנֻכּוֹן (צְדִיק יב).

[ח] עַל-יְדֵי שְׂמֵחַת יוֹם-טוֹב, וְעַל-יְדֵי הַנְּחַת תְּפִלִּין כְּרֵאוּי, תֵּלֵד אֲשֶׁתוֹ בָּנִים זְכָרִים (בְּנִים י).

שביעי של פסח

- לפי סדר פסוקי פרשת בשלח -

סעדה (שמות-רבה כ, יח) - הינו בחינת 'פרנסה', בחינת 'בר' ו'מזון', שהוא בחינת **"בירא"** (אית לך בירא בדברא. בכורות ח:). (עין בפנים).

ד.

(ח"א סב, הו; כתב-יד רבנו ז"ל השיך לתורה הזו, הנדפס בסוף הספר; ח"א קסג - נאמר ב'שבת-שירה' שנת תקס"ה)
לפעמים מנח ה'דבור' ומוכן לצאת, ואינו יוצא דרך ה'פה', כפי-אם דרך ה'ערה'.

כי יש 'שלוש קלפות' שרוצים תמיד לתפס ה'דבור' לעצמם, בפרט דבור הקדוש מאדם גדול, כי אצלם כל הדבורים יפים ונאים וחשובים ורוצים לתפסם, מכל-שכן כשהדבור נאח באמת וכו'.

ועקר 'תקון הדבור', הוא על-ידי ה'תענית' - כי עקר יניקת הקלפות, אינו אלא מ'אחורי הקדשה'. וכשמתגברים ה'תאווה' על האדם, הוא התגברות ה'קלפות' על הקדשה.

ו'ראשי-התאווה' - הם ה'שלוש קלפות', 'שלושה שרי פרעה': 'שר האופים', ו'שר המשקים', ו'שר הטבחים' (בראשית מ, ב"ג) - שהם: 'קנה', ו'ושט', ו'זרידין' (שער-הפסוקים להאריז"ל פרשת וישב) - שהם בחינת 'תאווה אכילה ושתיה', שכל התאווה נמשכים אחריהם.

תפלה בהשפמה

א.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב עא)

והנה דרבנו תמיד בברסלב: להתפלל ביום 'שביעי-של-פסח' בבקר השכם מאד, מעלות-השחר ממש - באשר נוהגין כל זרע הבעל-שם-טוב זכרוננו-לברכה והנלוים עליהם.

"ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים"

(שמות יג, יז)

ב.

(חי-מוהר"ן תכט)

הלצה על החזן דפה ברסלב: שנסע ל'טומשפיל' על 'שבת-שירה', ולא הגיע לשם, ושבת בכפר אחד. ומחמת שהיה הפרשה 'בשלח' - אמר: "ולא נחם אלקים דרך ארץ תומשפיל"ל.

"ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף,

וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים"

(שמות יג, יח)

"ויסב אלהים את העם" - מכאן אמרו רבותינו

(פסחים פ"י מ"א): "אפלו עני שב ישראל לא יאכל

עד שיסב", שכה עטה להם הקדוש-ברוך-הוא,

שנאמר: "ויסב אלהים". (שמות-רבה כ, יח)

ג.

(ח"א לא, בסוף)

זאת התורה נאמרה על פסוק (שמות יג, יח):
"ויסב אלקים", "אין הסבה אלא

וַיִּנְקָתָם: מ'פְּרֵעָה, אוֹתִיּוֹת עֲרָף, הִינּוּ
מ'אַחֲזֵרִים' (שְׁעַר-הַפְּסוּקִים שָׁם).

וְעַקֵּר יִנְקָתָם: מ'ה'דְּבוּרִים, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
טו, א): "אַחַר הַדְּבָרִים" - כִּי הֵם
סְמוּכִין לָהּ. כִּי קָנָה וְיֹשֵׁט וְיֹרֵדִין, הֵם
סְמוּכִים ל'חֲמִשֶׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה'.

וּכְשֵׁיהֶם מִתְגַּבְּרִים, צָרִיךְ לְהַדְבִּיק
וּלְהַסְתִּיר אַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה שְׁלֹא
יִינָקוּ - עַל-יְדֵי ה'תְּעֵנִית'.

וּמַחְמַת שֶׁהֵם סְמוּכִים לְהַדְּבוּר,
בְּשִׁמְתֵּגְבָרִים, מִמְּשַׁכֵּן ה'דְּבוּר'
ל'גְּלוּת מִצָּרִים, בְּחִינַת "מִצַּר הַגְּרוּן" (שְׁעַר-
הַכְּנֻנוֹת פֶּסַח), בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, ד): "נִחַר גְּרוּנִי",
וְאֵינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר לְפָנֵי הַשָּׁם-
יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-יְדֵי ה'תְּעֵנִית' - מִמְּשִׁיךְ מִימֵי
הַחֲסָדִים לְלַחֵלַח הַגְּרוּן, וְאֵז
יֻכַּל לְדַבֵּר.

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת יג, יח): "וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם
דֶּרֶךְ הַמַּדְבָּר יַם סוּף, וַחֲמֻשִׁים עָלוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם".

"וַיִּסַּב" - "לְשׁוֹן סְעָדָה" - הִינּוּ: לְשׁוֹן
'הַסִּבָּה' (שְׁמוֹת-דָּבָר כ, יח).

"וַחֲמֻשִׁים" - "אֶחָד מִחֲמֻשָּׁה" (רש"י;
תַּנְחוּמָא בְּשִׁלַּח א) - הִינּוּ:
'חֲמֻשֶׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה, שְׁעַל-יָדָם כָּל
ה'עֲבוּרִים' פּוֹנִים ל'אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל' "לְעַבְדּוֹ
שְׁכֵם אֶחָד" (צַפְנִיָּה ג, ט).

"עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם" -
מ'מִּצַּר הַגְּרוּן. הִינּוּ: עַל-יְדֵי עֲלוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מ'רֵאשִׁי הַתְּאוֹזוֹת הַנ"ל - אֲזִי עַל-
יְדֵי ה'דְּבוּר, מַחְזִיר אֶת ה'עֲבוּרִים' ל'אֲמוּנַת
יִשְׂרָאֵל. וְזֶה עַקֵּר קְשׁוּטֵי הָאֲמוּנָה. עַל-יְדֵי

'אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, אֲזִי הַתְּרָה אֲכִילָה,
בְּחִינַת "וַיִּסַּב".

ה.

(תַּיִי-מוֹהַר"ן תַּרְט)

רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה בַחֲרָף אֶצֶל הַמַּגִּיד
מְטִירָהאֲוִיָּצֵע. וְעַמֵּד אֶצֶל הַפִּירָה
(שְׁקוּרִין רִיבֵע). וְהַמַּגִּיד לֹא הִיָּה בְּבֵיתוֹ, וְאֲנָשׁוֹ
עָמְדוֹ אֶצֶלוֹ. וְאָמַר לָהֶם רַבְּנוּ ז"ל: תַּפְּרָסוּ
בְּשִׁלּוֹם הַמַּגִּיד עֲבוּרֵי.

וְתַגִּידוּ לוֹ: "וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ
הַמַּדְבָּר יַם-סוּף" (שְׁמוֹת יג, יח).

"וַיִּסַּב אֱלֹקִים" - כְּשֵׁ"דִינִין" [אֱלֹקִים' הוּא
'מִדַּת-הַדִּין] חֲסִי-וְשִׁלּוֹם "מְקִיפִין" אֶת
הָאָדָם.

"דֶּרֶךְ הַמַּדְבָּר מִיּוֹסֵף" [אוֹתִיּוֹת יַם-סוּף] -
הִינּוּ: צָרִיכִין לְדַבֵּר מִה'צְדִיק'
הַנִּקְרָא יוֹסֵף.

"וַחֲמֻשִׁים עָלוּ", פֶּרֶשׁ רַש"י:
"מִחֲמֻשִׁים" - הִינּוּ: עַל-יְדֵי
'חֲמֻשָּׁה מוֹצְאוֹת הַפֶּה, שֶׁהוּא ה'דְּבוּר'.

"עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם" - הִינּוּ: מִכָּל
ה'מִצַּר'.

"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ" (שְׁמוֹת יג, יט)

ו.

(ח"א רִיא)

מֵה שֶׁהַעוֹלָם נוֹסֵעִין עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה
לְצְדִיקִים - כִּי עַקֵּר הַמִּתְקַת-הַדִּינִין,
אֵינוֹ אֶלָּא עַל-יְדֵי קְדָשֶׁת וְטָהָרַת
הַמַּחְשָׁבוֹת, כִּי שָׁם שָׂרָשָׁם, כַּמּוֹבָא בְּזֶהָר (זֶהָר
פְּקוּדֵי רַנֵּד): "כִּלְאָ בְּמַחְשָׁבָה אֶתְבָּרְרוּ".

וְאִי־אֶפְשָׁר לְבֹא לְמַחִין זְפִים, אֶלֹּא
עַל־יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת
לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף" - 'מֹשֶׁה' הוּא
בְּחִינַת 'מַחִין', וְ'יוֹסֵף' הוּא בְּחִינַת 'צַדִּיק'.

הֵינּוּ: שְׂאִין שְׁלֵמוֹת לְמַחִין, אֶלֹּא עַל־יְדֵי
'הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים, וְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה'
הוּא 'מְקוֹר הַדִּינִים' שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְצָרִיךְ
לְטַהֵר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ כְּדֵי לְהַמְתִּיקֵם. וּבְשִׁבְלֵ-
זֶה נוֹסְעִין לְצַדִּיקִים, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקַדְשֵׁת
הַמַּחְשָׁבָה.

[פְּרַפְרָאוֹת־לְחֻכְמָה ח"א סא, יד: בְּתוֹרָה רִי"א גִּלְהָ
דַּעְתּוֹ בְּפִרוּשׁ: שְׁפִנְנָתוֹ לְהַתְּאִסֵּף יַחַד גַּם עַל קִבְרוֹ ז"ל
לְהַתְּפַלֵּל שָׁם - כִּי "עֲצָמוֹת יוֹסֵף" הוּא בְּחִינַת 'קִבְרֵ
הַצַּדִּיק' מְמַשׁ].

[בְּאוּר־הַלְקוּטִים ח"א יא: כְּמוֹ שֶׁבִּנְאֻלַת מִצְרַיִם, לֹא
הָיָה אֶפְשָׁר לְמֹשֶׁה רַבְּנוֹ עַל־יְדֵי־הַשְּׁלוֹם לְגַאֵל אוֹתָנוּ, רַק עַל־
יְדֵי שְׁלֵקָה עִמּוֹ "עֲצָמוֹת יוֹסֵף" וְכוּ' - בֵּן גַּם עִכְשָׁנוּ, כָּל כַּח
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד לְגַאֵלֵת יִשְׂרָאֵל, יִהְיֶה עַל יְדֵי עֲצָמוֹת מְשִׁיחַ
בֶּן יוֹסֵף וְאַפְרָיִם].

ז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, חוֹבֵל־בַּחֲבֵרוֹ ג, יג)

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁהַזְהִיר 'יוֹסֵף הַצַּדִּיק' אֶת
אָחָיו (בְּרֵאשִׁית ג, כה): "פָּקֵד יִפְקֹד
אֲלֵכֶם אֶתְכֶם, וְהֵעֲלֵתֶם אֶת עֲצָמֹתַי מִזֶּה
אֶתְכֶם" וְכוּ'.

וְכֵן עָשׂוּ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ, כִּי
הִשְׁבַּע וְכוּ' לֵאמֹר פָּקֵד יִפְקֹד וְכוּ'".

וְאִיתָּא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוּשׁ (בְּשֻׁלַח מו.): "שְׁעַקֵּר
הַגְּאֻלָּה הָיָה, עַל־יְדֵי עֲצָמוֹת
יוֹסֵף שְׁלֵקָחָם מֹשֶׁה, וְהַתְּקַשֵּׁר עֲלֵיהֶם".

זֶהוּ בְּחִינַת: עֲצָם הַפְּלִגָּת מַעֲלַת 'קִבְרֵי
הַצַּדִּיקִים' - שְׁמוֹעִיל לְהֶאָדָם מְאֹד

לְתַקּוֹן נַפְשׁוֹ, לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִגְּלוֹתוֹ הַכְּבֵד,
דִּהְיִנוּ 'גְּלוֹת־הַנֶּפֶשׁ', שֶׁהוּא עַקֵּר הַגְּלוּת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גְּלוֹת־מִצְרַיִם', "שְׁכוּלֵל כָּל
הַגְּלִיּוֹת" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד).

בְּבְחִינַת: "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף
עִמּוֹ" - שְׁעַקֵּר 'גְּאֻלַת־מִצְרַיִם'
הָיָה, עַל־יְדֵי עֲצָמוֹת יוֹסֵף, שְׁלֵקָחָם לְקַבְּרָם
בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. כִּי אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁנִּשְׂאָו
בְּעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', זֶהוּ בְּחִינַת 'קִבְרֵ
הַצַּדִּיק', שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הָיָה עַקֵּר גְּאֻלַתָם וְכוּ'
(עֵינן בְּפָנִים).

כִּי 'אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קִבְרֵ
הַצַּדִּיק' - שָׁם עַקֵּר הַכְּבוֹד, בְּבְחִינַת
(יִשְׁעִיָה נח, ח): "כְּבוֹד ה' יֹאסִפֶּךָ" וְכוּ', וְזֶה
הַכְּבוֹד הַקְּדוּשׁ הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם, וְכָל נַפְשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכוֹ אַחֵר הַכְּבוֹד הַזֶּה וַיִּצְאוּ מִשָּׁם
בְּחַיִּים וְשְׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת 'יְצִיאַת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם' עַל־יְדֵי עֲצָמוֹת יוֹסֵף, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'קִבְרֵ הַצַּדִּיק', בְּחִינַת 'כְּבוֹד־דְּקֻדְשָׁה',
שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצְאִין הַנַּפְשׁוֹת מִגְּלוּתָם לְחַיִּים
וְלְשְׁלוֹם.

ח.

(כּוֹכְבֵי־אֹר, טִיחֹת־וְסוּפּוּרִים לז)

מְבַאֵר מִצְרופֵי דְבָרֵי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל:
שְׁבִהְכֶרַח הַשְּׁנוּיִים, נִשְׁתַּנֵּה כְּמוֹ־כֵן
הֶכְרַח הַתְּקַשְׁרוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
לְ"עֲצָמוֹת יוֹסֵף" (שְׁמוֹת יג, יט).

כִּי בְּנִאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה - הֵיְתָה הַתְּקַשְׁרוֹתָם
אֲלוֹי, עַל־יְדֵי קִיחַת עֲצָמוֹתָיו.

וְעַתָּה יִזְכּוּ מְדוּר לְדוּר, אֲלֵפִים נַפְשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל, לְהַתְּקַשֵּׁר לְעֲצָמוֹתָיו -
עַל־יְדֵי הַהִשְׁתַּטְּחוֹת עַל קְבוּרַת עֲצָמוֹתָיו.

וְשִׁיזָה מִה שֶׁהִבְטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל בְּהִבְטָחָה
גְּדוּלָה לְכָל הַבָּאִים עַל קְבֵרוֹ הַקְּדוֹשׁ - כִּי
גַם זֶה מֵעֲקָרֵי אֶתְחַלְתָּא־דְּגַאֲלָה.

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים" - שְׁעַל־יָדֵי
רְדִיפְתוּ אוֹתָם, נִתְקַרְבוּ יוֹתֵר לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
כַּנ"ל.

יב.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים של רבנו
ז"ל, בראשי-פרקים של פרשת בא)

"אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ, לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְתִּי"
(שמות י, א). "אם לא יאמינו ל'קול'

הָאוֹת" (שמות ד, ח). "בְּקִרְבוֹ" (שמות י, א).
"הַכְּבֹדְתוּ שֶׁהַכְּבִיד עַל יִשְׂרָאֵל כְּדִי
לְעוֹרְרָם בְּתִשׁוּבָה - וּפְרַעַה הַקְּרִיב" (שמות
יד, י; שְׁמוֹת־רַבָּה כ"א, ה).

[עין בפנים, באור מוהרנ"ת ז"ל על הראשי-פרקים של
הפרשיות 'תולדות-ויצא'].

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאִים בְּיַד רָמָה" (שמות יד, ח)
- עֲנִין "יַד הַרְמָה" -

ט.

(ח"א מא)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בַּפְּסוּק (שמות יד, לא): "וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה".

י.

(ח"א מו; ח"א קא; ח"א קפ)

נִמְצָא לְעֵיל ב'מַעְרַכַת חַג הַפֶּסַח', בַּפְּסוּק
(שמות ו, א): "כִּי בְּיַד חֲזָקָה יִשְׁלַחֶם,
וּבְיַד חֲזָקָה יִגְרְשֶׁם מֵאֲרָצוֹ".

"ה' ילחם לכם ואתם תחרשו" (שמות יד, יד)

יג.

(ח"א רנא)

עַל־יָדֵי מְלַחְמוֹת, הֵינּוּ מְחַלְקֵת' - עַל־
יְדֵי־זֶה נוֹפְלִים מְחַשְׁבוֹת שֶׁל
רְשָׁעִים עַל אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים, הֵינּוּ מְחַשְׁבוֹת
שֶׁל כְּפִירוֹת'.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: לְמַסַּר הַמְּלַחְמָה לְהַשֵּׁם,
שֶׁהַשֵּׁם יִלְחֵם הַמְּלַחְמָה. וְזֶה
בְּחִינַת 'שְׁתִּיקָה', הֵינּוּ שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁתֵּק לָהֶם,
רַק לְסַמֵּךְ עַל הַשֵּׁם שֶׁהוּא יִלְחֵם בְּשִׁבְלֵנוּ.

וְזֶה בְּחִינַת (שמות יד, יד): "ה' ילחם לכם,
וְאַתֶּם תַּחְרְשׁוּ".

וְעַל־יָדֵי ה'שְׁתִּיקָה' זו - נִתְעַלָּה
ה'מְחַשְׁבָה', כִּי נִתְבַטְּלִין
מְחַשְׁבוֹת רְעוֹת' שֶׁל כְּפִירוֹת'.

"וּפְרַעַה הַקְּרִיב וְגו' - וַיֵּרָאוּ מֵאֵד,

וַיֵּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'" (שמות יד, י)

יא.

(ח"ב יג)

כְּשִׁחֻלְקִין עַל הָאָדָם, נִמְצָא שְׂרוּדָפִין
אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹרַח בְּכָל פַּעַם
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, וְכָל מַה שֶׁחֻלְקִין עָלָיו יוֹתֵר,
מְקַרְבִּין אוֹתוֹ יוֹתֵר לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל־מְקוֹם, בְּבַחֲיִנַת (תהלים
קלט, ח): "אם אפק שמים שם אתה,
וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּדָּךְ". נִמְצָא: שְׁבַכְל־מְקוֹם
בוֹרַח לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת־רַבָּה כ"א, י - עַל שְׁמוֹת יד, י):
"וּפְרַעַה הַקְּרִיב" - "שֶׁהַקְּרִיב אֶת

אך בשגם הם, שותקים - אזי יכולים הם -
ושלום לקלקל התקון שנעשה על-ידי
שתיקתו.

היגו: שעל-ידי ה'צדקה' שלהם, הם
יכולין להתגבר ששתיקתם יעלה על
שתיקתנו.

ומחמת-זה אין מועיל העצה הנ"ל למסר
המלחמה להשם, שהוא
בחינת: "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

אך ה'איש-האמת', מושך לעצמו כל
ה'צדקות', ונתבטל 'כח הצדקה' שלהם
- ואזי מפילא נתבטל 'מחשבתם הרעה',
ונתבטל כל ה'כפירות'.

"מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו"
(שמות יד, טו)

למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו
הקדוש ברוך הוא: לא עת עתה להאריך בתפלה
שישראל נתונין בצרה. אין להם אלא לסע, שאין
הים עומד בפניהם. פדאי זכות אבותיהם, והם,
והאמונה שהאמינו בי ויצאו - לקרע להם הים.
(רש"י; מכילתא בשלח ג)

יד

(ח"א קצח)

כשאחד צועק להשם-יתברך, אומרים
לו: "לפע!" פמו שפתוב (שמות יד,
טו): "מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל
ויסעו".

[הנה כמה באורים על התורה הנ"ל]:

מהרנ"ת ז"ל: שבעת שצועק האדם להשם-יתברך
באמת - אזי מהשמים מרמזים לו: "שיסע הלאה לדרכו!"
- וכשמך-השמים אומרים לו לאדם לסע, הרי שדרכו פבר
צלחה, ואין לך אג איד יצלח. כי כשאומרים לו לסע - יסע
ויגיע למבקשו - מאחר שפעל זאת בדרך תפלה וצעקה,
אף-על-פי שאי אפשר להבין איד יבוא ויקרה הדבר, כי

אי אפשר להסביר איד - אם מחמת שעדין אין לו זכות
לזה, אם לסבה אחרת. (שיח-שרפיי-קדש הקדש ח"ג תרנז)

רבי נחמן מטולטשין ז"ל: כשאומרים מן-השמים לנסע
- אז כבר נוסעים בגשמיות ורוחניות. (והלכתא-פנחמני, עמוד
רצד)

רבי אפרים מפשעודבורז ז"ל: לפעמים יש שהאדם
בצרה חס-ושלום, אף יש עצות איד להמלט. אבל כשאחד
בצרה רחמנא-לצלן, שאין לו שום עצה איד להמלט -
ועל-ידי-זה צועק להשם-יתברך - "אומרים לו: לסע
הרצון מה לעשות" - היגו: לסע מהצרה! ומה שיעשה
?היה טוב. (ענג-שפת, עמוד פח)

רבי אפרים מפשעודבורז ז"ל: "כשאחד צועק להשם-
יתברך" - "אומרים לו לסע" על ראש-השנה לצדיקים-
אמתיים, פידוע מדברי רבנו ז"ל (היי-מוהר"ן רכ): "גאר מין
זאף איז ראש-השנה" (כל עניני הוא ראש-השנה). (ענג-שפת,
עמוד תקח)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל בשם אנשי-שלומנו: בא
לומר לאדם: שאחר שכבר צעק להשם-יתברך - תכף
ומיד ידרז, ויתחיל כבר לנסע וליילך, ולקיים דברי בקשתו.
למשל: שאם התפלל שיזכה לתפלה פראוי - תכף אכן
יתחיל להתפלל, ויציא בקשותיו מכח אל הפעל, וישועת-
השם תלוננו, אמן. (מעדני-מלך' על התורה הנ"ל; 'שיח-שרפיי-
קדש' הקדש ח"ג תרנז, הערה קיט)

אנשי-שלומנו: "כשאחד צועק להשם-יתברך" לרוב
המניעות - "אומרים לו: לסע הלאה" ולרוץ במהירות שוב
לתורה ועבודה - עד שברב הימים יזכה שילך לו פסדר
כחפצו באמת. (שיח-שרפיי-קדש' ח"ד מח)

"וישם את הים לחרבה, ויפקעו המים"
(שמות יד, כא)
- עניני 'קריעת ים-סוף' -

טו

(ח"א ט, ב - נאמר ב'שפת-שירה' שנת תקס"ג)
"קשין מזונותיו בקריעת ים-סוף"
(פסחים קיח.), "וקשה זיוגו בקריעת
ים-סוף" (סוטה ב.).

כי "ה'ים-סוף" נקרע לשנים-עשר קרעים, כנגד שנים-עשר שבטים (פרקי-דרבי-אליעזר מב; תקוני-זהר נח:), ו"בני-ישראל בתפלתם, גורמים זיוגא דקדשא-ברידי-הוא ושכינתה" (זהר; פרי-עץ-חיים קריאת-שמע פ"ד; שער-הכונות שבת, הקדמה; ועוד).

ולפי הזיוג שגורם בתפלתו, בן זוכה לזיוגו. ו"התפלה הם שתיים-עשרה נסחאות" (שער-הפגנות, דרושי עלינו לשבח א).
לפיכך הזיוג ב'קריעת ים-סוף', שהם שנים-עשר'.

וגם "ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים בתפלתם" (זהר ויקרא ז:). וכפי שמפרנס לאביו שבשמים בתפלתו, בן נותנין לו פרנסתו.

וזזה: "קשין מזונותיו בקריעת ים-סוף" - הינו: 'מזונות' נתחלק לשנים-עשר שבילים, לפי שתיים-עשרה שבטי יה'.

טז
(ח"א בא, ט)

אנחנו נקראים (דברים ז, ו): "עם סגלה" - כמו 'סגלה' שעושין לרפואה, אף-על-פי שאין הטבע מחיב שיהיה זה לרפואה, אף-על-פי-כן הדבר הזה מסגל לרפואה, וזה 'למעלה מהטבע' שאין השכל האנושי מבין זה.

כמו-כן אנחנו לקח אותנו השם-יתברך לעם סגלתו, אף-על-פי שאין השכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים.

כמו "בשעת קריעת ים-סוף, שקטרג מדת-הדין: הללו עובדי עפו"ם"

וכו' (זהר תרומה קע:) - אף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא לקח אותנו לעם קדוש.

נמצא: שזה הדבר כמו 'סגלה', שהוא 'למעלה מהטבע', 'למעלה משכל' אנושי, וזה בחינת 'מקיפין'.

יז
(ח"א לו, ו)

עקר 'חסרון הפרנסה' שנתמעט בדורות הללו, אין זה אלא על-ידי ה'שוחטים שאינם מהגנים'.

וזזה שאמרו חז"ל (פסחים קיח:): "קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים-סוף" - כי "ים-סוף נקרע לשנים-עשר קרעים" (פרקי-דרבי-אליעזר מב; תקוני-זהר נח:), כנגד "שתיים-עשרה בדיקות הספין" (רא"ש חולין פ"א כד), שעל-ידיהם "קשים מזונותיו של אדם" וכו'.

וזזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות נה:): "שלחן דומה למזבח", כי "שעור פגימות החליף, בשעור פגימות המזבח" (חלין יז:).

יח
(ח"ב ח, ג)

'עמלק' טמא את ישראל בפגם 'תאות-נאוף', כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך", בחינת 'מקרה-לילה'. כי 'עמלק' יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, ט): "ראשית גוים עמלק". וזה בחינת 'מלחמת עמלק'.

והתקון לזה: הוא בחינת 'קריעת ים-סוף', בחינת (תהלים עד, יג): "אתה פוררת בעזך ים, שברת ראשי תנינים על המים".

הִינּוּ בַחֲנִינָת "מִטָּה עִז" (תהלים קי, ב) [תפלה
בבחינת דין של ה'בעל-כח'], שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ 'מִימֵי הַדַּעַת' שְׁבֻלַע מִן
הַקֶּדְשָׁה.

י.ט.

(ספר-המדות, ממוך כ)

קָשִׁים מְזוֹנְתֵי שֶׁל אָדָם פְּקָרִיעַת יָם-
סוּף, וְיוֹתֵר מִן הַגְּאֻלָּה, וְכַפְלִים
בְּיֹלְדָה.

נ.

(שבחי-הר"ן ח"ב כא)

אָמַר לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל (למלכוהו ומשמשו, כשהיו על
ה'ספינה' בתזרתם מ'ארץ-ישראל' - והיו שם
בסכנה גדולה מאד): "קח כל המעות עד פרוטה
אחרונה, ותחלק לשנים, מחצה תקשר אצלך
על גופך, ומחצה אקשר על גופי!"
וּשְׂאֵלוּ הָאִישׁ: "לָמָּה זֹאת? הֲלֹא הֲדַג
שְׂבִיִם יוֹכֵל לְבַלַּע אוֹתָנוּ בְּלֹא
הַמְעוֹת!"

הַשִּׁיב לוֹ: "עֲשֵׂה כֹךְ כְּמוֹ שְׂאֵנִי אוֹמֵר לָךְ,
יִשְׂרָאֵל הָיוּ עַל הַיָּם וְלֹא טָבְעוּ,
וְאַנְחֵנוּ עַדִּין בְּסַפִּינָה!"

נ.א.

(שיחות-הר"ן קמא)

מִסְתָּמָא הֵייתִי רוֹצֵה לְבַטֵּל זֹאת לְגַמְרִי
(ענין פגם-הברית, מקרה-לילה וכו'). אֵךְ
אִי-אֶפְשָׁר זֹאת לֹא בְּגַשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחַנִיּוֹת.
בְּגַשְׁמִיּוֹת אִי-אֶפְשָׁר - כִּי הִיא צָרִיךְ לְבַטֵּל
וּלְשַׁנּוֹת הַטָּבַע שֶׁל כָּלִיּוֹת בְּנֵי-
הָאָדָם בְּתַמִּידוֹת - וְזֶה דָּבָר שְׂאִי-אֶפְשָׁר.

כִּי אֶפְלוּ מִשָּׁה רַבֵּנוּ עֲלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם וְכִיּוֹצֵא,
שְׂבֻטֵל הַטָּבַע - הִיא רַק לְפִי שְׁעָה

וּבְדָבָר פְּרָטִי, בְּגוֹן 'קָרִיעַת יָם-סוּף', או
'בְּקִיעַת הַיַּרְדֵּן', וְכִיּוֹצֵא, שְׁהִיא רַק לְפִי שְׁעָה.

אָבֵל לְבַטֵּל הַטָּבַע שֶׁל כָּלִיּוֹת בְּנֵי-אָדָם, כִּי
כָל אֶחָד וְאֶחָד בְּהִכָּרַח לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת
הַטָּבַע אֶצְלוֹ, וְגַם צָרִיךְ לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת הַטָּבַע
תַּמִּיד - זֶה דָּבָר שְׂאִי-אֶפְשָׁר. וְגַם בְּרוּחַנִיּוֹת
אִי-אֶפְשָׁר וְכו'.

אֵךְ הָעֲשָׂרָה קַפִּיטָלִי [אמירת 'תקוה-הכללי'] -
הֵם דָּבָר נִפְלָא וְיִקָּר וּמוֹעִיל מְאֹד.

נ.ב.

(שיחות-הר"ן קנא)

סְפוּר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל יוֹם-הַשְּׁשִׁי שֶׁל
ה'שְׁבַע-הַבְּעִטְלָעִים' - מְרַמֵּז שֶׁם
'סוּד קָרִיעַת יָם-סוּף', בְּעֵינֵי הָעֶשֶׂר חוֹמוֹת
שֶׁל מִים. וְעֵינֵי בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת בְּיֹרֵה-דָּעָה
הַלְכוֹת תּוֹלְעִים (הַלְכָה ד) שֶׁם מְבַאֵר הָעֵינֵי מַה
שֶׁהָאִיר הַשֶּׁם עֵינֵי בָּזָה.

נ.ג.

(חיי-מוהר"ן השמטות)

עַל 'שְׂדוּךְ יְדוּע' אָמַר: "קָשָׁה לְזוּגֵן
בְּקָרִיעַת יָם-סוּף" (סוטה ב). - כִּי שֶׁם
הִיא קָשָׁה לְפָנָיו, כִּי הִיא "הַלְלוּ עוֹבְדֵי
עַבּוּדֵי-זָרָה וְהַלְלוּ עוֹבְדֵי עַבּוּדֵי-זָרָה" (זוהר
תרומה קע:).

נ.ד.

(לקוטי-הלכות שלוחת-הקן ד, ה'ו'ז)

וְזֶה בַחֲנִינָת (שיר-השירים ב, יד): "יֹזְנֵתִי בַחֲנִי
הַסֵּלַע בְּסִתֵּר הַמְדַרְגָּה" וְכו'. וּפְרָשׁ
רש"י: "זֶה נֹאמַר עַל אוֹתָהּ שְׁעָה שְׂרָדָף
פָּרַעַה אַחֲרֵיהֶם, וְהַשִּׁיגָם חוֹנִים עַל הַיָּם,
וְאִין מְקוּם לְנוֹס לְפָנֵיהֶם מִפְּנֵי הַיָּם, וְלֹא
לְהַפְנוֹת מִפְּנֵי הַיָּם רָעוֹת.

שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וכו'.

וְזֶה מְכַרַח לְעֵבֶר עַל כָּל אָדָם בְּכָל זְמַן בְּכָל יוֹר וְיוֹר, וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים קטז:): "בְּכָל יוֹר וְיוֹר חַיֵּב אָדָם לְרֹאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם".

וּבְשִׁבְחֵינָת 'פְּרַעַה וּמִצְרַיִם', שֶׁהֵם ה'סְטְרָא-אַחֲרָא' וְחִילוֹתָיו, רוֹדְפֵינָן אַחֲרֵי הָאָדָם בְּבִלְבוּלִים וּמְחֻשְׁבוֹת רְעוֹת רְבוֹת מְאֹד, וְאִין לֹא מְקוּם לְנוֹס, לֹא לְפָנָיו וְלֹא לְאַחֲרָיו וְלֹא מִן הַצְּדָדִין, כִּי מְכַל צַד מְסַבְּבִין אוֹתוֹ בְּכַמָּה מִיָּנִי בְּלְבוּלִים וּמְנִיעוֹת וְיִסּוּרִין - אֲזִי אִם יִרְצֶה לְהִסְתַּכֵּל לְאַחֲרָיו - בְּיָדָיו יִתְגַּבְּרוּ חֲסֵי-וְשָׁלוֹם יוֹתֵר כַּנ"ל.

עַל-כֵּן אִין תִּקְנָה - כִּי אִם שִׁיִּצְעַק אֵל הַשָּׁם מִמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם, וְלֹא יִפְנֶה וְיִסְתַּכֵּל לְאַחֲרָיו כָּלֵל, וְכַנ"ל.

כִּי כָל מַה שֶׁעֵבֶר עַל יִשְׂרָאֵל בִּיִצְיָאֵת-מִצְרַיִם וּקְבֻלַּת-הַתּוֹרָה וְאַחֲרֵי-כֵן, וְכָל הַמְּלַחְמוֹת לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְכָל מַה שֶׁעֵבֶר עֲלֵינוּ אַחֲרֵי-כֵן - הַכֵּל כַּאֲשֶׁר לְכָל עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם שְׂרוּצָה לְזָכוֹת לְחַיֵּי-עוֹלָם - שֶׁבְּהַכְרַח שִׁיעֵבֶר עֲלָיו כַּמָּה מִיָּנִי מְלַחְמוֹת בְּלִי שְׂעוֹר.

וּבְכָל-עֵת שְׂרוּצָה לְהַתְּעוֹרֵר וּלְהַתְּחַזֵּק בְּעִבּוֹדַת-הַשָּׁם, מִתְּגַבְּרִים בְּכָל פְּעַם יוֹתֵר, וּבְפֶרֶט בְּהַתְּחַלָּה.

כִּמּוֹ שֶׁהָיָה בִּיִצְיָאֵת-מִצְרַיִם - שֶׁתְּכַף כַּשָּׂבָא מִשָּׁה אֵל פְּרַעַה לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל - הַתְּגַבְּרָה בָּהֶם בְּיוֹתֵר וְאָמַר (שְׁמוֹת ה, ט): "תִּכְבַּד הָעִבְרֹדָה" וכו'.

לְמַה הָיוּ דוֹמִין בְּאוֹתָהּ שְׂעָה? - לְיוֹנָה שְׂבוֹרַחַת מִפְּנֵי הַנֶּץ, וְנִכְנְסָה לְנִקְיָי הַסְּלָעִים, וְהָיָה הַנְּחָשׁ נוֹשֵׁף בָּהּ, תִּכְנַס לְפָנָיו? - הָרִי הַנְּחָשׁ! תֵּצֵא לְחוּץ? הָרִי הַנֶּץ!

אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: 'הֲרֵאִינִי אֶת מְרֵאִיךְ' (שִׁיר-הַשִּׁירִים שם) - אֶת כְּשֵׁרוֹן פְּעֻלָּתְךָ, לְמִי אֶת פּוֹנָה בְּעֵת צָרָה? - 'הַשְּׂמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ' (שם) - 'וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה', כַּנ"ל. [עַד-כָּאן-לְשׁוֹן רַש"י].

וְכָל עֲנִין זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּעֵת שְׂרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת-הַשָּׁם - שֶׁהִיִּצְרָה-רַע וְחִילוֹתָיו, שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'פְּרַעַה וּמִצְרַיִם', רוֹדְפִים אַחֲרָיו בְּכַמָּה מִיָּנִי רְדִיפוֹת.

וְכָל כַּחֵם, מְחַמֵּת הַדִּינִים שִׁיזְנִיקִים מֵהֶם. וּמִתְקַף הַתְּעוֹרְרוֹת הַדִּינִים שֶׁנִּתְעוֹרְרִים עָלָיו, כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תְּעִנִּית ח): "כָּל הַמְּצַדִּיק אֶת עַצְמוֹ מִלְּמַטָּה, מְצַדִּיקִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה" וכו' - עַל-יְדֵי-זֶה רוֹדְפִין אוֹתוֹ מְכַל הַצְּדָדִין, בְּכַמָּה מִיָּנִי מְנִיעוֹת וְעִבּוּבִין וְיִסּוּרִים וּבְלְבוּלִים רַבִּים.

וְהוּא מִמֶּשׁ כִּמּוֹ שֶׁהָיָה 'יִצְיָאֵת-מִצְרַיִם' - שֶׁמֵּאַחֲרֵיהֶם רָדְפוּ הַמִּצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם, וּמִלְּפָנֵיהֶם הָיָה הַיָּם סוֹעֵר, וּמְצַדִּידֵיהֶם חֵיוֹת רְעוֹת, עַד שֶׁלֹּא הָיָה מְקוֹם לְנוֹס בְּשׁוּם צַד, כִּמּוֹ יוֹנָה שְׂבוֹרַחַת מִפְּנֵי הַנֶּץ וְכו'.

וּמִמֶּשׁ בְּחֵינּוֹת אֵלּוּ, עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם הַרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת הַשָּׁם-יִתְבַּרֵךְ, כִּי מִי שְׂרוּצָה לְכַנֵּס לְעִבּוֹדַת הַשָּׁם-יִתְבַּרֵךְ, הוּא בְּחֵינַת 'יִצְיָאֵת-מִצְרַיִם' מִמֶּשׁ.

כִּי עִקַּר 'יִצְיָאֵת-מִצְרַיִם', הוּא מַה שִׁיִּצְאִין מִטְּמָאָה לְטָהָרָה, מִטְּמָאָת וְזִהְמַת פְּרַעַה וּמִצְרַיִם, לְקַדְשָׁת וְטָהָרַת יִשְׂרָאֵל, כִּמּוֹ

כי הסטרא-אחרא פשרואה שבא צדיק-אמת' בחינת משה, ורוצה להוציא איש הישראלי מגלות נפשו - הוא מתגרה ומתגבר עליו יותר ויותר, ומכביד עליו על העולם-הזה והתאות והפרנסה, עד שקשה עליו לזוז ממקומו לשוב להשם-יתברך.

אבל דרך ישראל עם קדוש, שהם תופסין אפנות אבותיהם בידיהם, ובכל פעם הם צועקים אל השם, ועל-ידי-זה הם מכניעין בכל פעם פרעה וחילותיו, שהם הסטרא-אחרא וכתותיהם.

אבל אף-על-פי שמכניעים - הם חוזרין ומתגברין בכל פעם, וכן פעם אחר פעם במה פעמים וכו'.

וזה בחינת קריעת ים-סוף, בחינת (שמות יד, טז): **"ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה"**.

הינו: פש"מ **"מים הזידונים"** (תהלים קכד, ה) מתגברים חסין-שלום, שהם בחינת הרהורים רבים ובלבולים וכו', שהם בחינת מצולות ים, ואין מקום לברח לא לפנים ולא לאחור ולא משום צד.

שאז הנפש ישראלי בצרה ובמצוקה גדולה, בבחינת (שיר-השירים ב, יד): **"יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה" וכו' כנ"ל**.

אזי אין תקנה - פ"אם שיסיח דעתו, ולא יסתכל לאחוריו כלל. רק יזדרז "כגבור לרוץ ארח" (תהלים יט, ו), לעבר על כל המחשבות והבלבולים, ולילך בדרך שהוא עוסק בו בתורה ותפלה וכו', ולא יסתכל לאחוריו כלל כנ"ל, רק יעשה את שלו כנ"ל.

וזהו בחינת (שמות יד, טז): **"דבר אל בני ישראל ויסעו" - שילכו לדרךם, ויקפצו לתוך הים, ולא יחשבו ולא יסתכלו לאחוריהם כלל**.

וכן עשו - שקפץ נחשוך לתוך הים, ואחריו כל ישראל, והלכו בים עד חטמם, כמו שאמרו רז"ל (סוטה לז).

הינו: שלא הסתכלו על ה'מים השוטפים, מים הזידונים, בחינת מצולת ים, שהם הבלבולים והרהורים-הרעים והמחשבות רבות המבלבלות אותם בעבודתם, ובפרט בתפלתם.

רק קפצו לתוך המצולות-ים, והלכו לבטח דרךם, ועסקו בעבודתם בתורה ותפלה וכו' בתוך התגברות שאון גלי הים, שהם המחשבות והבלבולים, ולא הסתכלו לאחוריהם כלל, רק עשו את שלהם.

ובודאי כל מה שהתגברו לבלי להסתכל עליהם ולילך בתוכם - בודאי התגברו המצולות ים פנגדם יותר ויותר - כמו שני אנשים הנלחמים זה עם זה.

אבל ישראל עם קדוש לא הסתכלו על-כליזה, וקימו עצה הנ"ל - להתחזק לבלי להסתכל עליהם כלל, רק לילך דרךם הקדש בתוכם, בתוך שטיפת הים עד שבאו עד חטמם.

ואז בשראה השם-יתברך חזק לבבם, שאינם מניחים עבודתם בשום בלבול שבעולם - אזי חמל עליהם ובקע הים מפניהם, **"ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה"**.

כי כן הדבר: כשמתחזקים בהתחזקות גדול לילך דרכו בתפלתו ועבודתו

וּלְבָלִי לְהַבִּיט לְאַחֲרָיו וְאִינוּ מְסַתְּפִל אַחֲרֵיהֶם
כָּל־ל - אָזִי פִתְּאֵם הֵם נִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי
מִמֶּשׁ, כָּמוֹ הֵיּם שֶׁנִּתְבַּטְּל לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְנִתְהַפֵּךְ לִיְבֹשָׁה, וְכֵן"ל.

"וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיְבֹשָׁה, וְהַמַּיִם
לָהֶם חוֹמָה מִיְמִינָם וּמִשְׁמָאלָם" (שְׁמוֹת יד, כב)

כה.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה ח"ב ח)

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה שְׁבִילָיו
בַּיָּם, פְּדֵי לִכְבֹּשׁ
עוֹנוֹתֵינוּ וּלְהוֹצִיא צְדָקוֹתֵינוּ.

[הָרַב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִיָּן לְשִׁמוֹת-רַבָּה כה, ו:
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לוֹ שְׁבִיל בְּתוֹךְ הַיָּם שֶׁנֶּאֱמַר
(תְּהִלִּים עז, כ): 'בַּיָּם דְּרָכָה וְשְׁבִילָהּ בַּמַּיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיהָ
לֹא נִדְעוּ. בְּשֶׁר-נִדְּם מִפְּשַׁפֵּשׁ שְׁטָרוֹתָיו, אִם מִצָּא
שְׁמֹת־חַיִּים לוֹ בְּנִי-אָדָם, הוּא מוֹצִיא שְׁטָרוֹתָיו וְגוֹבֵה מֵהֶם.
וְאִם מִצָּא שֶׁהוּא תָּיִב לְאָדָם, כּוֹבְשׁוֹ וְאִינוּ מוֹצִיאֹ. אֲבָל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ כֵּן, מִצָּא שְׂאֵנוֹ תָּיִבִין לוֹ, הוּא
כּוֹבְשׁוֹ וְכו', וְאִם מוֹצָא לָנוּ זְכוּת, הוּא מוֹצִיא וְכו'].

"וַיְהִי בְּאֲשַׁמְרֵת הַבֶּקֶר" (שְׁמוֹת יד, כד)

כו.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אֲבִילָה ח"ב ה;
לְמוֹד ח"ב ד; מְרִיבָה ח"ב ח)

מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּתוֹרָה בְּמַחֲוִין זָפִים,
שֶׁאֲבִילָתוֹ כָּל-כָּף בְּקִדְשָׁה, שֶׁנִּזְוֶן
מִמְזוֹן שֶׁהַמְּלֹאכִים נִזְוֶנִין מִמֶּנּוּ, עַל-יְדֵי-זֶה
שׁוֹנְאִיו גְּדוֹנִין בְּחֶנֶק.

וְסִימָן לְדַבֵּר: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֵיט
הַבֶּקֶר" (שְׁמוֹת יט, טז), "וַיִּבְבְּקֵר הָיְתָה

שִׁכְבַת הַטֵּל" (שָׁם טז, יג), "וַיְהִי בְּאֲשַׁמְרֵת
הַבֶּקֶר" (שָׁם יד, כד).

(פְּרוּשׁ סִימָן זֶה שְׁמַעְתִּי מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ: כִּי "וַיְהִי
בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֵיט הַבֶּקֶר" - נֶאֱמַר בְּמִתְן-תּוֹרָה, שְׁזָהוּ
בְּחִינַת: "מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּמַחֲוִין זָפִים". "וַיִּבְבְּקֵר הָיְתָה שִׁכְבַת
הַטֵּל" - נֶאֱמַר בְּמֶן, שֶׁהוּא מְזוֹן שֶׁהַמְּלֹאכִים נִזְוֶנִין מִמֶּנּוּ,
כָּמוֹ שֶׁאֲמַר חַז"ל (יוֹמָא עה:). "וַיְהִי בְּאֲשַׁמְרֵת הַבֶּקֶר" -
נֶאֱמַר בְּקִרְיַעַת יַם-סוּף, שֶׁנִּשְׁבְּעוּ הַמִּצְרִים בַּיָּם, שְׁזָהוּ
בְּחִינַת 'חֶנֶק', כָּמוֹ שֶׁאֲמַר חַז"ל (פְּתוּחוֹת ל:). וְלִמַּד בְּקֶר
מִבְּקֶר, עַל-יְדֵי-זֶה מִצָּא הַשֶּׁגָּה חַז"ל בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה).

"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד
אֵשׁ וְעָנָן, וַיַּהֲרִם אֶת מַחְנֵה מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יד, כד)

כז.

(ח"ב עט - רֵאשִׁי-פָּרָקִים שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּרֵאשִׁי-
פָּרָקִים שֶׁל פְּרִשְׁתַּת יִתְרוֹ, עִם בְּאוּר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל)

"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" (שְׁמוֹת יח, א). "קְרִיעַת יַם-
סוּף וּמַלְחָמֹת עַמְלֹק" (רש"י שָׁם;
זְבַחִים קטז:). "קְרִיעַת יַם-סוּף" - זֶה בְּטוּל
הַזְּמַנִּים'.

"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ
וְעָנָן וַיַּהֲרִם" (שְׁמוֹת יד, כד).
"עַמּוּד-אֵשׁ" - זֶה 'לִילָה' (שָׁם יג, כב), וְ"עָנָן"
- זֶה 'יוֹם' (שָׁם) - "וַיַּהֲקִדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
עַרְבָבָם, וּבִטַל הַזְּמַנִּים".

[חֲזִקוֹנִי' עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת יד, כד): "וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה
מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן, וַיַּהֲרִם אֶת מַחְנֵה מִצְרַיִם" -
בְּשַׁעַה שֶׁעַמּוּד־הָאֵשׁ מְסַתְּלֵק וְעַמּוּד־הָעָנָן בָּא, בְּאוֹתוֹ זְמַן
נִתְעַרְבוּ יַחַד זֶה בְּזֶה לִפְנֵי מַחְנֵה מִצְרַיִם, וּמִצְרַיִם לֹא
הִרְגְּלוּ לְרֵאוֹת 'עַמּוּד-אֵשׁ', רַק 'עַמּוּד־הָעָנָן, וַיַּחֲשֶׁד'
בְּלִילָה. וּכְשָׂרְאוֹ כֵּן, נִתְהַמְּמוּ בְּקוּל גְּדוּל, שֶׁהָיוּ צוֹעְקִים
לְהָשִׁיב אֶת הַמְּרַפְּבוֹת וְכו'].

"מַלְחָמֹת עַמְלֹק" - זֶה תְּשׁוּבָה'. "מִשָּׁה
אַהֲרֹן וַחֲוֹר" (שָׁם יז, י), פְּרִשׁ
רש"י: "בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׂרוּיִים". עַל-יְדֵי-זֶה:

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ - שָׁמַע הַקּוֹל. (עד-כָּאן לְשׁוֹן רַבְנוּ ז"ל).

בְּאֹר מוֹתֵרֵנָה ז"ל: כָּל־זֶה מְצָאנוּ מִכְּתַב־יָד רַבְנוּ ז"ל, כְּתָבָם בְּדֶרֶךְ רְאִישֵׁי פְּרָקִים בְּרִמְזוֹ בְּעֵלְמָא לְזִכְרוֹן וְכוּ'. מֵה שְׁאִפְשָׁר לְהַבִּין מְעַט עַל־פִּי הַהִקְדָּמָה שֶׁהִבְנֵיתִי מִדְּבָרַי, אֲמַרְתִּי לְבָאָר מֵה שְׁבִיִּדֵי וְכוּ'.

וְהִנֵּה מֵה שֶׁהֵאִיר הַשֵּׁם עֵינַי הוּא: כִּי רַבְנוּ ז"ל רוֹצֵה לְגַלּוֹת: שֶׁתְּשׁוּבָה וּבְחִינַת לְמַעַלָּה מֵהַזְמַן, דְּהֵינּוּ בְּטוֹל הַזְּמַנִּים, הֵם בְּחִינָה אַחַת, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְשִׁמְעַת הַקּוֹל דְּקַדְשָׁה, וְלִהְיוֹת הַקּוֹל דְּסִטְרָא־אַחְרָא.

וְכֵן מְבָאָר בְּהַ'אֶלֶף־בֵּית הַחֲדָשׁ (סְפָרֵי־הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה א): **"יוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלָּה מֵהַזְמַן, וּמַעַלָּה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלָּה מֵהַזְמַן"**. נִמְצָא מְבָאָר: שֶׁתְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלָּה מֵהַזְמַן. וְכוּ'.

וְעַתָּה בּוֹא וּרְאֵה, וְתִבִּין מְעַט מִדְּבָרַי. וְנִתְחִיל לְדַגְמָא מִסּוּף דְּבָרַי הַקְּדוּשִׁים, וְהוּא: **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ, קְרִיעַת יַם־סוּף"** וְכוּ' כִּנּוּי בְּנֵ"ל. **"קְרִיעַת יַם־סוּף"** - זֶה בְּטוֹל הַזְּמַנִּים. **"וַיִּשְׁקֶף ה'"** וְכוּ'.

פְּרוּשׁ: בְּזֶה רוֹצֵה לְבָאָר וְלִהְיוֹכִיחַ בְּקַצּוֹר נִפְלָא: **שֶׁקְרִיעַת יַם־סוּף הוּא בְּחִינַת בְּטוֹל הַזְּמַנִּים** - כִּי בִּקְרִיעַת יַם־סוּף פְּתִיב (שְׁמוֹת יד, כד): **"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעַנַּן וַיִּהְיֶה"**. **"עַמּוּד אֵשׁ"** - זֶה לְיִלְהֵ. **"וְעַנַּן"** - זֶה יוֹם. וְהַקְּדוּשֵׁי־בְרוּךְ־הוּא עַרְבָּבָם, וּבְטוֹל הַזְּמַנִּים.

וְהוֹלֵךְ וּמְבָאָר הַהִקְדָּמָה הַנֵּ"ל: שֶׁבְּטוֹל הַזְּמַנִּים וְתְּשׁוּבָה, הוּא בְּחִינָה אַחַת וְכוּ'.

וְזֶה שִׁפְתָּב: **"מְלַחֶמֶת עִמְלֶק"** - זֶה תְּשׁוּבָה. **"מִשֵּׁה אַהֲרֹן וַחֲוִיר"** - פִּרְשׁ רַש"י: **"בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׂרוּיִים"**.

פְּרוּשׁ: שֶׁמְבִיא רְאִיָּה שֶׁ"מְלַחֶמֶת עִמְלֶק" זֶה תְּשׁוּבָה - כִּי אִזּוֹ הָיוּ שְׂרוּיִים בְּתַעֲנִית מִשֵּׁה אַהֲרֹן וַחֲוִיר, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבָה.

נִמְצָא: שֶׁקְרִיעַת יַם־סוּף וּמְלַחֶמֶת עִמְלֶק - זֶהוּ בְּחִינַת בְּטוֹל הַזְּמַנִּים וְתְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה.

וְעַל־יְדֵי־זֶה: **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ"**, שָׁמַע הַקּוֹל - הֵינּוּ בְּנֵ"ל: כִּי עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהוּא בְּטוֹל הַזְּמַנִּים - עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹמְעִין הַקּוֹל דְּקַדְשָׁה בְּנֵ"ל.

"וַיִּשְׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר לְאִיתָנוּ" (שְׁמוֹת יד, כז)

נח.

(ח"א ה, ה)

וְתַדַּע: שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁתֵּף הַגְּבוּרוֹת ב'חֲסָדִים, שְׁמַאֲלָא בִּימִינָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כ, ז): **"בַּגְּבוּרוֹת יִשַׁע יְמִינוֹ"**.

כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת עַל־יְדֵי ה'חֲסָדִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם קי, א): **"שִׁב לְיַמִּינִי"**.

וְכֵן צָרִיךְ לְשַׁתֵּף ה'אַהֲבָה עִם ה'יִרְאָה, כְּדִי שִׁיתְעַבֵּד רְעֵמִים.

וְזֶה (תְּקוּנַיִיזְהָר קכט): **"מִסְטָרָא דִּימִינָא, מִחָא חוּרָא כְּכִסְפָּא"**.

וְזֶה (שְׁמוֹת יד, כז): **"וַיִּשְׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר לְאִיתָנוּ"**.

"וַיִּשְׁב הַיָּם" - הֵינּוּ יָם הַחֲכָמָה.

"ומצרים נסים לקראתו" (שמות יד, כז)

ל.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כַּשְׁפָּנִים אַבְרָהָם "בַּמָּה אֲדַע" (בראשית טו, ח), וּבְזֶה פָּנִים בִּירֵשֶׁת אֶרֶץ, שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת אַמוּנָה, בַּחֲנִינֵת תְּפִלָּה - הִיָּה גְלוּת-מִצְרַיִם.

וְדוֹקָא "יַעֲקֹב וּבְנָיו יִרְדּוּ מִצְרַיִם" (יהושע כד, ד - בַּחֲגֻדָה שֶׁל פֶּסַח) - כִּי "הֵם בַּחֲנִינֵת שְׁנַיִם-עָשָׂר נִסֵּי הַתְּפִלָּה" (שער-הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי עַל־נוֹרֵל־שַׁבָּח א)..

וְהוֹרִיד אוֹתָם בְּגְלוּת, וּמִצְרַיִם הוּא הַפֶּךְ הַנְּסִיִּים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יד, כז): "וּמִצְרַיִם נִסִּים לְקָרָאתוֹ" - שְׁאִין שֵׁם מְקוֹם הַנְּסִיִּים, וְאִין שֵׁם מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ט, כט): "וְהָיָה כִּצְאָתִי אֶת הָעִיר אֲפָרְשׁ אֶת כַּפִּי".

"וְכָל הַגְּלוּת מְכַנֵּים בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל" (בראשית-רַבָּה טז, ד). וּכְשֶׁפּוֹגְמִין בְּאַמוּנָה, בְּתַפְלָה, בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - הוּא יוֹרֵד לְגְלוּת.

"וַיִּנְעַר ה' אֶת מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם" (שְׁמוֹת יד, כז)

לא.

(ספורי-מעשיות, מעשׂה יב מבעל-תפלה)

וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ הַיָּד רְאִיתִי: שְׁאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הֵנָּה לְ שֵׁאתָם אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם כְּלָם אֱלֹקוֹת, עִם כָּל הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֲלֵיהֶם לְקַבֵּל עֶזֶר מֵהֶם - כְּלָם יִהְיוּ נִכְלִין וְאוֹבְדִין. (כַּלֶּזֶה הִשְׁיֵב לָהֶם הַבַּעַל-תְּפִלָּה, לְאֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת).

"לפנות בקר - דא בקר דאברהם" (זהר תרומה קע:), בַּחֲנִינֵת (ישעיה מא, ח): "אַבְרָהָם אֶהְבִּי".

"לאיתנו" - דָּא גְבוּרוֹת, הִיָּנוּ בַּחֲנִינֵת (תהלים עז, יט): "קוֹל רַעְמֶךָ בַּגְּלִגְלִי".

וְזָהוּ (שִׁיר-הַשִּׁירִים ח, ז): "מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה" - כִּי עַקֵּר הַתְּגַבְרוֹת' עַל-יְדֵי הָאֱהָבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "שֵׁב לִימִינִי וְכוּ".

נט.

(ח"א רי)

על-ידי מִשְׁאֵל-וּמִתָּן בְּאַמוּנָה, הוּא מְקַיֵּם (דְּבָרִים ג, ח): "וְאֶהְבֶּתְךָ" [אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ] - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (יומא פו:): "וְאֶהְבֶּתְךָ" - "שִׁיחָא שֵׁם-שָׁמַיִם מִתְּאָהֵב עַל-יְדֵיךָ" וְכוּ.

וּכְשֶׁמְקַיֵּם "וְאֶהְבֶּתְךָ" - עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה בְּלֹא יְגִיעָה וְטָרַח.

כִּי אָמְרוּ חַז"ל (פְּסַחִים קיח:): "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו כְּקָרִיעַת יַם-סוּף" - וְקָרִיעַת יַם-סוּף הִיָּה עַל-יְדֵי זְכוּת אַבְרָהָם, בַּחֲנִינֵת "וְאֶהְבֶּתְךָ", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (זהר תרומה קע: עַל שְׁמוֹת יד, כז): "וַיֵּשֶׁב הַיָּם לְפָנֹת בְּקָר, דָּא בְּקָר דְּאַבְרָהָם".

נמצא: כְּשֶׁהִגִּיעַ עֵת הַבְּקָר, בַּחֲנִינֵת אַבְרָהָם - אָזִי יֵצֵא מִקְּשׁוּי לְקַל - כִּי עַד הַבְּקָר הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו קָרִיעַת יַם-סוּף.

נמצא: עַל-יְדֵי מִשְׁאֵל-וּמִתָּן בְּאַמוּנָה, אַחוּז בְּבַחֲנִינֵת: "וְאֶהְבֶּתְךָ", בַּחֲנִינֵת אַבְרָהָם - אָזִי אֵין קָשִׁין לוֹ מְזוֹנוֹתָיו.

וַיֵּתֶר מִזֶּה: מה שאַתֶּם בטוּחִים בַּמְדִּינָה הַנִּלְוָה, שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֻקוֹת, זֶהוּ שְׁטוּת, כִּי הֵם לֹא יוֹכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם; וְלֹדַעְתִּי, אִם תִּהְיוּ בְטוּחִים עֲלֵיהֶם אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה מִפְּלֵה שְׁלָכֶם.

עֵינַי־שָׁם כָּל הַקַּאפִּיטָל (ישעיה לא) שְׁמַדְבָּר מַעֲנִין כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְוָה (של הַבַּעַל־תְּפִלָּה). **"הוֹי הַיְרֻדִים מִצְרִים לְעִזְרָה וְעַל סוּסִים יִשְׁעֵנוּ, וּמִצְרִים אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסֵיהֶם בָּשָׂר וְלֹא רוּחַ"** (ישעיה לא, אג).

הִינֵנו: [שְׁמִצְרִים הוּא] בַּחֲנִינָה הַמְדִּינָה, שְׁסַמְכוּ עָלֶיהָ הַמְדִּינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹתָי שֶׁהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם.

כִּי לְפִי טְעוּתָם סָבְרוּ שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֻקוֹת, וְסוּסֵיהֶם הֵם מְלֹאכִים, כַּמְבֹאֵר לְעֵיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֵׂה עֵינַי־שָׁם.

וְזֶה שְׁסִים הַפְּסוּק: **"וּמִצְרִים אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסֵיהֶם בָּשָׂר וְכֹוֹ, וְהִבֵּן.** [עֵינֵי לְקוּטִיר־הַלְכוֹת, תְּפִלָּה ד].

"וְה' יִטֶּה יָדוֹ, וְכַשֵּׁל עוֹזֵר וְנִפְלַע עֲזָר, וַיַּחֲדוּ בְּכֵם יְכַלְיוּן" (סִיּוּם הַפְּסוּק הַנִּלְוָה בִּישְׁעִיהָ לֹא) - הִינֵנו בַּחֲנִינָה הַיָּד הַנִּלְוָה. כִּי עַל הַיָּד רָאוּ: שֶׁשְׁנֵיהֶם יִהְיוּ נִכְלִין, הָעוֹזֵר וְהָעֲזוּר, כַּנִּלְוָה.

הַגְּדוּלָּה (שְׁמוֹת יד, לא), וְכֹוֹ, וְהִינֵנו שְׁלֹשׁ יְדוֹת (תְּקוּנֵי־זֶהַר ט).

וְ"שְׁלֹשׁ" פְּעָמִים י"ד גִּימְטְרִיא מ"ב" (שַׁעֲר־הַמִּצְוֹת, לָף לָף). וְ"שֵׁם מ"ב יֵשׁ בּוֹ שְׁבַעַת שְׁמוֹת" (זֶהַר בְּהַר קַח:), וְכָל שֵׁם יֵשׁ בּוֹ שְׁשֵׁה אוֹתִיּוֹת. וַיְכֻן וְכֹוֹ וְכֹוֹ (עֵינֵי בְּפָנִים).

לג.

(ח"א מו; ח"א סז, ז; ח"א קא; ח"א קפ)

נִמְצָא לְעֵיל בְּמַעֲרַכַת חַג הַפְּסַח, בְּפְסוּק (שְׁמוֹת ו, א): **"כִּי בִיד חֲזָקָה יִשְׁלַחֶם, וּבִיד חֲזָקָה יִגְרֹשֶׁם מֵאֶרְצוֹ."**

לד.

(ח"א רכא)

עַל־יָדֵי שְׁנוֹתָנִין מַעֲשֵׂר, נִצּוּל מ'שׁוֹנָאִים'. וְעַל־יָדֵי מַעֲשֵׂר, נַעֲשֶׂה בַּחֲנִינָה הַסְּתַפְקוֹת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה יָד הַגְּדוּלָּה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְעַל־יָדֵי־זֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מוֹשִׁיט יָדוֹ וּמְכַסֶּה עָלָיו וְנִצּוּל מ'שׁוֹנָאִים. (עֵינֵי בְּפָנִים).

"וַיֵּאמִינוּ בַּה' וּבַמַּשֶּׁה עַבְדּוֹ" (שְׁמוֹת יד, לא)

לה.

(ח"א קכג)

הָעֵקֶר וְהַיְסוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ: לְקִשְׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׁבַדוֹר, וְלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה, דְּבַר קֶטֶן וְדְבַר גְּדוֹל. וְלְבָלִי לְנִטוֹת חֶסֶד־וְשָׁלוֹם מִדְּבָרָיו יִמִּין וּשְׂמָאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְפָרֵי שׁוֹפְטִים): **"אִפְלוֹ אוֹמֵר לָף עַל יְמִין שְׂמָאל" וְכֹוֹ.**

וְלַהֲשִׁיבָה מֵאֲתוֹ כָּל ה'חֲכָמוֹת, וְלִסְפֹּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ לֹא שׁוּם 'שִׁכְל'

"וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוּלָּה" (שְׁמוֹת יד, לא) - עֵנִין "יָד הַגְּדוּלָּה" -

לב.

(ח"א מא)

כְּשֶׁהַצְדִּיק הָעוֹשֶׂה הַפְּדִיּוֹן מִנִּיחַ יָדָיו עַל הַמָּמוֹן, יְכֻן: כִּי יֵשׁ יָד

- בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארו אצלו שום שכל עצמו - אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק.

וישראל בעת 'קבלת-התורה' היו להם 'חכמות גדולות' - פי אז היו עובדי עבודה-זרה שביניהם, שהיה טעותם על-פי חכמות וחקירות גדולות בידוע.

ולולי שהיו משליכין מעצמן החכמות, לא היו מקבלים התורה, והשליכו החכמות, ו'**האמינו בה' ובמשה עבדו**' (שמות יא, לא), ועל-ידי-זה קבלו התורה.

"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה"
(שמות טו, א)

תניא אמר רבי מאיר: מפני ל'תחית-המתים' מן התורה, שנאמר (שמות טו, א): **"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה"**, 'שר' לא נאמר, אלא 'ישיר', מפאן ל'תחית-המתים' מן התורה. (סנהדרין צא)

לו.

(ח"א סד, ה)

"אז ישיר משה" (שמות טו, א). אמרו חז"ל (סנהדרין צא): **"שר' לא נאמר, אלא 'ישיר', מפאן ל'תחית-המתים' מן התורה"** - שעתיד 'משה' ל'שיר' לעתיד-לבא גם-בן.

פי כל השירות - בין של עולם-הזה בין של לעתיד-לבא - הוא רק אצל 'משה', שהוא בחינת 'שתיקה', שזכה לזמר ששיף ל'אמונה העליונה על הכל, ששם נכללין כל הזמירות, פי כלם נמשכים ממנה.

וזה שפרש רש"י: **"ישיר, יו"ד על-שם המחשבה נאמרה"**. הינו: בחינות **"בך עלה במחשבה"** (מנחות כט:), בחינות **'משה', בחינות 'שתיקה'.**

ועל-בן על-ידי נגון של הצדיק, שהוא בחינת 'משה' - עולים ויוצאים כל הנשמות שנפלו בתוך ה'אפיקורסות' הזאת של 'חלל-הפנוי'.

פי 'נגונו' הוא בבחינת 'ראש אמונה', הינו: 'אמונה העליונה' על הכל. שעל-ידי 'נגון' ו'אמונה' זו - נתבטלים כל ה'אפיקורסות', ונכללים ונתבטלים כל ה'נגונים' בתוך ה'נגון' הזה, שהוא למעלה מן הכל, שפמנו נמשכים כל ה'נגונים'.

לז.

(ח"א עג)

ה'מחשבה' נקרא 'יו"ד', כמו שכתוב (שמות טו, א): **"אז ישיר משה"**, ופרש רש"י: **"יו"ד על שם המחשבה נאמרה"**.

לח.

(ח"א צד)

'חכמה' היא 'יו"ד', כמו שפרש רש"י (שמות טו, א): **"אז ישיר' - 'שר' לא נאמר אלא 'ישיר', יו"ד על שם המחשבה נאמרה"**.

לט.

(ח"א קפה)

ה'שכל' נקרא 'יו"ד', כמו שכתב רש"י (שמות טו, א): **"אז ישיר משה' - שראוי לכתב 'שר משה', אלא יו"ד על שם המחשבה נאמרה"**.

מ.

(ח"ב עא - נאמר ב'שפת-שירה')

ודע: פי 'מחין של ארץ-ישראל', הם בחינת 'נעם'. ו'מחין של חוץ-לארץ', הם בחינת 'חובלים' וכו'.

ועקר ה'הולֵדָה', הוא על־ידי בְּחִינַת 'נַעַם הָעֲלִיּוֹן' וכו'.

ודע: שעל־ידי 'צדקה', נעשה הפלי לקבל על־ידי מ'נעם־העליון', 'שלהובין דרחימותא' וכו'.

וכלל הדברים: פי כל הנבראים וכל ההולדות - כלם הם רק בשביל 'התגלות כבודו יתברך'. ועקר ה'הולדה', על־ידי הצדקה, שעל־ידי נעשה פלי לקבל מ'נעם־העליון' וכו'.

וזה בְּחִינַת ה'"שירה" (שמות טז) - בְּחִינַת (שמואל־ב כג, א): "נעים זמרות ישראל" (ולא גלה יותר). [פתוב שם בהתורה: על 'דוד־המלך', שהוא בְּחִינַת 'נעם'].

מא

(ספר־המדות, חתונן ח"ב א)

מי שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְמַצֵּא זְנוּגוֹ, יֹאמֶר בְּכֹנֶה שִׁירַת הַיָּם'.

מב

(לקוטי־הלכות, חכירות־ןקבלנות א, ה)

וזה שְׁאִמְרוּ רַז"ל (מדרש־תהלים יח): "כָּל הָאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכֹנֶה, מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו" - פי ה'שירה', הוא בְּחִינַת 'ברור וקבוץ הטוב', בְּחִינַת 'שירות ונגונים' - וְאִזִּי נִתְבַטַּל ה'רע', שְׁזָה בְּחִינַת 'מחילת־עוונות'.

"עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, זֶה אֱלֹהֵי וַאֲנוּהוּ, אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרַמְמָנְהוּ" (שמות טו, ב)

רְאֵתָה שְׂפָחָה עַל הַיָּם מֵה שָׁלָא רְאוּ נְבִיאִים. (רש"י: מכילתא, שירה ג)

מג
(ח"א כז, ג'ד'ה'ו)

'הדרת־פנים' זֶה בְּחִינַת 'דרושי התורה', שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּשִׁלְש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, הַנִּמְשָׁכִים מִ"ג תְּקוּנֵי דְקִנְיָא (זהר אחרי סב), מְבַחֲנֵת ה'הדרת־פנים', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (ויקרא יט, לב): "וְהִדְרַת פָּנֵי זָקֵן".

ולפי הַזְדַּכְכוּת 'חֲכָמְתוֹ' בִּי"ג מִדּוֹת אֱלוֹהֵי כֹן הַזְדַּכְכוּת 'קוֹל רִנְתוֹ' - בְּבַחֲנֵת (קדושין לב: על ויקרא יט, לב): "זָקֵן - זֶה קִנְיָה חֲכָמָה", "הַקִּנְיָה מוֹצִיא קוֹל" (בְּרֻכּוֹת סא).

וכשנזדכך 'קולו' - אִז עַל־ידי ה'שְׁמַעַת קוֹלוֹ' לְבַד, בְּלֹא 'דְבוּר', הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת צָרָתוֹ, בְּבַחֲנֵת (תהלים קו, מד): "וַיִּרָא בְּצַר לָהֶם, בְּשִׁמְעוֹ אֶת רִנְתָם". עַל־ידי 'שְׁמִיעַת קוֹלוֹ', הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוֹאֶה מִי שֶׁמַּצֵּר לוֹ, אִיזְהוּ עֲבוֹרֵם מַצֵּר לָנוּ.

ול'הדרת־פנים' הַנִּזְכָּר, אִי־אֶפְשָׁר לְבּוֹא אֶלָּא עַל־ידי 'תְּקוּנ־הַבְּרִית', בְּבַחֲנֵת (דְּבָרֵי־הַיָּמִים א טז, כו): "הוֹד וְהִדָּר לְפָנָיו", כְּשֶׁ"עַז וְחִדּוּה בְּמִקְוֹמוֹ", שֶׁהוּא 'בְּרִית' "הַנִּקְרָא 'בְּעַז'" (זהר תצא רפא, תְּקוּנֵי־זְהַר עה:), וְהוּא 'חִדּוּה דְמִטְרוּנֵי־תָא'.

וזה (שמות טו, ב): "עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, זֶה אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲנוּהוּ, אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרַמְמָנְהוּ".

"עֲזִי" - זֶה בְּחִינַת 'בְּרִית'.

"וְזִמְרַת" - זֶה בְּחִינַת 'קוֹל'.

"וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" - בְּבַחֲנֵת: "וַיִּרָא בְּצַר לָהֶם" וכו'.

וזה שְׁאִמְרוּ חַז"ל (סוֹטָה ל:): "כְּשֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם נִתְּנוּ עֵינֵיהֶם לְזִמְרַת יְהוָה".

שירה" - כי על ה'ים' נתגלה בחינת 'ברית',
כמו שאמרו חז"ל (בראשית רבה פז, ח - על תהלים
קיד, ג; בראשית לט, יב): "הים ראה וינס, [בזכות]
וינס ויצא החוצה".

"נתנו עיניהם" - זה בחינת 'הדרת פנים',
בחינת: "זקן, זה קנה חכמה".

"לומר שירה" - זה בחינת 'קול' שנתגלה
על ידי ה'חכמה'.

וזה שאמרו (סוטה שם): "עוללים ויונקים
אמרו: 'זה אלי ואנוהו'".

"זה" - בחינת 'ברית', בחינת (שמות ג, יב):
"וזה לך ה'אות".

"ואנוהו" - זה בחינת 'הדרת פנים'.

ומבחינת 'קול', זוכה ל'שלום', בבחינת
(שיר השירים א, א): "שיר השירים
אשר לשלמה", "למלך שהשלום שלו" (שיר-
השירים רבה א, יב).

ובשביל זה תבה אחר 'קול רנה' של
'שירת הים', זכו ל'שבת-
שלום', כמו שכתוב (שמות טו, כג): "ויבאו
מרתה", "ושבת במרה נצטוה" (סנהדרין נו:).

וזה (שמות שם, כא): "ויתען להם מרים
שירו לה" - ראשי תבות 'שלו"ם' -
שעל ידי 'שירה' זכו ל'שלום'.

מד.

(ח"א קה)

עקר ה'תשובה', תלויה ב'תורה' - הינו:
ב'שלומד תורה ומתיגע בה, עד
שזוכה להבין דבר מתוך דבר, ולחדש בה
לשם שמים - זהו תשובה גמורה.

ואז מחזיר ומקשר כל האותיות והצדדים
שבחלקו, מפלילות העולמות, אל

שרשן ואל מקומן - ומשיב אותם כלם, מכל
המקומות שנדחו ונתפזרו לשם. ונעשה
בריה חדשה. ואז הדעת מישוב.

וזוכה לעורר רחמים אצלו יתברך, עד
שזוכה שהשם יתברך בעצמו
יתפלל עליו, דהינו: שהשם יתברך יעורר
ברחמיו הפשוטים, את רחמיו המרבים
והגדולים, ואז יהיה לו ישועה גדולה
בשלמות.

וזהו (שמות טו, ב): "עזי וזמרת יה ויהי לי
לישועה" - "עזי, אין עז אלא
תורה" (מכילתא, שירה ג) - שעל ידי זה זוכין
ל'תשובה', ול'דעת', שעל ידי זה מעוררים
'רחמים' אצלו יתברך, עד שהוא בעצמו
בביכול מתפלל עלינו.

וזהו: "וזמרת יה" - זמרת יה' דיקא,
הינו 'תפלת השם'.

אז: "ויהי לי לישועה ודאי" - כי על ידי
'זמרת יה', שהוא 'תפלת השם',
שמתפלל ברחמיו הפשוטים לעורר רחמיו
הגדולים, אז בודאי יקבל 'ישועה שלמה' -
כי רחמיו הגדולים אינם נפסקים לעולם.

וכשהשם יתברך ירחם עלינו באלו
ה'רחמים' - בודאי אין
שום עוון ופגם שיהיה חוצץ בפני אלו
ה'רחמים הגדולים', ובודאי יהיה לנו ישועה
בשלמות, אמן ואמן.

מה.

(ח"ב לט)

ועל-כן יש לנו לכסף ולהתגעגע
ולהשתוקק מאד: "מי יתן והיה
לנו מנהיג הדור" רועה נאמן - שיהיה לו
זה הבה, שיוכל להאיר אפלו בנו בבחינת

"מִרְכַּבַּת פָּרְעָה וְחִילוֹ יָרָה בָּיָם, וּמִבְּחַר שְׁלֹשֵׁי טַבְּעוֹ בָּיָם-סוּף" (שְׁמוֹת טו, ד)

מז.

(ח"א לח, בסוף - נאמר ב'שפת־שירה' שנת תקס"ב)

וְזָה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת טו, ד): "מִרְכַּבַּת פָּרְעָה וְחִילוֹ" - הֵינּוּ בְּחִינַת 'תְּפִלִּין', כּפּוּבָא בְּזִהָר (ויגש רי): "ש'פֿרעה' היא 'אמא', דְּכָל נְהִירֵין אֶתְפָּרְעוּ וְאֶתְגַּלְיָן מִנָּה". וְתְּפִלִּין נִקְרָא 'מִרְכַּבּוֹת', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים לג, כו): "רִכַּב שָׁמַיִם". וְשָׁמַיִם, 'אש ומים', בְּחִינַת גְּוִינִין, כִּי 'תְּפִלִּין' הֵם נְהִירֵין מ'אמא־עֵלְאָה'.

וְעַל־יָדֵי מָה תִּזְכָּה לְבַחֲינַת 'תְּפִלִּין': "יָרָה בָּיָם". "יָרָה" - הֵם ה'גְּבוּרוֹת'. "יָרָה" עַם־הַכּוֹלָל - גִּימְטְרִיא גְּבוּרָה'.

"בָּיָם" - הוּא בְּחִינַת 'דְּבוּר', כְּשֶׁתִּקְשֵׁר וְתַעֲלֶה אֶת ה'דְּבוּר' לְשָׁרְשָׁה. וְעַל־יָדֵי מָה תּוּכַל לְהַעֲלוֹת ה'דְּבוּר' לְשָׁרְשָׁה: עַל־יָדֵי 'לְמוּד הַתּוֹרָה בְּלִילָה', שְׁעַל־יָדֵי לְמוּד הַזֶּה "נִמְשָׁךְ חוּט שֶׁל חֶסֶד" (חגיגה יב: עבודת־הַזָּרָה ג:).

וְאִז: "הַבֶּקֶר אֹר" וְכו' (בְּרֵאשִׁית מד, ג). וְאִז ה'דְּבוּר' עוֹלָה וְנַעֲשֶׂה 'בֵּית אַבְרָהָם', כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ (בְּבֵרֵא־בְּתָרָא טז): "בֵּית הַיְיָה לֹא אַבְרָהָם וּבְכָל שְׁמָה", "בָּיָם" גִּימְטְרִיא 'בְּכָל'.

וְזָה: "וּמִבְּחַר שְׁלֹשֵׁי טַבְּעוֹ בָּיָם" - "הַתּוֹרָה נִקְרָא אוֹרֵיתָא תְּלִיתָאִי" (שְׁפָת פת). "וּמִבְּחַר" - דָּא אַבְרָהָם כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (נְחֻמִּיה ט, ז): "אֲשֶׁר בְּחָרַת בְּאַבְרָם".

פְּרוּשׁ: עַל־יָדֵי הַתּוֹרָה, שְׁעַל־יָדֵה נִתְעוֹרֵר מִדַּת אַבְרָהָם, עַל־יָדֵה נִתְתַּקֵּן ה'דְּבוּר', וְ"קֶץ כָּל בְּשָׁר" (בְּרֵאשִׁית ו, יג), יִטְבַּע בְּנִקְבָּא דְתַהוּמָא־רְבָא'.

וְרַגְלֵיךָ - 'יָדִיעָה וְהַשְׁגָּה' שֶׁנִּזְכָּה לְבוֹא אֶל הַתְּכֵלִית

כְּמוֹ 'מֹשֶׁה רַבִּנוּ' עָלִיז־הַשְּׁלוֹם, שְׁמַגְדֵּל עֵצָם מֵעֲלָתוֹ, הִיָּה יָכוֹל לְהַאִיר אֶפְלוֹ ב'פְּחוֹת־שְׁבִיחוֹתֵים', אֶפְלוֹ ב'שְׁפָחָה'!"

כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַז"ל (מְכִילְתָּא, שִׁירָה ג): "רְאֵתָה שְׁפָחָה עַל הַיָּם, מָה שְׁלֹא רָאָה יְחֻזְקָא־הַנְּבִיא". הָרִי שְׁאָפְלוֹ 'יְחֻזְקָא־ל' שֶׁהָיָה נְבִיא גָדוֹל כְּזֶה, לֹא הָיָה רוֹאֶה מָה שְׁרָאָתָה 'שְׁפָחָה' בִּימֵי 'מֹשֶׁה'.

וְכַל־זֶה, מִחֲמַת גְּדֵל עֵצָם מֵעֲלָת הַמְּנַהִיג, שֶׁהָיָה 'מֹשֶׁה־רַבִּנוּ' הַמְּנַהִיג, וְהוּא יָכוֹל לְהַאִיר אֶפְלוֹ בְּבַחֲינַת רַגְלֵיךָ.

שְׁאָפְלוֹ ה'רַגְלֵיךָ' שְׁרַחוּקִים מִה'מַח' - אַף־עַל־פִּי־כֵן גַּם הֵם יוּכְלוּ לְהַשִּׁיג וְלַדַּעַת ה'תְּכֵלִית', עַל־יָדֵי "מַפְעָלוֹת הַשֵּׁם" (תְּהִלִּים מו, ט) אֲשֶׁר בְּרָא בְּעוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה. כִּי עַל־יָדֵי 'גְּדֵלַת הַמְּנַהִיג', יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ ה'מַח' אֶפְלוֹ לְהַרְגְּלֵיךָ.

"ה' אִישׁ מִלְחָמָה" (שְׁמוֹת טו, ג)

מז.

(ח"א כ, בסוף)

כְּשָׁבָא לְבַחֲינַת 'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל', אִזִּי נִקְרָא 'גְּבַר תִּקְיָה'. כִּי קִדְּם שְׁבָא לְבַחֲינַת 'אַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל', אִזִּי "אֵל יִתְהַלֵּל הַגֵּר כְּמַפְתָּח" (מְלָכִים־א כ, יא). אֲבָל אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנּוֹצַח, אִזִּי נִקְרָא: "אִישׁ מִלְחָמָה" (שְׁמוֹת טו, ג).

וזו: "טבעו בים סוף". "סוף" - הוא בחינת "קץ כל בשר", שהוא דבוק ב'ים הדבור' - יטבע ב'נקבא דתהומא' רבא, על-ידי "בקר דאברהם" (זהר מקץ רג: תרומה קע: ועוד), שנתעורר על-ידי ה'תורה' כנ"ל. (עין בפנים).

"תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו אבן"

(שמות טו, ה)

מח.

(ח"א ט, ה-בסוף - נאמר ב'שבט-שירה' שנת תקס"ג) אלו בני-אדם המכחישים כל הנסים ואומרים שהכל דרך-הטבע, וכשרואים איזהו נס, הם מכסים אותו עם דרך-הטבע' - נמצא:

(א) שפוגמים ב'תפלה!' - כי ה'תפלה' היא 'נסים' שמשנה את ה'טבע'.

(ב) ופוגמים ב'אמונה!' - שאין מאמינים בהשגחת הבורא-יתברך!

(ג) ופוגמים ב'ארץ-ישראל!' - שהוא מקום הנסים, כמו שפתיב (שיר-השירים ב, יב): "וקול התור נשמע בארצנו", וכמו שאמרו (תענית י): "ארץ-ישראל שותה תחלה" - כי שם ה'תהומות', מקום הנסים, כמו שפתיב (רות א, יט): "ותהם כל העיר".

ועל-ידי-זה צריך לפל ב'גלות-מצרים'. "וכל הגליות מכנים בשם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית-רבה טז, ד).

וזו פרוש: "תהמת יכסימו" - מי שמכסה את הנסים, ומראה לכל-דבר שהוא דרך-הטבע'.

"ירדו במצולת כמו אבן" - "משם רעה אבן ישראל" (בראשית מט, כד), תרגומו: "אב ובגן".

"מצולת" - זה בחינת 'מצרים', שנאמר (שמות יב, לו): "וינצלו את מצרים", כמו "אב ובגן" - הינו 'יעקב ובניו' - שהם בחינת 'תפלה', בחינת 'נסים', בחינת 'ארץ-ישראל'.

לפי ירדתם ולפי הפגם שפגם ב'תפלה' וב'אמונה' וב'ארץ-ישראל', כן צריך לירד לעמק הגלות של מצרים.

כמו שיירדו יעקב ובניו למצרים, בשביל שאמר אברהם (בראשית טו, ח): "במה אדע" על 'ירשת ארץ'.

[עין חיי-מוהר"ן ג - המראה שהיה לרבנו ז"ל מהבעל-שם-טוב ז"ל השיך לתורה הזה].

"מי כמכה באלם ה'" (שמות טו, יא)

מט.

(ח"א ס, בסוף)

"כתיב (דברים לג, כט): 'אשריך ישראל מי כמוך, וכתיב (שמות טו, יא): 'מי כמוך באלים ה'" (זהר נשא אדרא-רבא קכח).

זה בחינת 'אתערותא-דלתתא', שהוא 'שבה של ישראל' המתעוררים מלמטה, בחינת: "אשריך ישראל מי כמוך".

ואחר-כך הוא 'אתערותא-דלעלא', שזהו בחינת: "מי כמוכה באלים ה'".

"נורא תהלת עשה פלא" (שמות טו, יא)

נ.

(ח"ב, ב, ב)

'תפלה' היא בחינת 'פלאות', בחינת (שמות טו, יא): **"נורא תהלת עשה פלא"**.

"נהלת בעזך אל נזה קדשך" (שמות טו, יג)

נא.

(ח"א נב, ג-ד)

צריך לראות למלאות את ה'ידיים', שהיא ה'אמונה', על-ידי הארה מ'שבעה רועים', שהם כלליות של כל מנהיגי-הדור.

כי הם רועים האמונה לתקנה ולהשלימה, ועל-שם-זה נקראים רועים, על שם (תהלים לז, ג): "ורעה אמונה". וכל עקר אמונת ישראל ממשיכין הם להדור.

ו'משה' שהוא אחד מ'שבעה רועים', נקרא על-שם-זה: "רעיא מהימנא".

ואי-אפשר לבוא לאלו ה'רועים', שהם 'כלליות של הקדשה' - אלא על-ידי 'עזות' - כמאמר רז"ל (אבות פ"ה מ"ב): "הוי עז כנמר".

כמו שכתוב (שמות טו, יג): **"נהלת בעזך אל נזה קדשך"** - הינו: על-ידי 'עזות', נכנסין לתוך ה'קדשה'.

כי יש רועים של הסטרא-אחרא, והם גם-כן מפרסמי-הדור, וכופין אנשים לתחות שעבודיהו.

ועקר מלכותם הוא על-ידי 'עזות', כי "עזות, מלכותא בלא תגא" (סנהדרין קה.), והם בכלבים בעזותם, בבחינת (ישעיה נו, יא): "והכלבים עזי נפש המה רעים", והן "פני הדור בפני הכלב" (סוטה מט:).

ועל-כן פדי להנצל מהם מתחת ממשלתם - אי-אפשר רק על-ידי 'עזות', לעמד נגד עזותם. ואז: **"נהלת בעזך אל נזה קדשך"** - שנכנס לתוך ה'קדשה'.

וכל ה'קולות' - הן של 'צעקה', הן של 'אנחה', הן 'קול שופר', הן 'קול זמרה' - כלם הם בחינת 'עזות', בבחינת (תהלים סח, לד): "הן יתן בקולו קול עז".

"תפל עליהם אימתה ופחד" (שמות טו, טז)

נב.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-תפלה)

והסוחרים של ה'מדינה של עשירות', שהיו סוחרים במדינות אחרות - באו למדינתם, וספרו מה'גבור' - ונפל עליהם פחד גדול.

ואף-על-פי שהיו מרצים להכניע עצמן תחתיו, אך ששמעו: "שהוא ממאס בממון, ואינו רוצה ממון כלל!" - וזה היה הפך אמונתם - על-כן היה בלתי אפשר אצלם להפגע תחתיו, כי היה אצלם כמו 'שמד', מאחר שאינו מאמין כלל באמונתם, דהינו ב'ממון'!

ונתיראו מאד מלפניו, והתחילו לעשות עבודות ולהקריב קרבנות לאלקותם וכו'.

**"תבאמו ותטעמו בהר נחלתה, מכון לשבתך
פעלתה ה', מקדש ה' פוננו ידיך" (שמות טו, יז)**

בית-המקדש של מטה, מכון בנגד בית-המקדש של מעלה. (ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה; במדבר דברה ד, יג; טירי-השירים רבה ג, כג; ד, יב; תנחומא ויקהל ז; פסודי א)

גדול מקדש שנתן בין שתי אותיות, שנאמר: 'פעלתה ה' מקדש ה'". (ברכות לג, סנהדרין צב.)

נג.

(ח"א כד, ד-ה)

עקר ה'ברכות' מ'ידיים'. ועקר ה'ברכה' שנשפעין מה'ידיים', הם 'שכל'. וכשבאים למטה, נעשים לכל אחד ואחד כפי רצונו, כמו שכתוב (תהלים קמה, טז): "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון".

בבן מי שהוא 'בעל-נפש' - צריך לבנון רצונו: שימשיך 'ברכת שכל', בבחינת (בראשית מח, יד): "שכל את ידיו", ובבחינת (שמות טו, יז): "מקדש ה' פוננו ידיך".

נד.

(ח"א מט, ב-ד)

עקר ה'תפלה', תלוי ב'לב', שישים כל לבו עליה, דהינו: שיקשר מחשבתו היטב לדבורי התפלה.

ועל-ידי-זה נתגלה ונתגדל מלכותו: תברך, ונופל 'מלכות-ה'רשעה'. ואז יש עליה ל'ביתא עלאה' ו'ביתא תתאה' - "שנשבע הקדוש-ברוך-הוא: שלא יכנס בירושלים שלמעלה, עד שיבנה ירושלים שלמטה" (תענית ה.), בבחינת 'תפלה', בבחינת 'מלכות'.

נה.

(ח"א פא)

הצדיק מדבר 'שיחת-חלין' - כדי לקשר את 'המונעם' אל ה'דעת', שהוא

בחינת 'הר' - דאיתא בגמרא (גיטין נו:): "אין 'הר' [לבנון] אלא 'בית-המקדש', שנאמר (דברים ג, כה): 'ההר הטוב הזה והלבנון'".

ו'בית-המקדש' הוא בבחינת 'דעת', דאיתא בגמרא (ברכות לג.): "כל מי שיש בו דעת, כאלו נבנה בית-המקדש בימיו, שבית-המקדש נתן בין שתי אותיות, ודעת נתן בין שתי אותיות".

פי על-ידי 'תורה ותפלה', אי-אפשר לקשרם אל שרשם, מחמת שרחוקים מן האמת וכו'.

כך הצדיק שרוצה לקשר את המונעם הרחוקים מן התורה האמתיות, צריך לדבר עמהם 'שיחת-חלין', ולהלביש בהם התורה וכו'.

נו.

(ח"ב עב)

ה'מוחין' וה'דעת', הם בבחינת 'בנון בית-המקדש', כמו שאמרו רז"ל (ברכות לג.): "כל מי שיש בו דעה, כאלו נבנה בית-המקדש בימיו, פי דעה נתן בין שתי אותיות, ובית המקדש נתן בין שתי אותיות" וכו'.

ועל-כן כל אחד כפי מחו ודעתו וכפי שהוא מכנים עצמו בתוך ה'דעת', כל מה שהוא עוסק יותר להגדיל 'מחו ודעתו' - בן הוא עוסק ב'בנון בית-המקדש' - פי עקר בבחינת 'בנון בית-המקדש' הוא ה'דעת'.

נד.

(ח"ב עז)

'בית-המקדש' הוא בבחינת ה'דעת', כמו שאמרו רז"ל (ברכות לג.):

"כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דַּעַה, כָּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו", כִּי דַּעַה נִתַּן בֵּין שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, וּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ נִתַּן בֵּין שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת."

"כִּי בָא סוּס פְּרַעָה בְּרִכְבוֹ וּנְפָרְשִׁיו בַּיָּם"
(שְׁמוֹת טו, יט)
"וַיִּכְסּוּ מִיַּם צָרִיחָם אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר"
(תְּהִלִּים קו, יא)

"וַיִּכְסּוּ מִיַּם צָרִיחָם" (תְּהִלִּים קו, יא). רַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי נַחֲמִיָּה. רַבֵּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶפְלוֹ פְּרַעָה, שְׁנַאֲמַר (שָׁם): **"אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר"**. רַבֵּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר: פְּרַעָה לְעַצְמוֹ נֹתֵר. וַיִּשְׁ-אוֹמְרִים: אֵף הוּא בְּאַחֲרוֹנָה טַבַּע, שְׁנַאֲמַר (שָׁם קלו, טו): **"וַנֵּעַר פְּרַעָה וַחֲלִילוֹ בַּיּוֹם סוּף"**. (מְדוּרַשׁ-תְּהִלִּים, מְזֻמּוֹר קו)

נח.

(שִׁיחוֹת-הַרְ"ן מ)

כְּשֵׁי־צֹאוֹ מִמְצָרִים, תִּכְף בְּשִׁירַת־הַיָּם,
אָמְרוּ (שְׁמוֹת טו, יז): **"תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נַחֲלֶתֶךָ וְכוּ' - שֶׁבִשְׂרוּ עַל בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ."**

כִּי זֶה עִקַּר הַגְּאֻלָּה: שִׁיחָה בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ - שֶׁשָּׁם הִיא בְּחִינַת גְּלָגֶל הַחוּזָר, בְּחִינַת (פְּסָחִים ג. בְּבֹא-בִּתְרָא י:): **"עֲלִיּוֹנִים לְמַטָּה וְתַחֲתוֹנִים לְמַעְלָה"**.

כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הַשְּׂרָה שְׂכִינָתוֹ בַּמִּשְׁכָּן וּבְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת: **"עֲלִיּוֹנִים לְמַטָּה"**. וְכֵן לְהַפְּךָ: כָּל 'צִיּוּרָא דְּמִשְׁבְּנָא', הַכֹּל הָיָה רְשׁוּם לְמַעְלָה, בְּחִינַת: **"תַּחֲתוֹנִים לְמַעְלָה"** - שְׂזָהוּ עִקַּר ה'תַּכְלִית'.

וְזָהוּ גַם-כֵּן בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת הַחֲקוּקִים עַל ה'דְּרִידָל שֶׁל תְּנַבְּה': **'הַנִּגְשׁ' - רֵאשֵׁי-תִבּוֹת** (תְּהִלִּים עד, ב): **"גְּאֻלַּת שִׁבְט נַחֲלֶתֶךָ ה'ר צִיּוֹן"** - בְּחִינַת **"תִּבְיָאמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נַחֲלֶתֶךָ"** - בְּחִינַת ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשָּׁם הָיָה בְּחִינַת גְּלָגֶל הַחוּזָר, שְׂזָהוּ עִקַּר הַגְּאֻלָּה.

נט.

(חֵי-מוֹהַרְ"ן תַּסַּט)

בְּעֵינַיִן מַה שֶּׁהָיוּ מְשִׁיחִים לְפָנָיו מֵאֲלָמָן אֶחָד קִדְּם פָּסַח - אָמַר: **שְׁגַם פְּרַעָה הָיָה אֲלָמָן, כִּי נִשְׂאָר לְבַדּוֹ בְּלֹא הַחִיל, כִּי "אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר"** (תְּהִלִּים קו, יא).

וְהִבְנִי מְדַבְּרִיו, שֶׁגָּלָה לָנוּ רֵמֵז: כִּי **"אֶחָד מֵהֶם לֹא נֹתֵר"** - רֵאשֵׁי תִבּוֹת **"אֲלָמָן"**. וְהַדְּבָרִים סְתוּמִים.

"וְתַעַן לָהֶם מְרִים, שִׁירוֹ לָהֶם" (שְׁמוֹת טו, כא)

ס.

(ח"א כז, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת טו, ב): **"עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה"**.

עֲנִינִי שְׁבַת שִׁירָה אֶצֶל רַבְּנוֹ ז"ל - נִמְצָאִים ב'פְּרִשְׁת בְּשִׁלַּח' -

ספור נסיעת הבעל-שם-טוב לארץ-ישראל

– כפי המקבל אצל אנשי-שלומנו מדור דור –

באחרון-של-פסח, היו אנ"ש מתאספים יחד לפנות ערב, וחלקו מעט זין וכדומה, וספרו את הספור מנסיעת הבעל-שם-טוב לארץ-ישראל בנסחתנו הידועה. (שיח-שרפי-קדש ח"ד רסד)

– שיח-שרפי-קדש החדש ח"א שעג –

[א] ה'בעל-שם-טוב' זיע"א, היה נוהג בידוע: לבלי להשהות ולהלין אצלו שום קמזון מיום לחברו, כי כל המעות שנשארו אצלו היה מחלקם לצדקה.

וגם בנסיעתו לארץ-ישראל נהג כן: לקחת רק בכדי לכסות הוצאותיו לאותה נסיעה של הכפר והעיר הפמוד לו. ושם בטחוננו בהשם: "שיעזרו לכל הצטרכותו ממקום למקום!"

וצרף עמו את בתו מרת אדל', ושמשו 'רבי הירש סופר'. ונסעו מעיר לעיר, ומכפר לכפר, ונמשכה הנסיעה שבועות או חודשים, ובכל פעם עזרו השם-יתברך.

עד שהגיעו בערב חג-הפסח, לעיר סטאמבול.

והלכו שם לאיזה בית-מלון. ומחמת עניותם הגדולה, שכרו לעצמם מקום במרתף המלון במקום העניים.

בראות מרת אדל': "שאין להם מצות זיין ושאר צרכי החג!" שאלה את אביה ה'בעל-שם-טוב': "מה יהיה לנו לסדר הפסח, והיכן נאכל?"

ולא ענה לה אביה בלום, רק הפטיר ואמר לה: "השם יעזר! השם יעזר!" [גאט וועט העלפן, גאט וועט העלפן].

גם הזהיר אותה: "לבל תאמר ותספר לאיש מדבר מחסורם, שאין להם בלום לצרכי החג!"

והיא מרב בטחונה בדברי אביה, כי ידעה שהוא מרגל בנסים, שוב לא דאגה בכלל, ויצאה לכבס לעצמה איזה בגדים הצריכים פבוס לכבוד החג, פחות הים.

קרוב לחצות-היום, הלך ה'בעל-שם-טוב' למרחץ, וטבל עצמו לכבוד קדשת החג, והלך לבית-הפנסת.

[ב] באותה עת - דרו בארץ אשכנז, במדמה בעיר בערליון, זוג - איש ואשה עשירים גדולים, שכבר פאו בימים, והיו חשוכי-בנים, ועסקו שניהם ברפואות אצל רופאים, וככלם נתיאשו מהם, כי היו שניהם עקרים מלדה רחמנא-לצלן.

אמרו להם אוהביהם: "שבאוקראינה שברוסיה יש 'בעל-שם' גדול, שאצלו בודאי יוכלו להישע ושיסעו אליו!"

ונכנסו הדברים בלבם, ולקחו עגלה עם פמה סוסים טובים והרבה מעות כדרך הגבירים, ונסעו למעז'בוז!

תכף בבואם, ברו: "היכן שוכן ה'בעל-שם-טוב"?! - ואמרו להם: "שהנה עתה נסע בדרכו לארץ-ישראל!"

בשמעם זאת, התישבו בדעתם: "שמאחר שנסעו כבר מרחק בזה, יסעו

אחריו!" - ואכן בררו דרך נסיעת ה'בעל-שם טוב, ורדפו אחריו.

אלא שבכל מקום ועיר שהגיעו, אמרו להם: "שהנה עתה נסע מפאן!" - עד שהגיעו גם הם, לסטאמבול, בערב חג-הפסח.

בבואם שם - התישבו בדעתם: "שמסתמא לא המשיך ה'בעל-שם טוב' בנסיעתו בערב חג-הפסח, לכן בודאי הוא נמצא פעת פאן בסטאמבול, רק שצריכים לחפשו!"

ומחמת עשירותם המפלגת, הלכו ושכרו לעצמם חדר נאה, במדור העשירים, בקומה העליונה, באותו בית-מלון בו שהה ה'בעל-שם טוב'. והם מחמת שהבינו שיצטרכו להתממה בדרך, הביאו עמם מפל-טוב, כדי שיוכלו לערוך את הסדר בדבעי.

אחר שהבינו וסדרו כל צרכי החג, הלך הגביר לחפש אחר ה'בעל-שם טוב, והרהר בדעתו: "שבועיר גדולה פסטאמבול, בודאי יהיה לו קשה למצאו!" - וישב עצמו והלך לחוף-הים, במקום שכל ספינות הנוסעים מגיעים, כדי שיברר אצלם: "שמא ראו הם את ה'בעל-שם טוב, או שמא יודעים הם היכן הוא מתאכסן!" כי על הים בדרך-כלל, חולפים ועוברים הנוסעים בדרבם.

אצל חוף-הים, נגש הגביר גם למרת אדל, לשאלה: "אולי יודעת היא מ'הבעל-שם טוב, ואולי ראתה אותו?! - ענתה לו: 'כן, ה'בעל-שם טוב' הגיע, והוא אבי ומתאכסן בבית-מלון פלוני, בקומה התחתונה!"

שמח הגביר לשמע זאת, ואמר לה: "שתחזר לעיר, כי יתאכסנו אצלו פה, כי כבר הכין מפל-טוב לעריכת הסדר גם עבורם!" - והבינה מרת אדל: "שהבטחון של אביה, הביא את הישועה הזאת!"

[ג] אחר תפלת ערבית, המתינה מרת אדל' לאביה, למטה בבית-המלון. וכשבא ה'בעל-שם טוב, ספרה לו בשמחה רבה: "מהנס שהקרה להם השם, שהזמין להם מקום נאה למעלה במלון לעריכת הסדר!"

ומגדל בטחוננו, לא ראתה שום שנוי בפני אביה, אלא עלה ה'בעל-שם טוב, ונכנס הישר לחדר הגביר, ולא דבר שום דבורים כלל, רק ערך תכף את הסדר במחין-דגדלות פראוי.

אחר שערך חצי הסדר, פנה אל העשיר וזווגתו, ואמר להם: "יודע אני עבור מה באתם הנה, וכבר נושעתם!" [איך נויים פארנזאם זענט איר געקומען, איר זענט שוין אויסגעפויעלט].

תכף אחר שאמר מלים אלו, עלה בעלית-נשמה בהתדבקות נפלאה, והוריד ראשו בדבקות ובמרירות גדולה מאד, עד כדי סימני גסיסה, והיה ממש בסכנה גדולה, ונבהלו מאד, ולא ידעו על מה ולמה זה.

וכך בתוך השהיות שמעו, איך שהפטיר ואמר בשמחה: "נו! אז אעבד את השם-יתברך בלי עולם-הבא!" [נו! וועל איך דינען דעם אויבערשטן אן עולם-הבא!]

ואחר-כך ראו שמחה ואור גדול על פניו, ונתעורר מדבקותו.

בְּזִמְנ־אֲחֵר כְּשִׁשְׁאֲלָה מֵרַת אֲדָל' אֶת
אָבִיָּה ה'בְּעַל־שֵׁם־טוֹב' עַל כֶּה,
סִפֵּר לָהּ אָבִיָּה:

שְׁבַעַת שְׁהַבְטִיחַ לַזּוּג הַנִּל שְׁיִזְכּוּ
לְהַפְקֵד בְּבָנִים, הַתְּעוֹרֵר עָלָיו
קִטְרוּג גָּדוֹל לְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם, הַיּוֹת שְׁזוּג זֶה
שְׁנֵיהֶם עֲקָרִים הֵם מִבְּטָן וּמִלְדָּה, וְלֹא הָיָה
בְּאִפְשָׁרוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַטֵּבַע לָלֶדֶת, וְהוּא לֹא
עָיַן בְּדָבָר וּמִיַּד הַבְּטִיחַ לָהֶם: "שְׁיִזְשָׁעוּ!"

וְעַתָּה מִחֲמַת שִׁצְדִיק גּוֹזֵר וְהַקְדוּש־
בְּרוּךְ־הוּא מְקַיֵּם' (מוֹעֵד־קָטָן טז:), עַל־
כֵּן צְרִיכִים לְשִׁנוֹת עֲבוֹרָם אֶת הַטֵּבַע לְגַמְרִי.

וְהַבְּעַל־דָּבָר קוֹפֵץ בְּכָל מְקוֹם, וְקִטְרוּג:
"הֵיאָךְ לֹא הִשְׁגִּיחַ לִפְנֵי
שְׁהַבְטִיחַ!" - וְעַל־כֵּן הָיָה בְּמִרְרוֹת גָּדוֹל.

וּמִשּׁוֹם־זֶה גָּזְרוּ לְמַעַלָּה: "שִׁיאֵבֵד אֶת
שְׁכַר עוֹלָם־הַבָּא' לְגַמְרִי!"

וּכְשִׁשְׁמַע זֹאת ה'בְּעַל־שֵׁם־טוֹב', נִעְנָה
תַּכָּף וְאָמַר בְּשִׂמְחָה כַּנִּל:
"אִם־כֵּן אֶעֱבֹד אֶת הַשֵּׁם מֵעַתָּה לְלֹא שְׁכַר
עוֹלָם־הַבָּא!" - כִּי כֶּה יוֹכֵל לְעַבְדוֹ יִתְבָּרֵךְ
לְלֹא שׁוֹם פְּנִיָּה כָּלֵל וּכְלָל.

כִּיִּן שָׂרָאָה הַשָּׁטָן שֶׁהוּא נִכְנָס לְעִבּוּדָה
גָּדוֹלָה כְּזוֹ לְעַבְד אֶת הַשֵּׁם בְּשִׂמְחָה
אִפְלוּ שְׁלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס - עַל־כֵּן
הִסְפִּים וְאָמַר: "שְׁעָדִיף שְׁיַחֲזִירוּ לוֹ אֶת
הָעוֹלָם־הַבָּא!"

וְאִכּוּ גָּזְרוּ וּפְסָקוּ בְּשָׁמַיִם: "שְׁגַם יִזְכָּה
שׁוֹב לְשְׁכַר עוֹלָם־הַבָּא! וְגַם זּוּג
עֲקָרִים אֵלּוּ יִזְכּוּ לְבָנִים!"

וּמִזֶּה בָּא לוֹ שְׂמִיחָה וְאוֹר גָּדוֹל בְּפָנָיו!

וְהַמְשִׁיךְ ה'בְּעַל־שֵׁם־טוֹב' לְעוֹרֵךְ אֶת חֲצִי
הַסֵּדֶר הַשְּׁנַי בְּהַתְּלַבְּבוֹת נוֹרָאָה,
וְלֹלֵא שׁוֹם דְּבוּרִים יִתְרִים.

וּכְשֶׁהִגִּיעַ לַתְּבוּת: "לְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת
גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ",
חָזַר הַרְבֵּה עַל הַתְּבוּת 'לְבַדּוֹ' 'לְבַדּוֹ'! בְּקוֹל
וּבְהַתְּעוֹרְרוֹת וּדְבִקוֹת גָּדוֹל מְאֹד.

[ד] וְהִנֵּה הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ כְּשֶׁעוֹשֶׂה דָּבָר, אֵינּוּ
עוֹשֶׂה אוֹתוֹ רַק בְּשִׁבִּיל דָּבָר אֶחָד. וְכֵן
הַנְּהַגַת הַצְּדִיק־הָאֱמֶת.

לְכֵן: הִגַּם שְׁה'בְּעַל־שֵׁם־טוֹב' נָסַע נְסִיעָה זוֹ
בְּשִׁבִּיל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אִךְ הָיָה אִז עוֹד
סִבָּה לָזֶה, כִּי הָיוּ צְרִיכִים לְהַמְתִּיק שֵׁם אֶת
הַדִּין - כִּי אִז הָיָה בְּסִטָּא־מְבוּל: מְלֶכֶד צוֹרֵר
לְיִהוּדִים, אֲשֶׁר חָפֵשׁ תְּמִיד עֲצוֹת אֵיךְ
לְאִבְדָם.

וְתִמִּיד כְּשֶׁהָיָה גּוֹזֵר גְּזֵרָה, הָיוּ הַיִּהוּדִים
עוֹשִׂים כָּל מִיָּנִי שֶׁתְּדַלְּנוֹת וּמִבְטָלִין
הַגְּזֵרָה.

וּבְאוֹתָהּ עַת טַפְס עֲצָה בְּהַתְּיַעֲצוֹת שְׂרָיו,
וְגָזַר הַמֶּלֶךְ גְּזֵרַת מִיתָה' עַל
הַיִּהוּדִים בְּאוֹפֵן אֲכַזְרִי בִּיּוֹתֵר, כִּי גָזְרוּ: "לְהַרְג
אֶת כָּל הַיִּהוּדִים בְּיוֹם אֶחָד, בְּיוֹם רֵאשׁוֹן־
שְׁלִי־פֶסַח, וְתַכָּף בְּעִלּוֹת־הַשַּׁחַר יִתְחִילוּ בְּזֶה,
וְלֹא יִשְׁאִירוּ שְׂרִיד וּפְלִיט חִס־שְׁלוֹם!"

וְהַשְּׁבִיעוּ הַשָּׂרִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי: "שְׁלֹא
יִגְלוּ אֶת הַגְּזֵרָה לְאִף אָדָם, וּמִי
שִׁסְפֵּר יוֹמַת גַּם הוּא!" וְכִדִּי שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ
הַיִּהוּדִים לְבַטֵּל גְּזֵרָה זוֹ.

בֵּינן אֵלּוּ הַשָּׂרִים, הָיָה שׁוֹר אֶחָד אוֹהֵב־
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה צָר לוֹ עַל הַגְּזֵרָה
הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת.

והלך וקרא לשנים מנכבדי היהודים
בבהלה בלילה הפסח בשעת הסדר,
וגלה להם בסוד גדול מגזרה זו, והפטיר
ואמר להם: "חיי נתונים בספנה אם יתגלה
למלך שיודעים אתם מגזרה זו, ועל פן אין
לי שום עצה לתת לכם, אולם באתי בזאת
רק להודיעכם שתדעו מגזרה זו, ודעו את
אשר לפניכם לטפס עצה לזה, והשם יהיה
בעזרכם!"

והתיעצו נכבדי העיר הנ"ל ביניהם פדת
מה לעשות, והחליטו: "היות
שהקיסר ינע (אם המלך) היא מלמדת
ואזהבת ישראל, על פן ילכו אליה לטפס
עמה יחד עצה היאך לבטל הגזרה!"

ואכן הלכו תכף נכבדי העיר הנ"ל,
לארמון אם המלך.

בהלכם, עברו ליד בית מלונו של הבעל-
שם טוב, ושמעו, איך שאוחז
באמירת ההגדה, וחוזר הרבה בקול צעקה
על התבות: "לעשה נפלאות גדולות לבדו -
לבדו!" כנ"ל.

נענו ואמרו הם זה לזה: "אלו ידע יהודי
זה איזה גזרה נוראה מרחפת על בני
העיר היהודים, האם היה מתלהב וצועק
כל-כך?!" [ווען ער ווייסט וואספארא מין צרות איז דא
אויף אידן, וואלט ער אזוי געשריגן?].

בשהגיעו לארמון אם המלך, והיה אז זמן
חצות-לילה, והיא כבר ישנה,
בקשו מהשומרים להעיר ולומר לה:
"שהיהודים רוצים לדבר עמה דבר חשוב
שאי אפשר לדחותו!"

נחרדה אם המלך מאד, ונתנה להם רשות
לפנס אליה לפנים, פי הבינה

שדבר נחוץ הוא, וקבלה אותם בסבר-פנים-
יפות.

וספרו לה הנכבדים: "מהגזרה שגזר בנה
המלך, על תושבי העיר
היהודים!" - ובקשוה: "שתטפס בהכמה
גדולה, עצה לבטלה, ובאפן שלא יודע
לבנה שהשר גילה להם, ושהם היו אצלה!"

בהסדר-השם עלה לה ברעיונה עצה,
וצותה תכף: "לרתם לה את
העגלה!" - ואמרה ליהודים: "שימתינו לה
שם בארמון!"

והלכה ונסעה באמצע הלילה - והעירה
את בנה המלך משנתו בחרדה
גדולה - ושאלה אותו: "איזה דבר רע
עשה?!" - פי בעלה המלך המנוח שהוא אבי
המלך, בא אליה בחלום-הלילה במזרא גדול,
ואמר לה: "שנגזרה גזרה על משפחתו,
שעל למחרת בבקר לא ישאר לו שום
שאריית מבניו ונכדיו, ויכלו ויאבדו הם לעד
ולנצח!" - ובכן שאלה אם המלך את בנה:
"איזה דבר נורא נעשה במלכות, שעל-ידו
בא למשפחתנו גזרת פליון נורא כזה!"

התחיל המלך למנות לה: אי אלו
עולות! שאולי מחמת זה נגזרה
עליהם גזרה זו!

ואמרה לו כל הזמן: "לא לא, אין מתקבל
על הדעת, שמחמת עולה כזו
יגזר על משפחתנו גזרה נוראה כזו!"

ובקשה: "שרוצה לעין בפנקסי המלך,
אולי נמצא שם איזהו דבר
עולה! - ופתחו הפנקסים, ומצאה: שנכתב
שם הגזרה הנ"ל!"

וְתַכַּף שְׂרָאֲתָה זֹאת אִם הַמֶּלֶךְ, פְּנִתָה אֵלָיו
בְּצַעֲקָה: "בּוֹדְאֵי בּוֹדְאֵי! בְּלֹתֵי סֶפֶק
שְׁעֵבוֹר זֶה נִגְזַר עַל מִשְׁפַּחְתָּנוּ גְזֵרָה זֹאת!"

וְאָמְרָה לוֹ בְּכַעַס: "וְכִי עִם עַם הַיְהוּדִים
הֵנָּה מִתְחִיל?! וְכִי לֹא יָדַעְתָּ שֶׁכָּל
מִי שֶׁהִתְחִיל לְהַצִּיק לָהֶם, לֹא יֵצֵא בְּשָׁלוֹם
מִזֶּה?! פִּרְעָה הִתְחִיל עִם יִשְׂרָאֵל, וּמָה הָיָה
בְּסוֹפוֹ? סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בָּיָם! וְכֵן הָמוּ, וְכֵן
שָׁאֵר הָרַשָּׁעִים, שֶׁנִּחְלוּ מִפְּלָה (כִּי הַקִּיסְרִית
הָיְתָה מְלַמֶּדֶת בְּנִי), לָךְ וּקְרַע מִהַר אֶת כְּתָב
גְּזֵרָה זֹאת לְכֹל שֶׁהָיְתָה, וְשִׁלָּא יוֹדַע כָּלֵל וּכְלָל
שֶׁהָיְתָה קִימַת גְּזֵרָה כְּזֹאת!"

וּמִחֲמַת פַּחַד, לָקַח הַמֶּלֶךְ תַּכְּפָה אֶת כְּתָב
הַגְּזֵרָה, וּקְרַעָה בְּפָנֶיהָ! - וְהִזְהִיר
הַמֶּלֶךְ: "שָׂאֵף כָּל מִי אֲשֶׁר יִסְפֹּר שֶׁהָיְתָה
גְּזֵרָה כְּזֹאת, יוֹמֵת!"

וְאִזּוֹ אָמְרָה לוֹ אִמּוֹ הַקִּיסְרִית: "שִׁיכּוֹל
לָלַכֶּת לִישׁוֹן לְבִטָּחָה, כִּי בּוֹדְאֵי לֹא יֵאָנֶה
לָהֶם רַע!"

וְחִזְרָה לְבֵיתָהּ, וּבִשְׂרָה לְנִכְבְּדֵי הָעִיר
שֶׁהִמְתִּינוּ לָהּ בְּבֵיתָהּ: "שֶׁכְּבָר
נִתְבַטְּלָה הַגְּזֵרָה! וַיְכּוֹלִים הֵם לְחַזֵּר לְבֵיתָם,
וְלִהְיוֹדִיעַ לַיְהוּדִים: שִׂידוֹ לַהֲשֵׁם עַל הַסְּדִי
הַטּוֹבִים שֶׁנִּמְלַעַם לְבָדוּ לְכֹל יָדִיעַתָּם!"

[ה] בְּחִזְרָם - עָבְרוּ שׁוֹב דֶּרֶךְ בֵּית מְלוֹנּוֹ
שֶׁל ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' - וְשָׁמְעוּ אוֹתוֹ,
אִיךְ שֶׁאֲחִיזוּ עֲדוֹן בְּקִטְעַת זֶה שֶׁל הַהֲגָדָה,
וְחִזְרָה עַל הַתְּבוּת: "לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת
לְבָדוּ - לְבָדוּ!"

אוֹלָם עָתָה הִבְחִינוּ: "שֶׁאֲמַר זֹאת
בְּשִׁמְחָה וּבְהִרְחַבַת הַלֵּב, יוֹתֵר מִמָּה
שֶׁשָּׁמְעוּ אוֹתוֹ כִּשְׁהִלְכוּ לְבֵית אִם הַמֶּלֶךְ!"

לְמַחֲרַת בְּבִקְרָה - סִפְרוּ הַנִּכְבְּדִים הַנִּלְכָּדִים
בְּבֵית-הַפְּנִסָּה לְכָל הַמִּתְפַּלְלִים:
"מִהֵנָּס הַנּוֹרָא שֶׁהָיָה בְּלִילָה הַזֹּאת!" -
וּכְבֻדְךָ אֲנִי הַתְּלוּצֵצוּ וְלַעֲגוּ קֶצֶת מִהַיְהוּדִי
ה'מִשְׁנָע' הַזֶּה שֶׁחִזַּר הַרְבֵּה עַל הַתְּבוּת:
'לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוּ', פַּעַם בְּקוֹל שֶׁל
צַעֲקָה, וּפַעַם בְּקוֹל שֶׁל שִׁמְחָה! [אֵינְעֵר גְּעוּעוּן
עִפְעָם אֶ מְשׁוֹנְעֵנְעֵר הָאֵט חוֹזֵר גְּעוּעוּן לְבָדוּ לְבָדוּ].

נִעְנָה לָהֶם ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' בְּעִצְמוֹ - כִּי
לֹא הִבִּירוּהוּ - וְאָמַר לָהֶם: "אֲלֵמָלָא
יְהוּדִי זֶה שֶׁצָּעַק כָּךְ וְהֵנֶכֶם לֹאֲעֲגִים עָלָיו, לֹא
קָרָה לָכֶם נִס מִפְּלָא זֶה, כִּי הַכֹּל הָיָה עַל
יְדוּ!" [וְעַתָּה נִשְׁט דְּעַר וְנֹאס אִיר זְאָגֵט, וְנֹאֲלֵט דְּעַר נִס
נִשְׁט גְּעוּעוּן].

לְמַחֲרַת יוֹם-טוֹב כִּשְׁנִפְרְדוּ מִהַעֲשִׂיר, רָצָה
לְתַת לְה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' סְכוּם
כֶּסֶף רַב עֲבוּר הַפְּרָכָה שֶׁבְּרָכָם, וְלֹא הִסְפִּים
ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב', רַק שִׁיתְּנוּ לוֹ וְלֹאֲדַל בְּתוֹ
וְל'רַבֵּי הִירְש', דְּמִי הַסְּפִינָה הַנּוֹסַעַת לְאַרְצֵי-
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יוֹתֵר, וְנִתְּנוּ לוֹ.

וְתַכְּפָה שָׁכְרוּ מְקוֹמוֹת בְּאֵנְיָה הַנּוֹסַעַת
לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל. וְה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב'
לֹא הִשְׁתַּחֲוָה כָּלֵל בְּעִיר, אֲלֵא תַכְּפָה בְּחַל-
הַמּוֹעֵד לְמַחֲרַת יוֹם-טוֹב, הַמְּשִׁיד בְּנִסְיַעְתּוֹ,
וְעָלָה לְסְפִינָה הַנּוֹסַעַת לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל.

[ו] לְפָנֵי נִסְיַעְתָּם, אָמַר ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב'
ל'רַבֵּי הִירְש' וְל'בְּתוֹ אֲדָל': "שִׁישׁ בְּיָדוֹ
שֵׁם קְדוֹשׁ, שֶׁבְּכּוֹנֵת שֵׁם זֶה יְכוֹל לְפָרַס
'פִּאטְשִׁילְע' [הַתִּיכַת בַּד] עַל הַיָּם, וְלִישֵׁב עָלָיו
וְלַעֲבֹר אֶת הַיָּם, וְלַהֲגִיעַ עַד עִיר הַנִּמְלַעַם יְפוֹ
שֶׁבְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, אוֹלָם בְּתַנְאֵי: שִׁיכּוֹנוּ הֵיטֵב
בְּשֵׁם, וְלֹא יִפְסִיקוּ בְּמַחְשַׁבְתָּם בְּכּוֹנֵת שֵׁם זֶה
אֶף לְרַגַע אַחַת, וְאִזּוֹ יוֹכֵל לְפַעֵל כְּזֶה דְּבַר,
שִׁיגִיעוּ בְּאֶפֶן זֶה לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל!"

[ער האט אזא מין שם, וואס זיי זאלן אינזיון האבן דעם שם, און זאלן האלטן שטארק דעם שם און נישט אפלאזן קיין איין רגע, קען ער טאן אזא זאך אז זיי וועלן קומען קיין ארץ־ישׂראל].

נענתה בתו ואמרה: "שהיא מקבלת זאת על עצמה!" - אולם רבי הירש אמר: "שמפחד לקבל על עצמו דבר זה, פי שפא יאבד חלילה לרגע אחד את פונת המחשבה, על־כן אינו יכול לקחת על־עצמו דבר זה!"

וה'בעל־שם־טוב הקדוש' לא רצה להשאירו לבדו, על־כן שברו מקומות על הספינה בנ"ל, ועלו עליה.

בדרך השתוללה על הים רוח־סערה גדולה עד מאד, והספינה חשבה להשבר, והיו כל נוסעי הספינה בסכנה גדולה מאד.

עד שהתחילו הנוסעים, להשליך מהספינה כל חפציהם, כדי שלא תטבע הספינה מרב המשא מחמת המים הרבים שנכנסו בה.

נענה ה'בעל־שם־טוב' ואמר לבתו: "שבשלו הסער הגדול הזה!" ואמרו למעלה בשמים עצה להנצל מזה: "לזרק לים, או 'אותה', או את 'פתביו' שלקחם עמו לארץ־ישׂראל - אז ישקט הים מזעפו!"

ושאל ה'בעל־שם־טוב' את מרת אדל': "במה היא בוחרת?!"

נענתה בתו ואמרה: "שהיא מוכנה למסור נפשה עבור הצלתם, ושישאנה ויטילוה אל הים, פי הפתבים נצרכים יותר בעולם, פי יעשו הרבה יהודים בעולם!"

אכן לקחונה, והורידוה בחבל סמוך מאד לים - אלא שאז התחרטה, ורמזה להם בידיה: "שיעלוה שוב!" - ואז אמרה לאביה: "שטוב יותר שיזרק את פתביו לים, פי בעזרת־השם יצא ממנה נכד בזה, שיעשה ספרים נאים יותר מאביה ה'בעל־שם־טוב'!"

[אם־ירצה־השם, עם וועט ארויסקומען פון מיר א קינד וואס וועט מאכן שענערע כתבים].

(ויש־אומרים: שמיד נתחרטה ואמרה בנ"ל, ולא שלקחונה והורידוה).

ואכן כך עשו, והשליכו הפתבים לים, ונח הים מזעפו! - ואז ראו: "שקרובים הם לאי אחד מאיי הים!" - וקרוב רבי־החובל את הספינה לאי, וירדו עליה כל הנוסעים, שהיו רבים, לנוח ולפוש מנסיעתם הקשה.

[ז] והנה ה'בעל־שם־טוב' הלך סביבות האי, תפוס בשרעפיו, ו'בתו' ו'שמשו רבי הירש' הולכים אחריו, והלכו להלאה משאר האנשים.

ולפתע התנפלו עליהם אידימאקעס' (רוצחים פראים אוכלי אדם) שרצו להרגם, וקשרום אחד לאחד בחבלים על הארץ, וכבר היה בפסע בינם ובין המות, פי הרוצחים נעמדו סמוכים להם להשחית ולחדד את הספינים כדי לשחטם ורחמנא־לצלן.

וצעק רבי הירש סופר, לה'בעל־שם־טוב: "רבי! מדוע הנכם

שותקים?!" [רבי! וואס שווייגט איר?!].

ענה לו ה'בעל־שם־טוב': "לקחו לי את המחין, ואיני יודע כלום!"

כְּעֵבֶר זְמַן מָה, צָעֵק שׁוֹב רַבֵּי הִירֶשׁ,
לָרַבּוֹ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב: "רַבִּי! מִדּוֹעַ
הַנָּכֶם שׁוֹתְקִים?"!

עָנָה לוֹ שׁוֹב הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב: "אֵינִי יוֹדֵעַ
לָאוּ כְּלוּם, אוֹלֵי יוֹדֵעַ אַתָּה אֵיזָה
דָּבָר?"! [אִיךָ וְוִיִּים גְּאָרְנִישֵׁט, אֶפְשֶׁר וְוִיִּסְטוּ עֶפְעֶס?]!

עָנָה לוֹ רַבֵּי הִירֶשׁ: "אֵינִי יוֹדֵעַ לָאוּ כְּלוּם,
כִּי אִם אַתָּה הָאֶלֶף־בֵּית!"! [אִיךָ וְוִיִּים
גְּאָרְנִישֵׁט, נָאֵר אִיךָ וְוִיִּים דַּעַם אֶלֶף־בֵּית]!

צָעֵק לוֹ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב: "אִם בֶּן מִדּוֹעַ
שׁוֹתֵק הַנֶּךָ? אָמֹר! אָמֹר!"! [טַע וְוִאֶסְיַע
שְׁוִיִּיגְסְטוּ? זָאג! זָאג!]

וְהִתְחִיל רַבֵּי הִירֶשׁ לֹמֵר: "אֶלֶף!" -
וְהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב אֹמֵר אַחֲרָיו:
"אֶלֶף!" - וְכֵן: "בֵּית" וְכוּ' כַּסְדֵּר! - עַד שֶׁחָזַר
לְמַחוֹ וְלְדַבְּקוֹתוֹ!

וְתַכֵּף נִשְׁמַע מִרְחוֹק, קוֹל פְּעֻמוֹנֵי מֶרְכָּבָה
נוֹסַעַת, וְנִפְחָדוּ הַרוֹצְחִים לְנַפְשָׁם,
וְנָסוּ וּבָרְחוּ לָהֶם.

כְּשֶׁהִגִּיעָה הַמֶּרְכָּבָה, יָרַד מִמֶּנָּה
הַקּוֹטְשֵׁעַר (בְּעַל־הַעֲגָלָה), וְהִתִּיר
קִשְׁרֵיהֶם, וְהֶעֱלָם אֶל הַקְּאָרְעֻטֵּעַ (מֶרְכָּבָה),
וְהוֹלִיכֵם חֲזָרָה לְשִׁפְתֵי־הַיָּם, שָׁם הִיָּתָה סְפִינָה
אַחֲרַת סְמוּדָה לָאֵי, וַיִּרְדּוּ לְתוֹכָהּ וְנָסְעוּ!

וְזֶה הַבְּעַל־הַעֲגָלָה עֲצָמוּ, הָיָה רַב־הַחוּבֵל
שֶׁהִשִּׁיט עִתָּה אֶת הַסְּפִינָה! [דַּעַר קוֹטְשֵׁעַר
אִיז גְּעוֹוִאָרְן דַּעַר קֶאֶפִּיטָאן, אִוֵן עַר הָאֵט גְּעֶפִירֶט דִּי
שִׁיף]!

[ח] **וְהִנֵּה** חָשְׁבוּ: "שֶׁהֵם מִמְּשִׁיכִים לְנִסְעַ
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל!" - וְאָף הַבְּעַל־שֵׁם־
טוֹב בְּעֲצָמוּ חָשַׁב בֶּן!

אָךְ בְּשִׁבְעֵי־שָׁל־פֶּסַח לְקִרְאָת עֶרֶב, רָאוּ
הַנוֹסְעִים: "שֶׁשְׁבָה הַסְּפִינָה בְּטַעוֹתָהּ
חֲזָרָה לְעִיר סְטֶאֶמְבוּל!"

אֲזַ חָזַר בּוֹ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב מְנַסֵּיעָתוֹ
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כִּי רָאָה: "שֶׁמֶן־הַשָּׁמַיִם
אֵין מְנִיחִין אוֹתוֹ לְנִסְעַ!"

וּמִשׁוּם כֵּךְ נִהְיָו בְּכֹל פְּזוּרֵי יִשְׂרָאֵל
הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב:
לִישֵׁב יַחַד בְּיוֹם 'שִׁבְעֵי־שָׁל־פֶּסַח' לְפָנּוֹת
עֶרֶב, כִּי אֲזַ הִגִּיעַ חֲזָרָה לְסְטֶאֶמְבוּל, וְהָיוּ
מְסַפְּרִים מַעֲשֵׂה זֶה, וּמוֹדִים לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ:
"עַל שֶׁצְּדִיק גָּדוֹל כָּזֶה נִצּוֹל מִהַרוֹצְחִים,
וְחָזַר לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם!"

וְהָיוּ מְסִימִין בְּסִיּוּמוֹ: "וּמִסְתַּמָּא הָיָה בַּעַל
הַסְּפִינָה, 'אֵלֵיהוּ־הַנְּבִיא זְכוּר־
לְטוֹב!"

לקוטי תפילות

חג הפסח | ספירת העומר
בכליות שלש רגלים

את דעתי, שלא אתן להם שום מקום
לכנס במחי כלל.

ואזכה לגער בהם, ולריב עמם,
לגרשם מעלי ומעל גבולי,
שלא יהיה להם שום כח לכנס בדעתי
כלל, ואזכה לקדש את מחשבתי תמיד.

אנא יהוה, רחמן מלא רחמים, טוב
ומטיב לכל, אתה ידעת את גדל
עצם הפגם הגדול והנורא הנוגע
בעולמות עליונים מאד, על-ידי כל
מחשבה רעה, מכל-שפן וכל-שפן על-ידי
הרהור רע חסוֹשְלוֹם.

שהוא פוגם ומקלקל מאד בכל
העולמות, ועוקר את האדם חסוֹשְלוֹם
ושלום ממקור החיים, עד אשר קשה לו
עוד לשוב ולהשיג ארחות חיים.

וכל שאר הפגמים העצומים והנוראים
עד גבהי מרומים, הנוגעים במקום
שנוגעים, שנעשים על-ידי כל מחשבה
רעה והרהור הנכנס במוח חסוֹשְלוֹם.

חג הפסח

א [א] לקוטי תפילות ח"א ה

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ה, 'בפצצרות')

וזבני ברחמיך הרבים וחסדיך הגדולים,
לפנות את מחי ומחשבתי
מחכמות חיצוניות וממחשבות זרות.

שלא אטמטם את מחי ומחשבתי
בתאות והרהורים חסוֹשְלוֹם,
ולא אחמיץ את מחי ומחשבתי בחכמות-
חיצוניות ובתאות חסוֹשְלוֹם.

ולא אהרהר בהרהורים רעים, שלא
יהיה לי שום הרהור ומחשבת חוץ
בעולם כלל. רק יהיה מחי ומחשבתי נקי
וזה וצח, שלא יכנס במחשבתי שום
מחשבה חיצונה כלל.

ותתן לי כח, להתגבר על כל
המחשבות רעות, מחשבות
חיצוניות והרהורים, הבאים עלי לבלב

וְגַם אֶתָּה יָדַעְתָּ, אֶת גְּדֹל עֲצָם
הַהַתְגַּבְרוֹת, שְׁמַתְגַּבְרִים עָלֵינוּ בְּכָל
פַּעַם, לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתָּנוּ בְּמַחְשְׁבוֹת־רָעוֹת
וְהַרְהוּרִים רָעִים.

וּבְעוֹנוֹתֵי־הַרְבִּים לֹא נִזְהַרְתִּי לְהִשְׁמַר
מֵהֶם וּלְהַתְגַּבֵּר
עֲלֵיהֶם, עַד אֲשֶׁר פָּגַמְתִּי אֶת מַחִי מְאֹד,
עַל־יְדֵי מַחְשְׁבוֹתֵי הָרָעוֹת שֶׁהִכְנַסְתִּי
בְּמַחִי, עַד שֶׁכָּל מַחִי הוּא מְלֵא מַחְשְׁבוֹת־
חִיצוֹנִיּוֹת.

וְעַבְרַתִּי עַל 'אֶסוּר חֲמִיץ', שְׁהֵייתִי
מִחֲמִיץ אֶת מַחִי בְּתַאוֹת
וְהַרְהוּרִים וּבְלִבּוֹלִים, וּבְכָל מִינֵי
שְׁטוּתִים.

וְלֹא דִי שְׁלֵא הֵייתִי מִתְגַּבֵּר עַל
הַמַּחְשְׁבוֹת־רָעוֹת, אִף גַּם נִתְתִּי
לָהֶם כַּח לְכַנֵּס בְּמַחִי, וְלֹא הִשְׁתַּדַּלְתִּי
לְגַרְשָׁם כָּלֵל, וְלֹא קִיַּמְתִּי עֲצוֹתֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר גָּלִיתָ לִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
לְגַרְשָׁם מִמֶּנִּי בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, וְלֹא
שְׁמַעְתִּי לְקוֹל מוֹרִי.

אֹי לִי וַי לִי, עַל הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ
בְּבִלְבוּל־הַדַּעַת וּמַחְשְׁבוֹת־רָעוֹת,
"טְבַעְתִּי בִּיּוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמְד, בְּאֶתִי
בְּמַעֲמְקֵי מַיִם וְשִׁבַּלְת שְׁטַפְתָּנִי".

כָּל דַּעְתִּי וּמַחִי נִתְעַרְבַּב כָּל־כָּף
בְּמַחְשְׁבוֹת־רָעוֹת וּבְלִבּוֹלִים, עַד
אֲשֶׁר אָפְלוּ בְּשַׁעַה שְׁאֵנִי חָפֵץ לְהַתְגַּבֵּר
עֲלֵיהֶם וּלְבַרַח מֵהֶם, קָשָׁה עָלַי מְאֹד.
"יְהוָה אֱלֹהִים אֶתָּה יָדַעְתָּ לְאוֹלְתִי,
וְאֲשֵׁמוֹתֵי מִמֶּךָ לֹא נִכְחַדְדוּ".

הֵן עַל כָּל אֱלֹה בְּאֶתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה,
בְּקִידָה וּבִכְרִיעָה וּבְהַשְׁתַּחֲוּיָה, בְּתַחֲנֹה
וּבִקְשָׁה, כְּעֹנֵי בִפְתָח, נֶאֱנַח וְנִדְכָּה, שׁוֹאֵל
וּמִבְקָשׁ מִתְנַת־חַנּוּם וְנִדְבַת־חֶסֶד.

שְׁתַּחֲוֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים וְחִסְדֶּיךָ
הַנִּפְלְאִים, וְתוֹצִיאֵנִי מֵאֶפְלָה
לְאוֹרָה, וְתַעְזֹר לִי מֵהַיּוֹם, לְקַדֵּשׁ אֶת
מַחְשְׁבֹתֵי תְּמִיד, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, צוּפָה בְּעֵלְבוֹן
אֲנוּחִים, תִּיקַר נָא נַפְשִׁי
הָאֲמֻלָּה בְּעֵינֶיךָ, וְחַמַּל עָלַי בְּחַמְלָתְךָ
וְחַנּוּנוֹתֶיךָ, וְעֲזָרְנִי וְסִיעֵנִי, וְחִזְקֵנִי
וְאֲמִצְנֵי, וְקַדְשֵׁנִי בְּקִדְשֶׁתְּךָ הָעֲלִיוֹנָה,
שִׁימְשֵׁךְ עָלַי קִדְשָׁה וְטַהַרָה מֵאֶתְךָ.

בְּאֶפֶן שְׁאֲזָכָה מֵעַתָּה לְשָׁמֵר עֲצָמִי,
שְׁלֵא אֲנִיחַ לְכַנֵּס כָּלֵל לְתוֹךְ
מַחְשְׁבֹתֵי, שׁוּם מַחְשְׁבַת־חוּץ שְׁבַעוֹלָם,
וְלֹא שׁוּם בְּלִבּוּל־הַדַּעַת.

וּמִכָּל־שָׂכָן וְכָל־שָׂכֵן, שְׁלֵא אֶהְרַהֵר
בְּשׁוּם הַרְהוּר בְּעוֹלָם כָּלֵל.
רַק מַחְשְׁבֹתֵי תְהִיָּה קְדוּשָׁה תְּמִיד, זָכָה
וְנִקְיָה מִכָּל סִיג וּפְסֻלָּת.

וּבְכֵן תִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהֶאֱמִין
בְּצַדִּיקֵי־אֱמֶת, וְלֹא יִכְנַס
בְּמַחְשְׁבֹתֵי וְדַעְתִּי, שׁוּם הַרְהוּר וּמַחְשְׁבָה
כָּלֵל, עַל הַמַּחְלָקַת שֵׁישׁ בֵּין הַצַּדִּיקֵי־
אֱמֶת.

רַק אֲזָכָה לְהֶאֱמִין בְּצַדִּיקֵי־אֱמֶת
בְּאִמוּנָה־שְׁלֵמָה, וְלֹא יְהִיָּה לִי שׁוּם

הרהור וקשיא עליהם ועל המחלקת שביניהם כלל.

רבוננו של עולם, אם אמנם פגמתי בטפי מחי, אשר על-ידי-זה איני ראוי וכדאי להתקרב לצדיקי-אמת, ולזכות להאמין בהם באמת, אשר מחמת-זה באים עלי מחשבות חוץ והרהורים להרהר אחריהם חסו-שלום.

אנא יהוה, אל תעשה עמי כחטאי, ואל תדינני כמפעלי, ועשה למענך ולא למעני, ומלא בקשתי ברחמים.

וזבני שלא יכנס בלבי שום קשיא והרהור כלל, על הצדיקי-אמת, ועל המחלקת שביניהם. רק אזכה להאמין בהם תמיד, באמונה-שלמה באמת.

וחמל עלי ברחמיך הרבים, וזבני לשוב אליך באמת, ולהשיג ארחות חיים, ובמקום שקלקלתי שם אתתקן.

ותשיב אותי ברחמיך וחסדיך הגדולים, ממות לחיים, מחמץ למצה, מיראה רעה ליראה טובה, מקול פגום מחכמה פגומה לקול טוב לחכמה טובה.

"תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את פניך, נעימות בימינך נצח. כי עמך מקור חיים, באורך נראה אור".

אבינו שבשמים, חותך חיים לכל חי. אל חי חלקנו צורנו, גאלנו

ממות פדנו משחת. והצל אותי ואת כל עמך בית ישראל, מכל מיני מחשבות-רעות והרהורים, שהם נקראים סטרא-דמותא.

וחבני מאתך ברחמיך הרבים, ותן לי חיים טובים, חיים ארוכים, חיים אמתיים, חיים נצחיים. ועזרני שאזכה לקדש את המחין שלי הנקראים: "באר מים חיים".

וזבני שיתפשט עקמימות שבלבי, שלא יהיה בלבי שום עקמימות ועקשות כלל. "לבב עקש יסור ממני, רע לא אדע". רק אזכה ל"יושר לבב" באמת, שיהיה לבי ישר עם יהוה תמיד.

ותזבני ברחמיך הרבים, לעשות כל המצות בשמחה גדולה באמת. "אור זרוע לצדיק, ולישרי לב שמחה".

🌀 [ב] תפלות-זתחוננים 🌀

השמטה ל'לקוטי-תפלות' ח"א ה

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ה, 'בפחצרות')

רבוננו של עולם, זכני לקבל קדשת חג הפסח הקדוש בזמנו בשלמות, ותשמרני בכל ימי הפסח הקדוש מאסור אכילת חמץ אפלו במשהו.

ותזבני לקיים מצות אכילת מצה בפסח, בקדשה גדולה. ועל-ידי-זה אזכה לקבל המחין הקדושים המאירים אז.

וּבְכַח הַזֶּה תִּזְכְּנוּ, לְשֹׁמֵר הַמַּחֲזִין
וְהַמְחַשְּׁבָה שְׁלִי, בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה,
בְּכָל יְמֵי הַשָּׁנָה לְעוֹלָם. וְלֹא אֶתֶן מְקוֹם
לְשׁוֹם מַחְשְׁבָה חִיצוֹנָה וּבִטְלָה, וּמְכַל-
שָׁפֵן לְשׁוֹם מַחְשְׁבָה רָעָה וְהַרְהוּר רַע חֹס-
וְשָׁלוֹם, לְכַנֵּס בְּמַחֵי וְדַעְתִּי, אֲפִלוּ כְּרָגַע
קָלָה, וְלֹא אֶכְנַס עִם פְּתוּיֵי יִצְרֵי-הָרַע
בְּשׁוֹם טוֹעֵן וְנוֹטֵעַן כָּלֵל.

רַק אֲזַכֶּה לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרֵי תְּמִיד,
וְלִגְעַר בְּכָל מִינֵי מַחְשְׁבוֹת חִיצוֹנוֹת
וּבִטְלוֹת, וּלְגַרְשָׁם וּלְהַרְחִיקָם מִמַּחֵי,
וּלְבַטְלָם בְּבִטּוּל גָּמוּר. בְּאִפֶּן שְׁלֹא יִהְיֶה
לָהֶם שׁוֹם נְגִיעָה וְאַחִיזָה בְּמַחֵי וּמַחְשְׁבֹתַי
אֲפִלוּ בְּמַשְׁהוּ.

וְאַזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּכָלֵל הַצְּדִיקִים-
אֲמִתִּיִּים, דְּעֹבְדֵינָן מִצּוֹתָא
וּמְרִיבָה בְּסִטְרֵינָן-אֲחֵרֵינָן, דְּלֹא יִתְקַרְבוּ
לְמַשְׁכְּנָא דְקִדְשָׁה.

⊗ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ו ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ו, קרא את יהושע')

וּבְכַח בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי, שְׁתַּעֲזְרֵנִי
בְּכַח שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל אֱהִי"ה, אֲשֶׁר
בוּ נִקְרָאתָ בְּעַת שְׁהַתְחַלַּתָּ לְגַאֵל אֶת בְּנֵיךָ
מִמִּצְרַיִם לַעֲשׂוֹת אוֹתָם לָךְ לְעַם,
וְלְהַשִּׁיבָם אֵלֶיךָ מִטְּמֵאת מִצְרַיִם.

כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לְמֹשֶׁה בְּפָנָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל,
אֱהִיָּה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם."

וּבְכַח בְּכַח הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, תִּזְכְּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שְׁאַתְחִיל לְהַכִּין
עֲצָמֵי שְׂיִהְיֶה לִי הוֹיָה בְּעוֹלָם, עַל-יַדֵּי
שְׁתִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְשׁוֹב אֵלֶיךָ
בְּאַמֶּת.

⊗ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ז, זאלה המשפטים - אמונה')

"אֲתָה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ, אֶת
גְּדֻלָּתְךָ וְאֶת יְדְךָ הַחֲזָקָה, אֲשֶׁר מִי
אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֶׂיךָ
וּכְגְבוּרוֹתֶיךָ". וְגַלִּיתָ אֱלֹהוּתְךָ וּמְלֻכוּתְךָ
עָלֵינוּ.

כִּי הוֹצֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִתַּקְּףָה
גְלוּתָם, "מִתּוֹךְ פּוֹר הַבְּרָזֵל", מִעַמְּקֵי
הַקְּלָפוֹת. וְהוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ מִנּוּ"ן שְׁעָרֵי
טוֹמְאָה, וְהַכְּנַסְתָּ אוֹתָנוּ בְּנוּ"ן שְׁעָרֵי
קִדְשָׁה.

וְעָשִׂיתָ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת בְּמִצְרַיִם וְעַל
יַם-סוּף, וְשִׁבַּרְתָּ וְהַכְּנַעְתָּ כָּל
אֱלִילֵי מִצְרַיִם, וְשִׁדַּדְתָּ הַמַּעֲרָכוֹת וְשִׁנִּיתָ
הַטְּבַע.

וְעַקְרַתָּ וּבִטְלַתָּ, כָּל מִינֵי כְּפִירוֹת וְכָל
מִינֵי אֲמוֹנוֹת-כְּזָבוֹת שֶׁל פְּרַעַה
וּמִצְרַיִם, שְׁרָצוּ שִׁישְׁתַּקְּעוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
בֵּינֵיהֶם חֹסֶי-שָׁלוֹם, שִׁיתְגַּבְּרוּ עַל יִשְׂרָאֵל
חֹסֶי-שָׁלוֹם, בְּמִינֵי כְּפִירוֹת וְאֲמוֹנוֹת-
כְּזָבוֹת שְׁלָהֶם, אֲשֶׁר זֶה הִיָּה תַקְּףָה גְלוּתָם.

וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לֹא עֲזַבְתָּ אוֹתָנוּ
בֵּינֵיהֶם, וּמִהֲרַתָּ לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ

מתוכם, והכנעת ושברת ועקרת כל מיני
כפירות שלהם, על-ידי הנסים והמופתים
הגדולים והנוראים שעשית בהם, וגלית
אלהותך ואדנותך לכל באי עולם.

ומאז נדבקו ישראל בך לעולם,
”והאמינו ביהוה ובמשה עבדו”.

בן ברחמיך הרבים תזכנו, להאמין בך
ובצדיקיך-האמתיים תמיד, באמונה
שלמה וחזקה ונכונה.

ובאשר אתה אלהים אמת, כן נזכה
להאמין בך באמת, עד שנזכה
להרגיש אלהותך עלינו, ונהיה דבקים בך
תמיד, ולא נפרד ממך לעולם אפלו פרגע
קלה. ויהיה לנו בושח ופחד ואימה
ויראה ממך תמיד, בכל עת ובכל רגע.

ונזכה להרגיש אלהותך עלינו תמיד,
כי מלא כל הארץ כבודך,
ומלכותך בכל משלה, כמו שכתוב: ”אם
יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם
יהוה, הלא את השמים ואת הארץ אני
מלא”.

וכל הטובות וכל הנסים ונפלאות
שעשית עם אבותינו ועמנו, ואשר
אתה עושה עתה עמנו בכל יום ובכל
שעה, כלם הם רק בשביל תכלית הטוב
הזה, כדי שנזכה לידע ממך, ואשר זאת
היא התכלית של כל הטובות שבעולם.

על-כן רחם עלינו אדון כל, ותקבע
אמונתך בלבנו לעולם ועד,
ושבענו מטובך.

ותזכנו לחזות בנועם זיוך. ותעזר לנו
ברחמיך, להתפלל לפניך
תפלותינו בכל לב ונפש.

עד שיהיה לנו כח על-ידי תפלותינו,
לשנות הטבע, ולעשות נסים
ומופתים בעולם, ותשמע תפלותינו
תמיד.

ותזכנו לבא לארץ-ישראל, הארץ
אשר בחרת בה מכל הארצות,
ונתת אותה לישראל לעולם, ומיום אשר
סרנו מאחריך ופגמנו באמונתך
הקדושה, גלינו מארצנו, ונתרחקנו מעל
אדמתנו, עד אשר ארך עלינו הגלות.

על-כן חוס וחמל נא עלינו, וזכנו
ברחמיך הרבים, להכניע
ולשבר ולבטל כל מיני כפירות
ובלבולים, שלא יעלו בלבנו ובלב כל
עמך ישראל לעולם.

ונזכה להאמין בנסיך הקדושים אשר
אתה עושה עמנו בכל דור ודור
מעולם, ואשר אתה עושה עמנו עדין
בכל יום ובכל שעה, ולא נכסה שום נס
בדרך הטבע חס-ושלום.

רק נדע ונאמין, שהכל מאתך לבד,
על-ידי השגחתך אשר אתה משגיח
תמיד בהשגחה-פרטיות על כל דבר
שבעולם.

ונזכה להאמין בך ובצדיקי-האמת
תמיד, ועל-ידי-זה נזכה לבא
לארץ-ישראל חיש קל מהרה, ותמהר

וְתַחֲשֵׁ לְגַאֲלָנוּ גְאֻלָּה שְׁלֵמָה, וְתָבִיא לָנוּ
אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

וְעֲזָרְנוּ שְׁתֵּהִי תַפְלֵתָנוּ נְכוֹנָה וְסְדוּרָה
וְשִׁגוּרָה בְּפִינוּ וּבְלִבָּנוּ, וְתַגְלֵה
נְסִים וּמוֹפְתִים בְּעוֹלָם, "לְמַעַן דַּעַת כָּל
עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין
עוֹד".

וְתִזְכֹּר אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאֵם
מִתַּקְּף גְּלוּתָם, אֲשֶׁר גָּלִיתָ אוֹתָנוּ
זֶה כַּמָּה שָׁנִים, וְתַמְהַר וְתַחֲשֵׁ לְגַאֲלָנוּ,
וְנִזְכֶּה לָשׁוּב לְאֶרְצָנוּ, וְתָבִיא לָנוּ אֶת
מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וְהָיָה צְדָק אֲזוּר
מִתְנִיּוֹ, וְהָאֱמוּנָה אֲזוּר חֲלָצִיו.
אֶמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח, וְצְדָק מִשָּׁמַיִם
נִשְׁקָף". וַיִּקְרָא לָנוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "תְּבוֹאֵי
תְּשׁוּרֵי מֵרָאשׁ אֱמֻנָה", בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
אָמֵן.

☪ [ה] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א יח ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א יח, ר'בֵּי יוֹנָתָן מִשְׁתַּעִי - קַרְטִילִיתָא)

אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים חָמַל עָלֵינוּ, אֲבִינוּ
שְׁבַשְׁמִים אֵל תִּסְתֵּר פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ,
מוֹשֵׁל בְּכָל מְלָךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, שְׁלַח לָנוּ
מִנְהִיג וּמוֹשֵׁל אֱמֵתִי דְקִדְשָׁה, שְׁיִוְכַל
לְהַנְהִיג אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים, "כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא
הָאֱמֵן אֶת הַיַּנֵּק", לְקַרְבָּנוּ לְעַבּוֹדָתְךָ
בְּאֱמֵת.

תָּן לָנוּ מִנְהִיג אֱמֵתִי כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
עָלְיוֹ־הַשָּׁלוֹם, כִּי יִשְׂרָאֵל הָיוּ

שְׁקוּעִים בְּמִצְרַיִם בְּאַרְבָּעִים־וְתַשְׁעָה
שָׁעָרֵי טְמֵאָה, וְלֹא הָיָה אֲפָשָׁר שְׁיִצְאוּ
מִשָּׁם, כִּי־אִם עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ.

וְחִמְלָתָ עֲלֵיהֶם, וְגִזְרָתָ עַל מֹשֶׁה שְׁיִלְךָ
מֹשֶׁה וַיִּגְאֹלֵם. אֶף־עַל־פִּי
שְׁמֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִגְדֹּל עֲנוּתָנוּתוֹ הָיָה מִסְתִּיר
פְּנָיו, וְלֹא רָצָה לְקַבֵּל הַמַּמְשָׁלָה
וְהַמְּנַהֲיגוּת.

אַבְל אַתָּה חִמְלָתָ עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
וְגִזְרָתָ שְׁיִלְךָ בְּעַל־כְּרָחוּ, וְהֵייתָ
עִמוֹ תָמִיד, עַד שְׁזָכָה לְגַאֲלָם.

וְהִנֵּה עֲכָשְׁיוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ אָנוּ שְׁקוּעִים
בְּגָלוּת, יוֹתֵר מִגְּלוּת־מִצְרַיִם,
וְאַתָּה יוֹדֵעַ שְׁאֵין מִי שְׁיִוְכַל לְעֹזֵר אוֹתָנוּ,
כִּי אִם מִנְהִיג אֱמֵתִי שְׁיִהְיֶה בְּבַחֲיַנְתָּ מֹשֶׁה
רַבֵּנוּ עָלְיוֹ־הַשָּׁלוֹם.

עַל־כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ, וְשָׁבוֹר
וְהַפֵּר כַּעֲסֶךָ מֵעָלֵינוּ, וְשְׁלַח
רַחֲמָנוּת בְּלִבְ הַמְּנַהֲיג־הָאֱמֵת, שְׁיִחְמַל
עָלֵינוּ, וַיִּשִׁיב פְּנָיו אֵלֵינוּ, וַיִּקְבַּל
הַמְּנַהֲיגוּת וְהַמַּמְשָׁלָה, וַיִּנְהִיג אוֹתָנוּ
בְּרַחֲמָיו, וַיִּקְרַבְנוּ לְעַבּוֹדָתְךָ בְּאֱמֵת.

☪ [ו] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א כ ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א כ, 'תַּשְׁעָה תַקּוּיִנִּין')

אֲנֵא יְהוָה, חוּס וְחִמַּל עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ
לְתַקֵּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא תַקּוּן־הַדַּעַת,
בְּשָׁלְמוֹת, בְּקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה, בְּלִי שׁוֹם
פָּגָם כָּלֵל.

וּבְשֵׁם שְׁהוּצַאתְ אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִגְלוֹת-
מִצְרַיִם בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת,
וְהוּצַאתְ אוֹתָם מִחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי-טְמֵאָה,
מִפְּגַם-הַבְּרִית, מִפְּגַם-הַדַּעַת, אֲשֶׁר זֶה הָיָה
עָקֵר גְּלוֹת מִצְרַיִם.

וְהַכְּנִסְתָּם בְּחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי-קִדְשָׁה,
וְזָכִיתְ אוֹתָם לְתַקּוּן-הַבְּרִית,
לְתַקּוּן-הַדַּעַת, וְנָתַתְּ לָהֶם תּוֹרַתְךָ
הַקְּדוּשָׁה, וְהַכְּנִסְתָּ אוֹתָם לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל.

בֵּן תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת
וְנוֹרָאוֹת, וְתוּצִיא אוֹתָנוּ מִן הַגְּלוֹת
הַזֶּה הַזֶּה בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, מִגְּלוֹת-
הַגּוֹף וּמִגְּלוֹת-הַנַּפֶּשׁ.

וְתַמְחֵר לְהוּצִיאֲנִי מִכָּל הַחֲמָשִׁים
שְׁעָרֵי-טְמֵאָה, וְתַפְדְּנוּ וְתַגְּאֲלֵנוּ
וְתַצִּילֵנוּ, מִכָּל מִיַּי פְּגַם-הַבְּרִית, מִפְּגַם-
הַדַּעַת.

וְתַכְּנִיסֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מְהֵרָה, לְכָל
הַחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי-קִדְשָׁה.
וְתַזְכֵּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה,
לְתַקּוּן-הַבְּרִית, לְתַקּוּן-הַדַּעַת בְּאַמֶּת,
כְּרָאוּי לְיִשְׂרָאֵל עִם קִדְשֶׁךָ.

וְקַיֵּם לָנוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "כִּימִי צִאתְךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת".

וְתִהְיֶה בְּעִזְרָנוּ, שְׁנֹזְכָה לְקַבֵּל עָלֵינוּ
קִדְשַׁת חַג הַפֶּסַח, בְּקִדְשָׁה
נוֹרָאָה וְעֲצוּמָה, וּבְשִׂמְחָה וְיְחִדּוּה גְּדוּלָה.

וְנִזְכָּה לְקַיֵּם מִצְוֹת אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן
שֶׁל פֶּסַח, בְּשִׁלְמוֹת הָרָאוּי,
בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה גְּדוּלָה.

וְתַפְתַּח לָנוּ 'אוֹר-הַדַּעַת', וְתַשְׁפִּיעַ
עָלֵינוּ אוֹר קִדְשַׁת הַמַּחִין
הָעֲלִיוֹנִים, שְׁנֹזְכָה שִׁיְהִי נִמְשָׁכִין עָלֵינוּ
בְּפֶסַח, כָּל הַמַּחִין הַקְּדוּשִׁים, מַחִין-
דְּגִדְלוֹת וּמַחִין-דְּקִטְנוֹת.

וְנִזְכָּה לְסִדֵּר הַסֵּדֵר שֶׁל פֶּסַח, בְּקִדְשָׁה
גְּדוּלָה כְּרָאוּי. וְתַעֲזָרְנוּ לֹמֵר
הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֹם, בְּכּוֹנֵה גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה,
וּבְשִׂמְחָה וְיְחִדּוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה,
וּבְהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוּל, וּבְהַתְלַהֲבוֹת נִמְרָץ,
בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה גְּדוּלָה.

עַד שֶׁהַקּוֹל יַעוֹרֵר הַפּוֹנֵה, עַד שֶׁאֲזַכָּה
עַל-יְדֵי-זֶה לְתַקּוּן-הַבְּרִית וּלְתַקּוּן-
הַדַּעַת, בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת, עַד שֶׁאֲזַכָּה לְבוֹא
לְחַדוּשֵׁי-תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים.

❁ [זו] לקוטי תפלות ח"א ל ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישראל דספינא')

מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתְ עִמָּנוּ עַל-יְדֵי
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלִיו-הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר הוּא
הָאִיר עֵינֵינוּ, וְהוּצִיאֲנוּ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה,
מִחֲשֶׁךְ לְאוֹר גְּדוּל, מִעַמְקֵי הַגְּלוֹת בְּגוֹף
וּנְפֶשׁ וּמִמוֹן, מִמ"ט שְׁעָרֵי-טְמֵאָה לְמ"ט
שְׁעָרֵי-קִדְשָׁה.

כִּי מִעֲצָם גְּדֵלַת מַעְלַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלִיו-
הַשְּׁלוֹם, הָיָה יְכוּל לְהַכְּנִיס הַשְּׁגַת-
אֱלֹהוֹתְךָ, אֶפְלוּ לְאַנְשֵׁים פְּחוּתִים בְּדִיוּטָא
הַתְּחַתּוֹנָה מְאֹד, כְּמָנוּ הַיּוֹם.

וְעַתָּה בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, "גְּדֵל הַעֲצָה וְרַב

הַעֲלִילֶיהָ". לַמְדַנִּי וְהוֹרְנִי, בְּאִיזָה דָרֶךְ,
בְּאִיזָה אִפֶּן, בְּאִיזָה זְכוּת, בְּאִיזָה עֲצָה
וְתַחֲבוּלָה, אֲזַכֶּה אֲנֹכִי גַם-כֵּן, לְהַשְׁיֵג
הַשְּׂגַת אֱלֹהוּתְךָ, אֲשֶׁר לְכַךְ נּוֹצַרְתִּי.

כִּי אֲשֶׁר אַתָּה יָדַעְתָּ, כִּי לֹא נִבְרָאתִי
בְּעוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה, אֲלֹא כְּדִי
לְרַדֵּף אַחֲרֵי הַתְּכֵלִית הַטוֹב הַזֶּה, לְהַשְׁיֵג
הַשְּׂגַת אֱלֹקוּתְךָ יִתְבָּרֵךְ.

מָרָא דְעֵלְמָא כִּלְא, אַתָּה יָדַעְתָּ, כִּי אֵין
מִי שְׂיוּכַל לְהַכְנִיס בְּנּוֹ הַשְּׂגַת-
אֱלֹהוּת, כִּי אִם צְדִיקֵי-הַדּוֹר הָאֲמֵתִיִּים
הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד.

כִּי לְפִי עֲצָם יְרִידַתְנוּ וְהִתְרַחֲקוּתְנוּ מִמֶּךָ
מְאֹד, וְכַפִּי פְחִיתוּת נִפְשָׁנוּ שְׂאָנוּ
יּוֹדְעִים בְּעַצְמָנוּ, אָנוּ צְרִיכִים עֲכָשְׁיו
'מְנַהִיג-אֲמֵתִי', שְׂיִהְיֶה גְדוֹל בְּמַעֲלָה
מִפְּלֶגֶת וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

כִּי כָל מָה שְׂהַחוּלָה נִחְלַשׁ בְּיוֹתֵר, הוּא
צְרִיךְ רּוֹפֵא גְדוֹל בְּיוֹתֵר. וַיִּשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם שְׂהָיוּ בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה מְאֹד
בְּמִ"ט שְׂעִרֵי-טְמָאָה, לֹא הָיָה מִי שְׂיוּכַל
לְעֹזֵר לָהֶם, כִּי אִם מֹשֶׁה רַבְּנוּ עֲלֵיו-
הַשְּׁלוֹם.

וְעַכְשָׁיו שְׂנַפְּלָנוּ בְּגִלוּת גְדוֹל בְּגוֹף
וְנַפֶּשׁ, יוֹתֵר וַיּוֹתֵר מְגִלוּת-
מִצְרַיִם, כּוֹדָאֵי אֵין מִי שְׂיוּכַל לְעֹזֵר
אוֹתָנוּ, כִּי אִם הַצְּדִיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד
שְׂיִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת 'מֹשֶׁה רַבְּנוּ'.

חֹם וְחַנְּנִי, וְהַצִּילֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל מִינֵי
הַצְּלוּת וַיִּשְׁוּעוֹת, וְהַעֲלֵנִי מִהָרָה

מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, מִשְׂעֵבּוֹד לְגֵאֲלָה, מִיַּגְוִן
לְשִׂמְחָה. וְתַטְהֵרְנִי מִהָרָה מִכָּל מִינֵי
טְמָאוֹת, וְתַקְדְּשֵׁנִי בְּכָל מִינֵי קְדוּשׁוֹת.

וְאֲזַכֶּה לְעֵלוֹת וּלְהַכְלִיל מִהָרָה, בְּכָל
הַחֲמִשִּׁים שְׂעִרֵי-קְדוּשָׁה, בְּאֲמַת
וּבְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּהַ אֲמֵתִית.

עַד שְׂאֲזַכֶּה "לְחִזּוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר
בְּהִיכָלוֹ", לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגַת אֱלֹהוּתְךָ
בְּתַכְלִית מִדְרָגָה הָעֲלִיוֹנָה, וּלְהַכְנִיס
הַשְּׂגַת אֱלֹהוּתְךָ בְּלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ,
בְּקְדוּשָׁה וּבְטְהָרָה גְדוּלָה, בְּאֲמַת
וּבְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּהַ אֲמֵתִית כְּרִצּוֹנְךָ
הַטוֹב.

⊙ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוּת ח"א מֵט ⊙

(על-פי לקוטי-מוה"ר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')

וְתַזְכֵּנִי לְעוֹרֵר וּלְגַלוּת 'עֲשֶׂרָה מִינֵי
נְגִינָה'. וְאֲזַכֶּה מִהָרָה לְסִדֵּר
לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם תְּמִיד שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת
הַרְבֵּה בְּקוֹל גִּילָה וְרִנָּן לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, בְּשִׁיר וְשִׁבְחָ וְנִגּוֹן וְזִמְרָה וְעֹז
וְחִדּוּהַ, בְּכָל עֲשֶׂרָה מִינֵי נְגִינָה הַקְּדוּשִׁים.

עַד שְׂנִזְכֶּה שְׂיִתְעַר עַל-יְדֵינּוּ הַשִּׁיר
שְׂיִתְעַר לְעֵתִיד, שֶׁהוּא שִׁיר פְּשוֹט
כְּפוֹל מְשֻׁלָּשׁ מְרַבֵּעַ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב:
"הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלִיל הַתְּקִדֵּשׁ
חָג".

☪ [ט] לקוטי תפלות ח"א סב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סב, 'ניסב אלקים')

וּזְבַנּוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְתַקֵּן פְּגָם-
הַדְּבוּר, וְתַעֲזְרֵנוּ לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת,
כָּל נִצּוּצֵי אוֹתִיּוֹת הַדְּבוּר שֶׁנִּפְּלוּ בְּגִלוֹת
גְּדוֹל בֵּין הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא-אֲחָרָא
בְּעוֹנוֹתֵינוּ.

עַל-יְדֵי שֶׁהִלְכְּנוּ בְּשִׁרְיוֹת לִבְנוֹ,
וְרַדְּפָנוּ אַחַר תְּאוֹת אֲכִילָה
וּשְׁתִּיָּה, וְהֵינּוּ מִמְּלֵאִים כְּרִסְנוּ, בְּמוֹתְרוֹת
אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה שֶׁאֵינּוּ מְכַרְח לְקִיּוֹם הַגּוֹף.

עַד אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים, עַל-יְדֵי
פְּגָם תְּאוֹת אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, הִתְגַּבְּרוּ
עָלֵינוּ שְׁלֹשָׁה שְׁרֵי פָרְעָה, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה
קְלָפוֹת, שֶׁהֵם "שֵׁר הַמְּשֻׁקִּים", וְ"שֵׁר
הָאוֹפִים", וְ"שֵׁר הַטְּבָחִים", שֶׁהֵם 'קְנָה',
'וֹשֵׁט', 'וֹרִידִין'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּבַר עָלֵינוּ עַל גְּלוֹת פָּרְעָה
וּמְצָרִים, שֶׁהוּא 'מִצַּר
הַגְּרוֹן', שֶׁנִּמְשַׁךְ הַדְּבוּר-דְּקִדְשָׁה לְהַ'עֲרַף'
לְ'מִצַּר הַגְּרוֹן', עַד אֲשֶׁר "נִחַר גְּרוֹנִי",
וְאֵינִי יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר הַגּוֹן לְפָנֶיךָ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה
יְדַעְתָּ אֶת לְבָבִי, אֲתָה יְדַעְתָּ אוֹתִי
מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, "אֲתָה יְדַעְתָּ חֲרַפְתִּי
וּבְשִׁתִּי וּכְלַמְתִּי נִגְדָךְ כָּל צוֹרְרֵי".

וְאֵינִי יוֹדֵעַ שׁוֹם דְּרָךְ וְשׁוֹם עֲצָה אֵיךְ
לְהִתְנַהֵג בְּעַנְיָן אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה,
בְּאִפֵּן שֶׁאֲזַכֶּה לְהַנְצִיל בְּאַמֶּת מִפְּגָם תְּאוֹת
אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, צְרִכִי מְרַבִּים מְאֹד
בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה, וּבְכָל דְּבַר
וּדְבַר, וּבְכָל עַנְיָן וְעַנְיָן מִעֲבוּדַת יְהוָה, עַד
אֲשֶׁר מִעֲצָם רְבוּי צְרִכִי יִשׁוּעָתִי בְּכָל דְּבַר,
עַל-כֵּן אֵין מְלָה בְּלִשׁוֹנִי, וְאֵינִי יָכוֹל לְדַבֵּר
כָּלֵל, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ מֵהֵיכָן אֲתַחִיל לְדַבֵּר
וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתִי.

וּבְאַמֶּת אֲנִי יוֹדֵעַ בְּעֲצָמִי, שֶׁאֲנִי בְּעֲצָמִי
הַחֲיָב מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, וְכַמָּה
פְּגָמִים פְּגַמְתִּי עַל-יְדֵי תְּאוֹת אֲכִילָה
וּשְׁתִּיָּה שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדַּלְתִּי כָּלֵל לְגִרְשָׁם
מֵעָלַי.

עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִפְּגַם הַדְּבוּר שְׁלִי
מְאֹד, וְנִפְּלוּ חֻלְקֵי הַדְּבוּר שְׁלִי
בְּגִלוֹת גְּדוֹל וְעֲצוֹם מְאֹד.

עַד אֲשֶׁר אֵינִי זוֹכֵה לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר
הַגּוֹן וְרֵאוּי, וְעַדִּין לֹא הִתְחַלַּתִּי
לְקִרוֹת אוֹתָךְ כָּלֵל כְּרֵאוּי בְּאַמֶּת, וּכְבָר
"יִגְעַתִּי בְּקִרְאֵי נִחַר גְּרוֹנִי כָּלוּ עֵינַי מִיַּחַל
לְאֵלֶיךָ".

מְרָא דְעֵלְמָא כְּלָא, צַר לִי מְאֹד מְאֹד
בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמְסֻפָּר, וְאֵינִי
יוֹדֵעַ כָּלֵל בְּאִיזָה דְּרָךְ וְעֲצָה וְתַחֲבוּלָה
אֵיךְ לְמַלֵּט נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה וְהָעֲלוּבָה מְאֹד
מִנִּי שְׁחַת.

כִּי אֵין כַּחַי אֱלֹא בְּפֶה לְבַד, וְגַם זֶה
נִמְנָע מִמֶּנִּי, "כִּי אֵין מְלָה בְּלִשׁוֹנִי הֵן
יְהוָה יְדַעְתָּ כְּלָה", כִּי חֻלְקֵי הַדְּבוּר שְׁלִי
יָרְדוּ בְּגִלוֹת עֲצוֹם וְכַבֵּד מְאֹד.

אֲתָה יְהוָה, צַר לִי מְאֹד, וְהֵנִי קוֹרָא
אֵלֶיךָ מִן הַמְּצַר, מ'מִצַּר-הַגְּרוֹן',

מעמק-הגלות, "ממעמקים קראתיך יהוה. אדני שמעה בקולי, תהיינה אזניך קשובות לקול תחנוני. קולי שמעת אל תעלם אזנה, לרוחתי לשועתי".

עזרני בכחך הגדול, ובחסדיך העצומים, שאזכה לשבר לגמרי באמת תאות אכילה ושתייה, ואזכה להסתפק במעט, לאכל מעט כדי חיוני בצמצום, בקדשה ובטהרה גדולה, בלי שום תאות והנאת הגוף כלל.

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, ותזפני להתענות תעניתים הרבה בקדשה ובטהרה גדולה, בשמחה ובטוב לבב כרצונך הטוב באמת.

באפן שאזכה על-ידי התעניתים, לתקן פגם הדבור, ולחבר אחורי הקדשה, ולהוציא הדבור מהגלות, מגלות פרעה ושריו ומצרים.

אבי שבשמים, "שטחתי אליך כפי. הורני יהוה דרכך, ונחני בארץ מישור למען שוררי. הורני יהוה דרכך, אהלך באמתך, יחד לבבי ליראה שמך. הדרכני באמתך, ולמדני כי אתה אלהי ישעי, אותך קויתי כל היום".

עזרני כי עליך נשענתי, "ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו", ואני סומך עצמי עליך לבד באמת, וכרצונך אעשה.

חום וחנוני ורחם עלי, ולמדני לעשות רצונך באמת, והורנו דרכיך, באפן

שנזכה מהרה לשבר באמת תאות אכילה ושתייה. ונזכה לתקן פגם-הדבור, להמשיך מימי החסדים, ללחלח מצר הגרון.

ותעזרנו לברר ולהעלות כל נצוצי אותיות הדבור מן הגלות, ויקים בנו מקרא שכתוב: "קרא בגרון אל תחשך". ונזכה ל"שפה ברורה", שיהיה דעת שפתותינו "ברור מללו".

וברחמיך הרבים, תתן כח להוד יפי הדבור המברר, שיהפך פניו אל העפוו"ם והקלפות, ויברר מביניהם שארי נצוצות הקדשה, עד שישארו הקלפות והעפוו"ם בלי שום חיות.

עד אשר על-ידי-זה ישליכו כל העמים את אלילי כספם ואלילי זהבם, וידביקו את עצמם באמונת ישראל, ויתקרבו כל הרחוקים לעבודתך ולאמונתך הקדושה.

ויקיים מהרה מקרא שכתוב: "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה, לקרא כלם בשם יהוה לעבדו שכם אחד".

❁ [י] לקוטי-תפלות ח"א עה ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רי, 'משא ומתן באמונה')

רבנו של עולם, אתה ידעת, כי קשין מזונותינו כקריעת ים-סוף, אבל גדול אתה ורב כח, ובכחך הגדול ובחסדיך הרבים, גם קריעת ים-סוף קל

לפניך, פי מי יאמר לך מה תעשה, ואין דבר נמנע ממך.

על-כן רחם עלינו בזכות אבינו הראשון אברהם איש החסד, ועשה למען אהבתו, ותן לנו פרנסותינו בהרחבה גדולה, בלי יגיעה וטרח ובלי שום טרדא כלל.

ואל תצריכני לא לידי מתנת בשר-ודם, ולא לידי הלואתם, באפן שאזכה לשמר מצותיך, ולעשות רצונך, ולעסק בתורתך תמיד כל ימי חיי, אני וזרעי וזרע זרעי, וכל זרע עמך בית-ישראל, מעתה ועד עולם.

ויקיים בי מקרא שכתוב: "השליך על יהוה יהבך והוא יכלכלך, לא יתן לעולם מוט לצדיק. עיני כל אליך ישברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו. פותח את ידך, ומשביע לכל חי רצון".

אבי אב הרחמן, פרנסני וכלכלני ברחמיך הרבים לבד, לא כמעשי וכרע מעללי, רק כחסדך עשה עמי, כמו שכתוב: "נותן לחם לכל בשר פי לעולם חסדו".

❁ [יא] לקוטי-תפילות ח"ב לז ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד, אחר פורים קורין פרשת פרה)

רבוננו של עולם, מחיה חיים, "אלהים חיים ומלך עולם", רחם עלינו, והחיינו וקימנו, וקדשנו וטהרנו מטמאת-מת, שהיא אבי אבות הטמאה,

שהם הרהורי נאוף שהתגברו והתפשטו בעולם מאד, עד אשר "טבענו בין מצולה ואין מעמד, באנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו".

וכנו בכח קדשת מצות פורים, שנזכה לקבל ולהמשיך עלינו קדשת וטהרת הפרה אדמה תמימה, לטהרנו באמת מטמאת-מת בעולם-הזה ובעולם-הבא.

ואזכה על-ידי-זה, לקבל חג הפסח הקדוש, זמן חרותנו, בקדשה גדולה, ובשמחה רבה ועצומה, ונזכה ברחמיך, לקיים כל המצוות של פסח, בקדשה גדולה, ובשמחה וחדוה רבה.

ותעזרנו ותושיענו ותשמרנו ברחמיך הרבים, ממשהו חמץ ושאר, שלא ימצא בגבולנו וברשותנו, משהו דמשהו שאר וחמץ כל ימי הפסח.

כי גלוי וידוע לפניך רבוננו דעלמא כלא: "שאי-אפשר לבשר-ודם בעצמו להיות נזהר ממשהו חמץ, אם לא על-ידי ישועתך ורחמיך".

רחם עלינו ברחמיך הרבים, גואל חזק, רחמן אמתי, ושמרנו והצילנו ממשהו חמץ, כל ימי הפסח הקדושים. ותעזרנו ותזכנו לצאת, מעבדות לחרות, מיגון לשמחה, מאבל ליום-טוב, מאפלה לאור גדול.

ונזכה לסדר הסדר של פסח, בהתעוררות גדול, ובהתלהבות נפלא, ובשמחה רבה ועצומה. ונזכה

שִׁיבוּאוּ עָלֵינוּ וַיֹּאֲרוּ בָנוּ בְּהָאֲרָה נִפְלְאָה,
כָּל הַמַּחִין דְּגְדֻלוֹת וְקִטְנוֹת הַמַּאֲרִיץ
בְּפֶסַח, בְּאוֹר גְּדוֹל וְנִפְלֵא וְנוֹרָא.

מִלֵּא רַחֲמִים, עֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְקִים
הַמְצוּוֹת שֶׁל פּוּרִים בְּקִדְשָׁה
וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה כָּל-כֶּף, עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל-
יְדֵי-זֶה, לְהִיּוֹת נִזְהָרִים בְּאֵמֶת מִמַּשְׁהוּ
חֶמֶץ בְּפֶסַח, וּלְקִים כָּל הַמְצוּוֹת הַנוֹרָאוֹת
שֶׁל פֶּסַח, בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, וּבְשִׂמְחָה
נוֹרָאָה וְעִצּוּמָה.

❁ [יב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב מ"ב ❁

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"ב פג, 'על-ידי תקון הברית')

וְתַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשֵׁי פֶסַח תְּמִיד, וְתַעֲזֹר
לָנוּ תְּמִיד, לְסַפֵּר וּלְשׁוּחַ
בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ וְתוֹרַתְךָ הָאֱמִתִּית, וְנִזְכָּה
לְדַבֵּר וּלְגַלוֹת תְּמִיד תּוֹרַת אֱמֶת, וַיְקִים בָּנוּ
מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה
בְּפִיהוּ".

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ וְתַעֲזָרְנוּ
מִהָרָה, לְהַעֲבִיר הַחֹשֶׁךְ שְׁכֻפָּה
פְּנֵי תְהוֹם, וּלְהָאִיר אוֹר-הָאֱמֶת בְּעוֹלָם,
עַד שִׁיְהִיָּה נֶחֱשָׁב כְּאִלוּ בְּרָאנוּ אֶת
הָעוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַשֵּׁם פֶּה לְאֵלִים, תֵּן
לָנוּ פֶּה לְשׁוּחַ בְּתוֹרַתְךָ
וְנִפְלְאוֹתֶיךָ הָאֱמִתִּיוֹת תְּמִיד, "לְמַעַן יִדְעוּ
דוֹר אַחֲרוֹן בָּנִים יוֹלְדוּ, יִקְמוּ וַיִּסְפְּרוּ
לְבִנְיָהֶם".

וְנִזְכָּה לְהוֹדִיעַ לְבִנְיָנוּ, וּלְבִנֵי בְנֵינוּ,
וּלְכָל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹתֵם, אֶת
כָּל מַעֲשֵׂה יְהוָה וְנִפְלְאוֹתָיו, אֲשֶׁר עָשָׂה
עִמָּנוּ מִיּוֹם יְצִיאַת מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְהוֹדַעְתֶּם לְבִנְיָךְ וּלְבִנֵי
בְּנִיךְ".

מִלֵּא רַחֲמִים, זַכְּנוּ אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל
יִשְׂרָאֵל לְאוֹר הָעֵינַיִם הָאֱמִתִּיִּים,
לְהַסְתַּכֵּל וּלְרְאוֹת הָאֱמֶת תְּמִיד, וְנִבְיֵט
וְנִרְאָה נִפְלְאוֹת יְהוָה תְּמִיד בְּאֱמֶת.

גַּל עֵינַי וְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל, וְנִבְיֵט נִפְלְאוֹת
מִתּוֹרַתְךָ אֲשֶׁר גָּלִיתָ עַל-יְדֵי צְדִיקֶיךָ-
הָאֱמִתִּיִּים, אֲשֶׁר אֶתָּה לְבַד יוֹדַע נִפְלְאוֹת
תּוֹרַתְךָ שְׁגִלוּ בְּעוֹלָם.

וְעַל-יְדֵי אוֹר הָעֵינַיִם, יַעֲלוּ כָּל
הַבְּקָשׁוֹת וְהַתַּחֲנוּנוֹת אֲשֶׁר אָנוּ
מִתְּפַלְלִים אֶל הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תַּעֲזָרְךָ הַגָּאֻלָּה הַתְּלוּיָה בְּלֵב, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב: "כִּי יוֹם נָקַם בְּלִבִּי, וּשְׁנַת גְּאוּלֵי
בָּאָה".

וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּבַטֵּל מֵאִתָּנוּ שְׂאוֹר וְחֶמֶץ
שֶׁל "יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע"
שֶׁנִּשְׂאָר לָנוּ מִנְּעוּרֵנוּ.

אֲשֶׁר זֶה הַשְּׂאֵר וְהַחֶמֶץ שְׁבֵלֵב, הוּא
הַמְּסִית אֶת הָאָדָם לְהַרְהֵר אַחַר
תְּלִמְיָדֵי-חֲכָמִים שֶׁבְּדוֹר וְלוֹמַר: 'זֶה נָאָה
וְזֶה לֹא נָאָה'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה חֵלַק לְבָנוּ, וְנַעֲלָמוּ מֵאִתָּנוּ
הַשְּׂבָעִים-וְשָׁנַיִם צְדִיקִים
שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וְאִין אָנוּ יוֹדְעִים בְּכַרְוֹר אֶחָד
מֵהֶם.

רחם עלינו למענך, ותסיר ותבער
ותבטל מאתנו השאר והחמץ
שבלב.

עד שנזכה להאמין בכל הצדיקים,
ולבלי להרהר אחריהם כלל, ולא
לעשות שום חלוק ביניהם כלל, רק כלם
יהיו נאים ואהובים ויקרים בעינינו מאד
מאד.

ועל-ידי-זה נזכה, שיתלהב לבנו
בלמוד-התורה בשלהובין-
דרחימותא, ו"מים רבים" שהם 'אהבות
ויראות חיצוניות', "לא יוכלו לכבות את
האהבה, ונהרות לא ישטפוה".

❁ [יג] תפלות-ותחנונים ח"א לה ❁
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רא, בפסח צועקין בהתפלה)

רבנו של עולם, זפני לקבל קדשת חג
הפסח בזמנו פראוי בשלמות,
ותעזרנו לקיים כל המצוות הנוהגות
בפסח בשלמות.

ונזכה להתפלל בפסח, בכונה גדולה
ובקול גדול. ותשמרנו מאסור
אכילת חמץ אפלו במשהו, בכל ימי
הפסח הקדושים. ותזכנו לקיים מצוות
אכילת מצה בפסח, בקדשה גדולה.

ותעזרנו לפזר מעות הרבה לצדקה
לעניים קדם פסח, ובפרט על
מצות לעניים, ותקיים בנו מקרא שכתוב:
"וצדקה תציל ממות".

ותצילנו מאסור אכילת חמץ בפסח,
שאז אכילת חמץ הוא
מסטרא-דמותא. ותזכנו לאכילת מצה
בפסח, ועל-ידי-זה נזכה להמשיך קדשה
גדולה על אכילתנו בכל ימות השנה,
שנזכה לקבל חיות-דקדשה על-ידי
אכילתנו.

❁ [יד] תפלות-הבקר ז ❁

(על-פי 'לקוטי-הלכות' נטילת-ידיים-שחרית ב; הבנויה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, 'דע שכל מיני צער')

רבנו של עולם, זפני לזכרון דקדשה,
שאזכה לזכר דברי תורתך תמיד,
ולא ישכחו ממני. ויקוים בי מקרא
שכתוב: "לא ימוש מפיה ומפי זרעך
ומפי זרע זרעך אמר יהוה מעתה ועד
עולם".

ואזכה לזכר את יום צאתנו ממצרים,
לזכר יציאת-מצרים תמיד בכל
יום, ולהאמין באמת בכל הנסים
והנפלאות שעשית עמנו בשעת יציאת-
מצרים, ולקיים מקרא שכתוב: "למען
תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי
חייך".

ועזרנו, שאהיה נזהר ממשוהו חמץ כל
ימי הפסח, ועל-ידי-זה אזכה
להנצל ממחין-דקטנות, שמהם נמשך כל
הדינים וכל הצרות חסו-שלום.

ואזכה לבטל הטבע לגמרי, ולהמשיך
השגחה שלמה שהוא נמשך
ממחין-דגדלות דקדשה.

מהזמן ומהמקום, והוא משגיח על כל העולם בהשגחתו יתברך, ואין שום דרך-הטבע כלל, ועל-ידי-זה אֲזָכָה לְקִיּוֹם הַדַּעַת וְהַמַּח.

וְעַל-יְדֵי אֲמוּנָה שְׂאֲמִין בְּכָל זֶה, אֲזָכָה שְׁתַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת שֶׁלֹּא כְדֶרֶךְ-הַטֵּבַע כָּלֵל, וְלִהְיֶינָה הַשְּׁגָחַתְךָ הַשְּׁלֵמָה מִבְּחִינַת עֲלֵמָא-דְּאֲתִי. וְאֲדַע שְׁגָם הַטֵּבַע הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָה.

וְאֲאֲמִין בְּכָל הַנְּסִים שְׁעָשִׂיתָ לָנוּ וְלְאֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנְּהָה, וְכָל הַנְּסִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, לְהֲאֲמִין בְּכֹלָם בְּאֲמַת, וְלִזְכֹּר אֶת יוֹם יְצִאתֵנוּ מִמִּצְרַיִם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּדֵי לְגַלוֹת וּלְהַאֲוִיר לְמוֹחֵנוּ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְּׁגָחַתְךָ.

וְאֲזָכָה לְקַבֵּל עָלַי קְדֻשַׁת שַׁבַּת הַגְּדוֹל קִדְּם חַג הַפֶּסַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּעֲשֶׂה סוּף וְקֶץ לְכָל צְרוּתֵינוּ, וְלִכְלוֹת וּלְהַכְנִיעַ כָּל הָעֶכָו"ם הַמְּעִיקִים וּמְצִירִים לָנוּ, וְתַעֲשֶׂה מֵהֶם סוּף וְקֶץ, וְיִפְלוּ וְלֹא יִקְוּמוּ.

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, שְׁתַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְתִקֵּים "כִּימֵי יְצִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת".

וְתִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל מְזִיקֵי עֲלֵמָא, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָּהֶם שׁוּם פֶּחַ לְהַזִּיק לָנוּ, הֵן בְּגוֹף הֵן בְּנַפְשׁ. וְתִצִּילֵנוּ מִכָּל מִינֵי חֲשָׁד, וְתִאֲוִיר עָלֵינוּ מֵאוֹרֶךְ הַקְּדוֹשׁ,

וְאֲזָכָה ל'אֲכִילַת מִצֵּה' בִּימֵי חַג הַפֶּסַח. וְעַל-יְדֵי 'אֲכִילַת מִצֵּה', אֲזָכָה ל'דַּעַת', בְּחִינַת 'הַשְּׁגָחָה', שְׂאֲמִין בְּאֲמַת שְׂאִין שׁוּם דְּרֶךְ-הַטֵּבַע כָּלֵל, רַק הַכֹּל נַעֲשֶׂה בְּהַשְּׁגָחַתְךָ. וְלִבְטֹל כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְכָל הַכְּפִירוֹת שְׁנוּפְלִין עַל הָאָדָם, עַל הַנְּהָגוֹת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ. רַק אֲאֲמִין שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, וְכֹל-זֶה אֲזָכָה עַל-יְדֵי אֲכִילַת מִצֵּה בְּקִדְּשָׁה.

וְלִזְכוּת עַל-יְדֵי 'אֲכִילַת מִצֵּה' לְהַתְּגַלוֹת-אֱלֹהוֹת, לְרִאוֹת וְלִידַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְּׁגָחַתְךָ תִּתְבָּרֵךְ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לְזַרְיֹת דְּקִדְּשָׁה, שֶׁלֹּא אֲתַעֲצֵל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם בְּשׁוּם דְּבַר מִצְוָה, רַק אַעֲשֶׂה כָּל דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ וּמִצְוֹתֶיךָ בְּזַרְיֹת.

וְלֹא אֶסְתַּכַּל כָּלֵל לְהַכִּין לִי פְּרִנְסָה וְלַעֲשׂוֹת לִי אֵיזָה מַעֲמַד פְּרִנְסָה, רַק אֲזָכָה לְהֲאֲמִין שְׂאֲתָה תְּפָרְנִסְנִי, ו"הָאֱלֹהִים הִרְעָה אֶתִּי מֵעוֹדִי" לֹא יַעֲזֹבֵנִי.

וְאֲזָכָה עַל-יְדֵי הַזְּרִיזוֹת, לְהַחֲיוֹת אֶת מַחֵי וְנִשְׁמַתִּי, וְלִמְעַט בְּשָׁנָה שֶׁהוּא עַל-יְדֵי עֲצָלוּת.

רַק אֲזַדְרִז בְּעִבּוּדְתְךָ תָּמִיד. וְכָל מַה שְּׂאוּכַל לְחַטֵּף תּוֹרָה וְאֵיזָה מִצְוָה, אֲזָכָה לַעֲשׂוֹתָהּ תַּכְּף בְּלִי שׁוּם דְּחוּי וְעֲצָלוּת כָּלֵל.

וְאֲדַע כִּי אֵין שׁוּם זְמַן כָּלֵל, כִּי עַקֵּר הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הוּא, עַל-יְדֵי שְׂיֻדְעִין שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הוּא לְמַעַלָּה

שִׁמְמוֹנוּ נִמְשָׁךְ כָּל הָאוֹרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחַנִיּוֹת.

וְאַזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשֵׁת לַיִל פֶּסַח
עַל כָּל הַשָּׁנָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִהְיָה נִשְׁמָרִים מִכָּל מִינֵי חֲשָׁךְ וּמְזִיקֵי
עֲלָמָא, וּמִכָּל מִינֵי יִסּוּרִים וְדִינִים, אֲשֶׁר
הִתְגַּבְּרוּ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי חֲטָאתֵינוּ וְעֹנֵתֵינוּ.

רַךְ תְּאִיר עָלֵינוּ בְּאוֹרְךָ הָאֵין-סוּף,
וַיְקוּיִם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "כִּי אֶתָּה
תְּאִיר נְרִי, יִהְיֶה אֱלֹהֵי יִגִּיהַ חֲשָׁכֵי",
"וְתִאִיר כְּאוֹר יוֹם חֲשֻׁכַת לַיְלָה", וְתִשְׁגִּיחַ
עָלֵינוּ בְּהַשְׁגָּחָתְךָ, וְתִבְטַל כָּל הַהִזְקוֹת וְכָל
הַדִּינִין, מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמּוֹד יִשְׂרָאֵל
לְעוֹלָם.

וְתִזְכְּנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שְׁנִזְכֶּה לְבַעַר
אֶת הַחֲמִץ מִרְשׁוֹתֵנוּ וּמִגְבוּלוֹנוּ,
בְּכָל עָרֵב פֶּסַח, עַל-יְדֵי שְׂרַפַת הַחֲמִץ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה, שְׁתִּבְטַל כָּל
הָעֲפוּ"ם וְהַרְשָׁעִים מִן
הָעוֹלָם, וְתִקְיָם: "כִּי מֵהָאֵשׁ יִצְאוּ וְהָאֵשׁ
תֹּאכְלֵם".

וְתִכְנִיעַ וְתִבְטַל הַמְּאוֹרֵי-אֵשׁ, וְתִגְלֶה
וְתִגְדַּל קִדְשֵׁת הַמְּאוֹרֵי-אוֹר,
שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּים, שֶׁהֵם מְגִלִּין
הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וּמִבְטָלִין
וּמִכְנִיעִין כָּל הַדִּינִין שְׁנִמְשָׁכִין מִמְּאוֹרֵי-
אֵשׁ שְׁנִמְשָׁכִין מִן הַטֶּבַע.

כִּי כָּבֵר הוֹדַעְתָּנוּ עַל-יְדֵי הַצְּדִיקֵי אָמֶת:
שְׁעָקָר כַּח הַטֶּבַע נִמְשָׁךְ מֵאֵשׁ, כִּי
אֵשׁ הוּא תִקְףָה הַדִּינִין.

וּמֵה שְׂאֵדָם תּוֹלָה הַכֹּל חֲסִי-וְשָׁלוֹם
בְּדֶרֶךְ-הַטֶּבַע, וְאוֹמֵר חֲסִי-וְשָׁלוֹם
"כַּחֲסֵי וְעֲצָם יְדֵי", הוּא נִמְשָׁךְ מִכַּח הָאֵשׁ,
שְׁעָקָר בְּרִיתוֹ הוּא בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ
עַל-יְדֵי אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ-זְכוֹרֵנוּם-לְבִרְכָה, וְעַל-כֵּן מִשָּׁם
עָקָר כַּח הַטֶּבַע.

אַבֵּל בְּאָמֶת, גַּם הַטֶּבַע בְּעֲצָמָה הוּא
עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָתְךָ הַטּוֹבָה. וְהַעָקָר
שְׁנִזְכֶּה לְהַכְלִיל הַטֶּבַע בְּהַשְּׁגָחָתְךָ, וְעַל-
יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִכְלָל הָאֵשׁ בְּקִדְשָׁה.

וְנִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת כָּל הַמִּצְוֹת בְּחַמִּימוֹת
אֵשׁ הַקְּדוּשָׁה, הָאוֹכֵלֶת וְשׁוֹרְפַת
כָּל מִינֵי אֵשׁ דְּקִלְפָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבְּטְלוּ
וַיִּפְלוּ כָּל הָעֲפוּ"ם וְהַרְשָׁעִים.

וְנִזְכֶּה לְהַבְדִּיל בְּכָל מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ
וּלְבָרֵךְ עַל הָאֵשׁ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִזְכֶּה לְבָרֵךְ הַטּוֹב מֵהָאֵשׁ, וַיִּהְיֶה נִכְלָל
הָאֵשׁ בְּקִדְשָׁה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְבְּטַל כָּל הַדִּינִין
וְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא וְכָל
הָעֲפוּ"ם, וַיְקִיִּם בָּהֶם: "כִּי מֵהָאֵשׁ יִצְאוּ
וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם". וַיְקִיִּם: "וַיִּהְיֶה בַּיִת יַעֲקֹב
לְאֵשׁ, וּבַיִת יוֹסֵף לְהִבָּה, וּבַיִת עֲשׂוֹ
לְקַשׁ", שְׁעַל-יְדֵי אֵשׁ דְּקִדְשָׁה יִתְבְּטְלוּ
וַיִּשְׂרְפוּ.

וְכַל-זֶה נִזְכֶּה עַל-יְדֵי 'בַּעוֹר חֲמִץ' בְּכָל
עָרֵב פֶּסַח. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכֶּה
לְ'אֲכִילַת מִצָּה' בְּקִדְשָׁה, לְגַלּוֹת
הַהַשְּׁגָחָה.

וּכְמוֹ שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים: "מִצָּה זוֹ שְׁאֵנוּ אוֹכְלִין, עַל שְׁלֵא הִסְפִּיק בְּצַקֶּם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ, עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּגְאָלָם".

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ שְׁאֵי-אֶפְשָׁר לְבַשְׂר־וָדָם לְהִיּוֹת נֹזֶהר בְּאֵמֶת מִמִּשְׁהוֹ חֲמִץ בִּימֵי הַפֶּסַח, רַק בַּחֲסִדֶיךָ הַרְבִּים אַתָּה תִּשְׁמְרֵם בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁאֲזָכָה לְהִזְהַר וּלְהִשְׁמַר מִמִּשְׁהוֹ חֲמִץ כָּל יְמֵי הַפֶּסַח.

וְלִידֵעַ וּלְהֶאֱמִין, שְׁעַל-יְדֵי שְׁאֵנוּ נֹזֶהרִין מֵאֲכִילַת חֲמִץ, נֹזְכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְבַטֵּל הַטֶּבַע לְגַמְרֵי, וּלְבַטֵּל מֵעֲלִינוּ כָּל הַדִּינִים וְהִיסוּרִים.

וְנֹזְכָה לְאֲכִילַת מִצָּה בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נֹזְכָה לְדַעַת אֲמִתִּי, וּלְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

עַד שְׁעַל-יְדֵי אֲכִילַת מִצָּה בְּשַׁבַּעַת יְמֵי הַפֶּסַח, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ קִדְשָׁת יִצִּיאַת-מִצְרַיִם עֲלִינוּ בְּכָל שָׁנָה.

עַד שְׁיִתְגַּלֶּה הַהַשְּׂגָחָה, עַד שְׁנִדַּע שְׂגָם הַטֶּבַע הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂגָחָתְךָ הַטּוֹבָה, וְאִין שׁוּם דְּרֶךְ-הַטֶּבַע כָּלֵל בְּלִי הַשְּׂגָחָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִכְנַע וְנִתְבַּטֵּל 'חֲכַמַת-הַטֶּבַע', שְׁמִשָּׁם אַחֲזִיזַת הַסִּטְרָא-אַחְרָא וְהַעֲכוּ"ם, וַיִּבְשׂוּ וַיִּבְהָלוּ כָּל הָאוֹיְבִים וְהַשׁוֹנְאִים.

וְנֹזְכָה לְנִסִּים, וּלְהֶאֱמִין בְּנִסֵּיךָ הַקְּדוֹשִׁים בִּיִצִּיאַת-מִצְרַיִם וּבְקִרְיַעַת יַם-סוּף, שֶׁהַכֹּל הָיָה עַל-יְדֵי שְׁנִתְגַּלָּה יְחִוּדְךָ וְאַחֲדוּתְךָ בְּעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג בְּהַשְּׂגָחָה בְּלִי שׁוּם דְּרֶךְ-הַטֶּבַע כָּלֵל.

עַד שְׁאַחַר פֶּסַח נֹכַח לְאֹכַל אֶפְלוֹ חֲמִץ, כִּי נִתְגַּלָּה, שֶׁהַטֶּבַע' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲמִץ' הַכֹּל בְּהַשְּׂגָחָתְךָ לְבַד.

כִּי זֶה עֵקֶר הַדַּעַת, שְׁעַל-יְדֵי הַדַּעַת מְבַטְלִין כָּל הִיסוּרִים וְהַדִּינִין, וּמְכַנְיַעִים אֶת כָּל הַרְשָׁעִים וְהַעֲכוּ"ם הַמוֹשְׁלִים עֲלִינוּ.

וְתוֹרִיד הַשְּׁנֵי דְמַעוֹת לַיָּם הַגְּדוֹל, וְתַעֲשֶׂה סוּף וְקָץ מִכָּל הַעֲכוּ"ם. וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים לְטוֹבָה, "וְנִוְדָה לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלְתָּנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשָׁנוּ", שִׁיר שֶׁל הַשְּׂגָחָה, שִׁיר שֶׁל נִפְלְאוֹת וְנִסִּים, "מֵאֵת יְהוָה הִיְתָה זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ".

וְנֹזְכָה לְשִׁתּוֹת אַרְבַּע כּוֹסוֹת בְּלִיל פֶּסַח בְּקִדְשָׁהּ וּטְהָרָהּ, וַיִּתְרוּמָם דַּעַתָּנוּ בְּקִדְשָׁהּ, עַד שֶׁנֹּזְכָה לְצֵאת מִכַּסְּיִלוֹת דַּעַת, מֵעַנְיֹת הַדַּעַת.

וְנֹזְכָה עַל-יְדֵי שְׁתִּיתָנוּ בְּקִדְשָׁהּ, לְסַפֵּר וּלְשׁוּחַ בִּיִצִּיאַת מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וּלְקַיֵּם: "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם יִצִּיאַתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל, עַל נִסֵּיךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ שְׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ, וְאֲשֶׁר אַתָּה עֹתִיד לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ.

וּנְזֻכָּה עַל-יְדֵי שְׁתֵּית אַרְבַּע כּוֹסוֹת,
לְבַטֵּל הַשְּׁנָה וְהַעֲדָר הַדַּעַת
מֵאַתָּנוּ, וּלְבַטֵּל הָעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, מֵעֲלִינוּ וּמֵעַל כָּל
עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

וּנְזֻכָּה לְ"יִין הַמְּשַׁמַּח אֱלֹהִים
וְאֲנָשִׁים", וּלְדַבֵּר דְּבוּרִים
קְדוּשִׁים וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת הַנִּמְשָׁכִין
מֵהַדַּעַת דְּקִדְשָׁה, וּלְגַלוֹת הַשְּׁגָחַתְךָ עֲלִינוּ,
וּלְבַטֵּל הַחֲשֵׁךְ, וּנְזֻכָּה לְאוֹר, וְ"לִילָה כִּיּוֹם
תָּאִיר", וְתַמְלֵא פְּגִימַת הַלְּבָנָה, "וַיְהִי
אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֶמֶה", וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִתְבַטֵּל כָּל הָעֲנִיּוֹת וְהַחֲסָר מֵאַתָּנוּ.

וַיִּתְרוּמָם דַּעַתְנוּ מְאֹד, עַד שֶׁנְּזַכָּה
לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים,
וַיְקוּיִם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתוּב: "וַחֲכֹךְ כִּיִּין
הַטּוֹב, הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישָׁרִים, דּוֹבֵב
שְׁפָתַי יִשְׁנִים", שְׁאַפְתַּח אֶת פִּי בְּקִדְשָׁה,
וּלְזַמֵּר וּלְהַוְדוֹת וּלְשַׁבַּח אוֹתְךָ בְּכָל עֵת
סְלָה.

וַיִּתְנַלְּהָ הַהַשְׁגָּחָה בְּיֹתֵר בְּכָל עֵת,
וַיִּתְבַטֵּלוּ כָּל הָאַרְבַּע מַלְכוּיֹת
דְּסִטְרָא-אַחְרָא, עַל-יְדֵי שְׁתֵּית אַרְבַּע
כּוֹסוֹת בְּלֵיל פֶּסַח, וַיְהִי נִכְנָעִין כָּל
הָעַכּוּ"ם לְפָנַי עַמֶּךָ הַקְּדוֹשׁ, וַיִּתְבַטֵּל
הַגָּלוֹת שֶׁל הָאַרְבַּע מַלְכוּיֹת, עַל-יְדֵי
קִדְשַׁת הָאַרְבַּע כּוֹסוֹת.

וְאַזְכָּה לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם
כָּל הַיָּמִים, וּלְקַיֵּם מִקְרָא
שְׁכַתוּב: "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ".

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטֵּלוּ כָּל הָאַרְבַּע
מַלְכוּיֹת וְכָל הָעַכּוּ"ם
וְהַקְּלָפוֹת מִן הָעוֹלָם. וַיִּתְנַהֵּג גַּם עִתָּה
בְּגָלוֹת, הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחַתְךָ לְבַד.

וְתַבַּטֵּל הַטָּבַע לְגַמְרִי, כְּמוֹ שֶׁבַטְלָתָ
וְשִׁדְדָתָ הַמְּעַרְכוֹת שֶׁל דֶּרֶךְ-
הַטָּבַע בָּעֵת יְצִיאַת-מִצְרַיִם, כֵּן גַּם עִתָּה
תְּבַטֵּל וְתִשְׁבֵּר כָּל הָעַכּוּ"ם וְהַקְּלָפוֹת.

וְתִסֵּיר וְתַבַּטֵּל כָּל הַדֵּינִין מֵעֲלִינוּ וּמֵעַל
כָּל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל, "וַיִּדְעוּ הַכֹּל
כִּי אַתָּה הוּא יְהוָה לְבַדְּךָ עֲלִיוֹן עַל כָּל
הָאָרֶץ", וְתַמְלֵא עֲלִינוּ רַחֲמִים, כִּי אַתָּה
הוּא בַּעַל הַרְחָמִים.

וְתִזְכֹּר אֶת עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל הַשְּׁרוּיִין בֵּין
הָעַכּוּ"ם, וְתוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת
בְּיָם הַגָּדוֹל, וְקוֹלְךָ הַקְּדוֹשׁ יְהִי נִשְׁמָע
מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְתַעֲשֶׂה קֶץ וְסוּף
מִכָּל הָעַכּוּ"ם.

וַיִּתְנַדְּלֵל שְׁמֶךָ עַל-יְדֵי עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוּשִׁים, וַיִּקְבְּלוּ כָּלָם אֶת
עוֹל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם בְּאַהֲבָה, וְתַמְלֵךְ
עֲלֵיהֶם לְעוֹלָם וָעֶד, אָמֵן.

סְפִירַת הָעֵמֶר

[א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א י

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א י, ז'א"ה)
המשפטים - המקראת כ"ה ורקודין)

וּזְכַנִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַיֵּם מִצְוֹת
סְפִירַת הָעֵמֶר, בְּקִדְשָׁה וּבְטַהָרָה,

ובלב טוב, ובשמחה גדולה, עם כל פְּרִטְיָה וְדְדוּקְיָה וְכוֹנוֹתֶיהָ וְתִי"ג מְצוֹת הַתְלוּיִים בָּהּ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה - לְהַכְנִיעַ, וּלְשַׁבֵּר, וּלְעַקֵּר, וּלְבַטֵּל, 'קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְלָק', מִן הָעוֹלָם.

☪ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א לו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עג, 'תהלים מסגל לתשובה')

מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, מַה נָּשִׁיב לַיהוָה כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלֵינוּ. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גְּלִיתָ לָנוּ: "אֲשֶׁר עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים זוֹכִין לְתִשׁוּבָה", כִּי חֲפֵץ חֶסֶד אַתָּה, וְרוּצָה אַתָּה בְּתִשׁוּבַתְּם שֶׁל רְשָׁעִים, וְאֵין אַתָּה חֲפֵץ בְּמִיתַתְּם.

עַל-כֵּן הִקְדַּמְתָּ תְרוּפָה לְמַכּוֹתֵנוּ, וְחוֹנְנֶת אוֹתָנוּ בְּסִפּוֹר תְּהִלִּים הַקְדוּשׁ הַזֶּה, הַפּוֹתַח לָנוּ כָּל שְׁעֵי רַחֲמִים, כָּל שְׁעֵי הַתִּשׁוּבָה, שֶׁהֵם חֲמִשִּׁים שְׁעֵרֵי-תִשׁוּבָה, כְּנֶגֶד חֲמִשִּׁים שְׁעֵרֵי-בִינָה.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לַהֲיִית רְגִיל מְאֹד בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם, בְּכוֹנֶה גְדוֹלָה, בְּהַתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא, בְּכוֹנֶת הַלֵּב בְּאַמֶּת, עַד שְׁאֲזָכָה עַל-יְדֵי-זֶה לְהַרְגִישׁ כְּאֵב עוֹנוֹתֵי, וּלְשׁוּב עֲלֵיהֶם בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

מְלֵא רַחֲמִים, זַכְּנוּ לְצַאת מ'גְלוֹת-מִצְרַיִם, וּמְכַל הַגְּלִיּוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ

וְהַגּוֹף, אֲשֶׁר כָּלֵם מְכַנִּים בְּשֵׁם 'גְלוֹת-מִצְרַיִם'.

זַכְּנֵי, שְׁאֲזָכָה לְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ וּלְגַלּוֹת כָּל הָאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שְׁעֵרֵי-תִשׁוּבָה, עַל-יְדֵי 'אֲמִירַת תְּהִלִּים' הַכּוֹלֵל אֶת כָּל "שְׁמוֹת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה", שֵׁשׁ בָּהֶם אַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה אוֹתִיּוֹת, כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שְׁעֵרֵי-תִשׁוּבָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תּוֹצִיאֵנִי, מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שְׁעֵרֵי-טְמֵאָה, וְתַכְנִיסֵנִי בְּתוֹךְ אַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שְׁעֵרֵי-קִדְשָׁה.

וְתוֹצִיאֵנִי מִמִּצְרַיִם-הַגְּרוֹן, שְׁלֵא יִהְיֶה "נֶחֱר גְרוֹנִי", כִּי כָּבֵד קְרָאתֶיךָ מִמִּצְרַיִם-הַגְּרוֹן הַרְבֵּה.

הוֹצִיאֵנִי לְמַרְחֵב, וְזַכְּנֵי וְהַעֲלֵנִי מִבְּחִינַת 'אַרְץ מִצְרַיִם', מ'מִצְרַיִם-הַגְּרוֹן', עַד שְׁאֲזָכָה לְהַרְחִיב פִּי, וְאַתָּה תְּמַלְאֵהוּ בְּכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, בְּאַפֵּן שְׁאֲזָכָה לְהַתְקַרֵּב וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת בְּכָל לֵב בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, "זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֲסְדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה". זְכוֹר נָא הַחֶסֶד הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם "בְּכַח גְדוֹל וּבְיַד חֲזָקָה", וְגַלִּיתָ לָנוּ אֲמִתַּת אֱמוּנַת אֱלֹהוֹתֶךָ בְּאוֹר גְּדוֹל וְנִפְלָא וְנִעְרַב, וְעָשִׂיתָ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, כְּדֵי לְגַלּוֹת אֱלֹהוֹתֶךָ וְאַחֲדוּתֶךָ וּמְשַׁלְתֶּךָ אֲשֶׁר בְּכָל מְשָׁלָה.

וּמֵאֵז קִרְבַּת אוֹתָנוּ לְךָ לְעַם קְדוֹשׁ,
וְהוֹצֵאת אוֹתָנוּ מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
שַׁעֲרֵי-טְמֵאָה, וְהִכְנַסְתָּ אוֹתָנוּ אֲרָבַעִים-
וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-קִדְשָׁה.

שְׁהֵם אֲרָבַעִים-וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-תְשׁוּבָה,
הַכְּלוּלִים בְּאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
אוֹתוֹת שְׂיֵשׁ בְּשִׁמוֹת שְׁבִטֵי יְהוָה.

וּבִרְחֻמֶיךָ הִרְבִּים צוֹיֵת אוֹתָנוּ לְסַפֵּר
כַּנֶּגֶד זֶה, אֲרָבַעִים-וְתִשְׁעָה
יָמֵי הַסְּפִירָה, כְּדֵי לְטַהֵר נַפְשׁוֹת עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל מִזֶּה־מָתָם.

לְמַעַן נִזְכֶּה עַל-יְדֵי מִצְוֹת סְפִירַת
הָעֶמֶר, לְצֵאת מִטְּמֵאָה לְטַהֲרָה,
לְצֵאת מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-טְמֵאָה,
וּלְכַנֵּס בְּאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-קִדְשָׁה.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מֵלֵא רַחֲמִים, זַכְּנוּ
בַּחֲסִדֶיךָ הָעֲצוּמִים, לְקַיֵּם מִצְוֹת
סְפִירַת הָעֶמֶר בְּזַמְנֵנוּ, בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה,
וּבְהִתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא וְנוֹרָא.

שְׁנִזְכֶּה לְהִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי קִדְשַׁת מִצְוָה
נוֹרָאָה הַזֹּאת, לְשׁוּב אֵלֶיךָ
בְּאֵמֶת, וּלְצֵאת מִכָּל טְמְאוֹתֵינוּ, לְבַעַר
מִקְרַבְּנוּ כָּל מִיְּנֵי טְמְאוֹת וְזִהְמוֹת שְׁנִדְבַק
בָּנוּ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם,
הוֹשִׁיעֵנו בְּכָל מִיְּנֵי יְשׁוּעוֹת, כִּי
אַתָּה יוֹדֵעַ הַכַּח שֶׁל כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה,
כַּמָּה גְדוּל כַּחַה לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִמְּקוֹמוֹת
שְׁנִפְלָנוּ לְשֵׁם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים וּלְקַרְבְּנוּ
אֵלֶיךָ.

וּבִפְרָט מִצְוָה הַזֹּאת שֶׁל סְפִירַת הָעֶמֶר,
שֶׁהִיא הַכְּנָה לְקַבְּלַת-הַתּוֹרָה,
שֶׁהִיא תְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם
שְׁבַשְׁמַיִם.

אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ מִצְוָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת,
כְּדֵי לְצֵאת מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
שַׁעֲרֵי-טְמֵאָה, וּלְכַנֵּס לְאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
שַׁעֲרֵי-הַקְּדוּשָׁה.

וּכְנִי בְּמִקוֹם שְׂאֲנֵי שֵׁם עַכְשָׁיו, שְׂאֲזוּכָה
לְקַיֵּם מִצְוָה הַזֹּאת בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת הָאֲפֹשְׁרֵי לְאִישׁ כְּעַרְכֵי לְקַיֵּם
מִצְוָה הַזֹּאת.

וְאַתָּה תִּמְלֵא רַחֲמִים עָלַי, וְתַעֲזֹרְנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי עַל-יְדֵי-זֶה, וְתוֹצִיאֵנִי
מִהֲרָה מִטְּמֵאָה לְטַהֲרָה, מִחַל לְקִדְשׁ,
מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה, מִשְׁעַבּוּד לְגִאֲלָה,
וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוּל.

עַד אֲשֶׁר נִזְכֶּה בַּחֲג הַשְּׁבוּעוֹת הַקְּדוֹשׁ,
בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים, שְׂאֵתָה תָּשׁוּב
אֵלֵינוּ, וְתִפְתַּח לָנוּ שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים
הַקְּדוֹשׁ, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ רַחֲמִים גְּדוּלִים
וְחֶסֶד עֲלִיוֹן מִשָּׁם, בְּאִפְּן שְׁנִזְכֶּה לְתַקֵּן
הַכֹּל וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת תָּמִיד.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, צוֹפֵה וּמַבִּיט עַד סוֹף
כָּל הַדּוֹרוֹת, חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת
לְבַל יִדַּח מִמֶּךָ גְּדַח, אַתָּה יוֹדֵעַ תַּקְּףָה
מְרִירוֹת הַגְּלוּת הָאַחֲרוֹן הַזֶּה לְהִיכָן נִפְלָנוּ
וְיִרְדְּנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים, אֲשֶׁר יִרְיֵדְתֵינוּ
עִמָּקָה יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-
טְמֵאָה.

וּבְעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים נֹאמַר עָלֵינוּ עַל
עַתְצָרָה הַזֹּאת:
"וַתֵּרֶד פְּלָאִים אֵין מִנַּחֵם לָהּ. כִּי טַבְעֵנוּ
בֵּיוֹן מְצוּלָה וְאֵין מַעֲמֵד, בָּאֲנוּ בַּמַּעֲמָקִי
מִים וְשִׁבְלַת שְׁטַפְתָּנוּ. הִבֵּט יָמִין וַיִּרְאֶה
וְאֵין לִי מִכִּיר, אָבֵד מְנוּס מִמֶּנִּי אֵין דּוֹרֵשׁ
לְנַפְשִׁי".

חֲזַרְתִּי עַל כָּל הַצְּדָדִים, וַיִּשׁוּעָה רָחֲקָה
מִמֶּנִּי, וּמָה אֹמַר וְעוֹנוֹתֵי עָשׂוּ
לִי מָה שָׁעָשׂוּ, "לוֹלִי תוֹרַתְךָ שֶׁשָּׁעִי, אֲז
אָבַדְתִּי בְּעַנְיִי. כִּי חֲסִדְךָ גָּדוֹל עָלֵינוּ,
וְהַצֵּלְתָּ נַפְשֵׁנוּ מִשְׁאוּל תַּחֲתֶיךָ".

כִּי הָאֵף אֲמַנֵּם זֶה הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹן
הַכְּבִיד, כִּי נִפְלָנוּ וַיִּרְדְּנוּ לְמָקוֹם
שְׁיִרְדְּנוּ, יוֹתֵר וַיּוֹתֵר מִגְּלוּת-מִצְרַיִם.

אֲבָל זֹאת נַחֲמָתָנוּ בְּעַנְיֵינוּ, כִּי אִמְרַתְךָ
חִיַּתָּנוּ. כִּי כָּבֵד הַקְּדָמָתַת תְּרוּפָה
לְמַכּוֹתָנוּ, כִּי כָּבֵד נָתַתָּ לָנוּ תוֹרַתְךָ
הַקְּדוּשָׁה, עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ, אֲשֶׁר
בְּגְלוּת-מִצְרַיִם לֹא זָכִינוּ לָזֶה עֲדִין, וַיִּצְאָנוּ
מִשָּׁם קָדָם קִבְּלַת-הַתּוֹרָה, פְּעֻבָּדָא דְּבִרְחָ
מִרְבוּנֵיהָ, שְׁזָה גֵרָם לָנוּ מָה שְׁגָרָם לָנוּ.

אֲבָל עַתָּה, כְּבֵר הַפְּלֵאָתָה חֲסִדְךָ עִמָּנוּ,
וְנָתַתָּ לָנוּ כְּבֵר תוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה,
עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ נֶאֱמַן בֵּיתְךָ, וּכְבֵר
זָכִינוּ שְׁהִיָּה לָנוּ פְּמָה וְכִמָּה צְדִיקִים
גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְגַם זָכִינוּ
לְסַפֵּר תְּהִלִּים הַקְּדוּשׁ עַל-יַדֵּי דָוִד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל.

מָלֵא רַחֲמִים, זַפְנֵי לְהַרְבּוֹת בְּאַמִּירַת
תְּהִלִּים, בְּכּוֹנֵנָה גְּדוּלָה
וּבְהַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלָא בְּלֵב שְׁלָם.

עַד שְׁאֲזָכָה, שְׁתִּשְׁפִּיעַ עָלַי בְּכָל עַת
הָאָרֶה וַיִּקְדָּשָׁה גְּדוּלָה, מִשְׁעַר-
הַחֲמֻשִּׁים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל
שְׁעָרֵי-קְדוּשָׁה.

בְּאַפֵּן שְׁתּוֹצִיאֵנִי מִהֲרָה מִכָּל הַחֲמֻשִּׁים
שְׁעָרֵי-טְמָאָה, וְתַכְנִיסֵנִי לְכָל
הַחֲמֻשִּׁים שְׁעָרֵי-קְדוּשָׁה, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי
לְהִשְׁעֵן, כִּי אִם עָלֶיךָ אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, כִּי
לִית אֲתֵר פְּנוּי מִנֶּךָ.

עֲזָרְנוּ נָא מַעֲתָה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ יִשׁוּעָה
שְׁלָמָה כְּנֹאֶה לָךְ, בְּאַפֵּן שְׁאֲזָכָה
לְהַתְּחַדֵּשׁ לְגַמְרֵי, שְׁאֲעֻזֵב דְּרַכֵּי הָרַע
וּמַחֲשִׁבוֹתֵי הָרַעוֹת לְגַמְרֵי וְלֹא אָשׁוּב עוֹד
לְכִסְלָה, "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ
נָכוֹן חֲדַשׁ בְּקִרְבִּי".

וְאַזְכָּח מִהֲרָה עַל-יַדֵּי אַמִּירַת תְּהִלִּים,
לְבָא וּלְהַגִּיעַ לְהָאוֹת וְהַשְׁעַר שֶׁל
תְּשׁוּבָה הַשִּׁיךְ לְנַפְשִׁי, כְּפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתִי
בְּאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה אוֹתִיוֹת שְׁבִטֵי יָהּ.

בְּאַפֵּן שְׁאֲזָכָה לְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֵּת וּבְלֵב
שְׁלָם, וּלְעֻבְדְּךָ בְּאַמֵּת בִּירְאָה
וּבְאַהֲבָה "בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵבֵב מִרַב כָּל".

"הִשְׁבֵּנִי וְאָשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי.
הִשְׁיִבְנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה,
חֲדַשׁ יְמֵינוּ פְּקָדָם". "יְהִי לְרִצּוֹן אִמְרֵי-
כִּי וְהַגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי".
אָמֵן וְאָמֵן.

כלליות שלש רגלים

א [א] לקוטי תפלות ח"א כט

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א כט, 'האי גברא דאזל בעי אתתא')

ורחם עלינו, והצל אותי ואת זרעי וכל עמך בית ישראל, מכל מיני שכרות של יין, ושאר משקים המשכרין, ולא אבוא לידי שכרות לעולם.

כי אתה גלית על-ידי חכמך הקדושים, גדל הפגם הנורא של השכרות חס-ושלום.

חום וחסנו, ורחם עלינו והצילנו, משתיה מרבה המביאה לידי שכרות.

ואפלו מעט השתיה המכרחת בשבתות וימים טובים, תזכני שתהיה השתיה בקדשה ובטהרה גדולה, ונזכה להרים את מחנו ודעתנו לשמך ולעבודתך, על-ידי מעט השתיה בימים הקדושים.

ונזכה, שלא יצא מפינו שום דבור שלא כרצונך, על-ידי שתית היין או משקה המשכר, ולא נדבר אז שום דבור שאין צריכין לגלות.

רק נזכה לדבר בקדשה ובטהרה דבורים שהם רצונך הטוב באמת, בשמחה ובטוב לבב.

ולא נבוא לידי שכרות לעולם, ותצילני ברחמך מ"יין המשכר", ותזכני ל"יין המשמח אלהים ואנשים".

ב [ב] לקוטי תפלות ח"א ל

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דסבינא')

ותרחם עלינו ברחמך הרבים ובחסדיך הגדולים, ותושיענו, שנזכה לקבל את כל השלשה רגלים הקדושים, שהם פסח שבועות סכות, בקדשה גדולה, ובחדוה רבה ועצומה מאד.

ונזכה לכבד את כל הרגלים והימים טובים, בכל מיני כבוד ועז ופאר, במאכל ומשתה, וכסות נקיה, ובשביתה מן המלאכה, ובלב טוב ובשמחה גדולה, ובתפלה בכונה עצומה והתעוררות נפלא, כראוי לאיש ישראל להתפלל ולהתנהג ביום טוב קדש.

ותזכנו ותעזרנו, לעשות מצוות הרבה בכל השנה, בקדשה גדולה ובשמחה רבה. ונזכה שיתקבץ שמחת כל המצוות של כל השנה, לתוך הלב הקדוש, שהם השלשה רגלים, ועל-ידי זה נזכה לשמחת יום טוב באמת כרצונך הטוב, כמו שכתוב: "ושמחת בחגך".

ונזכה לשמח מאד מאד בחדוה רבה ועצומה, בכל השלשה רגלים, "נגילה ונשמחה בך", אשר בחרת בנו מכל העמים ורוממתנו מכל הלשונות, עד שנזכה לעלות לראות ולראות באור פני יהוה.

ותעזרנו לקיים כל המצוות הנוהגות בכל רגל ורגל, ובפרט הארבע מצוות הנוהגות בכל רגל, אשר

על ידם מעלין את השכינה, שהיא בחינת 'ארבע', לאור-הפנים.

שָׁהֵם: בַּפֶּסַח - 'אַרְבַּע כּוֹסוֹת'.
בַּשְּׁבוּעוֹת - 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה',
שֶׁהוּא 'סֵדֶר הַמְּשָׁנָה', שֶׁהוּא "אַרְבַּע
פְּעָמִים בְּיַד כָּל אֶחָד". בַּסְּכוֹת - 'אַרְבַּע
מִיָּנִים שֶׁבְּלוֹב'.

אַנָּה יְהוָה, רַחֵם עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ לְקִיָּם
בְּאֵמֶת וּבְשִׁלְמוֹת כָּל הַמְצֻוֹת
הַנּוֹרְאוֹת הָאֵלֶּה, בְּמוֹעֵדָם וּבְזַמְנָם, בְּכָל
רֶגֶל וּרְגֵל, עִם כָּל שְׂאֵר הַמְצֻוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת שֶׁבְּכָל רֶגֶל וּרְגֵל.

וְנִזְכָּה לְקִיָּמָם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת,
בְּשִׁמְחָה וּבְחֵדוּה רַבָּה וְעִצּוּמָה,
וּבִירְאָה וּבְאֵהָבָה, בְּאִפְּן שְׂנִיזָכָה לְהַעֲלוֹת
אֶת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה, אֶל אֹרֶה-הַפְּנִיָּם
הַמְּאִיר בְּשֵׁלֶשׁ-רֵגָלִים.

וּתְזַכְּנוּ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
מִתּוֹךְ שִׁמְחָה, בְּכָל הַיָּמִים-
טוֹבִים. וּתְחַנְּנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲפִלּוּ עַל הָעוֹנוֹת שְׂאִינָם
יְדוּעִים לִי.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה יְדַעְתָּ כַּמָּה אָנִי
רַחוּק מִקְדְּשֶׁת וּשְׂמֵחַת יוֹם-טוֹב
הַקְּדוֹשׁ. חוֹס וְחַמֵּל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים,
וְזַכְּנֵנִי בְּחִסְדֶּיךָ הָעִצּוּמִים, שְׂאִיזָכָה לְקַבֵּל
הַיָּמִים-טוֹבִים בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָה וּבְשִׁמְחָה
רַבָּה.

עַד שְׂאִיזָכָה עַל-יְדֵי קִדְשֶׁת וּשְׂמֵחַת יוֹם-
טוֹב, לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה

מִבֵּין הָאַרְבַּע מַלְכוּיֹת, וּלְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹר
פְּנֵי יְהוָה.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "צֶדֶק לְפָנָיו
יְהִלֵּךְ, וַיֵּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו",
וַנֵּאמֶר: "אֵךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ, יֵשְׁבוּ
יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֶיךָ".

וּתְזַכְּנֵנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשֶׁת וּשְׂמֵחַת
יוֹם-טוֹב תָּמִיד, בְּכָל הַשָּׁנָה
כְּלָה, וְאַזְכָּה לְשִׁמְחָה דְּקִדְשָׁה תָּמִיד.

עַד שְׂאִיזָכָה לְהַשְׁגֵּת אֱלֹהוּתְךָ, וַיְדִיעַת
רוּחְמוֹתֶיךָ, וּתְשׁוּקַת אֱמוּנָתְךָ, בְּאֵמֶת
וּבְלֵב שָׁלֵם, בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב, בְּקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה גְּדוּלָה.

רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ, וּשְׁלַח לָנוּ הַגּוֹאֵל-
צֶדֶק בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וַיִּקְרָא מִקְרָא
שְׂכָתוֹב: "כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
אַרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת".

וְזַכְּנֵנִי מְהֵרָה לַעֲלוֹת וּלְרְאוֹת
וּלְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ בְּבֵית בְּחִירְתְּךָ
בְּשֵׁלֶשׁ פְּעָמֵי רֵגְלֵינוּ.

חוֹם וְחַנְּנִי, וְהַצִּילֵנִי, וְהוֹשִׁיעֵנִי, בְּכָל
מִיָּנֵי הַצָּלוֹת וַיִּשׁוּעוֹת. וְהַעֲלֵנִי
מִהֲרָה, מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, מִשְׁעָבוֹד לְגֵאֲלָה,
מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה. וּתְטַהַרְנֵנִי מִהֲרָה, מִכָּל
מִיָּנֵי טְמְאוֹת. וּתְקַדְּשֵׁנִי, בְּכָל מִיָּנֵי
קִדְשׁוֹת.

וְאַזְכָּה לַעֲלוֹת וּלְהַכְּלִל מְהֵרָה, בְּכָל
הַחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי קִדְשָׁה, בְּאֵמֶת
וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה, וּבְעֲנוּה אֲמִתִּית.

עד שאזכה "לחזות בנעם יהוה ולבקר בהיכלו", להשיג השגת אלהותך בתכלית מדרגה העליונה, ולהכניס השגת אלהותך בלב כל ישראל עמך, בקדשה ובטהרה גדולה, באמת ובאמונה שלמה, ובענוה אמתיית, כרצונך הטוב.

"האירה פניך על עבדך, הושיעני בחסדך. פניך האר בעבדך, ולמדני את חקיך. אני בצדק אחזה פניך, אשבעה בהקיץ תמונתך. ולא נסוג ממך תחיינו, ובשמך נקרא. יהוה אלהים צבאות השיבנו, האר פניך ונושעה".
אמן ואמן.

בכתוב בתורתך: "שלש פעמים בשנה, יראה כל-זכורך את-פני יהוה אלהיך, במקום אשר יבחר. בחג המצות, ובחג השבעות, ובחג הסוכות. ולא יראה את-פני יהוה ריקם. איש כמתנת ידו, כברכת יהוה אלהיך אשר נתן-לך".

ונזכה לסדר בבית-המקדש לחם-הפנים לפניך תמיד. יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי.

⊗ [ד] לקוטי-תפלות ח"א מא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מא, ר'קודין)

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתרחם עלי, ותזכני להיות בשמחה תמיד. ואזכה להיות שמח תמיד בשמחה של מצוה.

ואגיל ואשמח בך ובישועתך תמיד, על כל החסדים אשר עשית עמנו, אשר בחרת בנו מכל העמים, ורוממתנו מכל הלשונות, וקדשתנו במצותיך, וקרבתנו מלפנו לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת.

ואזכה ברחמיה, לזכר הטובה והחסד הגדול הזה תמיד, ולשמח בזה מאד תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה, וביותר בשבתות וימים טובים.

כי אין שיעור וערך, לרבוי החסדים והטובות אשר אתה גומל עמי בכל

⊗ [ג] לקוטי-תפלות ח"א לא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, אית לן בירא)

ובכן תרחם עלינו ותושיענו, ותזכנו לאכל בקדשה גדולה ונוראה, עד שתהיה אכילתנו בבחינת 'לחם-הפנים'.

ותעזרנו, שתהיה אכילתנו בקדשה גדולה כל-כך, עד שיהיה השלחן שלנו מכפר פמזבח, ויהיה נאמר על השלחן שלנו: "זה השלחן אשר לפני יהוה".

ותמחר ותחיש לגאלנו גאלת עולם, ותביא לנו את משיח צדקנו, ותבנה לנו בית קדשנו ותפארתנו, ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניך בשלש פעמי רגלנו.

עת, מה רב טובך אשר עשית עמי, "מה
אשיב ליהוה כל תגמולוהי עלי".

אלו כל הימים דיו, וכל אגמים
קלמוסין, ובני אדם לכלרים,
ולשונות מקלסים, לא יספיקו לבאר
ולספר אחת מני אלה ורכבות, רבוי
הטובות והחסדים וההצלות והישועות
הגדולות והנוראות, נסים רבים ונפלאות,
פלאי פלאי פלאות, אשר הפליא חסדו
עמנו אדון הצבאות, אשר הציל נפשנו
מכל התלאות וההרפתקאות.

"רבות עשית אתה יהוה אלהי,
נפלאותיך ומחשבותיך אלינו,
אין ערך אליך, אגידה ואדברה, עצמו
מספר".

על-כן בודאי חובה עלי בכל עת, לזכר
טובותיך וחסדיך התמידיות
והמתחדשות עלי בכל עת תמיד, ולשמח
בישועתך תמיד.

נא אב הרחמן, עזרני וזכני שאהיה
בשמחה תמיד, ואזכה לעורר עצמי
תמיד לשמחה גדולה, בפרט בשבתות
וימים טובים.

ואזכה שיתלהב לבי מאד מאד, על-
ידי השמחה דקדשה,
בהתלהבות הלב, ובהתעוררות גדולה,
ובתשוקה, וחסקה, וחספה, וחסדה
גדולה, לשמך ולעבודתך, באמת
ובאמונה, בקדשה ובטהרה גדולה.

עד שימשך ההתלהבות הלב לתוך
רגלי, עד שאזכה להרים את רגלי

בשמחה גדולה, ואזכה לרקודין דקדשה
בשמחה גדולה, ובפרט בשבתות וימים-
טובים, וימים שעשית בהם נסים
לישראל.

ותצילני משכרות תמיד, ותשמרני
ותצילני ברחמיך מיין
המשכר, ומהתלהבות הלב ורקודין
הנמשכין מהסטרא-אחרא חסד-ושלום,
ולא יהיה לי שום התלהבות היצר לשום
תאוה כלל, ותזכני ליין "המשמח אלהים
ואנשים".

ובכל-עת שיהיה ההכרח לשותות יין
ושכר בשבתות וימים-
טובים, ובכוס של ברכה, תזכני שתהיה
שתיתי בצמצום גדול.

רק כדי להרחיב דעתי בקדשה גדולה,
ולבוא לשמחה של מצוה לשמחה
אמתית דקדשה על-ידי-זה, להתלהבות
הלב דקדשה, שיתלהב לבי בקדשה
גדולה לשמך ולעבודתך באמת פרצונך
הטוב.

ותשמרני ותצילני ברחמיך משתיה
מרבה, ולא אבוא לידי
שכרות לעולם.

חום ורחם עלי, וזכני, שיהיה לי כח
לעורר שרש "יין המשמח", כמו
שכתוב: "ויין ישמח לבב אנוש".
ותשמח את לבבי תמיד בקדשה גדולה
באמת, עד שאזכה לרקודין דקדשה.

ועל-ידי הרקודין בהתלהבות הלב
דקדשה על-ידי "יין

הַמְשַׁמַּח", אֲזָכָה בְּרַחֲמֶיךָ לְהַמְתִּיק
וּלְבַטֵּל כָּל הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִין בְּעַקְבֵּי
וּבְרַגְלֵיךָ.

וְתַתֵּן לָנוּ כַח לְבַטְלָם וּלְשַׁבְּרָם
וּלְהַמְתִּיקָם, וְיִתְבַּטְּלוּ כָּל הַדִּינִים
מֵעַלֵּינוּ וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם.

❁ [ה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א צט ❁

(על-פי לקוטי-מוז"ר ח"א קלה, 'פי אקח מועד')

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂאֲזָכָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וּבְחַסְדֶּיךָ הָעֲצוּמִים, לְקַבֵּל אֶת כָּל הַיָּמִים-
טוֹבִים בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה, בְּשִׂמְחָה
וּבְחֻדוּה רַבָּה, וּבְהֶרְחַבַת הַלֵּב, בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב בְּאַמֶּת.

וְאֲזָכָה לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבִּי בְּרַגֵּל, אֶפְלוּ
כְּשֵׁאֲנִי רְחוּק מִמְּנוּ, שְׂאֲזָכָה
לְקַבֵּל פְּנֵי הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים, וּלְהַכִּירָם
וּלְאוֹהֲבָם, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשָׁתָם, עַל-
יְדֵי קְבֻלַּת יוֹם-טוֹב קִדְשׁ הַנִּמְשָׁךְ מֵהֶם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזָכָה, לְאַרְבָּעִים-וְתֵשְׁעָה
שְׁעָרֵי בֵּינָה הַמְתַּגְלִים
וּמְאִירִים בְּיוֹם-טוֹב קִדְשׁ. וְתַפְתַּח לִי אֹר
הַשְּׁכָל דְּקִדְשָׁה, וְאֲזָכָה לְהַתְּבוֹנְנוֹת גְּדוֹל
וּנְפִלָא בְּתוֹרְתְךָ וְעַבּוּדְתְךָ בְּאַמֶּת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּטֵּל מִמְּנֵי כָּל
הַשְּׁטוּתִים שֶׁל כָּל מִינֵי
גְּדֻלוֹת וְגִסּוֹת וְרָמוֹת רוּחָא, וְאֲזָכָה
לְתַכְלִית הָעֲנוּה בְּשִׁלְמוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

וְתַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד,
קִדְשַׁת מִשְׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-
הַשְּׁלוֹם, שְׂזָכָה לְאַרְבָּעִים-וְתֵשְׁעָה שְׁעָרֵי
בֵּינָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְעֲנוּה בְּאַמֶּת, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "וְהָאִישׁ מִשְׁה עָנוּ מְאֹד, מִכָּל
הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה".

רַחֵם עָלֵינוּ מְלֵא רַחֲמִים, שְׂנֹזְכָה בְּכַח
קְבֻלַּת הַיָּמִים-טוֹבִים "מוֹעֲדֵי
יְהוָה מִקְרָאֵי קִדְשׁ", לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
קִדְשַׁת מִשְׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, וּקִדְשַׁת
כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים.

וַיִּמְשְׁכוּ עָלֵינוּ עַל-יָדָם, כָּל הַמַּחֲזִין
וְהַשְּׁכָלִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים
הָאֱמֵתִיִּים הַנִּמְשָׁכִין בְּיוֹם-טוֹב.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְבַטֵּל וּלְהַסִּיר
מֵאֲתָנוּ, כָּל מִינֵי גְּדֻלוֹת
וְגִסּוֹת וּפְנִיּוֹת, עַד שְׂנֹזְכָה לְעֲנוּה אֱמֵתִיּוֹת,
לְעֲנוּה שֶׁל מִשְׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַת גְּדֻלַּת רְחוּקֵי
מֵעֲנוּה אֱמֵתִיּוֹת, "כִּי בַעַר אֲנֹכִי
מֵאִישׁ, וְלֹא בִּינַת אָדָם לִי". וּבְעוֹנוֹתַי
הַרְבִּים, אֵינִי יוֹדֵעַ כָּלֵל מֵהוּ עֲנוּה
אֱמֵתִיּוֹת, כִּי עֲנוּה גְּדוֹלָה מֵהַכֵּל.

רַחֵם עָלַי בְּעַל הַרְחָמִים, וְזַכְּנֵי לְקִדְשַׁת
יוֹם-טוֹב בְּאַמֶּת, עַד שְׂאֲזָכָה עַל-
יְדֵי-זֶה, לִידַע וּלְהַכִּיר הַיָּטִב מֵעֲלַת גְּדֻלַּת
הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים, עַד שְׂאֲתַבְּטֵל נִגְדָם
בְּתַכְלִית הַבְּטוּל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּטֵּל מִמִּילָא מִמְּנֵי, כָּל
מִינֵי גִּאוּת, וְגִבְהוּת,
וְגִדְלוֹת, וְגִסּוֹת, וּפְנִיּוֹת, מִכָּל מַה שֶׁהִפָּה

יכל לדבר והלב לחשב, עד שאזכה
לענוה אמתית כרצונה הטוב באמת.

❁ [ו] תפלות-ותחנונים ❁

השמטה ללקוטי-תפלות' ח"א צט

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קלה, 'כי אקח מועד')

רבוננו של עולם, זפני ליראה את שמך
באמת ובלב שלם. ויקים פי
מקרא שכתוב: "עקב ענוה יראת יהוה".

ותזבני לחזור בתשובה שלמה לפניך,
על-ידי הארת קדשת יום-טוב,
פי כבר גלית לנו: "שהימים טובים הם
ימי דין, ימי תשובה".

ועל-ידי-זה אזכה לתקן כל הפגמים
שפגמתי בבחינת
ה'מלכות-דקדשה', על-ידי עוונותי
ופשעי העצומים.

עד אשר על-ידי-זה גרמתי בחינת
נפילה, כביכול, לבחינת ה'מלכות-
דקדשה', והתגברו על-ידי-זה ה'ארבע-
מלכיות דסטר-אחרא', בפרט 'קלפת-
עמלק' ימח-שמו, שהוא כלליות כלם,
כמו שכתוב: "ראשית גוים עמלק".

על-כן חוס וחמל נא עלי, להחזירני
בתשובה שלמה לפניך, ועל-
ידי-זה אזכה שתעלה ה'מלכות-דקדשה'
מנפילתה, ויתבטלו כל ה'ארבע-מלכיות
דסטר-אחרא', בפרט 'מלכות-עמלק'
ימח-שמו-וזכרו.

וזבני להתקרב ולהתקשר באמת
לצדיקי-אמת, אשר הם עוסקים
בזה, להעלות את המלכות מבין הקלפות
והסטר-אחרא רחמנא-ליצלן, עד אשר
על-ידי-זה זכו הם בעצמם לבחינת
'מלכות', כמו שאמרו רבותינו זכרונם-
לברכה: "מאן מלכי, רבנן".

ועל-ידיהם נעשה עקר קדשת יום-
טוב, שהוא להעלות
בחינת ה'מלכות-דקדשה' מבין הקלפות,
ולבטל כל הפח והממשלה של ה'ארבע-
מלכיות דסטר-אחרא'.

ועל-כן על-ידי התקשרות לצדיקי-
אמת, אולי אזכה אני השפל
והגרוע והפחות והנמוך מאד, לקבל גם-
כן קדשת יום-טוב.

עד שאזכה לענוה באמת, וליראה
אמתית דקדשה, ולתשובה שלמה,
ולגאלה קרובה, כמו שאמרו רבותינו-
זכרונם-לברכה: "גדולה תשובה
שמקרבת את הגאלה". "קרבה אל נפשי
גאלה, למען איבי פדני. ריבה ריבי
וגאלני, לאמרתך חייני".

❁ [ז] לקוטי-תפלות ח"א קכב ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קסט, 'והיה עקב תשמעון')

חוסה יהוה על שארית ישראל עמה,
והצילנו מכל רע, ומכל הגזרות
קשות שבעולם, ותסלק ותסיר ותבטל כל
המשפטים והדינים מישראל.

עד שְׁנֹזְכָה עַל-יְדֵי בְטוּל הַדִּינִים,
לְשִׁמְחָה גְדוֹלָה, שֶׁתְּגַדִּיל הַשְּׂמֵחָה,
עַד שֶׁתִּגְיַע לְתוֹךְ הַרְגְּלִין, שֶׁנֹּזְכָה לְרִקְד
הַרְבֵּה מִתּוֹךְ שִׁמְחָה.

"נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בִּישׁוּעָתְךָ", בְּשִׁמְחָה
וְגִלָּה רְנָה דִּיצָה וְחִדּוּה, וּבִפְרֻט
בִּימֵי שִׁמְחָה וַיּוֹם-טוֹב יְמֵי חַג (פְּלוּנִי)
הַקְּדוּשִׁים הַבָּאִים לְקִרְאָתֵנוּ לְשָׁלוֹם, רַחֵם
עָלֵינוּ וְחִזְקֵנוּ, לְשִׁמְחָה בָּהֶם בְּכָל עֵז, כִּי
הֵם זְמַן שִׁמְחָתֵנוּ.

"רַב לְהוֹשִׁיעַ", רַחֵם עָלֵינוּ, וְהַשְׁמִיעֵנוּ
בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת אֲמִתִּיּוֹת מְהֵרָה,
שֶׁנִּתְבַּטְּלוּ כָּל הַגְּזֵרוֹת הַקְּשׁוֹת, לְמַעַן נִזְכָּה
לְשִׁמְחָה בְּשִׁמְחַת הַחַג הַקְּדוֹשׁ הַבָּא עָלֵינוּ
לְטוֹבָה, וְלֹא יִתְעַרְבֵב שִׁמְחָתֵנוּ חֶסֶת-
וְשָׁלוֹם.

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֵךְ, וְשִׁמְחֵנוּ בְּחַג
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה,
בְּשִׁמְחָה גְדוֹלָה, בְּשִׁמְחָה אֲמִתִּיּוֹת, בְּשִׂמְךָ
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ.

וַיִּקְרָם מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "בְּשִׂמְךָ יִגִּילוּן
כָּל הַיּוֹם, וּבְצִדְקָתְךָ יְרוֹמוּ". עַד
שֶׁנֹּזְכָה לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמֵחָה מֵהַחַג הַקְּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, עַל כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה.

☪ [ח] לְקוּטֵי-תַפְּלוֹת ח"א קמ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רלה, 'דע שמי שהולך ונחלק ונופל')

"תִּמְךָ אֲשֶׁרִי בְּמַעְגְלוֹתֶיךָ בַּל נְמוּטוּ
פַעְמֵי". רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׂמֵרְנֵי

וְהַצִּילָנִי, שְׁלֹא אֶפְגַּם לְעוֹלָם בְּשִׁמְחַת
יּוֹם-טוֹב קִדְשׁ.

וּבְנֵי לְשִׁמְחָה בְּשִׁמְחָה וְחִדּוּה גְדוֹלָה,
בְּכָל רֶגֶל וְרֶגֶל, "מוֹעֲדֵי יְהוָה
מִקְרָאֵי קִדְשׁ", וְאִזְכָּה לְקִיָּם מִצּוֹת
"וְשִׁמְחַת בְּחֻגְךָ" בְּשִׁלְמוֹת, בְּכָל פְּרֻטֵי
וּדְקֻדּוּקֵיךָ, וְתִרְנֵי-ג מִצּוֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ.

שְׂמֵרָה נִפְשֵׁי וְהַצִּילָנִי מִבְּזוּי הַמוֹעֲדוֹת,
רַחֵם עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְשְׂמֵרְנֵי וְהַצִּילָנִי שְׁלֹא אֶהְיֶה חֶסֶת-וְשָׁלוֹם
בְּכָל הַמְּבֹזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, שְׂאִין לוֹ
חֶלֶק לְעוֹלָם-הַבָּא, וְנִחְשָׁב כְּאִלוֹ עוֹבֵד
עֲבוּדָה זָרָה.

הַצִּילָנִי מִבּוֹשׁוֹת וְחִרְפוֹת הַבָּאִים עַל
פְּגַם בְּזוּי הַמוֹעֲדוֹת חֶסֶת-
וְשָׁלוֹם.

וְתִהְיֶה עִמִּי תְּמִיד, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילָנִי
לְכָל תְּמַעַד אֲשׁוּרֵי, וְאֵל תִּתֵּן
לְמוֹט רֶגְלִי, שְׁלֹא אֶמְעַד וְלֹא אֶחְלִיק אֶת
עַצְמִי, וְלֹא אֶפְלַל לְעוֹלָם, לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת
וְלֹא בְּרוּחַנִיּוֹת.

וְלֹא יִשְׁמַחוּ בְּנֵי אָדָם בְּתַקְלָתִי חֶסֶת-
וְשָׁלוֹם, וְלֹא יִשְׁחַקוּ מִמֶּנִּי. "הֵקֵם
עַל סֹלַע רֶגְלִי, כּוֹנֵן אֲשֶׁרִי".

חִזְקֵנִי וְאַמְצֵנִי בְּדַרְכֶיךָ הַנִּפְלְאִים, בְּאַפֵּן
שֶׁאִזְכָּה תְּמִיד לְשִׁמְחַת הַרְגְּלִים
וְהַמוֹעֲדִים בְּשִׁלְמוֹת, "הָאִירָה פְּנִיךָ עַל
עַבְדְּךָ, הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֻסְדְּךָ", שֶׁאִזְכָּה בְּכָל
רֶגֶל וְרֶגֶל, לְשִׁמְחָה וְלִגְלִיל בְּכָל פְּחִי,
וְלְהַרְגִישׁ שִׁמְחַת יּוֹם-טוֹב בְּלִבִּי.

☉ [ט] לקוטי-תפלות ח"ב א ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

וּבְכֵן תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׁנֹזְפָה
לְשֹׁמֵר אֶת הַיְרָאָה שְׁבֵלֵב, וּתְזַכְּנוּ
לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁלֹש־רְגָלִים, שֶׁהֵם פֶּסַח
שְׁבוּעוֹת סְכוּת, בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה גְדוֹלָה
רְבָה וְעֲצוּמָה, וּבִיְרָאָה וּבְאַהֲבָה, וּבְקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה גְדוֹלָה, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת,
כְּרִצוֹנָךְ הַטּוֹב.

וְאַזְכָּח לְכַבֵּד, בְּכָל מִינֵי כְבוֹד וְעֲנֹג,
בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּמַעֲדָנִים
טוֹבִים, וּבְמַלְבוּשֵׁי כְבוֹד, וּבְתַפְלָה בְּכוֹנָה,
וּשְׂמִיחָה גְדוֹלָה, וּבְהַתְעוֹרְרוֹת גְדוֹלָה.

וְנִזְכָּח, לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ דַעַת גְּדוֹל
וְחֻדָּשׁ, בְּכָל רֶגֶל וְרֶגֶל מֵהַשְּׁלֹש־
רְגָלִים, וְנִזְכָּח לְתַקֵּן וּלְחַדֵּשׁ כָּל הַשְּׁלֹשָׁה
מַחִין שֶׁבְשִׁלְשָׁה חֲלָלֵי הַגְּלָגֶלֶת, שֶׁהֵם
חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת, עַל-יְדֵי הַשְּׁלֹש־
רְגָלִים.

עַד שְׁנֹזְפָה עַל-יְדֵי-זֶה, לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל
כָּל הַשְּׁלֹשׁ תְּאוֹת-רְעוּת, שֶׁהֵם
'תְּאוֹת-מְמוֹן' וְ'תְּאוֹת-מִשְׁגָּל' וְ'תְּאוֹת-
אֲכִילָה', אֲשֶׁר הֵם הָיוּ בְּעוֹכְרֵנוּ, וְעַל-יְדֵם
אֲבָדְנוּ מֵה שְׁאֲבָדְנוּ, וּבָאֵנוּ לְמָה שְׁבָאֵנוּ.

אֲנֵנוּ יְהוּדָה, אֲנֵנוּ יְהוּדָה, חוּס וְחִמְל
עָלֵינוּ, חוּס וְחִמְל עַל
נַפְשֵׁנוּ, חִמְל עַל עוֹלָלָנוּ וְטַפְּנוּ, חִמְל
עָלֵינוּ וְעַל כָּל הַתְּלוּיִים בָּנוּ, חִמְל עַל
כְּבוֹדְךָ.

וְזַכְּנוּ מַעֲתָה, וְחֻזְקָנוּ וְאַמְצָנוּ וְשִׂמְחָנוּ
בְּשִׂמְחָה דְקִדְשָׁה, בְּאִפְּן שִׂימְשִׁךְ

מִלֵּא רַחֲמִים, שְׂמַחַת יִשְׂרָאֵל, תֵּן
שְׂמַחָה בְּלִבִּי, בְּפֶרֶט בְּיָמִים-
טוֹבִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים מְאֹד, "נְגִילָה
וְנִשְׂמַחָה בְךָ".

וְרַחֵם עָלַי, וּמַחֹל לִי וְסִלַּח לִי וְכַפֵּר
לִי, עַל כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי
בְּשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב מְעוּדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וְתַהֲיֶה בְּעֲזָרִי וְתוֹשִׁיעֵנִי לְתַקֵּן הַכֹּל
בְּשִׁלְמוֹת, שְׂאֲזָכָה לְבָרֵךְ
וְלַהַעֲלוֹת כָּל הַשְּׂמַחוֹת הַנּוֹפְלוֹת לְמִקְוֵי
וְלִשְׂרָשׁוֹן, אֶל מְקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֲהַלֵּם
בְּתַחֲלָה.

וְתִרְגְּלֵנִי בְּרַחֲמֵיךָ בְּכָל דְרָכֵי הַשְּׂמַחָה,
בְּאִפְּן שְׂאֲזָכָה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, בְּפֶרֶט בְּשִׁבְתוֹת וְיָמִים-
טוֹבִים, נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בִּישׁוּעָתְךָ.

"אֲשִׂמְחָה וְאֶעֱלֶזָּה בְךָ, אֲזַמְרָה שְׂמֶךָ
עָלִיּוֹן. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ, כִּי
אֵלֶיךָ יְהוּדָה נִפְשֵׁי אֲשָׂא. תוֹדִיעֵנִי אֶרְח
חַיִּים, שֶׁבַע שְׂמַחוֹת אֶת פְּנִיךָ, נְעֻמוֹת
בִּימִינְךָ נֹצַח. תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה,
תְּגַלְּנָה עֲצָמוֹת דְּכִיתָ".

"שִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבְךָ, וְשִׂמַח נַפְשֵׁנוּ
בִּישׁוּעָתְךָ, וְטַהַר לִבֵּנוּ לְעֲבָדְךָ
בְּאֵמֶת, וְהַנְּחִילֵנוּ יְהוּדָה אֱלֹהֵינוּ בְּשִׂמְחָה
וּבְשְׁשׁוֹן מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ, וְיִשְׂמַחוּ בְךָ
יִשְׂרָאֵל מְקִדְשֵׁי שְׂמֶךָ". "יְהִיו לְרִצּוֹן
אִמְרֵי-פִי וְהַגִּיּוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְהוּדָה צוּרֵי
וְגוֹאֲלֵי", אָמֵן וְאָמֵן.

עלינו פח וגבורה גדולה דקדושה, עד
שנזכה מהרה לשבר ולבטל כל השלש
תאות האלה.

ונזכה להמשיך הדעת דקדושה לתוך
לבבנו, על-ידי קדשת השלש-
רגלים, ועל-ידי-זה נזכה לתקן את לבבנו,
לבטל מלבבנו כל השלש תאות האלה,
ולא ישאר אצלנו מהם שום רשם כלל.

ותזכנו לקבל 'חג-הפסח' בקדושה
גדולה זמן חרותנו - ועל-ידי-
זה נזכה להמשיך מח ודעת לשבר
'תאות-ממון'.

ובזכות קדשת 'חג-השבועות' - תזכנו
להמשיך מח ודעת לשבר
'תאות-המשגל'.

ובזכות קדשת 'חג-הסוכות' "חג
האסיף" - תזכנו להמשיך מח
ודעת לשבר תאות אכילה.

אנא יהוה, חוס וחסל עלינו, ומלא
משאלותינו לטובה
ברחמים, כי אתה ברחמיך הרבים גלית
לנו אלו העצות טובות קדושות איך
להנצל מפל רע, והודעת לנו עצה טובה
וישרה, לשבר כל השלש תאות העקריות,
על-ידי קבלת השלש-רגלים בקדושה
כראוי.

אבל אתה ידעת את רע לבבנו, וקשיות
ערפנו, ובלבול ועכירת דעתנו,
וגדל חלישותנו, עד אשר גם העצה
בעצמה קשה עלינו לקיים, כי אין אתנו
יודע עד מה, שום דרך ותחבולה, איך

ובאיזה אופן נזכה לקבל השלש-רגלים
כראוי.

באשר נגלה לפניך אדון כל, כמה אנו
רחוקים מקדשת השלש-
רגלים, כי פגמנו בכל תורתך הקדושה,
ובפרט בקדשת ושמחת שבת ויום-טוב,
וגם בהשלש-רגלים בעצמן פגמנו פגמים
הרבה מאד.

אנא יהוה, הודיענו נא את דרכיך,
ונדע איך נמצא חן
בעיניך, ואיך נזכה לפעל בקשתנו אצלך.

באופן שנזכה להתקרב אליך באמת,
ונזכה לקיים כל העצות-טובות
האמתיות, אשר גלית לנו על-ידי צדיקך
האמתיים, עד שנזכה לשוב אליך באמת
ובלב שלם. חוס וחסל עלינו, יהמו
ויכמרו נא מעיך ורחמיך עלינו.

מלך רחמן רחם עלינו, טוב ומטיב
הדרך לנו, שובה עלינו בהמון
רחמיך, בגלל אבות שעשו רצונך.

זכנו וחסנו ברחמיך הרבים, שנזכה
כלנו לקבל כל השלש-רגלים
בשמחה ובחדוה רבה ועצומה עד אין-
סוף, ותזכנו לשמחת יום-טוב באמת
כרצונך הטוב.

חוס וחסל עלינו, כי אין אנו יודעים
שום דרך איך לזכות לשמחת יום-
טוב, כי אם בכחך הגדול לבד.

קדושנו במצותיך, ותן חלקנו בתורתך,
שבענו מטובך, ושמחנו
בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת,

וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן
מוֹעֲדֵי קִדְשְׁךָ.

עַד שְׁנֵזֶכֶה בְּזִכּוֹת וְכַח קִדְשֵׁי הַשְּׁלֹשׁ-
רְגָלִים, לְשַׁבֵּר וּלְכַטֵּל כָּל הַשְּׁלֹשׁ
תְּאֻוֹת־רַעוּת, שֶׁהֵם 'תְּאֻוֹת־מָמוֹן'
'וְתְאֻוֹת־נְאוּף' וְ'תְאֻוֹת־אֲכִילָה'.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת קְדוֹשִׁים וְטַהוּרִים בְּאַמֶּת,
וְתוֹצִיאֵנוּ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה,
מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל.

וְנִזְכָּה לְהִמְשִׁיךְ הַדַּעַת הַקְּדוֹשָׁה לְתוֹךְ
הַלֵּב, לְתַקֵּן וּלְזַכֵּךְ וּלְטַהֵר הַלֵּב
מִכָּל הַשְּׁלֹשׁ תְּאֻוֹת הָאֵלוּ.

וַיִּקְרָם בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וַיִּדְעַת הַיּוֹם
וְהַשַּׁבָּת אֵל לְבַבְךָ, כִּי יְהוָה הוּא
הָאֱלֹהִים, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ
מִתַּחַת אֵין עוֹד."

❁ [וי] לקוטי תפלות ח"ב ד ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ד, 'זאת הערבים צויתי לכלבך')

וְתוֹצִיאֵנוּ לְשִׁמְעַ קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל
הַיָּמִים־טוֹבִים הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר
הֵם קוֹרְאִים וּמְגַלִּים אֶת הַרְצוֹן, כִּי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עָשִׂיתָ עִמָּנוּ נְסִים
וְנִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרְאוֹת, פְּלְאֵי פְּלְאוֹת,
בְּכָל הַשְּׁלֹשׁ־רְגָלִים "מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי
קִדְשׁ".

כִּי בַּחַג הַפֶּסַח הַקְּדוֹשׁ - הוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ
מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, "בְּמִסַּת
בְּאֵת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה

וּבְזִרְעֵ נְטוּיָה", כָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵינוּ.

וּבַחַג הַשְּׁבֻעוֹת הַקְּדוֹשׁ - נִתַּתָּ לָנוּ אֶת
תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, בְּאוֹתוֹת גְּדוֹלוֹת
וְנוֹרְאוֹת, בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים עָלֵינוּ נְגִילָתָה,
וּבְקוֹל שׁוֹפָר עָלֵינוּ הוֹפְעָתָה, וּפְנִיִם בְּפְנִיִם
דִּבַּר יְהוָה עִמָּנוּ, וּדְבַרְךָ שָׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ
הָאֵשׁ, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִרְאָה כְּזֹאת
בְּכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה.

וּבַחַג הַסְּכוֹת הַקְּדוֹשׁ - הוּא זְכוֹר לְהַקְּרָה
עֲנִי־כְבוֹד, אֲשֶׁר הִקְפַּת אוֹתָנוּ
בְּמִדְבַר־סִינַי אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּשִׁבְעַת עֲנִי־
כְבוֹד, וּבְעַמּוּד־עָנָן הִלַּכְתָּ לְפָנֵינוּ יוֹמָם,
וּבְעַמּוּד־אֵשׁ לַיְלָה.

"מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, רַבּוֹת עָשִׂיתָ
אֶתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי, נִפְלְאֵתֶיךָ
וּמִחֲשַׁבְתֶּיךָ אֵלֵינוּ, אֵין עֶרֶךְ אֵלֶיךָ, אֲגִידָה
וְאֲדַבְּרָה עֲצָמוּ מִסֶּפֶר".

וּבָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַבֵּל אֶת כָּל
הַשְּׁלֹשׁ־רְגָלִים, בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה,
וּבְקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה.

וְנִזְכָּה בְּכָל הַשְּׁלֹשׁ־רְגָלִים הַקְּדוֹשִׁים
וְהַנוֹרְאִים "מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי
קִדְשׁ", לְשִׁמְעַ בְּכָל יוֹם־טוֹב וַיּוֹם־טוֹב,
אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַיּוֹם־טוֹב
קִדְשׁ, שֶׁמְכַרִּיז וְקוֹרֵא וּמְגַלֵּה אֶת הַרְצוֹן:
"שְׂאִין שׁוֹם חַיּוֹב הַטְּבָעִי כָּלִל! - רַק
הַכֵּל מִתְנַהֵג בְּרִצּוֹנְךָ הַקְּדוֹשׁ לְבַד"!
- וּבְרִצּוֹנְךָ הַגְּלִיתָ אוֹתָנוּ בֵּין הָעַפּוֹ"ם
לְטוֹבָתָנוּ, כִּדִּי "לְכֹלֵא הַפֶּשַׁע וּלְהַתֵּם

חטאת", ואתה עתיד להוציאנו מביניהן
מהרה, ותנקם דם עבדיך השפוף.

ועל-ידי-זה נזכה לשמחת יום-טוב
באמת, כמו שכתוב:
"ושמחת בחגך".

ונזכה לשמח מאד מאד בכל הימים-
טובים, בשמחה שאין לה קץ
וסוף, "נגילה ונשמחה בישועתך".

ויקיים מקרא שכתוב: "ישמח צדיק פי
חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם
הרשע. ויאמר אדם אף פרי לצדיק, אף
יש אלהים שפטים בארץ".

ותזכנו על-ידי 'התגלות-הרצון'
דקדושה, שנזכה להמשיך
יראה גדולה עלינו, ונזכה להתירא ולרעד
ולפחד ממך תמיד, ולעבדך ביראה
גדולה ובשמחה רבה, כמו שכתוב:
"עבדו את יהוה ביראה, וגילו ברעדה".
בפחד וברעד נמליכך עלינו, אחד יחיד
ומיוחד.

עד שנזכה על-ידי היראה הקדושה,
להמשיך חסד גדול מאתך עלינו.

ונזכה על-ידי-זה, להמשיך שפע
גדולה ופרנסה טובה בהרחבה
גדולה, בלי שום יגיעה, ובלי שום עסק
ומלאכה כלל, רק אתה לבד תכלכלנו,
בלי שום עשיתנו כלל.

ולא נצטרך לעשות שום עסק, ולא
שום מלאכה ומשא-ומתן, ולא

לחשב שום מחשבה בשביל פרנסה, רק
בחסדך הגדול לבד תחיינו, ותתן לנו כל
צרכינו מאתך לבד.

ונזכה, שתהיה מלאכתנו נעשית על-
ידי אחרים, ויקיים בנו מקרא
שכתוב: "ועמדו זרים ורעו צאנכם, ובני
נכר אפריכם וכרמיכם, ואתם כהני יהוה
תקראו, משרתי אלהינו יאמר לכם".

וברחמיך הרבים, תמשיך רפואה
שלמה לכל תחלואינו ולכל
מכאובינו ולכל מפותינו, ותרפא כל
מפות עמך ישראל, בכל תקוני
רפואותיהם, בגשמיות וברוחניות.

ובזכות וכח הצדקה, תרחם על כל
חולי עמך ישראל אשר שלחת
עליהם מכותיך בעוונותינו-הרבים.
ותעזר להם, שיהיו נפתחין פי כל
המפות, ותמשיך ותוציא כל הקלקולים,
וכל הלחות רעות, וכל הדמים העכורים
והמקלקלים, מתוך כל מפות עמך
ישראל, בזכות הצדיקים האמתיים
הזקנים שבקדשה אשר קנו חכמה
האמתית.

ובזכות קדשת השלש-רגלים "מועדי
יהוה מקראי קדש", שהם
קוראין ומגלין את הרצון, על-ידי-זה
נזכה לטהר ולכבס ולהדיח את כל
הדמים.

עד שיהיו כל הדמים זפים וצחים
וטהורים, למען יוכלו כל הדמים
שבכל רמ"ח אברינו ושס"ה גידינו,

לְסַבֵּב סְבוּבָם וְהַלֹּכִים כְּסֹדֵר בְּמַהֲרֵי רַגְלֵיךָ
גְדוֹל, כְּרְאוּי לָהֶם בְּאַמֶּת.

וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׂמֵחַת יוֹם-טוֹב קִדְשׁ
תָּמִיד, וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
תָּמִיד, וְלַעֲבֹדְךָ בְּאַמֶּת בִּירְאָה וּבְאַהֲבָה
וּבְשִׂמְחָה וְחֵדוּהָ.

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא שְׂכֵתוֹב:
"בְּשִׂמְךָ יִגִּילוּן כָּל הַיּוֹם,
וּבְצִדְקָתְךָ יְרוֹמוּ. כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוּ אֶתְּךָ,
וּבְרִצוֹנְךָ תָרוּם קַרְנֵנוּ. כִּי לִיהוָה מִגִּנְנוּ,
וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלְּפָנָיו".

❁ [יא] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ו ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ו, 'על-ידי זעה טובה')

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּזְכְּנֵנוּ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
תָּמִיד. וְתַעֲזָרְנֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנֵנוּ, שְׂאֲזֹכָה לַעֲשׂוֹת
כָּל הַמִּצְוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה בְּכַח
גְדוֹל, עַד שְׂאֲזֹכָה לְהַזִּיעַ בְּשַׁעַת עֲשִׂית
הַמִּצְוָה אוֹ הַדְּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכָּה שְׂיִצְאוּ מִמֶּנִּי כָּל
הַדְּמִים הָעֲכוּרִים וְכָל
הָאֲרִסִּים רָעִים שֵׁישׁ בָּהֶם, הַכֹּל יֵצֵא
לְחוּץ עַל-יְדֵי הַזְעָה טוֹבָה בְּשַׁעַת עֲשִׂית
דְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכָּה לְהַכְנִיעַ הַטְּחוּל
שֶׁהוּא עֲכִירַת-הַדְּמִים,
שְׂמֵשׁ נִמְשָׁךְ הָעֲצָבוֹת חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
וְאֲזַכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְגַרֵּשׁ
וּלְבַטֵּל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה מִמֶּנִּי,

שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה בִּי
כָּלֵל, רַק אֲזַכָּה לְהִיּוֹת "אֶךְ שְׂמֵחַ" תָּמִיד.

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלִלְנוּ מִכָּל מִינֵי
חֲלָאִים וּמְכַאוּבִים, וּמִכָּל מִינֵי חֲלָשׁוֹת.

וְתַחְמַל עַל כָּל חוּלֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
כָּבַר נִפְלוּ לְמִשְׁכָּב, שֶׁתִּשְׁלַח
לָהֶם מְהֵרָה זַעַח טוֹבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵצְאוּ
מֵהֶם כָּל הָאֲרִסִּים רָעִים שֶׁל הַדְּמִים
הָעֲכוּרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִרְפְּאֵם רְפוּאָה
שְׁלֵמָה בְּרַחֲמֶיךָ, וְתִשְׁלַח עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ
שְׂמֵחָה גְדוֹלָה בְּאַמֶּת.

וְנִזְכָּה שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ תָּמִיד
הַשְׂמֵחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב, עַל-יְדֵי
זַעַח טוֹבָה דְקִדְשָׁה, שֶׁנִּזְכָּה לְהַכְנִיס כָּל
כַּחוֹתְנוּ בְּשַׁעַת עֲשִׂית כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה
וְכָל דְּבָר שֶׁהוּא רְצוֹנְךָ, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהַזִּיעַ
זַעַח טוֹבָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה תָּמִיד לְשִׂמְחָה שֶׁל
יוֹם-טוֹב, לְגִיל וּלְשִׂמְחָה
בְּךָ תָּמִיד בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עַל אֲשֶׁר זָכִיתָנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וּבְחַרְתָּ בְּנוֹ מִכָּל הָעַמִּים,
וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשְׁתָּנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבַּתָּנוּ מִלְּפָנָיו לַעֲבוֹדָתְךָ,
וְשִׂמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ קִרְאָת.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֶתְּךָ יוֹדַע כַּמָּה וְכַמָּה
מִזִּיק לָנוּ הָעֲצָבוֹת חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
אֲבָל מָה נַעֲשֶׂה וְהָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה
מִתְגַּבְּרִים עָלֵינוּ בְּכָל פַּעַם בְּהַתְּגַבְּרוֹת
גְּדוֹל בְּלִי שַׁעוֹר, עַד אֲשֶׁר "כָּשַׁל כַּח
הַסֶּבֶל". וּמָה נַעֲשֶׂה וְעוֹנוֹתֵינוּ עָשׂוּ.

☪ [יב] לקוטי תפלות ח"ב כג ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב כו, 'צריך להרחיק משפרות')

מלא רחמים, אֵתָה יִדְעָתָ כִּמָּה נִפְשׁוֹת נִשְׁקָעוּ בֵּינוֹן מִצּוּלָה עַל-יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת רַחֲמָנָא-לִיִּצְלָן, וְנִטְרְדוּ מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת עַל-יְדֵי-זֶה. הַצִּילֵנִי מֵלֵא רַחֲמִים, שְׁמַרְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁלֵא אָבֵא לְעוֹלָם לִיְדֵי שְׂכָרוֹת כָּלֵל.

וּנְפִלּוּ בְּשִׁבְתוֹת וַיְמִים-טוֹבִים וּבְשִׁאֵר זְמַנִּים קְדוֹשִׁים, אֲשֶׁר רְצוֹנָךָ שְׁנִשְׁמַח אֶת נַפְשׁוֹ עַל-יְדֵי שְׁתִּית יַיִן מְעֵט, זְכַנּוֹ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנִזְכָּה לְכוֹן אֶת הַמָּדָה, שְׁלֵא נִשְׁתָּה פִּי אִם מְעֵט הַמְּכָרַח כְּפִי רְצוֹנָךָ, כְּדֵי לְרוֹמֵם דַּעְתָּנוּ, וְלִהְרַחֵב שְׁכֻלָּנוּ וְלִבְנוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "וַיִּיֵן יִשְׁמַח לִבִּי אֲנוֹשׁ".

בְּאִפֵּן שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי מְעֵט הַשְּׁתִּיָּה, לִהְרַחֵב וְלִהְגַּדִּיל הַחֲסָדִים שְׁדַעְתָּנוּ מִלְּבַשׁ בָּהֶם, שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי מְעֵט הַשְּׁתִּיָּה, לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לִבִּי בְּאֵמֶת.

בְּאִפֵּן שְׁנִזְכָּה לִהְתְּדַבֵּק בְּךָ בְּאֵמֶת עַל-יְדֵי-זֶה, וְלִזְכֹּר עַל-יְדֵי-זֶה יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, אֶת כָּל הָאֲזָהָרוֹת, בְּכָל אָבֵר וְאָבֵר, שְׁמִזְהִיר אוֹתָנוּ מִשֶּׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, וְנִתְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר לְקִיָּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הַשִּׁיְכִים לְכָל אָבֵר וְאָבֵר.

וְתִפְתַּח לִפִּי בְּתוֹרָתְךָ, וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדַּף נַפְשִׁי. וְאִזְכָּה לִהְתְּקַרֵּב אֵלֶיךָ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר עַל-יְדֵי הַשְּׁתִּיָּה, בְּדַבְּקוֹת נִפְלָא וְאֵמֶתִי כְּרְצוֹנָךָ הַטוֹב.

אֵךְ כָּבֵר הַזְהִרְתָּנוּ: שְׁאֵף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִין לִהְתְּחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְכָל אָדָם כְּמוֹ שְׁהוּא, צְרִיךְ לִהְתְּגַבֵּר לִהְרַחֵק הָעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה-שְׁחוּרָה, וְלִהְכַרִּיחַ עֲצָמוֹ בְּכָל הַפְּחוֹת לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד.

עַל-כֵּן בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ מֵלֵא רַחֲמִים, שְׁתַּחֲוֶס וְתַחֲמַל וְתַרְחַם עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת, וְתַעֲזָרֵנוּ לְשִׁמְחָה אֶת נַפְשָׁנוּ בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת וּדְרָכִים, בְּאִפֵּן שְׁנִזְכָּה לִהְרַחֵק הָעֲצָבוֹת מֵאִתָּנוּ בְּכָל-עֵת, וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, עַד שְׁנִזְכָּה שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, הַשְּׁמְחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב קִדְשׁ.

וְנִזְכָּה לִהְתְּבוֹנֵן וְלִהְאָמִין בְּמַעֲשֵׂי יְהוָה וּנְפִלְאוֹתָיו, אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם נִפְלָאוֹת וְנִסִּים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, לְחַזְקָנוּ וְלִאֲחַזְנוּ וְלִאֲמַצְנוּ לְבַל נִמוּט לְעוֹלָם חֶסֶד וְשְׁלוֹם.

כְּאֲשֶׁר כָּבֵר גָּלִית דַּעְתָּנוּ לְרֵאוֹת מְעֵט מִרְחוֹק חֲסָדֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׁאֵתָה עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה.

כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "מֵאֵת יְהוָה הִיְתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ. זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה, נִגְיֵלָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ. שִׁמְחָה נִפְשׁ עַבְדְּךָ, כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה נִפְשִׁי אֶשָּׂא".

חַזְקֵנִי וְאֲמַצְנֵי, וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, בְּדַרְכֵי חֲסָדֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ הַנוֹרָאוֹת, שְׁאִזְכָּה לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד בְּאֵמֶת, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

וְאֵהִיָּה מִתְּפִתָּה בְּיַמֵּי בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה,
לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב בְּאַמֶּת,
וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלַי הֶרְחַבֶּת הַדַּעַת וְהַחֲסָדִים
מִדַּעַת קוֹנֵי, וְאַזְכֶּה לְכַבֵּד אֶת יְהוָה בְּאַמֶּת
מֵהוֹנֵי וּמִגְרוֹנֵי.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יָדַעְתָּ, כִּי אִף
לְפִי גִדְל הַגְּנוּת שֶׁל הַשְּׂכָרוֹת בְּלִי
שְׁעוֹר, אִף-עַל-פִּי-כֵן הֵהֱכַרְח לַפְּעָמִים
לְשִׁתּוֹת מְעַט בְּשִׁבִיל הֶרְחַבֶּת הַדַּעַת.

בְּאֲשֶׁר הוֹדִיעוּנוּ חֲכָמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים גִּדְל
גְּנוּת הַשְּׂכָרוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא,
וּגְדֵל מַעֲלַת הַשְּׂתִיָּה בְּקִדְשָׁה לְשִׁמְךָ.

כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה:
”זָכָה מְשֻׁמָּחוּ, לֹא זָכָה מְשֻׁמְמוּ.
זָכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה רֵשׁ”.

וְגַם אֲנוּ מְחִיבִים לְקַדֵּשׁ וּלְהַבְדִּיל עַל
הַיִּין בְּשִׁבְתּוֹת וְיָמִים-טוֹבִים, וּלְכַרְךָ
בְּרַפְת הַמְּזוֹן עַל הַכּוֹס שֶׁל יַיִן, כִּי אֵין
אוֹמְרִים שִׁיר אֶלֶּא עַל הַיַּיִן, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
”הַמְשַׁמַּח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים”.

עַל-כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְזַכְּנֵי
אוֹתִי, וְאֶת כָּל חֲבֵרְתֵינוּ, וְאֶת כָּל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹזְכָה כָּל אֶחָד לְפִי
בְּחִינָתוֹ, לִידַע בְּכָל עֵת לְכוּן הַמְּדָה, בְּאַפֵּן
שְׁנַתְרַחַק מֵהַשְּׂכָרוֹת לְגַמְרֵי.

וּבְעֵת שִׁיְהִיָּה רִצּוֹנָךְ לְשִׁמְחָנוּ מִיִּינְךָ
הַטּוֹב, תְּזַכְּנוּ וְתִשְׁמַר אוֹתָנוּ,
שְׁלֹא נִשְׁתָּה יוֹתֵר מִדָּאֵי, רַק מְעַט הַמְּכַרְח,
בְּאַפֵּן שְׁנֹזְכָה לְשִׁמְח נִפְשָׁנוּ, וּלְהֶרְחִיב
דַּעַתָּנוּ, וּלְהַגְדִּיל הַחֲסָדִים, וְלֹא נִבֵּא עַל-

יְדִי-זֶה לְיַדֵּי רַגְזוֹ וְדִינִים וּגְבוּרוֹת חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם כָּלֵל.

רַק אֲדַרְבָּא, נֹזְכָה עַל-יַדֵּי מְעַט הַשְּׂתִיָּה,
לְהַתְּפִתּוֹת בְּחֲסָדִים דְּקִדְשָׁה יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לְכַבֵּ בְּאַמֶּת
כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב.

בְּאַפֵּן שְׁנֹזְכָה לְהַתְּדַבֵּק בְּךָ בְּאַמֶּת,
וּלְגִיל וּלְשִׁיר וּלְשִׁמְח בְּשִׁמְךָ,
בְּגִילָה וְרִנָּן, וּלְדַבֵּר דְּבַרֵּי-תוֹרָה בְּהֶרְחַבֶּת
הַלֵּב וּבְשִׁמְחָה, מֵה שְׁצָרִיכִין לְדַבֵּר
וּלְגַלוֹת.

וְתַשִּׁיִּים מַחֲסוֹם לְפִינוּ, לְבָלִי לְהִיּוֹת
”הוֹלֵךְ רַכִּיל מִגְּלָה סוֹד”. לְבָלִי
לְגַלוֹת אֶז חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, מֵה שְׁאִין צָרִיכִין
לְגַלוֹת.

וְתַפְתַּח אֶת פִּינוּ בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבַּחוֹת
לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ כְּרִצּוֹנָךְ
הַטּוֹב. וְיִקִּים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: ”וְחַפְּךָ
כִּיִּין הַטּוֹב, הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי לְמִישְׁרִים, דּוֹבֵב
שְׁפִתֵי יִשְׁנִים”.

עֲזֵרְנֵי לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב בְּכָל
הַתְּנוּעוֹת, בְּאַכִּילָה וּשְׂתִיָּה וּשְׁאָר
הַכְּרַחֲיוֹת, הַכָּל אֶזְכָּה לַעֲשׂוֹת עַל צַד
הַיּוֹתֵר טוֹב בְּאַמֶּת, כְּפִי רִצּוֹנָךְ הַטּוֹב
בְּאַמֶּת בְּאוֹתוֹ הָעֵת וְהַזְּמַן, וְלֹא אֲסוּר
מִרִצּוֹנָךְ יָמִין וּשְׂמָאל מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם,
אֲמֵן סְלָה.

☪ [יג] לקוטי-תפלות ח"ב לה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

וּנְזָכָה לְהַגִּיט בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה יוֹמָם
וְלַיְלָה, וְתֹאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ,
עַד שְׁנִזְכֶּה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁינָם אֲמִתִּיִּם
בְּתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּבְפָרֵט
בְּשִׁבְתוֹת וַיָּמִים-טוֹבִים, בְּאִפְּן שִׁיְהִיו לִי
תְקוּן גָּדוֹל לְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי.

וְאַזְכֶּה עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה,
שִׁימְשֶׁךְ עָלַי יִרְאֶה גְדוּלָה
וּבּוֹשָׁה נוֹרָאָה מִפְּנֵיךָ, וְתִהְיֶה "יִרְאָתְךָ עַל
פְּנֵי" - 'זוֹ הַבּוֹשָׁה', "לְבַלְתִּי אַחֲטָא" עוֹד
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

☪ [יד] לקוטי-תפלות ח"ב מ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פא, 'בשואדם
משמח את-עצמו בשמחה של מצוה')

אֲדוּן הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּהָ, אֲשֶׁר עַז וְחֲדוּהָ
בְּמִקוּמָהּ, וְאֵין עֲצָבוֹת לְפָנֶיךָ
כָּלֵל.

עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
שְׂאֵזְכָה לְשַׂמַּח אֶת עַצְמִי בְּכָל עֵת
תְּמִיד. וְתִלְמַדְנִי דַעַת, וְדַרְךְ עֲצָה תוֹדִיעֵנִי.

בְּאִפְּן שְׂאֵזְכָה לְהַתְּגַבֵּר וְלְהַתְּחַזֵּק תְּמִיד
עַל הַיְּגוֹן וְהָאֲנָחָה וְהָעֲצָבוֹת,
לְהַרְחִיקָם מֵעָלַי וּמֵעַל גְּבוּלִי, לְבַלִּי
לְהַנִּיחָם לְכַנֵּס לְאַחֲזוֹ וּלְגַע בִּי כָּלֵל חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם.

רַק לְהַתְּגַבֵּר בְּכָל עַז, לְהַמְּשִׁיךְ עָלַי
שְׂמֵחָה וְחֲדוּהָ תְּמִיד. אֲגִילָה

וְאַשְׂמְחָה בְּךָ, וּבִישׁוּעָתְךָ הַגְּדוּלָה,
וּבְנִפְלְאוֹתֶיךָ וּבְחֲסֵדֶיךָ הָרַבִּים וְהָעֲצוּמִים
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי, וְאֲשֶׁר אָתָּה עָתִיד
לַעֲשׂוֹת עִמִּי.

אֲשֶׁר בְּחֲסֵדֶיךָ הַנִּפְלְאִים, תִּמְכַּת גּוֹרְלִי
לְהִיּוֹת מְזַרְע יִשְׂרָאֵל עִם קְדְשֶׁךָ,
אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת, וְחַיֵּי עוֹלָם
נִטְעַתָּ בְּתוֹכֵנוּ. "חֲבָלִים נִפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים,
אֵף נִחַלְתָּ שְׂפָרָה עָלַי".

וּבְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לְהַתְּגַבֵּר
וְלְהַתְּחַזֵּק בְּכָל עֵת, לְהַמְּשִׁיךְ עָלַי
הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוּלָה וְהַנִּפְלְאָה הַזֹּאת תְּמִיד.

וְאַזְכֶּה לְחַזֵּק אֶת עַצְמִי בְּשְׂמֵחָה גְדוּלָה
כָּל-כֶּף, עַד שֶׁתִּגִּיעַ הַשְּׂמֵחָה
לְרַגְלִי, שְׂאֵזְכָה לְרַקֵּד מִחֲמַת שְׂמֵחָה.

וּבְפָרֵט בְּשִׁבְתוֹת יְהוָה, וּבְמוֹעֲדֵי יְהוָה
מִקְרָאֵי קְדֶשׁ, וּבְחֻנְפָה, וּפּוּרִים,
וּבְשָׂאֵרֵי שְׂמֵחוֹת שֶׁל מִצְוָה, תִּהְיֶה בְּעֲזָרִי
תְּמִיד לְשַׂמַּחְנִי בְּכָל עַז, עַד שְׂאֵזְכָה לְרַקֵּד
הָרַבָּה מִחֲמַת שְׂמֵחָה.

וְאַזְכֶּה לְעַסֵּק בְּתוֹרָה, וְלַעֲשׂוֹת כָּל
הַמִּצְוֹת בְּשְׂמֵחָה גְדוּלָה כָּל-כֶּף,
עַד שֶׁהַשְּׂמֵחָה תִּגִּיעַ עַד רַגְלִי, וְאַזְכֶּה
לְהַעֲלוֹת אֶת הָרַגְלִין לְמַעְלָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְחַם וְתַעֲלֶה וְתִקֵּם, אֶת
כָּל תּוֹמְכֵי אוּרֵיתָא, שֶׁהֵם
סְמִכֵי קְשׁוּט, הַמְּחַזִּיקִים בְּלוּמְדֵי תּוֹרָה,
וְנוֹתְנִים לָהֶם מִתַּת-יָדָם הַטּוֹבָה.

אֲנֵא יְהוָה, עֲזֹר לָהֶם, וְתִשְׁפִּיעַ לָהֶם כָּל
טוֹב, עוֹשֶׁר וְכָבוֹד וְחַיִּים, בְּנִים
וּבְנֵי בָנִים, וְיִתְרַבּוּ צְאֲצָאֵיהֶם כַּחוֹל הַיָּם,

וּתְבַרַךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנוּ יַצְלִיחוּ (ובפּרט וכו').

וְתַעֲזֹר לָהֶם, וְתַעֲלֶה אוֹתָם בְּכָל פַּעַם מַעֲלָה מַעֲלָה, וְתַחֲזִק אֶת לְבָבָם, שְׂיִזְכּוּ בְּכָל פַּעַם לְהַחֲזִיק בִּיּוֹתֵר אֶת הַלּוּמְדֵי-תוֹרָה בְּאַמֶּת.

וּתְמַלֵּא יָדָם בְּרַפְת יְהוָה, שְׂיִוְכְלוּ לְהַחֲזִיק אוֹתָם בְּשִׁלְמוֹת, לְמִלֵּאת לָהֶם כָּל צְרִיכֵיהֶם, לְתַת לָהֶם כָּל מַחְסוּרָם אֲשֶׁר יַחֲסֹר לָהֶם.

בְּאַפֵּן שְׂיִזְכּוּ הָעוֹסְקִים בַּתוֹרָה לַעֲסֹק בַּתוֹרָה וְעֹבְדָה לְשִׁמְהָ תָּמִיד, בְּהִרְחַבַת הַלֵּב, בְּלִי שׁוּם בְּלָבוֹל וְטִרְדַת הַפְּרִנְסָה כָּלֵל.

עֲזֹרְנִי הוֹשִׁיעֵנִי מִלֵּא רַחֲמִים, לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, לְמִדְנֵי דְרָכֵי עֲצוּתֶיךָ הָאֲמִתִּיּוֹת בְּכָל עֵת, וְתִזְכִּירְנִי וְתַחֲזִקְנִי וְתִאֲמַצְנִי בְּכָל עֵת לְהַתְּעוֹרֵר לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד.

לְזַכֵּר בְּכָל עֵת טוֹבוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת וְהַנְּשֹׁגְבוֹת, אֲשֶׁר אַתָּה עוֹשֶׂה עִם כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַמִּי בַּפְּרָטִיּוֹת, בְּכָל עֵת, עָרֵב וּבִקֵּר וְצָהָרִים, מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

אֶת נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ בְּלִי שַׁעוֹר הַיְדוּעוֹת לִי מִקְרוֹב וּמִרְחוֹק, וְאֶת נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ הַנֶּעֱלָמוֹת וְנִסְתָּרוֹת מִמְּנִי, אֲשֶׁר אַתָּה לְבַד עוֹשֶׂה עִמִּי נִפְלְאוֹת וְנִסִּים נוֹרְאִים וְטוֹבוֹת נִצְחִיּוֹת בְּכָל עֵת, כְּדֵי לְחַיּוֹתְנִי וּלְקַיְּמֵנִי בַּקִּדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל לְנִצְחָה.

אֲשֶׁר אֵין טוֹבָה וְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה מִזֹּאת, שְׂכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ הַפְּחוֹת-שִׁבְּפָחוֹתִים כְּמוֹנֵי, זוֹכָה לְכַמָּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּכָל יוֹם, לְקַיֵּם מִצְוֹת הַבוֹרָא יְתַבְרַךְ, אֲשֶׁר הֵם חַיִּינוּ וְאַרְךְ יַמֵּינוּ לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחָה נִצְחִים. אֲשֶׁרֵנוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וּמֵה יָפָה יִרְשָׁתָנוּ.

זַכְּנוּ לְזַכֵּר וּלְהֶאֱמִין בַּחֲסִדֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹךָ הַגְּדוֹל שְׂאִינוּ נִפְסֵק לְעוֹלָם, וּלְשַׂמַּח אֶת עַצְמֵי עַל-יְדֵי-זֶה תָּמִיד.

פָּתַח לְבִי וְדַעַתִּי, וְהָאֵר עֵינַי שְׂכָלִי, וְהוֹרְנֵי וּלְמַדְנֵי בְּכָל עֵת, כָּל הַדְּרָכִים וְהָעֲצוֹת שְׂאֶפְשֵׁר לְשַׂמַּח עַצְמִי בָהֶם בְּאוֹתָהּ הָעֵת וְהַשְּׁעָה, בְּאַפֵּן שְׂאֲזַכֶּה לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד.

עַד שְׂאֲזַכֶּה בְּכָל פַּעַם לְרַקֵּד הַרְבֵּה מִחֲמַת שִׁמְחָה, וּלְהַעֲלוֹת כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּקְרָאִין 'רַגְלִין', לְבַחֲיִנַת 'לְבַב חֲכָמָה', בְּבַחֲיִנַת: "וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה". וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ נִמְתָּקִין כָּל הַדֵּינִים שְׂבָעוֹלָם מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

וְאֲזַכֶּה עַל-יְדֵי הַשִּׁמְחָה וְהַרְקוּדִין, לְתַקֵּן פָּגָם הַדְּבוּר הָרַע, מֵה שְׂפָגַמְתִּי לְפָנֶיךָ מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה בְּדְבוּרִים רָעִים הַרְבֵּה, בַּפְּרָט פָּגָם דְּבוּרִים רָעִים שֶׁל לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, הַכֹּל אֲזַכֶּה לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן בְּשִׁלְמוֹת עַל-יְדֵי שִׁמְחָה וּרְקוּדִין דְּקִדְשָׁה.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי מֵעַתָּה, מִלְּדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר רָע, וּבַפְּרָט מִלְּשׁוֹן-

הָרַע וּרְכִילוֹת, וְאַזְכָּה לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרֵי
בְּקַדְשָׁה גְדוֹלָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי מִפָּגַם אַמוּנָה,
וּתְזַכְּנֵנִי לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן כָּל
פְּגָמֵי הָאַמוּנָה, עַל-יְדֵי הַשְּׁמִיחָה וְהַרְקוּדִין
דְּקַדְשָׁה. וְאַזְכָּה מֵעַתָּה לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּאַמַּת כְּרֵאוֹי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת כְּרֵצוֹנָךְ
הַטוֹב.

וְתַעֲלֶה אוֹתִי גַם בְּמִמּוֹן וְעֶשֶׂר,
שֶׁתִּשְׁפִּיעַ לִי מִמּוֹן וְעֶשְׂרֵי
הַרְבֵּה דְקַדְשָׁה, בְּאַפֵּן שְׂאוּכַל לְעַסֵּק
בְּתוֹרָתְךָ וְעִבּוּדְתְךָ בְּלִי טְרָדָא וּבִטּוֹל כָּלֵל.
וְאַזְכָּה לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה, וּלְהַחֲזִיק יְדֵי
הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה בְּאַמַּת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יַדְעָתָ דַּחֲקֵי
פְּרִנְסַתְנוּ כַּעַת אֲשֶׁר "כָּשֶׁל כַּח
הַסֶּבֶל". רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֵךְ, וּמְלֵא
מִשְׂאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנוּ
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד.

עַד שְׁנִזְכָּה לְרַקוּדִין דְּקַדְשָׁה, וּלְהַעֲלוֹת
כָּל בְּחִינּוֹת הַרְגְּלִין לְמַעַלָּה לְקַדְשָׁה
עָלְיוֹנָה. בְּאַפֵּן שְׁנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע
טוֹבָה וּפְרִנְסָה טוֹבָה וְעֶשְׂרֵי גְדוֹל
בְּקַדְשָׁה וּבִטְהָרָה, לָנוּ וּלְזַרְעֵנוּ וּלְכָל עַמְּךָ
בֵּית-יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרִט לְכָל תּוֹמְכֵי אוּרֵיתָא.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא מִשְׂאֵלוֹתֵינוּ
לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנוּ לָבֵא לְכָל
מֵה שְׁבִקְשָׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ, שְׁנִזְכָּה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה תָּמִיד.

"אֲנִילָה וְאֶשְׁמַחָ בַּחֲסֵדְךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ
אֶת עֲנִי, יַדְעָתָ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי.

אֶשְׂמַחָ וְאֶעֱלֶצָה בְּךָ, אֲזַמְרָה שְׂמֵךְ
עָלֶיךָ. שְׂמַח נַפְשׁ עִבְדְּךָ, כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה
נַפְשִׁי אֲשָׂא".

שִׁבְעֵנוּ מְטוֹבָךְ, וְשִׂמְחָנוּ בִישׁוּעָתְךָ,
וְטַהַר לְבָנוּ לְעִבְדְּךָ בְּאַמַּת.
"תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה, תִּגְלַנָּה עֲצָמוֹת
דְּכִיתָ. הַשִּׁיבָה לִי שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ, וְרוּחַ
נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי". "יְהִי לְרֵצוֹן אִמְרֵי-פִי
וְהִגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי".
אָמֵן וְאָמֵן.

☪ [טו] תפלות-הבקר ד ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, השַׁמְחַת-הַבְּקָר ד; הַבְּנוּיָה
על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

וְאַזְכָּה לְהַחֲזִיק אֶת הַמְּלָכוֹת וְהַחֲכָמָה-
תְּתָאָה, עַל-יְדֵי אוּר-הַפְּנִים,
שְׁנַמְשֵׁךְ מֵאוּר הַשְּׁמִיחָה שֶׁל הַמְּצוֹת שְׂאֵנוּ
זוֹכִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם.

וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת הַמְּצוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה
בְּאַמַּת, עַד שִׁיתְקַבְּצוּ כָּל
הַשְּׂמִחוֹת שֶׁל הַמְּצוֹת, לְאוּר-הַפְּנִים,
שְׂמֵאִיר בְּשֵׁלֶשׁ פְּעָמֵי רְגְלָנוּ, בַּחֲג הַמְּצוֹת
וּבַחֲג הַשְּׁבָעוֹת וּבַחֲג הַסְּפּוֹת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְבַטֵּל כָּל הָאַרְבַּע
מְלָכוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא,
עַד שְׁנִזְכָּה לְחֲכָמוֹת דְּקַדְשָׁה בְּאַמַּת,
וּלְטַהַר עֲצָמָנוּ, עַד שְׁנִזְכָּה גַם בְּגוֹפָנוּ,
לְהֵאִיר וּלְהַשִּׁיג הָאָרוֹת מֵהַשְּׂגוֹת הַבוּרָא
יְתִבְרַךְ שְׁמוֹ.

עַל-כֵּן עֲזַרְנוּ, שְׁנִזְכָּה לְהַתְּגַבֵּר וּלְעֲשׂוֹת
הַמְּצוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהַעֲלוֹת כָּל

המצות לאור-הפנים שמאיר בשלש-
רגלים, בכדי שנזכה לחכמה דקדשה,
שעל-ידי-זה נזכה לקבל מהצדיק-האמת
השגות אלהותך, בחינת: "שבע שמחות
את פניך, נעמות בימיך נצח".

ואתה אלהינו, עזרנו לקום בכל לילה
בחצות, ולהתגבר על השנה,
ואזכה להתאבל על חרבן בית-המקדש.
ועל-ידי-זה יתעלה מלכותך מן הקלפות
והחיצונים.

כמו שהודעת לנו על-ידי חכמיך
הקדושים: "שכל המתאבל על
הבית-המקדש, כאלו עוסק בבנינו".

ועל-ידי-זה אזכה להמשיך עלי
קדשת הבית-המקדש,
ששם עקר אור-הפנים שממשיכין
בשלש-רגלים, שהיו צריכין לעלות אל
בית-המקדש לראות פני יהוה, כדי לקבל
אור-הפנים.

רחם עלינו, שנשים לב לכל דברי
רבותינו-זכרונם-לברכה, לבלי

לסור מדבריהם ימין ושמאל, אפלו
בדברים פשוטים גרע שכל חיותנו תלוי
בזה.

עד שנזכה לשכל הקדוש, ולהחיות את
החכמה על-ידי שמחת מצותינו
שנזכה לעשותם בקדשה ובשמחה, עד
שנמשיך אור-הפנים משמחת יום-טוב,
ששם מתקבצים כל השמחות של כל
המצות, ומשם זוכין לקבל אור-הפנים
מבית-מקדשנו, שיבנה במהרה בימינו
נצח סלה ועד.

ונזכה להחיות את חכמתנו בקדשה,
ולקבל חיות מאור-הפנים,
משמחת המצות שנתקבצין בשלש-
רגלים.

ונזכה לחנכת הבית-המקדש, ששם
אור-הפנים מאיר. "אור פניך
עלינו אדון נשא. אלהים יחננו ויברכנו,
יאר פניו אתנו סלה".

